

CVRIA

SODIŠČE
EVROPSKIH SKUPNOSTI

Letno poročilo
2006

Kako do publikacij EU?

Publikacije Urada za publikacije, namenjene prodaji, so na voljo na strani EU Bookshop <http://bookshop.europa.eu/>, kjer jih lahko naročite pri izbrani prodajni enoti.

Seznam prodajnih enot po vsem svetu lahko zahtevate tudi po faksu (352) 29 29-42758.

SODIŠČE
EVROPSKIH SKUPNOSTI

LETNO POROČILO 2006

Pregled dejavnosti Sodišča Evropskih skupnosti,
Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti
in Sodišča za uslužbence Evropske unije

Luxembourg, 2007

www.curia.europa.eu

Sodišče Evropskih skupnosti
L-2925 Luxembourg
Telefon: (352) 43 03-1
Teleks sodnega tajništva: 2510 CURIA LU
Telefaks Sodišča: (352) 43 03-2600

Sodišče prve stopnje Evropskih skupnosti
L-2925 Luxembourg
Telefon: (352) 43 03-1
Telefaks Sodišča prve stopnje: (352) 43 03-2100

Sodišče za uslužbenke Evropske unije
L-2925 Luxembourg
Telefon: (352) 43 03-1

Telefaks oddelka Mediji in informacije: (352) 43 03-2500

Telefaks oddelka Operativno-tehnične zadeve – Oddelek za objavo: (352) 43 03-2650

Spletne strani Sodišča: <http://www.curia.europa.eu>

Redakcija zaključena 31. decembra 2006.

Reprodukcija je dovoljena samo z navedbo vira. Reprodukcijske fotografije je dovoljena le v kontekstu te tiskovine. Za vse druge namene je treba za dovoljenje zaprositi Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti.

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu.
Dostop je mogoč na strežniku Europa (<http://europa.eu>).

Kataloški podatki so navedeni na koncu te publikacije.

Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti, 2007

ISBN 92-829-0858-5

© Evropske skupnosti, 2007
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Printed in Italy

TISKANO NA BELEM PAPIRJU, KI NE VSEBUJE KLORA

Kazalo

Stran

Predgovor, predsednik Sodišča, g. Vassilios Skouris	5
--	---

Poglavje I

Sodišče Evropskih skupnosti

A – Razvoj in dejavnost Sodišča v letu 2006	9
B – Sestava Sodišča	47
1. Člani Sodišča	49
2. Spremembe v sestavi Sodišča leta 2006	67
3. Protokolarni vrstni red	69
4. Nekdanji člani Sodišča	71
C – Sodne statistike Sodišča	73

Poglavje II

Sodišče prve stopnje Evropskih skupnosti

A – Dejavnost Sodišča prve stopnje v letu 2006.....	103
B – Sestava Sodišča prve stopnje.....	145
1. Člani Sodišča prve stopnje.....	147
2. Spremembe v sestavi Sodišča prve stopnje v letu 2006	157
3. Protokolarni vrstni red	159
4. Nekdanji člani Sodišča prve stopnje.....	161
C – Sodne statistike Sodišča prve stopnje	163

Poglavje III

Sodišče za uslužbence Evropske unije

A – Dejavnost Sodišča za uslužbence v letu 2006.....	187
B – Sestava SDU.....	193
1. Člani SDU.....	195
2. Protokolarni vrstni red.....	199
C – Sodne statistike SDU.....	201

Poglavje IV

Srečanja in obiski

A – Uradni obiski in prireditve na Sodišču, Sodišču prve stopnje in Sodišču za uslužbence	211
B – Obiski, namenjeni izobraževanju	213
C – Slovesne seje.....	217
D – Obiski ali sodelovanja na uradnih prireditvah	219

<i>Skrajšani organigram.....</i>	<i>225</i>
----------------------------------	------------

<i>Podatki Sodišča.....</i>	<i>227</i>
-----------------------------	------------

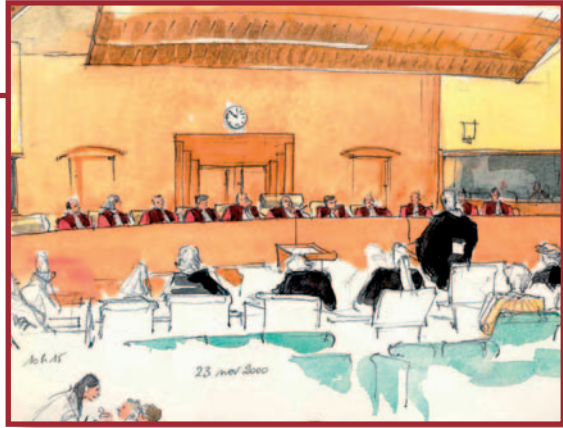
Predgovor

V letu, ki se je pravkar izteklo, se je najprej začela razprava o tem, naj se v bližnji prihodnosti uvede nova vrsta postopka. Ker je namenjen hitremu obravnavanju predlogov za sprejetje predhodne odločbe v zvezi z določbami, sprejetimi v okviru območja svobode, varnosti in pravice, bi ga lahko imenovali „nujni postopek predhodnega odločanja“. Določeni predlogi za sprejetje predhodne odločbe na tem hitro se razvijajočem področju bodo namreč zahtevali še posebej hitro obravnavanje bodisi zaradi svoje občutljive narave bodisi zaradi zelo strogih rokov, ki so določeni v predpisih Skupnosti. Ker zdajšnji postopkovni okvir ni primeren, da bi zadostil tem potrebam, lahko le nova vrsta postopka zagotovi zahtevana jamstva o učinkovitosti.

Leto 2006 je zaznamovala tudi delna zamenjava članov Sodišča, zaradi katere je odšlo šest njegovih članov. Vlade držav članic so pri imenovanju v okviru te delne zamenjave upoštevale skrb za ohranitev stabilnosti institucije in ji tako omogočile, da je še naprej neovirano uresničevala svojo nalogo. Sodišče lahko to le pozdravi.

Bralec bo na straneh tega poročila našel celotno predstavitev razvoja in dejavnosti institucije v letu 2006. Kot običajno je velik del posvečen jedrnatemu, a izčrpnemu pregledu temeljne sodne dejavnosti Sodišča, Sodišča prve stopnje in Sodišča za uslužbenke, skupaj s statističnimi podatki.

V. Skouris
predsednik Sodišča

Poglavje I

Sodišče Evropskih skupnosti

A – Razvoj in dejavnost Sodišča v letu 2006

Vassilios Skouris, predsednik

Ta del letnega poročila strnjeno opisuje dejavnosti Sodišča Evropskih skupnosti v letu 2006. Najprej ponuja kratek pregled razvoja institucije v tem letu s poudarkom na institucionalnih spremembah, ki so vplivale na Sodišče, in na spremembah njegove notranje organizacije in njegovih metod dela (oddelek 1). V nadaljevanju obsega analizo statistik, ki se nanašajo na razvoj obsega dela institucije in na povprečno trajanje postopkov (oddelek 2). Tako kot vsako leto je opisan poglobljen razvoj sodne prakse, razvrščene po področjih (oddelek 3).

1. Institucionalni razvoj Sodišča leta 2006 je najbolj zaznamovalo sprejetje pripravljanih ukrepov za pristop Republike Bolgarije in Romunije 1. januarja 2007 (oddelek 1.1). Preteklo leto je bilo tudi prvo leto delovanja Sodišča za uslužbence (oddelek 1.2) in začel je bil zakonodajni postopek za uvedbo postopka, ki bo omogočil hitro in ustrezno obravnavanje vprašanj za predhodno odločanje v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice (oddelek 1.3).

1.1 Leto in pol po širitvi leta 2004 in sprejemu dvajsetih novih sodnikov v institucijo je Sodišče moralo začeti priprave za pristop Republike Bolgarije in Romunije 1. januarja 2007. Januarja 2006 je bila ustanovljena *ad hoc* delovna skupina z namenom, da ugotovi potrebe različnih služb in zagotovi usklajevanje vseh pripravljanih del na upravni ravni. Poleg tega je Sodišče od 1. julija 2006 začelo zaposlovati osebje za delo v dveh novih jezikovnih enotah Direktorata za prevajanje.

Na organizacijski ravni sodnega dela se je Sodišče z vidika pristopa Republike Bolgarije in Romunije odločilo ustanoviti nov senat petih sodnikov in nov senat treh sodnikov. Sodišče zdaj zaseda v štirih senatih petih sodnikov (prvi, drugi, tretji in četrti senat) in v štirih senatih treh sodnikov (peti, šesti, sedmi in osmi senat). Vsak senat petih sodnikov sestavlja šest sodnikov in vsak senat treh sodnikov sestavlja pet sodnikov, ki zasedajo po sistemu rotacije v skladu z upoštevnimi določbami Poslovnika¹.

1.2 S sklepom z dne 2. decembra 2005, ki je bil objavljen v Uradnem listu z dne 12. decembra 2005, je bilo ugotovljeno, da je Sodišče za uslužbence Evropske unije ustanovljeno v skladu z zakonom. Tako je bilo leto 2006 prvo celotno koledarsko leto delovanja tega novega sodišča, ki je prvo sodbo izdalo 26. aprila 2006.

Bralec bo v tretjem poglavju tega poročila našel podroben opis dejavnosti Sodišča za uslužbence in v točki C istega poglavja vse sodne statistike o njegovem prvem letu delovanja.

1.3 Na podlagi sklepov predsedstva Evropskega sveta v Bruslju 4. in 5. novembra 2004 so Sodišče in politični organi Evropske unije začeli razpravo o ukrepih, ki bi bili lahko sprejeti

¹ Po prihodu bolgarskega sodnika in romunske sodnice bo drugi in tretji senat sestavljalo sedem sodnikov, šesti in sedmi senat pa bo vsak sestavljen iz šestih sodnikov.

za zagotovitev hitrega obravnavanja predlogov za sprejetje predhodne odločbe v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice.

V tem okviru je Sodišče 25. septembra 2006 predložilo prvi dokument za razmislek o obravnavanju vprašanj za predhodno odločanje v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice². Sodišče v tem dokumentu zlasti ugotavlja, da obstoječi postopki, vključno s hitrim postopkom iz člena 104a Poslovnika, ne morejo zagotoviti dovolj hitrega obravnavanja te skupine zadev, in navaja, da bi bilo pametno predvideti novo vrsto postopka, ki bi ga lahko imenovali „nujni postopek predhodnega odločanja“. V zvezi s tem je Sodišče za to vrsto postopka predstavilo dve možnosti.

Sodišče je 14. decembra 2006 Svetu Evropske unije predložilo dodatek k temu dokumentu za razmislek, ki vsebuje natančnejšo analizo obeh postopkovnih možnosti³. Ta zakonodajni postopek, ki zdaj poteka, bo privedel do sprejetja potrebnih sprememb Statuta in Poslovnika Sodišča, tako da bo slednje lahko kar najbolj učinkovito obravnavalo te spore.

2. Iz sodnih statistik Sodišča za leto 2006 je razvidno precejšnje izboljšanje, in to že tretje leto zapored. V tej zvezi je treba opozoriti na skrajšanje trajanja postopkov pred Sodiščem in na zmanjšanje števila nerešenih zadev kljub znatnemu povečanju vloženih zadev.

Predvsem je Sodišče leta 2006 zaključilo 503 zadeve (neto številka, upoštevajoč združitve). V 351 med njimi je odločilo s sodb, v 151 pa s sklepom. Pripominjamo, da se število razglašanih sodb in sklepov leta 2006 ne razlikuje veliko od števila sodb in sklepov, razglašanih leta 2005 (362 sodb in 150 sklepov), in to kljub stalnemu zmanjševanju nerešenih zadev v preteklih treh letih (974 zadev na dan 31. decembra 2003, 840 na dan 31. decembra 2004, 740 na dan 31. decembra 2005).

Na Sodišče je prispelo 537 novih zadev, kar pomeni 13,3-odstotno povečanje v primerjavi s številom zadev, vloženih leta 2005 (474 zadev, bruto številka). Na dan 31. decembra 2006 je bilo 731 nerešenih zadev (bruto številka).

Preobrat težnje po podaljševanju postopkov, ki je bil opažen že v letih 2004 in 2005, se je leta 2006 utrdil. Povprečno trajanje postopkov za sprejetje predhodne odločbe je bilo 19,8 meseca, medtem ko je bilo leta 2004 23,5 meseca in leta 2005 20,4 meseca. Iz primerjalne analize je razvidno, da je bilo od leta 1995 povprečno obravnavanje predlogov za sprejetje predhodne odločbe najkrajše leta 2006. Povprečno obravnavanje direktnih tožb oziroma pritožb je bilo 20 oziroma 17,8 meseca (21,3 meseca oziroma 20,9 meseca leta 2005).

V preteklem letu je Sodišče uporabilo različne instrumente, ki jih ima na voljo za pospešitev postopka v določenih zadevah (prednostno obravnavanje zadeve, hitri postopek, skrajšani postopek in možnost odločanja brez sklepnih predlogov generalnega pravobranilca). Predlog za obravnavanje po hitrem postopku je bil vložen v petih zadevah, v katerih pa niso bili izpolnjeni pogoji izredne nujnosti, ki morajo biti izpolnjeni po Poslovniku. V skladu

² Ta dokument je dostopen na spletni strani Sodišča na naslovu: http://curia.europa.eu/sl/instit/txtdocfr/index_projet.htm

³ Ta dokument je dostopen na spletni strani Sodišča na naslovu: http://curia.europa.eu/sl/instit/txtdocfr/index_projet.htm

s prakso, uvedeno leta 2004, predsednik Sodišča z obrazloženim sklepom ugotodi ali zavrne predloge za odločanje po hitrem postopku.

Poleg tega je Sodišče še naprej odločalo tudi po skrajšanem postopku iz člena 104(3) Poslovnika, da bi odgovorilo na določena vprašanja, ki so bila nanj naslovljena v postopkih za sprejetje predhodne odločbe. Na podlagi te določbe je bilo namreč izdanih 16 sklepov, s katerimi je bilo skupno zaključenih 21 zadev.

Ob tem je Sodišče precej pogosto uporabilo možnost, ki jo ima na voljo v členu 20 Statuta, da odloči brez sklepnih predlogov generalnega pravobranilca, če zadeva ne odpira novega pravnega vprašanja. Omenimo naj, da je bilo tako leta 2006 brez sklepnih predlogov razglašanih okoli 33 % sodb (v primerjavi s 35 % leta 2005).

Kar zadeva porazdelitev sodb po različnih sestavah Sodišča, naj opozorimo, da je bilo v velikem senatu in na občni seji odločeno skoraj 13 % zadev, zaključenih v letu 2006, v senatih petih sodnikov 63 % in v senatih treh sodnikov 24 %. V primerjavi s prejšnjim letom ugotavljamo znatno povečanje števila zadev, ki so jih obravnavali senati petih sodnikov (54 % leta 2005), ustalitev števila zadev, v katerih je odločal veliki senat (13 % leta 2005), in precejšnje zmanjšanje števila zadev, v katerih je razsodil senat treh sodnikov (33 % leta 2005).

Drugi statistični podatki za sodno leto 2006 so zbrani v točki C tega poglavja.

3. Ta oddelek vsebuje poglobitve razvojne težnje, razvrščene po področjih:

ustavna ali institucionalna vprašanja; državljanstvo Unije; prosti pretok blaga; kmetijstvo; prosto gibanje oseb, prosti pretok storitev in kapitala; vizumi, azil in priseljevanje; pravila o konkurenci; približevanje zakonodaje; znamke; obdavčitev; socialna politika; sodelovanje na civilnem in sodnem področju; policijsko in sodno sodelovanje v kazenskih zadevah, pri čemer pripominjamo, da sodba, ki se glede na glavno problematiko, ki jo obravnava, uvršča na določeno področje, zelo pogosto odpira vprašanja, ki so zelo pomembna na drugem področju.

Ustavna ali institucionalna vprašanja

Sodišče se je v mnenju z dne 7. februarja 2006 (Mnenje 1/03, ZOdl., str. I-1145) na predlog Sveta izreklo o vprašanju, ali ima Evropska skupnost izključno pristojnost ali le deljeno pristojnost z državami članicami za sklenitev nove konvencije o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, ki naj bi nadomestila Lugansko konvencijo.

S strnitvijo načel, ki jih je mogoče izpeljati iz sodne prakse na področju sklenitve mednarodnih sporazumov s Skupnostjo, je Sodišče najprej opozorilo, da je treba – da bi lahko, kadar ni izrecnih določb Pogodbe, ugotovili obstoj izključne pristojnosti Skupnosti, ki ima zgolj dodeljene pristojnosti, na podlagi konkretne analize razmerja, ki obstaja med načrtovanim sporazumom in veljavnim pravom Skupnosti – dokazati, da bi sklenitev takega sporazuma lahko vplivala na predpise Skupnosti. Sodišče je nato izvedlo tak preizkus tako glede predpisov o pristojnosti sodišč kot glede predpisov o priznavanju in

izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah. Sodišče je po ugotovitvi, da bi zgolj zaradi Uredbe št. 44/2001, ki določa splošen in povezan sistem pravil o pristojnosti, vsak mednarodni sporazum, ki prav tako uvaja obsežen sistem pravil o izogibanju sporov o pristojnosti sodišč, kot ga je razvila že ta uredba, lahko vplival na navedena pravila o pristojnosti, nato konkretno preverilo, da to velja v primeru načrtovanega sporazuma, čeprav se vanj vključi klavzula o neposeganju, na podlagi katere sporazum ne vpliva na uporabo upoštevanih določb prava Skupnosti s strani držav članic, in na koncu pojasnilo, da isto ugotovitev lahko uporabimo glede načrtovanih predpisov s področja priznavanja in izvrševanja sodnih odločb, ter sklenilo, da je sklenitev nove Luganske konvencije v celoti v izključni pristojnosti Skupnosti.

V zadevi *Komisija proti Franciji* (sodba z dne 14. marca 2006, C-177/04, ZOdl., str. I-2461) se je Sodišče moralo izreči o tožbi zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 228 ES.

V odgovor na trditve Francoske republike, da dejstvo, da je Komisija Evropskih skupnosti med postopkom spremenila očitke, pomeni nov predlog, zaradi česar naj tožba ne bi bila dopustna, je Sodišče odločilo, da zahteva, da je predmet tožbe opredeljen s predhodnim postopkom, ne more segati tako daleč, da bi se v vsakem primeru zahtevala popolna istovetnost med izrekom obrazloženega mnenja in tožbenimi predlogi, kadar predmet spora ni bil razširjen ali spremenjen, temveč le zožen. Zato lahko Komisija omeji obseg neizpolnitve obveznosti, katere ugotovitev predlaga, tako da upošteva delne ukrepe za izvršitev, sprejete med trajanjem postopka.

Po ugotovitvi, da je neizpolnitev, očitana Francoski republiki, na dan, ko je Sodišče preučilo dejansko stanje, še trajala, je slednje obravnavalo predlog Komisije za naložitev denarne kazni. Sodišče najprej opozarja, da je cilj postopka iz člena 228 ES spodbuditi državo članico k izvršitvi sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti in s tem zagotoviti učinkovito uporabo prava Skupnosti ter da je namen obeh, denarne kazni in pavšalnega zneska, izvesti ekonomski pritisk na zadevno državo članico in jo s tem spodbuditi k odpravi neizpolnitve obveznosti, in da sta torej določena glede na stopnjo prepričljivosti, ki je potrebna za to, da taka država spremeni ravnanje. Sodišče pri izvrševanju pooblastila za odločanje po prostem preudarku določi denarno kazen glede na temeljna merila, ki so v načelu trajanje kršitve, stopnja njene resnosti in zmožnost plačila zadevne države članice. Upoštevati je treba tudi posledice neizvršitve na zasebne in javne interese ter obstoječo nujnost, da se zadevno državo članico prisili v to, da izpolni obveznosti. V tej zvezi Sodišče navaja, da čeprav smernice, kot so te, vsebovane v obvestilih, ki jih objavi Komisija, dejansko lahko povečajo zagotovitev transparentnosti, predvidljivosti in pravne varnosti postopka, ki ga vodi ta institucija, izvedba pooblastil, ki jih Sodišču daje člen 228(2) ES, vendarle ni pogojena s tem, da Komisija sprejme taka pravila, ki v nobenem primeru Sodišča ne morejo zavezovati. Če v tem primeru Sodišče sprejme koeficient, ki se nanaša na resnost kršitve in bruto nacionalni proizvod in število glasov zadevne države članice, nasprotno ne priznava koeficienta, ki se nanaša na trajanje kršitve. Ker je ocenilo, da je pri izračunu tega koeficienta treba upoštevati obdobje med prvo sodbo Sodišča in časom, ko Sodišče obravnava dejansko stanje, in ne vložitev tožbe, je Sodišče navedeni državi članici naložilo plačilo višje denarne kazni, kot jo je predlagala Komisija.

V zadevi *Komisija proti Irski* (sodba z dne 30. maja 2006, C-459/03, ZOdl., str. I-4635) je Sodišče v postopku zaradi neizpolnitve obveznosti, ki ga je sprožila Komisija, ugotovilo, da

Irska s tem, da je v okviru Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu začela postopek za reševanje sporov proti Združenemu kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska glede tovarne MOX na območju Sellafield (Združeno kraljestvo), ni izpolnila obveznosti iz različnih členov pogodb ES in AE. Sklepanje Sodišča, da je to ugotovilo, vključuje več stopenj. Ob upoštevanju dejstva, da je Komisija Irski očitala neizpolnitev člena 292 ES, ki določa, da se države članice obvezujejo, da bodo spore glede razlage ali uporabe te pogodbe reševale le na načine, določene v tej pogodbi, se je Sodišče najprej spraševalo o tem, ali je določbe konvencije o pomorskem mednarodnem pravu, katerih kršitev Irska v arbitražnem postopku očita Združenemu kraljestvu, treba šteti za določbe prava Skupnosti, katerih kršitev s strani države članice se ugotavlja v postopku zaradi neizpolnitve obveznosti, ki je vzpostavljen s členom 226 ES in naslednjimi. Na podlagi sklepanja, izvedenega hkrati v zvezi s pravili o sklenitvi mednarodnih sporazumov s Skupnostjo in upoštevni predpisi Skupnosti, in po konkretnem preizkusu določb, katerih kršitev je prijavila Irska, je Sodišče sklenilo, da določbe navedene konvencije, ki jih je Irska navedla v okviru spora o tovarni MOX, predloženega arbitražnemu sodišču, sestavljajo pravila, ki so del pravnega reda Skupnosti. Zato je Sodišče pristojno za reševanje sporov o razlagi in uporabi navedenih določb in za presojo, ali jih država članica spoštuje, in je torej samo Sodišče na podlagi člena 292 ES izključno pristojno za reševanje spora, kot je ta, ki ga je Irska predložila arbitražnemu sodišču. Vendar se spor o neizpolnitvi obveznosti Irske ni zaključil pred tem sodiščem. Navedena država namreč prav tako ni izpolnila obveznosti Skupnosti s tem, ko je navedenemu sodišču predložila v preizkus akte Skupnosti, zlasti različne direktive, sprejete na podlagi Pogodbe ES ali Pogodbe AE, kar pomeni drugo kršitev obveznosti spoštovanja izključne pristojnosti Sodišča za razlago in uporabo določb prava Skupnosti, ki izhaja iz členov 292 ES in 193 AE. Irska niti ni izpolnila dolžnosti lojalnega sodelovanja, ki jo predvidevata člena 10 ES in 192 AE, ko je začela postopek v okviru sistema reševanja sporov, ki ga določa Konvencija o mednarodnem pomorskem pravu, ne da bi predhodno obvestila pristojne institucije Skupnosti in se posvetovala z njimi.

V zadevi *Traghetti del Mediterraneo* (sodba z dne 13. junija 2006, C-173/03, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče pojasnilo veljavna pravila glede odgovornosti držav članic za kršitev prava Skupnosti v posebnem primeru, ko je ta kršitev storjena pri opravljanju sodne funkcije. Predvsem je bilo pozvano, naj presodi, ali je nacionalna zakonodaja, ki prvič izključuje vsakršno odgovornost države članice za škodo, ki posameznikom nastane zaradi kršitve prava Skupnosti, ki jo zakrivi nacionalno sodišče, ki odloča na zadnji stopnji, če ta kršitev izhaja iz razlage pravnih pravil ali presoje dejstev in dokazov, ki ju opravi to sodišče, in ki drugič poleg tega to odgovornost omejuje na primera naklepa in hude malomarnosti sodnika, skladna s pravom Skupnosti. V zvezi s tem je Sodišče razsodilo, da je pravo Skupnosti v nasprotju z nacionalno zakonodajo, ki odgovornost države članice za škodo, ki posameznikom nastane zaradi kršitve prava Skupnosti, ki jo zakrivi nacionalno sodišče, ki odloča na zadnji stopnji, na splošno izključuje zato, ker zadevna kršitev izhaja iz razlage pravnih pravil ali presoje dejstev in dokazov, ki ju opravi to sodišče, in da je pravo Skupnosti prav tako v nasprotju z nacionalno zakonodajo, ki vzpostavitev te odgovornosti omejuje na primera naklepa in hude malomarnosti sodnika, če je taka omejitev privedla do izključitve vzpostavitve odgovornosti zadevne države članice v drugih primerih, ko je bilo očitno kršeno upoštevno pravo, kakor je podrobneje opisano v točkah od 53 do 56 sodbe v zadevi *Köbler* (sodba z dne 30. septembra 2003, C-224/01, Recueil, str. I-10239).

Zadeva *Komisija proti Cresson* (sodba z dne 11. julija 2006, C-432/04, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišču ponudila priložnost, da razjasni obveznosti članov Komisije v smislu člena 213 ES. Razsodilo je, da je treba pojem „obveznosti, ki izhajajo iz njihovega položaja člana Komisije“ razumeti široko in da vsebuje poleg obveznosti ravnati pošteno in diskretno obveznost ravnati popolnoma neodvisno in v splošnem interesu Skupnosti. Ob neizpolnitvi obveznosti, ki dosega določeno stopnjo resnosti, je sankcija, ki je predvidena v Pogodbi, odstop po uradni dolžnosti ali odvzem pravice zadevne osebe do pokojnine ali namesto nje odobrenih ugodnosti. Člana Komisije, čigar mandat se je iztekel, se lahko sankcionira za neizpolnitev obveznosti, do katere je prišlo med mandatom, vendar je bila odkrita pozneje. Ker razrešitve po uradni dolžnosti ni mogoče več izreči, ima Sodišče na voljo le odvzem pravic, popoln ali delen, o katerem se lahko prosto odloči glede na stopnjo resnosti neizpolnitve obveznosti. Vendar pa roki za ukrepanje niso neomejeni, upoštevajoč zahtevo po pravni varnosti in pravice do obrambe, ki zahtevajo, da je bila osebi, zoper katero je Komisija začela upravni postopek, dana možnost, da primerno sporoči svoje stališče. Sodišče je še menilo, da nemožnost, da se vloži pravno sredstvo zoper njegovo odločbo, glede na pravice članov Komisije do učinkovitega sodnega varstva nikakor ne pomeni nedelovanja, ki bi ga lahko oviralo pri izvrševanju svoje pristojnosti. Glede preučitve očitkov zoper obravnavano komisarko je Sodišče razsodilo, da lahko upošteva ugotovitve iz kazenskega postopka, vendar ni vezano s pravno kvalifikacijo ugotovljenih dejstev, in da mora raziskati, ali očitana dejstva pomenijo neizpolnitev obveznosti, ki izhajajo iz položaja člana Komisije. Na podlagi teh preudarkov in po natančni obravnavi dejstev iz spisa je Sodišče delno ugodilo tožbi in sklenilo, da je zadevna članica Komisije kršila obveznosti, ki izhajajo iz njenega položaja članice Komisije v smislu členov 213(2) ES in 126(2) AE. Vendar je na podlagi okoliščin v tem primeru odločilo, da je ugotovitev kršitve sama po sebi primerna sankcija in je É. Cresson oprostilo sankcije v obliki odvzema pravice do pokojnine ali namesto nje odobrenih ugodnosti.

V zadevah *Španija proti Združenemu kraljestvu* (sodba z dne 12. septembra 2006, C-145/04, še neobjavljena v ZOdl.) ter *Eman in Sevinger* (sodba z dne 12. septembra 2006, C-300/04, še neobjavljena v ZOdl.) se je Sodišče izreklo o pravilih Pogodbe o državljanstvu Unije in o volitvah v Evropski parlament, posebej v zvezi z volilno pravico na teh volitvah in njenem uresničevanju. V zadevi *Španija proti Združenemu kraljestvu* se je namreč Sodišče spraševalo o pristojnosti držav članic, da razširijo volilno pravico za volitve v Evropski parlament na osebe, ki niso državljani Evropske unije. V obravnavanem primeru je Kraljevina Španija izpodbijala zakon Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska, ki je glede Gibraltarja predvideval, da imajo državljani Commonwealtha, ki prebivajo na tem ozemlju in ki niso državljani Skupnosti, pravico voliti in biti voljen na volitvah v Evropski parlament. V zvezi s tem je Sodišče presodilo, da države članice ob spoštovanju prava Skupnosti določijo osebe, ki imajo pravico voliti in biti voljen na volitvah v Evropski parlament. Menilo je, da členi 189 ES, 190 ES, 17 ES in 19 ES ne nasprotujejo temu, da države članice to pravico voliti in biti voljen priznajo določenim osebam, ki so tesno povezane z njimi in ki niso njihovi državljani ali državljani Unije, ki prebivajo na njihovem ozemlju. Še več, po mnenju Sodišča obstoja očitne zveze med državljanstvom in pravico voliti ni mogoče izpeljati iz določb Pogodbe, ki se nanašajo na sestavo Evropskega parlamenta in državljanstvo Unije. Na koncu je Sodišče poudarilo, da iz členov Pogodbe, ki se nanašajo na državljanstvo Unije, ni mogoče izluščiti načela, da bi bili državljani Unije edini upravičenci glede na vse druge določbe Pogodbe, in sklenilo, da je izpodbijana zakonodaja Združenega kraljestva v skladu s pravom Skupnosti.

V zgoraj navedeni zadevi *Eman in Sevinger* se je Sodišče izreklo o razlagi členov 17 ES, 19(2) ES, 190 ES in 299(3) ES na podlagi predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je Raad van State (Nizozemska) vložilo v okviru spora dveh nizozemskih državljanov s stalnim prebivališčem na Arubi, ki sta izpodbijala zavrnitev njune prošnje za vpis v volilni imenik za volitve članov Evropskega parlamenta 10. junija 2004 zaradi njunega stalnega prebivališča. Po mnenju Sodišča se osebe, ki imajo državljanstvo države članice in ki dejansko bivajo oziroma imajo stalno prebivališče na ozemlju, ki je del čezmorskih držav in ozemelj iz člena 299(3) ES, lahko sklicujejo na pravice, ki jih državljanom Unije priznava drugi del Pogodbe. Vendar so čezmorske države in ozemlja (ČDO) predmet posebne ureditve pridružitve, ki jo določa četrti del Pogodbe (členi od 182 ES do 188 ES), tako da se brez izrecnega napotila splošne določbe Pogodbe zanje ne uporabljajo in člena 189 ES in 190 ES v zvezi z Evropskim parlamentom se ne uporabljata za te države in ozemlja, zato države članice niso dolžne organizirati volitev v Evropski parlament. Glede na zdajšnje stanje prava Skupnosti sicer nič ne nasprotuje temu, da države članice ob spoštovanju prava Skupnosti določijo pogoje za pravico voliti in biti voljen na volitvah v Evropski parlament, sklicujoč se na merilo dejanskega bivališča na ozemlju, na katerem so organizirane volitve. Vendar načelo enakega obravnavanja nasprotuje izbranim merilom, ki povzročijo različno obravnavanje državljanov, ki so v primerljivih položajih, ne da bi bilo to različno obravnavanje objektivno utemeljeno.

V zadevi *i-21 Germany in Arcor* (sodba z dne 19. septembra 2006, C-392/04 in C-422/04, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče dobilo možnost, da poišče ravnovesje med primarnostjo prava Skupnosti in pravno varnostjo glede usode nezakonitega upravnega akta, ker je z njim kršeno pravo Skupnosti. Sodišče je presodilo, da v skladu z načelom pravne varnosti upravni organ ni dolžan odpraviti upravne odločbe, ki je postala dokončna po izteku razumnih rokov za vložitev pravnih sredstev ali z izčrpanjem teh. Vseeno je priznalo, da je to načelo lahko omejeno, če so izpolnjeni štirje pogoji: upravni organ je po nacionalnem pravu pristojen za odpravo te odločbe; sporna odločba je postala pravnomočna na podlagi sodbe nacionalnega sodišča, ki je odločalo na zadnji stopnji; ta sodba ob upoštevanju sodne prakse Sodišča, ki je poznejša od te sodbe, temelji na napačni razlagi prava Skupnosti, ki je bila podana, ne da bi bilo Sodišču predloženo vprašanje za predhodno odločanje, in zainteresirani se je obrnil na upravni organ takoj po tem, ko se je seznanil z navedeno sodno prakso (glej sodbo z dne 13. januarja 2004 v zadevi *Kühne & Heintz*, C-453/00, Recueil, str. I-837). Poleg tega načelo enakovrednosti zahteva, naj se vsa pravila glede pravnih sredstev, skupaj z določenimi roki, uporabljajo brez razlikovanja za pravna sredstva, ki temeljijo na kršitvi prava Skupnosti, in tista, ki temeljijo na nespoštovanju nacionalnega prava. Če je upravni organ ob uporabi pravil nacionalnega prava dolžan odpraviti upravno odločbo, ki je postala dokončna, vendar je očitno nezdružljiva z nacionalnim pravom, mora enaka obveznost obstajati tudi, če je ta odločba očitno nezdružljiva s pravom Skupnosti. Nacionalno sodišče bo presodilo, ali ureditev, ki je očitno nezdružljiva s pravom Skupnosti, pomeni očitno nezakonnost v smislu zadevnega nacionalnega prava in bo, če je tako, izpeljalo vse posledice, ki iz tega izhajajo po nacionalnem pravu.

V dveh zadevah se je zastavilo vprašanje o dopustnosti ničnostnih tožb. V zadevi *Regione Siciliana proti Komisiji* (sodba z dne 2. maja 2006, C-417/04 P, ZOdl., str. I-3881), v kateri je Regione Siciliana s pritožbo predlagala razveljavitev sklepa Sodišča prve stopnje, s katerim je to za nedopustno razglasilo tožbo za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije o ustavitvi izplačil finančne pomoči Evropskega sklada za regionalni razvoj, je Sodišče ponovno

preučevalo pojem „država članica“. Sodišče je opozorilo, da tožbe regionalne ali lokalne enote ni mogoče izenačiti s tožbo države članice, ker se pojem države članice v smislu člena 230 ES nanaša samo na vladne organe držav članic. Vendar je presodilo, da sme na podlagi tega člena regionalna ali lokalna enota, če ima pravno osebnost na podlagi nacionalnega prava, vložiti tožbo zoper odločbe, ki so naslovljene nanjo, in zoper odločbe, ki jo neposredno in posamično zadevajo, čeprav so v obliki uredbe ali odločbe naslovljene na drugo osebo. Ni mogoče šteti, da regionalni organ, odgovoren za izvedbo projekta Evropskega sklada, neposredno zadeva odločba Komisije, ki je naslovljena na zadevno državo članico in se nanaša na ustavitev izplačil finančne pomoči tega sklada. V zadevi *Reynolds Tobacco in drugi proti Komisiji* (sodba z dne 12. septembra 2006, C-131/03 P, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče preučevalo možnost, da razglasi za nične sklepe Komisije, da se vloži pravno sredstvo. Sodišče je razsodilo, da le ukrepi, ki povzročijo zavezujoče pravne učinke in lahko vplivajo na interese tožeče stranke tako, da značilno spremenijo njen pravni položaj, pomenijo akte ali odločbe, ki so lahko predmet ničnostne tožbe. Tako je sklep, da se zadeva predloži v odločanje sodišču, nujno dejanje, da se doseže zavezujoča sodna odločba, vendar kot tak dokončno ne določa obveznosti strank v sporu in sam torej ne spreminja spornega pravnega položaja. Upravičencem, ki vseeno menijo, da so zaradi nezakonitega ravnanja utrpeli škodo, kljub temu ni odvzet dostop do sodišča, ker imajo še vedno na voljo tožbo iz naslova nepogodbene odgovornosti, če je zadevno ravnanje tako, da povzroči odgovornost Skupnosti.

V zadevi *International Air Transport Association in drugi* (sodba z dne 10. januarja 2006, C-344/04, ZOdl., str. I-403) je Sodišče glede člena 234 ES presodilo, da izpodbijanje veljavnosti akta Skupnosti pred nacionalnim sodnim organom samo po sebi ni zadostna podlaga za to, da se Sodišču predloži vprašanje za predhodno odločanje. Le kadar sodni organ, zoper odločitev katerega je mogoče po nacionalnem pravu vložiti pravno sredstvo, presodi, da je eden ali več razlogov za neveljavnost akta Skupnosti, ki ga navajajo stranke, oziroma se nanj pazi po uradni dolžnosti, utemeljen, mora prekiniti odločanje in Sodišču v odločanje predložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe glede presoje veljavnosti.

Na koncu se je Sodišče v celi vrsti zadev srečalo s problematiko izbire pravne podlage aktov Skupnosti. Šest zadev zahteva posebno pozornost.

Najprej opozarjamo na zadevi *Komisija proti Svetu* (sodba z dne 10. januarja 2006, C-94/03, ZOdl., str. I-1) ter *Komisija proti Parlamentu in Svetu* (sodba z dne 10. januarja 2006, C-178/03, ZOdl., str. I-107), ki se nanašata na Sklep 2003/106⁴ in Uredbo št. 304/2003⁵. V obeh zadevah je Sodišče ponovno potrdilo vodilna načela, ki jih je že izoblikovalo v sodni praksi glede dvojne pravne podlage. Opozorilo je namreč, prvič, da mora izbira pravne podlage akta Skupnosti temeljiti na objektivnih elementih, ki jih je mogoče sodno preizkusiti, med katerimi sta zlasti cilj in vsebina akta, drugič, da mora, če se pri preizkusu akta Skupnosti izkaže, da ima ta dvojni cilj ali da ima dve sestavini, pri čemer je ena glavna ali prevladujoča, druga pa zgolj stranska, akt temeljiti na samo eni pravni podlagi, in sicer tisti, ki se zahteva

⁴ Sklep Sveta 2003/106/ES z dne 19. decembra 2002 o odobritvi Rotterdamske konvencije o postopku soglasja po predhodnem obveščanju za določene nevarne kemikalije in pesticide v mednarodni trgovini v imenu Skupnosti (UL L 63, str. 27).

⁵ Uredba (ES) št. 304/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o izvozu in uvozu nevarnih kemikalij (UL L 63, str. 1).

za glavni ali prevladujoči cilj oziroma sestavino, in končno, da mora izjemoma, če se nasprotno ugotovi, da ima akt hkrati več ciljev ali sestavin, ki so neločljivo povezane in med njimi nobena ni drugotnega ali posrednega pomena glede na druge, tak akt temeljiti na ustreznih različnih pravnih podlagah, vendar je izpostavilo, da je uporaba dvojne pravne podlage vendarle izključena, če so postopki, predvideni za eno ali drugo od teh podlag, nezdržljivi in/ali če bi bile s kopičenjem pravnih podlag kršene pravice Parlamenta. Ob uporabi te sodne prakse je Sodišče v prvi zadevi razsodilo, da bi moral Sklep 2003/106 temeljiti na členih 133 ES in 175(1) ES v povezavi z ustreznimi določbami člena 300 ES in da ga je bilo zato treba razglasiti za ničnega, ker je temeljil samo na členu 175(1) ES v povezavi s členom 300(2), prvi pododstavek, prvi stavek, in (3), prvi pododstavek, ES. Podobno je Sodišče v drugi zadevi presodilo, da bi Uredba št. 304/2003 morala temeljiti na členih 133 ES in 175(1) ES in da jo je bilo zato treba razglasiti za nično, ker temelji samo na členu 175(1) ES.

Preostalim štirim zadevam je skupno to, da se nanašajo na pogoje uporabe člena 95 ES kot pravne podlage.

Sodišče je v zadevi *Parlament proti Svetu* (sodba z dne 2. maja 2006, C-436/03, ZOdl., str. I-3733) najprej opozorilo na svojo sodno prakso, v skladu s katero člen 95 ES zakonodajalca Skupnosti pooblašča, da sprejme ukrepe za izboljšanje pogojev za vzpostavitev in delovanje notranjega trga, pri čemer morajo ti ukrepi dejansko imeti ta cilj, da prispevajo k odstranjevanju ovir pri ekonomskih svoboščinah, za katere jamči Pogodba in med katerimi je svoboda ustanavljanja, oziroma ukrepe za preprečitev pojavljanja ovir pri trgovanju, ki izhajajo iz neenotnega razvoja nacionalnih zakonodaj, pri čemer mora biti pojav teh ovir kljub temu verjeten, cilj zadevnega ukrepa pa mora biti njihova preprečitev. Tako je v tej zadevi presodilo, da člen 95 ES ni mogel biti primerna pravna podlaga za sprejetje Uredbe št. 1435/2003⁶ in da je bila pravilno sprejeta na podlagi člena 308 ES. Dalje je, prav tako ob uporabi te sodne prakse Sodišče v zadevi *Združeno kraljestvo proti Parlamentu in Svetu* (sodba z dne 2. maja 2006, C-217/04, ZOdl., str. I-3771) razsodilo, da Uredba št. 460/2004⁷ pravilno temelji na členu 95 ES. V združenih zadevah *Parlament proti Svetu in Komisiji* (sodba z dne 30. maja 2006, C-317/04 in C-318/04, ZOdl., str. I-4721) je Sodišče nasprotno odločilo, da Sklep 2004/496⁸ ni mogel biti veljavno sprejet na podlagi člena 95 ES, branega v povezavi s členom 25 Direktive 95/46⁹, ker se je sporazum, ki je bil predmet tega sklepa, nanašal na obdelave podatkov v zvezi z javno varnostjo, obrambo, državno varnostjo in pri dejavnostih države na področju kazenskega prava, ki so bile na podlagi člena 3(2), prva alineja, Direktive 95/46 izključene iz področja uporabe te direktive. Na koncu je v zadevi *Nemčija proti Parlamentu in Svetu* (sodba z dne 12. decembra 2006,

⁶ Uredba Sveta (ES) št. 1435/2003 dne 22. julija 2003 o statutu evropske zadrage (SCE) (UL L 207, str. 1).

⁷ Uredba (ES) št. 460/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o ustanovitvi Evropske agencije za varnost omrežij in informacij (UL L 77, str. 1).

⁸ Sklep Sveta 2004/496/ES z dne 17. maja 2004 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Združenimi državami Amerike o obdelavi in prenosu podatkov PNR s strani letalskih prevoznikov Uradu za carine in varovanje meja pri Ministrstvu Združenih držav za domovinsko varnost (UL L 183, str. 83, in popravek UL 2005, L 255, str. 168).

⁹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, str. 31), kot je bila spremenjena.

C-380/03, še neobjavljena v ZODl.) Sodišče najprej spomnilo, da če so pogoji za uporabo člena 95 ES kot pravne podlage izpolnjeni, zakonodajalcu Skupnosti ni mogoče preprečiti, da se ne bi oprl na to pravno podlago, če je varovanje javnega zdravja odločilen dejavnik pri odločitvah, ki jih je treba sprejeti, in nato, znova predvsem na podlagi te sodne prakse, odločilo, da zakonodajalec Skupnosti s tem, da je sprejel člena 3 in 4 Direktive 2003/33¹⁰ le na podlagi člena 95 ES, ni kršil člena 152(4)(c) ES in da je tožbo Zvezne republike Nemčije zoper ti določbi zato treba zavrniti.

Državljanstvo Unije

Poleg zadev v zvezi z volitvami predstavnikov Evropskega parlamenta, na kateri smo opozorili zgoraj, dve zadevi s tega področja zaslužita pozornost.

V zadevi *De Cuyper* (sodba z dne 18. julija 2006, C-406/04, še neobjavljena v ZODl.) je Sodišče preučevalo skladnost belgijske ureditve v zvezi z brezposelnostjo s pravico do prostega gibanja in prebivanja državljanov Evropske unije, ki jo priznava člen 18 ES. Ta ureitev za brezposelne osebe, starejše od 50 let, določa pogoj dejanskega bivališča, čeprav niso več zavezani biti razpoložljivi za zaposlitev. Sodišče je najprej opozorilo, da pravica do prebivanja državljanov Unije ni brezpogojna, ampak je priznana le ob upoštevanju omejitev in pogojev, ki jih določajo Pogodba in njene izvedbene določbe. Sodišče je ugotovilo, da je belgijska ureitev manj ugodna za določene državljane le zato, ker so izkoristili svojo pravico do prostega gibanja in prebivanja, ter tako pomeni omejitev pravic, ki jih priznava člen 18 ES. Vendar je priznalo, da to omejitev utemeljujejo objektivni preudarki v splošnem interesu, ki niso odvisni od državljanstva zadevnih oseb. Sodišče je tako ugotovilo, da pogoj dejanskega bivališča odgovarja na potrebo po nadzoru poklicnega in družinskega položaja brezposelnih oseb s tem, da nadzornim službam omogoča, da preverjajo, ali se je položaj upravičenca nadomestila za brezposelnost spremenil tako, da bi to lahko vplivalo na dodelitev prejemka. Sodišče je tudi pripomnilo, da posebnost nadzora na področju brezposelnosti upravičuje uvedbo strožjih mehanizmov kot za druge dajatve in da pri milejših ukrepih, kot je predložitev dokumentov in potrdil, nadzor ne bi bil nepričakovan in bi bil manj učinkovit.

Skladnost pogoja dejanskega bivališča s členom 18 ES je bila prav tako predmet zadeve *Tas-Hagen in Tas* (sodba z dne 26. oktobra 2006, C-192/05, še neobjavljena v ZODl.), ki je zadevala ureitev dodelitve prejemkov civilnim žrtvam vojne in zahtevala, da je zainteresirana oseba ob vložitvi zahtevka dejansko bivala na nacionalnem ozemlju.

Sodišče je najprej želelo ugotoviti, ali taka problematika spada v člen 18 ES. V tej zvezi je poudarilo, da na zdajšnji stopnji razvoja prava Skupnosti prejemek v zvezi z odškodnino civilnim žrtvam vojne spada v pristojnost držav članic, pri čemer pa morajo slednje to pristojnost izvajati ob spoštovanju prava Skupnosti. Torej, v primeru obstoja take ureditve je bilo izvajanje pravice do prostega gibanja in prebivanja, ki jo priznava člen 18 ES, tako, da je vplivalo na možnost pridobitve izplačila prejemka, tako da enakega položaja ni mogoče obravnavati kot položaj, ki bi bil brez vsakršne povezave s pravom Skupnosti.

¹⁰ Direktiva 2003/33/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic o oglaševanju in sponzorstvu tobačnih izdelkov (UL L 152, str. 16).

Glede dopustnosti pogoja dejanskega bivališča je Sodišče ugotovilo, da lahko odvrne od uresničevanja teh pravic, ki jih priznava člen 18 ES in zato pomeni omejitev teh pravic. Izpostavilo je, da ga je zagotovo lahko načeloma upravičila želja, da solidarnostno obvezo v zvezi s civilnimi žrtvami vojne omeji samo na osebe, ki so z narodom zadevne države imele neko povezavo med vojno in po njej, saj bi pogoj dejanskega bivališča tako izkazoval stopnjo navezanosti teh oseb na družbo. Vendar je Sodišče poudarilo široko prosto presojo držav članic glede prejemkov, ki jih ne ureja pravo Skupnosti, in menilo, da se merilo dejanskega bivališča ne more obravnavati kot zadosti jasen pokazatelj te navezanosti, če lahko privede do razhajajočih se rezultatov za osebe, ki živijo v tujini, in katerih raven vključenosti je primerljiva v vseh pogledih. Merilo dejanskega bivališča, ki se izključno nanaša na datum vložitve zahtevka, ni dovolj jasen pokazatelj stopnje navezanosti prosilca na družbo, ki mu izrazi svojo solidarnost, tako da ne spoštuje načela sorazmernosti.

Prosti pretok blaga

V združenih zadevah *Sfakianakis* (sodba z dne 9. februarja 2006, od C-23/04 do C-25/04, ZOdl., str. I-1265) je Sodišče moralo podati razlago Evropskega sporazuma o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Madžarsko na drugi strani in zlasti člena 31(2) in 32 Protokola 4 tega sporazuma¹¹ v odgovor na predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo grško sodišče, ki je obravnavalo spor o uvozi motornih vozil iz Madžarske v Grčijo v okviru preferencialne obravnave navedenega sporazuma.

Presodilo je, da je člena 31(2) in 32 Protokola 4 tega sporazuma, kot je bil spremenjen z Odločbo št. 3/96 Pridružitvenega odbora med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Madžarsko na drugi strani, treba razlagati tako, da morajo carinski organi države uvoznice upoštevati sodne odločbe, sprejete v državi izvoznici v postopkih proti izidom preverjanja veljavnosti potrdil o prometu blaga, ki so jih izvedli carinski organi države izvoznice, če so bili obveščeni o obstoju teh postopkov in vsebini teh odločb, in to neodvisno od dejstva, ali je bila veljavnost potrdil o prometu preverjena na zahtevo carinskih organov države uvoznice. V istih združenih zadevah je Sodišče odločilo, da polni učinek odprave carinskih dajatev, predvidene s tem sporazumom, nasprotuje upravnim odločbam, ki nalagajo plačilo carinskih dajatev, povišanih za takse in denarne kazni, ki jih sprejmejo carinski organi države uvoznice, preden bi jim bil posredovan dokončen izid postopkov, uvedenih zoper ugotovitve naknadnega preverjanja, in ko odločbe organov države izvoznice, ki prvotno izda potrdilo o prometu blaga, niso bile preklicane ali razglašene za nične.

Kmetijstvo

V zvezi s skupno kmetijsko politiko naj omenimo zadevo *Španija proti Svetu* (sodba z dne 7. septembra 2006, C-310/04, še neobjavljena v ZOdl.), v kateri je Sodišče odločalo o tožbi

¹¹ Evropski sporazum o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Madžarsko na drugi strani, ki je bil sklenjen in odobren s sklepom Sveta in Komisije z dne 13. decembra 1993 (UL L 347, str. 1).

Kraljevine Španije za razglasitev ničnosti nove sheme podpore za bombaž, ki je bila vzpostavljena z Uredbo št. 864/2004¹² in vpeljana v Uredbo št. 1782/2003¹³, ki izvaja „reformo Mac Sharry“. Med različnimi tožbenimi razlogi, ki jih je uveljavljala Kraljevina Španija, je Sodišče priznalo utemeljenost tožbenega razloga o kršitvi načela sorazmernosti. Presodilo je namreč, da Svet, ki je avtor Uredbe št. 864/2004, ni dokazal, da je bila nova shema pomoči za bombaž, ki jo uvaja ta uredba, sprejeta z učinkovitim izvajanjem njegove diskrecijske pravice, ki po mnenju Sodišča implicira upoštevanje vseh upoštevanih podatkov in okoliščin in posebej stroške dela in mogoče učinke reforme sheme pomoči za bombaž na gospodarski položaj obratov za odzrnjevanje. Sodišče je tako štelo, da mu podatki, ki so mu bili predloženi, niso omogočali, da bi preverilo, ali je zakonodajalec Skupnosti lahko, ne da bi prekoračil meje široke diskrecijske pravice, ki jo ima na tem področju, sklenil, da določitev zneska za posebno pomoč za bombaž v višini 35 % vseh sedanjih pomoči v predhodni shemi pomoči zadostuje, da se zagotovi cilj iz pete uvodne izjave Uredbe št. 864/2004, ki je zagotovitev donosnosti in nadaljevanje te kulture, cilj, ki izraža namen iz odstavka 2 Protokola št. 4, ki je priloga k Aktu o pristopu Helenske republike. Sodišče je tako razglasilo ničnost člena 1, točka 20, Uredbe št. 864/2004, ki uvaja poglavje 10a Naslova IV Uredbe št. 1782/2003. Vendar je učinke te razglasitve ničnosti zadržalo do sprejetja nove uredbe v razumnem roku.

Prosto gibanje oseb, prosti pretok storitev in kapitala

Na tem širokem področju je treba odločilne zadeve leta razvrstiti po temi.

Sodišče je moralo najprej opozoriti na omejitve uporabe določb v zvezi s svobodo gibanja v primeru izključno internih položajev in zlorabe pravic. V skladu z ustaljeno sodno prakso namreč položaj, katerega vsi elementi so omejeni na eno samo državo članico, ne spada pod določbe v zvezi s svobodnim gibanjem. V tem kontekstu se je moralo Sodišče večkrat ukvarjati z vprašanjem, ali je dejstvo, da davčni zavezanec, ki je državljan Unije, prijavi dejansko bivališče ali stalno prebivališče na ozemlju države članice, ki ni država članica, v kateri opravlja gospodarske dejavnosti, zadosten mednarodni element, ki mu omogoča, da se sklicuje na pravico do prostega gibanja oseb, prostega pretoka storitev ali kapitala. V tem oziru za leto 2006 zaslužita posebno pozornost dve zadevi: zadeva *Ritter-Coulais* (sodba z dne 21. februarja 2006, C-152/03, ZOdl., str. I-1711) in zadeva *N* (sodba z dne 7. septembra 2006, C-470/04, še neobjavljena v ZOdl.).

V zgoraj navedeni zadevi *Ritter-Coulais* je spor, ki ga je obravnavalo predložitveno sodišče, zadeval par nemških državljanov, ki sta bila zaposlena v Nemčiji, kjer sta bila davčna zavezanca, vendar sta bivala v Franciji. Na vprašanje, ali ta nemška državljana lahko zoper

¹² Uredba Sveta (ES) št. 864/2004 z dne 29. aprila 2004 o spremembi Uredbe (ES) št. 1782/2003, ki določa skupna pravila za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in uvaja nekatere sheme podpor za kmete, ter o njeni prilagoditvi zaradi pristopa Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Poljske, Slovenije in Slovaške k Evropski uniji (UL L 161, str. 48).

¹³ Uredba Sveta (ES) št. 1782/2003 z dne 29. septembra 2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete ter o spremembi uredb št. 2019/93, št. 1452/2001, št. 1453/2001, št. 1454/2001, 1868/94, št. 1251/1999, št. 1254/1999, št. 1673/2000, št. 2358/71 in št. 2529/2001 (UL L 270, str. 1).

nemško davčno upravo uveljavljata določbe v zvezi s prostim gibanjem delavcem, da bi se jima upošteval izpad dohodkov, ki so nastali, ker sta hišo, katere lastnika sta bila in v kateri sta dejansko bivala v Franciji, uporabljala za lastne potrebe, je Sodišče odgovorilo, da položaj zakoncev Ritter-Coulais, ki sta delala v drugi državi članici kot v tisti, v kateri sta imela dejansko bivališče, sodi na področje uporabe člena 39 ES.

V zgoraj navedeni zadevi *N* so bile sporne določbe nizozemskega davčnega prava, na podlagi katerih je izselitev z državnega ozemlja izenačena z odsvojitvijo deležev, kar je privedlo do odmere davka na povečanje vrednosti na ta dan. V sporu o glavni stvari gre za nizozemskega državljanja, ki je bival na Nizozemskem do prenosa stalnega prebivališča v Združeno kraljestvo, kjer dolgo časa ni opravljal nobene gospodarske dejavnosti. Na vprašanje, ali je ta nizozemski državljan, ki je bil edini delničar treh družb nizozemskega prava, smel zoper nizozemsko davčno upravo uveljavljati določbe v zvezi s svobodo ustanavljanja z namenom, da bi ugovarjal uporabi, ki je bila izvedena s sporno ureditvijo, se je Sodišče izrecno sklicevalo na zgoraj navedeno sodbo *Ritter-Coulais* in odgovorilo, da je od prenosa njegovega stalnega prebivališča položaj *N* sodil na področje uporabe člena 43 ES.

V zvezi z zlorabo pravice je nacionalno sodišče vprašalo Sodišče, ali dejstvo, da družba s sedežem v državi članici ustanovi družbe v drugi državi članici in vanje vloži kapital z edinim namenom, da bi bila deležna ugodnejšega davčnega sistema, ki velja v tej zadnji državi članici, pomeni zlorabo svobode ustanavljanja. Sodišče je v sodbi *Cadbury Schweppes in Cadbury Schweppes Overseas* (sodba z dne 12. septembra 2006, C-196/04, še neobjavljena v ZOdl.) odgovorilo nikalno. Okoliščina, da je bila ustanovljena družba v državi članici z neprikritim namenom, da bi bila deležna ugodnejše ureditve, sama po sebi ne dopušča sklepanja o obstoju zlorabe in da bi sama upravičila nacionalni ukrep, ki omejuje svobodo ustanavljanja. Tak ukrep bi bil, nasprotno, upravičen, če bi oviral ustvarjanje povsem umetnih konstruktov, brez gospodarske resničnosti z namenom, da se obide davek na dobiček, ustvarjen z dejavnostjo na nacionalnem ozemlju, ki bi ga bilo običajno treba plačati.

Če tako področje uporabe določb o prostem pretoku ni neomejeno, niso neomejene niti pristojnosti držav, ki jih imajo na področju neposredne obdavčitve, in je Sodišče imelo številne priložnosti za obogatitev svoje že obsežne sodne prakse na tem področju.

Na podlagi skupnega sistema pravil, ki ga je Sodišče razdelalo v sodni praksi, so prepovedane ne le očitne diskriminacije na podlagi državljanstva, ampak tudi vse prikrite oblike diskriminacije (ali posredne diskriminacije), ki z uporabo meril, ki se zdijo nevtralna, dejansko privedejo do enakega rezultata. Da se različno obravnavanje lahko opredeli kot diskriminacija, mora obstajati namen, da se različna pravila uporabljajo za primerljive položaje oziroma enako pravilo za različne položaje. Posredna diskriminacija se lahko upraviči z nujnimi razlogi v javnem interesu ob upoštevanju načela sorazmernosti.

Sodišče je med različnimi nacionalnimi davčnimi ukrepi, ki jih je obravnavalo, nekatere presodilo za združljive s pravom Skupnosti, druge pa za nezdružljive.

Med številnimi nacionalnimi ukrepi, ki so bili priznani za združljive s pravom Skupnosti, so najprej ukrepi, ki se enako uporabljajo za vse objektivno primerljive položaje. Tak je bil

primer v zadevi *van Hilten-van der Heijden* (sodba z dne 23. februarja 2006, C-513/03, ZOdl., str. I-1957) v zvezi z nacionalno zakonodajo, v skladu s katero je dediščina državljana, ki je umrl deset let po tem, ko je v tujino prenesel stalno prebivališče, obdavčena, kot da tega prenosa ne bi bilo, razen oprostitve davka na dediščine, ki ga naložijo druge države. Sodišče je navedlo, da taka zakonodaja, ker predvideva enake pogoje obdavčitve dediščine za državljane, ki so prenesli stalno prebivališče v tujino, in za državljane, ki so ostali v zadevni državi članici, ne bi mogla odvrniti, da bi vlagali iz te države ali v to državo, niti zmanjšati vrednost dediščine državljanov, ki so prenesli stalno prebivališče v tujino. Različnega obravnavanja, ki obstaja med državljani zadevne države članice in državljani drugih držav, ni mogoče šteti za diskriminacijo, prepovedano s členom 56 ES, ker izhaja iz pristojnosti, ki jo imajo države članice, da določijo merila za porazdelitev davčne pristojnosti. Tak primer je bil obravnavan tudi v zadevi *Kerckhaert in Morres* (sodba z dne 14. novembra 2006, C-513/04, še neobjavljena v ZOdl.) v zvezi z davčno zakonodajo, ki obdavčuje dividende na podlagi delnic družb s sedežem na nacionalnem ozemlju in dividende na podlagi delnic družb s sedežem v drugi državi članici po enaki davčni stopnji, ne da bi pri tem upoštevala pri viru odtegnjenega davka, ki je bil v tej drugi državi članici predhodno izveden na podlagi dohodnine. Sodišče je ugotovilo, da glede na davčno zakonodajo države rezidentstva položaj delničarja, ki prejme dividende, ni nujno različen samo zaradi tega, ker jih prejme od družbe s sedežem v drugi državi članici, ki pri izvrševanju svojih davčnih pristojnosti te dividende obdavči s pri viru odtegnjenim davkom. Ta zakonodaja torej ni v nasprotju s členom 56 ES. Neprijetne posledice v smislu dvojne obdavčitve, ki so posledica take zakonodaje, izhajajo iz vzporednega izvajanja davčnih pristojnosti dveh držav članic. Da bi to popravili, morata uporabiti zlasti merila za porazdelitev, ki se jim sledi v mednarodni davčni praksi.

Med številne nacionalne ukrepe, ki so združljivi s pravom Skupnosti, dalje spadajo ukrepi, ki se, čeprav za objektivno primerljive položaje pridržujejo različno obravnavanje, na koncu izkažejo kot nevtralni glede na cilj, ki ga zasledujejo. Iz zadeve *Test Claimants in the FII Group Litigation* (sodba z dne 12. decembra 2006, C-446/04, še neobjavljena v ZOdl.) je to jasno razvidno. V okviru splošne ureditve za preprečitev ali zmanjšanje verižnega obdavčevanja ali ekonomskega dvojnega obdavčevanja (dvojno obdavčenje istega dohodka pri dveh različnih davčnih zavezancih) je Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska pri izračunu davka, ki ga dolgujejo družbe rezidentke, uporabila dva različna sistema obdavčitve dividend glede na to, ali gre za domače ali tuje dividende. Medtem ko je bil za dividende, ki jih družbe rezidentke prejmejo od družb, ki so prav tako rezidentke, določen sistem oprostitve, je za dividende, ki jih družbe rezidentke prejmejo od družb nerezidentk, veljal sistem odbitka. Sodišče je ugotovilo, da je, kar zadeva tako ureditev, položaj družbe delničarke, ki je prejela tuje dividende, primerljiv s položajem družbe delničarke, ki je prejela domače dividende, ker je v obeh primerih ustvarjeni dobiček načeloma lahko predmet verižnega obdavčevanja. Ker se to različno obravnavanje v primeru tujih dividend ni izkazalo kot neugodno, ni v nasprotju s členoma 43 ES in 56 ES, kar pa morajo preveriti nacionalna sodišča.

Drugi nacionalni ukrepi, priznani za združljive s pravom Skupnosti, so ukrepi, ki različno obravnavajo neprimerljive položaje. To je bil primer v zadevi *Test Claimants in Class IV of the Act Group Litigation* (sodba z dne 12. decembra 2006, C-374/04, še neobjavljena v ZOdl.), ki je zadevala drug vidik ureditve Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska, katere namen je preprečiti ali zmanjšati primere verižnega obdavčevanja ali ekonomskega

dvojnega obdavčevanja. Sporni ukrepi so se v tem primeru nanašali na sistem obdavčitve dividend, ki jih razdelijo družbe rezidentke. Medtem ko se je družbi rezidentki, prejemnici dividend druge družbe rezidentke, odobril davčni odbitek, družba nerezidentka, prejemnica takih dividend, ni mogla izkoristiti nikakršnega davčnega odbitka. Sodišče je zatrdilo, da to različno davčno obravnavanje družb rezidentk in nerezidentk kljub temu ni diskriminatorno. Čeprav je treba položaj delničarjev rezidentov, ki prejmejo domače dividende, šteti za primerljiv s položajem delničarjev rezidentov, prejemnikov tujih dividend (zgoraj navedena sodba *Test Claimants in the FII Group Litigation*), to ne velja nujno za položaje, kar zadeva uporabo davčne zakonodaje države članice rezidentstva družbe razdeljevalke, v katerih so delničarji, prejemniki dividend, rezidenti te države članice, delničarji, prejemniki dividend, pa so rezidenti druge države članice. Kadar družba razdeljevalka in delničar, prejemnik dividend, nista rezidenta v isti državi članici, država članica rezidentstva družbe razdeljevalke, to je država članica vira dobičkov, ni v istem položaju v zvezi s preprečevanjem in zmanjšanjem verižne obdavčitve in ekonomskega dvojnega obdavčevanja kot država članica rezidentstva delničarja, prejemnika dividend. Različno obravnavanje družb rezidentk in nerezidentk tako v takem primeru ni prepovedano s členoma 43 ES in 56 ES.

Za združljive s pravom Skupnosti so bili nazadnje priznani nacionalni ukrepi, katerih različno obravnavanje so vendarle upravičevali nujni razlogi v javnem interesu kot v zadevi *FKP Scorpio Konzertproduktionen* (sodba z dne 3. oktobra 2006, C-290/04, še neobjavljena v ZOdl.). Spor o glavni stvari je zadeval nacionalno ureditev, na podlagi katere se za plačilo izvajalcu storitve, ki ni rezident države članice, v kateri so bile opravljene storitve, uporabi postopek odtegnitve na viru, medtem ko se odtegnitev ne izvede za plačilo izvajalcem storitev, ki so rezidenti. Sodišče je kot omejitev svobode opravljanja storitev opredelilo dolžnost prejemnika storitev, da izvede to odtegnitev, ker bi sicer za to odgovarjal. Vseeno je presodilo, da je bila ta ureditev utemeljena zaradi nujnosti, da se zagotovi učinkovitost izterjave davka na dohodek oseb, ki so rezidenti zunaj države obdavčitve, in je bila primerno sredstvo glede na zasledovani cilj.

Med nacionalnimi ukrepi, ki so bili razglašeni za nezdružljive s pravom Skupnosti, so prvič ukrepi, ki se, čeprav jih narekujejo nujni razlogi v splošnem interesu, zdijo nesorazmerni glede na zasledovani cilj. Tak primer najdemo v zgoraj navedeni zadevi *N*. Davčni zavezanec, ki je imetnik deležev in zaradi prenosa stalnega prebivališča v tujino postane zavezan za davek na še ne pridobljeno povečanje, medtem ko, če bi še naprej prebival na ozemlju države članice, katere državljan je, povečanja v vrednosti ne bi bila obdavčena, razen kadar in kolikor bi bila dejansko pridobljena, je odvrnjen od uresničevanja svoje pravice do prostega gibanja. Sodišče priznava, da sporne nacionalne določbe zasledujejo cilj v javnem interesu, saj na podlagi načela teritorialnosti zagotavljajo porazdelitev pristojnosti obdavčitve med državami članicami, pri čemer se s to isto porazdelitvijo izogibajo situacijam dvojnega pravnega obdavčevanja (dvojno obdavčevanje istega dohodka pri istem davčnem zavezancu). Ostaja dejstvo, da je tako zaradi obveznosti zagotoviti zavarovanja za pridobitev odloga plačila davka, ki je običajno zapadel, kot zaradi nemogućnosti uveljavljanja zmanjšanja, ki je nastalo po prenosu prebivališča, sporni davčni sistem nesorazmeren glede na zasledovani cilj.

Med nacionalne ukrepe, ki so bili razglašeni za nezdružljive s pravom Skupnosti, spadajo ukrepi, ki različno obravnavajo primerljive položaje. V zgoraj navedeni zadevi *Ritter-Coulais*

je Sodišče tako štelo za oviro nacionalno ureditev, ki fizičnim osebam, ki pridobivajo dohodke iz zaposlitve v državi članici in so tam neomejeno davčno zavezane, za namene določitve stopnje za odmero davkov od omenjenih dohodkov v tej državi ne dopušča zahtevati upoštevanje izpada dohodka, ki nastane, ker za lastne potrebe uporabljajo lastno hišo, ki se nahaja v drugi državi članici in katero uporabljajo kot glavno prebivališče, medtem ko se pozitivne dohodke, ki se nanašajo na tako hišo, upošteva. Čeprav ta ureditev pravzaprav ne določa neposredno nerezidentov, so ti pogostejše lastniki stanovanja, ki je zunaj nacionalnega ozemlja, kot pa rezidenti in so najpogostejše tudi državljani drugih držav članic. Zato se zdi, da je manj ugodno obravnavanje, ki jim je pridržano, v nasprotju s členom 39 ES.

V zadevi *Centro di Musicologia Walter Stauffer* (sodba z dne 14. septembra 2006, C-386/04, še neobjavljena v ZOdl.) se je Sodišče ukvarjalo z vprašanjem, ali sme država članica ustanovo nerezidentko, ki izpolnjuje pogoje te države glede priznanja splošne koristnosti, obravnavati manj ugodno kot istovrstno ustanovo rezidentko. Sodišče je opozorilo, da čeprav člen 58 ES dovoljuje državam članicam, da različno davčno obravnavajo zavezance, ki niso rezidenti, pa vseeno prepoveduje ukrepe, ki so sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikritega omejevanja prostega pretoka kapitala. V teh okoliščinah je različno obravnavanje med ustanovami, ki so neomejeno davčno zavezane – primer ustanov rezidentk – in tistimi, ki so delno davčno zavezane, – primer ustanov nerezidentk – dopustno le, če se nanaša na položaje, ki niso objektivno primerljivi, ali mora biti upravičeno z nujnim razlogom v splošnem interesu. V zvezi s tem so tuje ustanove, ki jim njihova država članica izvora priznava delovanje v splošnem interesu in ki izpolnjujejo pogoje, ki jih v ta namen določa zakonodaja druge države članice, ter imajo za cilj vzpodbujati enake skupne interese kot v tej slednji državi, v primerljivem položaju kot istovrstne ustanove rezidentke. Ker neugodno obravnavanje ustanov nerezidentk ni bilo upravičeno, je posledično v nasprotju s pravom Skupnosti.

V zgoraj navedeni zadevi *FKP Scorpio Konzertproduktionen* se je Sodišče ponovno srečalo z vprašanjem odbitkov za stroške poslovanja, ki jih izkaže izvajalec storitve, ki je nerezident. V zvezi s stroški poslovanja, ki so v neposredni povezavi z gospodarsko dejavnostjo, ki je ustvarila obdavčljive dohodke, so rezidenti in nerezidenti v primerljivih položajih. Sodišče je tudi v sodbi *Gerritse* (sodba z dne 12. junija 2003, C-234/01, ZOdl., str. I-5933) presodilo, da nacionalna ureditev, ki nerezidentom ne dovoljuje odbitka stroškov poslovanja, ki pa je dovoljeno rezidentom, lahko predvsem škodi državljanom drugih držav članic in vodi k posredni diskriminaciji, ki je v nasprotju s Pogodbo. V njej je še presodilo, da je nacionalna ureditev, ki ne dopušča upoštevanja stroškov poslovanja v istem postopku odtegnitve davka pri viru, ampak le v naknadnem postopku povračila, v nasprotju s Pogodbo.

Nazadnje je Sodišče v zadevi *Turpeinen* (sodba z dne 9. novembra 2006, C-520/04, še neobjavljena v ZOdl.) presodilo, da je zakonodaja države članice, v skladu s katero je starostna pokojnina, ki jo izplača nosilec te države članice osebi, ki prebiva v drugi državi članici, v določenih primerih bolj obdavčena od pokojnine, ki je izplačana osebi, ki prebiva v tej državi članici, ker je ta pokojnina ves ali skoraj ves dohodek te osebe, ki ne prebiva v tej državi članici, v nasprotju s členom 18 ES v zvezi s prostim gibanjem državljanov Unije. V takem primeru je glede davka na dohodek položaj davčnega zavezanca, ki ne prebiva v državi, objektivno primerljiv s položajem davčnega zavezanca, ki prebiva v državi.

Glede svobode ustanavljanja je Sodišče sicer v dveh vzporednih zadevah z dne 19. septembra 2006, prvi v zvezi z vprašanjem za predhodno odločanje (*Wilson*, C-506/04, še neobjavljena v ZOdl.), drugi pa v zvezi s tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti (*Komisija proti Luksemburgu*, C-193/05, še neobjavljena v ZOdl.) odločilo, da določbe luksemburške zakonodaje, ki registracijo odvetnika, ki je poklicno kvalifikacijo pridobil v drugi državi članici, pogojujejo s predhodnim preizkusom obvladovanja treh nacionalnih jezikov, niso v skladu z Direktivo o izvajanju poklica odvetnika pod poklicnim nazivom iz matične države¹⁴. Sodišče je namreč natančneje določilo, da predložitev potrdila o registraciji v matični državi članici v skladu s členom 3 navedene direktive pomeni edini pogoj, od katerega je odvisna registracija v državi članici gostiteljici, ki zadevni osebi omogoča, da tam opravlja poklic pod poklicnim nazivom iz matične države. Sodišče je v tej zvezi poudarilo, da je odrek sistemu predhodnega preizkusa znanja, ki je določen v Direktivi, povezan z vrsto pravil, ki naj bi zagotovile varstvo posameznikov in dobro delovanje sodnega organa, zlasti dolžnost odvetnika, da opravlja poklic pod poklicnim nazivom iz matične države, in dolžnost poklicnega ravnanja, da se ne ukvarja z zadevami, za katere nima zahtevanih sposobnosti, na primer zaradi pomanjkanja jezikovnega znanja. V zadevi *Wilson* je Sodišče med drugim razsodilo, da luksemburški zakon ni v skladu s členom 9 navedene direktive, v skladu s katerim mora biti proti odločbam o zavrnitvi registracije na voljo pravno sredstvo pred sodiščem v skladu z določbami nacionalne zakonodaje. Sodišče je namreč menilo, da ni bila zagotovljena zadostna varovalka nepristranskosti, saj odločbe o zavrnitvi registracije v obravnavanem primeru niso bile predložene v pregled organu, ki je na prvi stopnji izključno, na pritožbeni stopnji pa v večini, sestavljen iz nacionalnih odvetnikov, kasacijska pritožba pa omogoča le sodni nadzor pravnega stanja, ne pa nadzora dejanskega stanja.

Nazadnje je Sodišče glede svobode opravljanja storitev v zadevi *Fidium Finanz* (sodba z dne 3. oktobra 2006, C-452/04, še neobjavljena v ZOdl.) presodilo, da je nacionalna ureditev, ki za družbe s sedežem v tretji državi predpiše predhodno dovoljenje za opravljanje dejavnosti dajanja kreditov na njenem ozemlju in ki izdajo tega dovoljenja navezuje na obstoj glavne uprave ali ene podružnice te družbe na nacionalnem ozemlju, združljiva s pravom Skupnosti. Ker se družba s sedežem v tretji državi, v nasprotju s prostim pretokom kapitala, ne more sklicevati na svobodo opravljanja storitev, je Sodišče želelo ugotoviti, na katere od teh temeljnih svoboščin se zadevna dejavnost navezuje. V zvezi s tem je ugotovilo, da načeloma spada tako v eno kot v drugo. Sodišče je sklicujoč se na vrsto precedensov navedlo, da je v takem primeru treba preizkusiti, kako navedeni ukrep vpliva na izvajanje teh temeljnih svoboščin, in ali je kot v okoliščinah postopka v glavni stvari ena od njiju drugotnega pomena v razmerju do druge in se ji lahko pridruži. V tem primeru se preizkus zadevnega ukrepa načeloma opravi zgolj glede na eno od teh dveh svoboščin. V obravnavanem primeru je Sodišče ugotovilo, da sporna ureditev dovoljenja odločilno posega v svobodo opravljanja storitev, saj je zahteva po stalni enoti dejansko zanikanje tudi te svoboščine. Nasprotno so morebitni omejitveni učinki take ureditve na prosti pretok kapitala zgolj neizogibna posledica omejitve opravljanja storitev.

¹⁴ Direktiva 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 za olajšanje trajnega opravljanja poklica odvetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena (UL L 77, str. 36).

Na področju socialne varnosti namenjamo pozornost trem sodbam o razlagi Uredbe št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, kot je bila spremenjena¹⁵.

Prvič, v okviru tega, kar včasih imenujemo „prosto gibanje pacientov“, opozarjamo na pomembno sodbo z dne 16. maja 2006 v zadevi *Watts* (C-372/04, ZOdl., str. I-4325). V navedeni zadevi je Sodišče preučevalo nacionalni zdravstveni sistem Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska (National Health Service, v nadaljevanju: NZS) ob upoštevanju člena 22 Uredbe št. 1408/71 in člena 49 ES. Člen 22(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1408/71 določa, da pristojni nosilec pacientu ne sme zavrniti odobritve, da odide na ozemlje druge države članice, da bo prejel zdravljenje, v praksi to pomeni obrazec E 112, „če ji ob upoštevanju njenega sedanjega zdravstvenega stanja in verjetnega razvoja bolezni ni mogoče ponuditi takega zdravljenja v časovnem obdobju, ki je v državi, v kateri prebiva, za tako zdravljenje običajno potreben“. Ker je bolnišnično zdravljenje brezplačno v okviru NZS, vendar je pogojeno s sorazmerno dolgimi čakalnimi listami za manj nujna zdravljenja, se je zastavilo vprašanje, koliko je dovoljeno upoštevati čakalno dobo v državi, v kateri prebiva, za presojo „časovnega obdobja, običajno potrebnega za tako zdravljenje“, ki je določeno v členu 22 navedene uredbe. Sodišče je v tej točki priznalo zakonitost sistema čakalnih list in presodilo, da mora pristojni nosilec, da lahko odobritev upravičeno zavrne iz razloga obstoja čakalne dobe, ugotoviti, da čakalna doba ne presega obdobja, sprejemljivega z vidika objektivne medicinske presoje kliničnih potreb zadevne osebe glede na njeno zdravstveno stanje, njeno anamnezo, verjeten razvoj njene bolezni, stopnje njenih bolečin in/ali naravo njene prizadetosti ob vložitvi zahteve za odobritev. Sodišče je dodalo, da je treba čakalne dobe določevati spremenljivo in prilagodljivo, tako da je čakalno dobo mogoče ponovno preučiti ob upoštevanju morebitnega poslabšanja zdravstvenega stanja pacienta. V zvezi s svobodo opravljanja storitev je Sodišče odločilo, da se člen 49 ES uporablja v situaciji, v kateri oseba, ki zaradi zdravstvenega stanja potrebuje bolnišnično zdravljenje, odide v drugo državo članico in tam prejme tako zdravljenje proti plačilu, pri čemer ni pomemben način delovanja nacionalnega sistema, ki mu ta oseba pripada in od katerega je naknadno zahtevano kritje teh storitev. Dalje je ugotovilo, da nacionalni sistem, kot je NZS, kritje stroškov bolnišničnega zdravljenja, ki je na voljo v drugi državi članici, pogojuje s predhodno odobritvijo, medtem ko brezplačno prejetje storitev, ki so na voljo v okviru tega sistema, nasprotno ni odvisno od take odobritve, pomeni oviro svobode opravljanja storitev. Zagotovo je mogoče to omejitev upravičiti s potrebami načrtovanja, ki lahko zagotovi zadostno in stalno dostopnost do uravnoveženega visokokakovostnega bolnišničnega zdravljenja, nadzorovanje stroškov in preprečevanje razsipavanja finančnih, tehničnih in človeških virov. Sodišče še pripominja, da morajo biti pogoji za izdajo take odobritve utemeljeni z zadevnimi potrebami in morajo ustrezati zahtevi po sorazmernosti. Sodišče je v zvezi s čakalnimi listami, predvidenimi v okviru NZS, potrdilo, da pristojni nosilec, če čakalna doba, ki izhaja iz takih čakalnih list v posameznem zadevnem primeru, presega obdobje, ki je medicinsko primerno, ne more zavrniti odobritve na podlagi obstoja teh čakalnih list, domnevnega porušenia normalnega vrstnega reda prednosti med posameznimi primeri, brezplačnosti zdravljenja v okviru nacionalnega sistema, obveznosti zagotoviti posebna finančna sredstva za povrnitev stroškov

¹⁵ Uredba Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, kot je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL 1997, L 28, str. 1).

načrtovanega zdravljenja v drugi državi članici in/ali primerjave stroškov tega zdravljenja s stroški primerljivega zdravljenja v pristojni državi članici. Sodišče je v tej točki sklenilo, da morajo nacionalni organi, če zdravljenja ni mogoče zagotoviti v medicinsko sprejemljivem obdobju, predvideti mehanizme finančnega kritja bolnišničnega zdravljenja, ki je zagotovljeno v drugi državi članici.

Drugič, Sodišče je v zadevi *Acereda Herrera* (sodba z dne 15. junija 2006, C-466/04, še neobjavljena v ZODl.) glede povrnitve določenih stroškov zavarovanca sistema zdravstvenega varstva države članice, ki so nastali pri bolnišničnem zdravljenju v drugi državi članici, ki ga je predhodno odobril nosilec zavarovanja, presodilo, da člen 22(1)(c) in (2) ter člen 36 Uredbe št. 1408/71, kot je bila spremenjena, zavarovancu ne dajeta pravice do povračila potnih stroškov, stroškov bivanja in prehrane, ki sta jih imela z osebo, ki ga je spremljala, na ozemlju te države članice od nosilca zavarovanja, z izjemo stroškov bivanja in prehrane zavarovanca v bolnišnici. V tej zvezi je Sodišče opozorilo, da pojem „denarne dajatve“ iz člena 22(1)(c) te uredbe dejansko vključuje stroške zdravniške storitve in stroške, neločljivo povezane z bivanjem in prehrano v bolnišnici, ter izključuje kritje pristojnega nosilca dodatnih stroškov, kot so potni stroški, stroški bivanja in prehrane, ki sta jih imela z osebo, ki ga je spremljala, na ozemlju te države članice.

V zadevi *Nikula* (sodba z dne 18. julija 2006, C-50/05, še neobjavljena v ZODl.) v zvezi z obračunanjem v državi članici socialnih prispevkov od pokojnine, ki jih plačuje nosilec druge države, je Sodišče v tem delu presodilo, da člen 33(1) Uredbe št. 1408/71, kot je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo št. 118/97, ne nasprotuje temu, da se pri določitvi osnove za prispevke za zdravstveno zavarovanje, ki veljajo v državi članici stalnega prebivališča upokojenca in so jih plačali nosilci iz te države članice, ki je pristojna za plačevanje dajatev na podlagi člena 27 navedene uredbe, poleg pokojnine, ki jo plačuje država članica stalnega prebivališča, upoštevajo tudi pokojnine, ki so jih plačali nosilci iz druge države članice, če navedeni prispevki ne presegajo višine pokojnin, prejetih v državi članici stalnega prebivališča. Vendar člen 39 ES nasprotuje temu, da bi se upošteval znesek pokojnin, ki so jih plačali nosilci iz druge države članice, če so bili prispevki od dohodkov, prejetih v tej drugi državi članici, tam že plačani. Zadevne osebe morajo dokazati, da so bili ti prispevki dejansko prej plačani.

Vizumi, azil in priseljevanje

Na podlagi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti, ki jo je Komisija vložila zoper Kraljevino Španijo zaradi prakse organov te države članice, ki državljanom tretjih držav, zakoncem državljanov držav članic, zavračajo vstop na ozemlje ali izdajo vizuma le zaradi razpisanega ukrepa v Schengenskem informacijskem sistemu (SIS), je Sodišče v zadevi *Komisija proti Španiji* (sodba z dne 31. januarja 2006, C-503/03, ZODl., str. I-1097) natančneje opredelilo razmerja med Konvencijo o izvajanju Schengenskega sporazuma (v nadaljevanju: KISS) in pravom Skupnosti o prostem gibanju oseb. Izreklo se je tudi glede ravnanj, ki se od držav članic pričakujejo pri izvajanju SIS. Sodišče je v prvem delu razsodilo, da skladnost upravne prakse z določbami KISS omogoča utemeljitev ravnanja pristojnih nacionalnih organov, le če je uporaba zadevnih določb v skladu s Skupnostnimi pravili, ki urejajo prosto gibanje oseb. Tako je ugotovilo, da je v skladu s KISS tudi samodejna zavrnitev države članice vstopa in izdaje vizuma tujcu, zoper katerega je razpisan schengenski ukrep zavrnitve

vstopa. Vendar pa je treba, kolikor ta samodejna zavrnitev, določena s KISS, ne razlikuje glede na to, ali zadevni tujec je ali ni zakonec državljana države članice, tudi preučiti, ali je bila glede na okoliščine primera v skladu s pravili, ki urejajo prosto gibanje oseb, zlasti z Direktivo 64/221¹⁶. Natančneje, Sodišče je menilo, da je vpis v SIS zagotovo pokazatelj obstoja razloga, ki utemeljuje, da se zavrne vstop na schengensko območje. Vendar mora biti ta pokazatelj podkrepjen s podatki, ki omogočijo, da se pred zavrnitvijo preveri, da prisotnost zadevne osebe na schengenskem območju pomeni resnično, dejansko in dovolj hudo grožnjo, ki prizadene ključni družbeni interes. Sodišče je dodalo, da mora v okviru tega preverjanja država, ki pogleda v SIS, ustrezno upoštevati navedbe države razpisnice, slednja pa mora dati prvi na voljo tudi dodatne podatke, ki ji omogočajo, da konkretno presodi pomembnost grožnje, ki bi jo lahko oseba, zoper katero je razpisan ukrep, predstavljala.

V zadevi *Bot* (sodba z dne 3. oktobra 2006, C-241/05, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče podalo razlago člena 20(1) KISS¹⁷, ki določa, da se tujci, za katere se ne zahteva vizum, lahko prosto gibljejo na ozemljih pogodbenic največ tri mesece v obdobju šestih mesecev od prvega vstopa, če izpolnjujejo pogoje za vstop iz člena 5(1)(a), (c), (d) in (e) te konvencije, in odgovorilo na vprašanje za predhodno odločanje Conseil d'État (Francija), ki je odločalo o primeru romunskega državljana, za katerega se vizum dejansko ne zahteva in ki je potem, ko je bilo skupno trajanje njegovih zaporednih bivanj v schengenskem območju daljše kot tri mesece v obdobju šestih mesecev od njegovega povsem prvega vstopa na to območje, ponovno vstopil na to območje po izteku tega prvotnega obdobja šestih mesecev in je bil kontroliran v manj kot treh mesecih po tem novem vstopu.

Sodišče je razsodilo, da je treba člen 20(1) KISS razlagati tako, da se izraz „prvi vstop“ iz te določbe nanaša, poleg povsem prvega vstopa na območja držav pogodbenic Schengenskega sporazuma, na prvi vstop na ta območja, ki se opravi po izteku obdobja šestih mesecev, štetega od tega povsem prvega vstopa, kot tudi na kateri koli drug prvi vstop, ki se opravi po izteku katerega koli novega obdobja šestih mesecev, štetega od prejšnjega datuma prvega vstopa.

V zadevi *Parlament proti Svetu* (sodba z dne 27. junija 2006, C-540/03, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče zavrnilo ničnostno tožbo, ki jo je Evropski parlament vložil zoper člen 4(1), zadnji pododstavek, in (6) ter člen 8 Direktive 2003/86 o pravici do združitve družine¹⁸. Sodišče je v nasprotju s trditvami Evropskega parlamenta odločilo, da te določbe, ki določajo, da države članice dovolijo vstop in bivanje na podlagi te direktive med drugim mladoletnim otrokom, vključno s posvojenimi, sponzorju in njegovemu zakoncu, če ima sponzor skrbništvo nad otroki in te otroke vzdržuje, oziroma da države članice lahko zahtevajo, da je sponzor na njihovem ozemlju zakonito bival največ dve leti, preden se mu lahko pridružijo družinski člani, spoštujejo temeljne pravice, kot so priznane v pravnem

¹⁶ Direktiva Sveta 64/221/EGS z dne 25. februarja 1964 o usklajevanju posebnih ukrepov, ki zadevajo gibanje in prebivanje tujih državljanov, utemeljenih z javno politiko, javno varnostjo ali zdravjem prebivalstva (UL 56, str. 850).

¹⁷ Konvencija o izvajanju Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah (UL 2000, L 239, str. 19).

¹⁸ Direktiva Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL L 251, str. 12).

redu Skupnosti. Da je prišlo do tega sklepa, je Sodišče izpodbijane določbe presojalo z vidika pravice do spoštovanja družinskega življenja, kot je določena s členom 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, z vidika Konvencije o otrokovih pravicah in z vidika Listine o temeljnih pravicah, ki je bila slovesno razglašena v Nici leta 2000¹⁹, in navedlo, da ti akti članom družine ne ustvarjajo subjektivne pravice do sprejema na ozemlju države in se jih ne sme razlagati tako, da bi državam odrekale možnost proste presoje pri obravnavanju prošelj za združitev družine. Sodišče je zavrnilo različne trditve Evropskega parlamenta in preverilo, ali glede na način njihove razglasitve ni mogoče šteti, da odstopanja, ki jih dopuščajo izpodbijane določbe, kršijo temeljno pravico do spoštovanja družinskega življenja, obveznost upoštevati največjo korist otroka ali načelo prepovedi diskriminacije na podlagi starosti niti kot taka niti s tem, da naj bi državam članicam izrecno ali implicitno dovoljevala, da tako ravnajo.

Pravila o konkurenci

Za predstavitev sodne prakse na tem področju bomo razlikovali med pravili, ki veljajo za podjetja, in sistemi državnih pomoči.

V zvezi s prvimi je zlasti zanimivih trinajst sodb.

Prva sodba, ki jo je treba omeniti, dopolnjuje opredelitev pojma podjetja, ki določa področje uporabe pravil o konkurenci. V zadevi *FENIN proti Komisiji* (sodba z dne 11. julija 2006, C-205/03 P, še neobjavljena v ZODL.) je Sodišče potem, ko je poudarilo, da ta pojem v smislu prava Skupnosti o konkurenci zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravno obliko in njihov način financiranja, odločilo, da ponujanje proizvodov ali storitev na določenem trgu označuje pojem gospodarske dejavnosti, tako da za namene presoje njene narave ni treba razmejiti dejavnosti nakupa proizvoda od njegove poznejše uporabe, in da poznejša uporaba kupljenega proizvoda nujno določa naravo dejavnosti nakupa.

V drugih treh sodbah je Sodišče ponovno potrdilo in natančneje opredelilo več delov definicije pojma sporazuma, ki omejuje konkurenco v smislu člena 81 ES. V zadevi *General Motors* (sodba z dne 6. aprila 2006, C-551/03, ZOdl., str. I-3173) je Sodišče, ko je obravnavalo pritožbo proizvajalca avtomobilov istega imena zoper sodbo Sodišča prve stopnje z dne 21. oktobra 2003 v zadevi *General Motors Nederland in Opel Nederland proti Komisiji* (T-368/00, Recueil, str. II-4491), opozorilo, da je mogoče šteti, da ima sporazum omejevalni cilj, čeprav njegov edini namen ni omejevanje konkurence, ampak zasleduje tudi druge, legitimne cilje, ter da je treba za ugotovitev, ali take cilje res zasleduje, upoštevati ne le besedilo tega sporazuma, ampak tudi druge dejavnike, kot so cilji, ki jih sporazum zasleduje, ob upoštevanju gospodarskega in pravnega okvira. Tako je presodilo, da ima sporazum glede distribucije omejevalni cilj v smislu člena 81 ES, če se jasno kaže volja, da se izvozne prodaje obravnavajo manj ugodno kot domače prodaje in da se tako povzroči delitev zadevnega trga, in hkrati poudarilo, da takega namena ni mogoče uresničiti samo z neposrednimi izvoznimi omejitvami, ampak tudi s posrednimi ukrepi, na primer tako, da

¹⁹ Listina o temeljnih pravicah Evropske unije (UL 2000, C 364, str. 1).

dobavitelj motornih vozil v okviru koncesijskih pogodb sprejme ukrep, ki izvozne prodaje izvzame iz sistema premij, ki jih da koncesionarjem, saj vplivajo na ekonomske pogoje teh transakcij. Poleg tega je Sodišče še opozorilo, da čeprav dokaz o nameri strank sporazuma, da omejijo konkurenco, ni nujen dejavnik za ugotovitev, ali je bil namen sporazuma taka omejitev, Komisiji ali sodišču Skupnosti vendarle nič ne prepoveduje, da bi upoštevala to namero. Na koncu je Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso razsodilo, da je treba za presojo, ali je sporazum treba šteti za prepovedanega zaradi izkrivljanja konkurence, preučiti konkurenco v dejanskem okviru, v katerem bi do nje prišlo, če ne bi bilo spornega sporazuma, in da je zato v okoliščinah, kot so te, v katerih je dobavitelj motornih vozil v okviru koncesijskih pogodb uvedel ukrep, ki izvozne prodaje izključuje iz sistema premij, ki so dodeljene koncesionarjem, treba preučiti ravnanje slednjih in konkurenčni položaj na zadevnem trgu, če izvozne prodaje ne bi bile izključene iz politike premij. V zadevi *Komisija proti Volkswagnu* (sodba z dne 13. julija 2006, C-74/04 P, še neobjavljena v ZOdI.) je Sodišče, ko je obravnavalo pritožbo Komisije zoper sodbo Sodišča prve stopnje z dne 3. decembra 2003 v zadevi *Volkswagen proti Komisiji* (T-208/01, Recueil, str. II-5141), razsodilo, da za nastanek sporazuma v smislu člena 81(1) ES zadostuje, da je navidezno enostranski akt ali ravnanje izraz soglasja volje vsaj dveh strank in da oblika tega soglasja sama po sebi ni odločilna. V zvezi s tem je zlasti natančno opredelilo, da čeprav poziv, ki ga proizvajalec avtomobilov s pogodbo naslovi na svoje distributerje, ne pomeni enostranski akt, ampak sporazum v smislu člena 81(1) ES, ker se uvršča med vse stalne poslovne odnose, ki jih še naprej ureja prej sklenjeni splošni sporazum, to vseeno ne implicira, da vsak poziv, ki ga proizvajalec avtomobilov naslovi na koncesionarje, pomeni sporazum v smislu člena 81(1) ES in Komisije ne odveže tega, da v posameznem primeru dokaže obstoj soglasja volj strank koncesijske pogodbe. Po mnenju Sodišča lahko taka volja strank izhaja tako iz določb zadevne koncesijske pogodbe kot iz ravnanja strank in zlasti iz morebitnega obstoja tihe privolitve koncesionarjev v ukrep, ki ga sprejme proizvajalec avtomobilov. Na povsem drugem področju je Sodišče v zadevi *Meca-Medina in Majcen proti Komisiji* (sodba z dne 18. julija 2006, C-519/04 P, še neobjavljena v ZOdI.), ko je odločalo o pritožbi zoper sodbo Sodišča prve stopnje z dne 20. septembra 2004 v zadevi *Meca-Medina in Majcen proti Komisiji* (T-313/02, ZOdI., str. II-3291), potem ko je poudarilo, da zgolj okoliščina, da naj bi bilo pravilo izključno športne narave, s področja uporabe Pogodbe in zlasti pravil o konkurenci, ne izključuje tistega, ki izvaja dejavnost, ki jo ureja to pravilo, ali organizacije, ki je to pravilo določila, nazadnje razsodilo, da čeprav je sporno antidopinško ureditev mogoče šteti za sklep podjetniškega združenja, ki omejuje svobodo delovanja oseb, za katere velja, iz tega razloga nujno ne pomeni omejitve konkurence, ki ni združljiva s skupnim trgov v smislu člena 81 ES, ker jo upravičuje legitimen cilj. Po mnenju Sodišča je taka omejitev namreč neločljivo povezana z organizacijo in pravilnim potekom športnih tekmovanj in naj bi zagotavljala pošteno tekmovalnost med športniki. Ob tem, da je vseeno priznalo, da imata kaznovalni značaj sporne antidopinške ureditve in obseg sankcij, ki se uporabijo v primeru njene kršitve, vsekakor lahko negativne učinke na konkurenco, saj bi lahko, če bi se te sankcije dokončno izkazale kot neutemeljene, privedle do neupravičene izključitve športnika iz tekmovanj in tako do izkrivljanja pogojev, pod katerimi se izvaja zadevna dejavnost, je Sodišče pojasnilo, da je treba omejitve, ki jih določa taka ureditev, zato da zanje ne bi veljala prepoved iz člena 81(1) ES, omejiti na tisto, kar je nujno za zagotovitev pravilnega poteka športnega tekmovanja.

Glede uporabe Sodišča materialnopravnih pravil o konkurenci je treba izpostaviti še tri sodbe. V združenih zadevah *Cipolla in drugi* (sodba z dne 5. decembra 2006, C-94/04 in

C-202/04, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče, ko je obravnavalo predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki sta ju vložili Corte d'appello di Torino (Italija) in Tribunale di Roma (Italija), razsodilo, da členi 10 ES, 81 ES in 82 ES ne nasprotujejo sprejetju normativnega ukrepa države članice, s katerim se na podlagi predloga, ki ga pripravi poklicno združenje odvetnikov, potrdi tarifa, ki določa najnižjo mejo nagrad članov poklicnega združenja odvetnikov, ki je tarifa, od katere načeloma ni mogoče odstopiti tako glede storitev, katerih opravljanje je omejeno na te člane, kot tudi glede izvensodnih storitev, ki jih lahko opravljajo tudi drugi gospodarski subjekti, za katere navedena tarifa ne velja. Vendar je menilo, da takšna ureditev, ki absolutno prepoveduje, da bi se z dogovorom odstopilo od najnižjih nagrad, določenih z odvetniško tarifo, za storitve, ki so pravne in jih lahko opravljajo le odvetniki, pomeni omejevanje svobode opravljanja storitev iz člena 49 ES, in odločilo, da mora predložitveno sodišče preveriti, ali ta ureditev glede na njeno konkretno uporabo resnično zagotavlja doseganje ciljev varstva potrošnikov in pravilnega delovanja pravosodja, ki lahko upravičita to ureditev, in ali omejitve, ki jih nalaga, glede na te cilje niso nesorazmerne. Končno je imelo v zadevi *Vulcan Silkeborg* (sodba z dne 7. septembra 2006, C-125/05, še neobjavljena v ZOdl.) in povezanih zadevah *A. Brünsteiner* (sodba z dne 5. decembra 2006, C-376/05 in C-377/05, še neobjavljena v ZOdl.), o katerih je odločalo v okviru postopka za sprejetje predhodne odločbe, Sodišče prvič priložnost opredeliti se o vprašanjih, ki so neločljivo povezana z začetkom veljavnosti zadnje uredbe o izjemah po skupinah za sektor motornih vozil, in sicer Uredbe št. 1400/2002²⁰, in podati njeno prvo razlago. V teh zadevah je Sodišče razsodilo, da čeprav začetek veljavnosti Uredbe št. 1400/2002 sam po sebi ni povzročil nujnosti reorganizacije distribucijske mreže dobavitelja v smislu člena 5(3), prvi pododstavek, prva alineja, Uredbe št. 1475/95²¹, pa je ta začetek veljavnosti lahko glede na posebno organizacijo distribucijske mreže vsakega dobavitelja zahteval tako pomembne spremembe, da jih je resnično treba šteti za reorganizacijo navedene mreže v smislu te določbe in da morajo v zvezi s tem nacionalna sodišča in arbitražni organi presoditi, ali je tako glede na vse konkretne elemente spora, ki jim je predložen. V zgoraj navedenih združenih zadevah *A. Brünsteiner* je Sodišče med drugim razsodilo, da je člen 4 Uredbe št. 1400/2002 treba razlagati tako, da se izjema po skupinah, ki jo določa ta uredba, po izteku prehodnega obdobja, določenega v členu 10 te uredbe, ne uporablja za pogodbe, ki izpolnjujejo pogoje za izjemo po skupinah, ki jo določa Uredba št. 1475/95, in ki imajo za cilj vsaj eno od nedopustnih omejitev, ki so naštet v členu 4, tako da so lahko vse pogodbene določbe, ki omejujejo konkurenco in jih take pogodbe vsebujejo, prepovedane s členom 81(1) ES, če niso bili izpolnjeni pogoji za izjemo na podlagi člena 81(3) ES. Sodišče je v tej zvezi natančneje določilo, da posledice prepovedi pogodbenih določil, ki niso v skladu s členom 81(1) ES, za vse druge dele sporazuma ali za druge obveznosti, ki iz njega izhajajo, vseeno ne sodijo v pravo Skupnosti in da zato nacionalno sodišče v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporabi, presodi obseg in posledice morebitne prepovedi nekaterih določil na podlagi člena 81 ES za vsa pogodbeni razmerja.

Preostale sodbe, ki jih je vredno omeniti glede uporabe pravil o konkurenci s strani Sodišča, odpirajo še vprašanja o izvajanju teh pravil.

²⁰ Uredba Komisije (ES) št. 1400/2002 z dne 31. julija 2002 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj na področju motornih vozil (UL L 203, str. 30).

²¹ Uredba Komisije (ES) št. 1475/95 z dne 28. junija 1995 o uporabi člena [81](3) [ES] za nekatere skupine sporazumov o distribuciji in servisiranju motornih vozil (UL L 145, str. 25).

Prispevek dveh izmed njih je predvsem v postopkovnih vprašanjih in vprašanjih glede izvajanja dokazov. V zadevah *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied proti Komisiji* (sodba z dne 21. septembra 2006, C-105/04 P, še neobjavljena v ZOdl.) in *Technische Uni proti Komisiji* (sodba z dne 21. septembra 2006, C-113/04 P, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče ponovno potrdilo, da spoštovanje razumnega roka pri vodenju upravnih postopkov na področju konkurenčne politike pomeni splošno načelo prava Skupnosti, katerega spoštovanje zagotavlja sodišče Skupnosti, in razsodilo, da ugotovitev, da je postopek trajal pretirano dolgo, ne da bi bilo mogoče odgovornost za to pripisati zadevnim podjetjem, ne more povzročiti ničnosti odločbe o ugotovitvi kršitve zaradi kršitve omenjenega načela, razen če bi omenjeno trajanje s tem, da bi bila okrnjena pravica podjetij do obrambe, lahko vplivalo na izid postopka. Poleg tega je poudarilo, da preizkus morebitnega oviranja izvrševanja pravice do obrambe iz razloga pretiranega trajanja upravnega postopka ne more biti omejen le na njegovo drugo fazo, ampak se mora nanašati tudi na fazo pred sprejetjem obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, pri čemer je predvsem treba ugotoviti, ali lahko pretirano dolgo trajanje vpliva na prihodnje možnosti obrambe zadevnih podjetij. V obeh zadevah je Sodišče, izhajajoč iz svoje sodne prakse, po kateri je na obstoj protikonkurenčnega ravnanja ali sporazuma treba v večini primerov sklepati iz določenega števila sočasnih dogodkov in indicov, ki upoštevani skupaj, kadar ni druge dosledne razlage, sestavljajo dokaz o kršitvi pravil o konkurenci, razsodilo, da dejstvo, da dokaz o obstoju nadaljevanje kršitve ni bil predložen za določena opredeljena obdobja, ne preprečuje, da bi se kršitev štela za podano v širšem časovnem okviru, kot je ta, če ta ugotovitev temelji na skladnih in objektivnih indicih. Sodišče je v teh sodbah na koncu tudi opozorilo, da lahko Komisija za namene uporabe člena 81(1) ES, ko se različna dejanja zaradi istega cilja, ki je izkrivljanje konkurence na skupnem trgu, umeščajo v „enoten načrt“, odgovornost za ta dejanja pripiše glede na sodelovanje pri kršitvi kot celoti, in da je upoštevanje konkretnih učinkov takih dejanj v tem smislu odveč, če se izkaže, da je njihov cilj omejevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu. V zgoraj navedeni zadevi *Technische Unie proti Komisiji* je Sodišče poleg tega opozorilo na svojo ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero zadošča, da Komisija za to, da pravno zadostno dokaže sodelovanje podjetja pri omejevalnem sporazumu, dokaže, da je podjetje sodelovalo na sestankih, na katerih so bili sklenjeni protikonkurenčni sporazumi, ne da bi tem očitno nasprotovalo, in da mora podjetje, ko se ugotovi, da je sodelovalo na takih sestankih, predložiti indice, ki izkazujejo, da je bilo to sodelovanje brez kakršnega koli protikonkurenčnega namena, s tem da dokaže, da je svojim konkurentom dalo vedeti, da sodeluje na teh sestankih z drugačnim namenom kot oni.

Preostale tri sodbe so prav tako vredne pozornosti, ker dopolnjujejo sodno prakso Sodišča na področju glob. V dveh izmed njih se je Sodišče prvič ukvarjalo z vprašanjem področja uporabe načela *ne bis in idem* v primerih, ko so organi tretje države na podlagi svoje pristojnosti za sankcioniranje na področju prava konkurence, ki velja na ozemlju te države, sprejeli ukrepe. V zadevah *Showa Denko proti Komisiji* (sodba z dne 29. junija 2006, C-289/04 P, še neobjavljena v ZOdl.) in *SGL Carbon proti Komisiji* (sodba z dne 29. junija 2006, C-308/04 P, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče, potem ko je ponovno potrdilo, da je načelo *ne bis in idem*, vsebovano tudi v členu 4 Protokola št. 7 Evropske Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, temeljno načelo prava Skupnosti, ki ga mora spoštovati sodišče Skupnosti, razsodilo, da to načelo ne velja za dejanska stanja, v katera so posegli pravni redi in organi za varstvo konkurence tretjih držav v okviru svojih pristojnosti. Sodišče je namreč menilo, da Komisija, ko sankcionira protipravno ravnanje

podjetja, tudi če to ravnanje izhaja iz mednarodnega omejevalnega sporazuma, želi zaščititi svobodno konkurenco znotraj skupnega trga, ki je v skladu s členom 3(1)(g) Pogodbe ES temeljni cilj Skupnosti, zaradi česar lahko zaradi posebne narave pravne dobrine, varovane na ravni Skupnosti, ocene, ki jih je opravila Komisija na podlagi zadevnih pooblastil, znatno odstopajo od ocen organov tretjih držav. V nadaljevanju je Sodišče prav tako presodilo, da se lahko razlogi v zvezi z dejstvom, da so globe naložili organi tretje države, upoštevajo le v okviru diskrecije, ki jo ima Komisija pri določanju glob zaradi kršitev konkurenčnega prava Skupnosti, in da čeprav ni izključeno, da Komisija iz razlogov sorazmernosti ali pravičnosti upošteva globe, ki so jih pred tem naložili organi tretjih držav, vendar k temu ni zavezana.

Še vedno v okviru obravnave teh dveh sodb in sodbe v zadevi *Komisija proti SGL Carbon AG* (sodba z dne 29. junija 2006, C-301/04 P, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče natančneje izoblikovalo nekatera načela svoje sodne prakse glede glob. V zgoraj navedeni zadevi *SGL Carbon proti Komisiji* je Sodišče uvodoma poudarilo, da lahko Komisija pri izvajanju smernic o načinu določanja glob, naloženih zaradi kršitev pravil o konkurenci²², uporabi metodo izračuna, ki upošteva različne elemente fleksibilnosti ob upoštevanju zgornje meje prometa, ki je določena v členu 15(2) Uredbe št. 17²³. Med drugim je izpostavilo ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero je upoštevanje oteževalnih okoliščin pri določitvi zneska globe v skladu s pristojnostjo Komisije, da zagotovi skladnost ravnanja podjetij s pravili konkurence. Po drugi strani pa Komisija pri določanju zneska globe, ki ga naloži podjetju, ni dolžna upoštevati njegovega finančnega primanjkljaja, saj bi priznanje take obveznosti vodilo h konkurenčno nepravilnemu preferiranju podjetij, ki so najmanj prilagojena razmeram trga. Sodišče je v tej zadevi poleg tega potrdilo, da navedena zgornja meja 10 % iz člena 15(2) Uredbe št. 17 velja le za končni znesek globe, ki je naložena zaradi kršitve pravil konkurence, in da ta člen zato ne prepoveduje Komisiji, da na različnih stopnjah izračuna pride do vmesnega zneska, ki je nad to mejo, če je končni znesek globe ne presega. Na koncu je Sodišče na podlagi svoje sodne prakse, v skladu s katero pristojnosti Komisije na podlagi člena 15(2) Uredbe št. 17 vključujejo določitev datuma za plačilo globe in datuma, ko začnejo teči zamudne obresti in določitev njihove stopnje ter nazadnje podrobnosti za izvedbo odločbe, podrobneje določilo, da je Komisija upravičena, da izbere izhodiščno obrestno mero, ki je višja od običajne povprečne tržne obrestne mere, kot jo ponuja povprečni posojilodajalec, kjer je to potrebno, da se prepreči zavlačevanje pri plačilu globe. V zgoraj navedeni zadevi *Komisija proti SGL Carbon AG* je Sodišče uporabilo svojo sodno prakso, v skladu s katero je zmanjšanje globe na podlagi obvestila o ugodni obravnavi²⁴ mogoče utemeljiti le, kadar se lahko posredovane informacije in, splošneje, ravnanje zadevnega podjetja v tej zvezi šteje kot dokaz resničnega duha njegovega sodelovanja, in razsodilo, da kot izraz tega duha sodelovanja ni mogoče šteti ravnanja podjetja, ki je na vprašanje Komisije odgovorilo pomanjkljivo in neresnično, čeprav k temu ni bilo zavezano. V zgoraj navedeni zadevi *Showa Denko proti Komisiji* je Sodišče tudi opozorilo, da se globa za kršitev pravil konkurence lahko izračuna z vključitvijo dejavnika

²² Obvestilo Komisije z naslovom „Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5) Pogodbe ESPJ“ (UL 1998, C 9, str. 3).

²³ Uredba Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prva Uredba o izvajanju členov [81] in [82] Pogodbe (UL 1962, 13, str. 204).

²⁴ Obvestilo o nenalaganju ali zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL 1996, C 207, str. 4).

odvračilnosti in da se pri ovrednotenju tega dejavnika upošteva veliko število dejavnikov in ne zgolj poseben položaj zadevnega podjetja.

Na tem področju je treba na koncu opozoriti še na eno sodbo, predvsem zato, ker potrjuje odločitev Sodišča v zadevi *Courage* (sodba z dne 20. septembra 2001 v zadevi *Courage in Crehan*, C-453/99, Recueil, str. I-6297). V združenih zadevah *Manfredi in drugi* (sodba z dne 13. julija 2006, od C-295/04 do C-298/04, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče namreč opozorilo, da je vsakdo upravičen do uveljavljanja ničnosti omejevalnega sporazuma ali ravnanja, ki ga člen 81 ES prepoveduje, ker člen 81(1) ES povzroča neposredne učinke v odnosih med posamezniki in za zadevne posameznike ustvarja pravice, ki jih morajo nacionalna sodišča varovati, ter da lahko, če med tem sporazumom in povzročeno škodo obstaja vzročna zveza, zahteva odškodnino za to škodo. V zvezi s tem je tudi opozorilo, da mora v primeru neobstoja pravil Skupnosti s tega področja notranji pravni sistem vsake države članice določiti podrobna pravila glede izvrševanja te pravice, vključno s tistimi glede uporabe pojma „vzročne zveze“, pod pogojem, da ta pravila niso manj ugodna od tistih, ki se nanašajo na podobne tožbe na podlagi nacionalnega prava (načelo enakovrednosti), in da v praksi ne onemogočijo ali močno otežijo izvrševanje pravic, ki jih daje pravni red Skupnosti (načelo učinkovitosti).

Na področju državnih pomoči je zlasti vredno omeniti pet zadev. Sodišče je imelo pri njih priložnost potrditi svojo sodno prakso in razjasniti določena, tudi raznolika vprašanja, kot so pojem podjetja v okviru člena 87(1) ES, definicija pojma pomoči oziroma uporaba načela varstva upravičenih pričakovanj ter vloga nacionalnih sodišč pri izvajanju sistema nadzora nad državnimi pomočmi. V zadevi *Cassa di Risparmio di Firenze in drugi* (sodba z dne 10. januarja 2006, C-222/04, ZOdl., str. I-289) je Corte suprema di cassazione (Italija) Sodišču predložilo več vprašanj za predhodno odločanje glede združljivosti davčnega sistema, ki velja za subjekte, nastale po lastninjenju bank v italijanskem javnem sektorju, in natančneje glede združljivosti davčnega sistema, ki velja za bančne sklade, ki so nadomestili tradicionalne hranilnice, s pravom Skupnosti. Sodišče je v odgovor na prvi vprašnji in na podlagi ustaljene sodne prakse glede pojma „podjetje“ v okviru konkurenčnega prava in pojma „gospodarska dejavnost“ presodilo, da je subjekt, ki z nadzornim deležem v družbi dejansko izvaja ta nadzor tako, da neposredno ali posredno sodeluje pri njenem upravljanju, treba šteti, kot da sodeluje pri gospodarski dejavnosti, ki jo opravlja odvisno podjetje, in ga je zato v tem smislu treba opredeliti kot „podjetje“ v smislu člena 87(1) ES. Iz tega je sklepalo, da je kot „podjetje“ v smislu te določbe in torej subjekt, za katerega veljajo pravila Skupnosti o državnih pomočeh, treba opredeliti tudi bančni sklad, ki ima nadzor nad kapitalom bančne družbe, katerega ureditev zajema pravila, ki kažejo na nalogo, ki presega zgolj vlaganje kapitala s strani vlagatelja, in omogočajo uresničevanje nadzornih funkcij, kot sta spodbujanje in finančna podpora, ter tako ponazarjajo obstoj institucionalne in funkcionalne zveze med bančnimi skladi in bančnimi družbami. Ob upoštevanju vloge, ki jo je nacionalni zakonodajalec zaupal bančnim skladom na področjih, ki so v javnem interesu in so družbeno koristna, je Sodišče kljub temu skrbno razlikovalo med enostavnim plačilom prispevkov v nepridobitne subjekte in dejavnostjo, ki se neposredno opravlja na teh področjih. Sodišče je pravila Skupnosti o državnih pomočeh uporabilo le v drugem primeru in hkrati poudarilo, da kadar bančni sklad, ki je sam dejaven na področjih, ki so v javnem interesu in so družbeno koristna, izkorišča pooblastilo, ki mu ga je podelil nacionalni zakonodajalec za izvrševanje finančnih, nepremičninskih in premičninskih poslov, da bi uresničil cilje, ki so mu določeni, sme ponujati blago ali storitve na trgu v konkurenci z

drugimi izvajalci in ga je zato treba šteti za podjetje in morajo tako zanj veljati pravila Skupnosti o državnih pomočeh. V odgovoru na tretje vprašanje je Sodišče, potem ko je poudarilo, da je pojem pomoči splošnejši od pojma subvencije in da ukrep, s katerim javni organi določenim podjetjem priznajo davčno oprostitve, ki, čeprav ne zajema prenosa državnih sredstev, upravičence postavlja v ugodnejši finančni položaj kot druge davčne zavezance, pomeni državno pomoč v smislu člena 87(1) ES, prav tako razsodilo, da lahko oprostitve odtegljaja na dividende, ki pripadejo bančnim skladom, ki so imetniki deležev bančnih družb in ki zasledujejo izključno dobrodelne, vzgojne, izobraževalne, študijske in znanstveno raziskovalne namene, ustreza taki opredelitvi.

V združenih zadevah *Belgija in Forum 187 proti Komisiji* (sodba z dne 22. junija 2006, C-182/03 in C-217/03, še neobjavljena v ZOdl.) sta Kraljevina Belgija in asbl Forum 187, organ, ki zastopa centre za usklajevanje v Belgiji, predlagala razglasitev ničnosti Odločbe 2003/757/ES²⁵, zlasti ker Kraljevini Belgiji ni dovolila niti začasne odobritve podaljšanja statusa centra za usklajevanje tistim centrom, ki so ta status imeli 31. decembra 2000. Glede utemeljenosti enega od tožbenih razlogov, ki sta jih navajali tožeči stranki, in sicer kršitev načela varstva upravičenih pričakovanj, je Sodišče opozorilo, da je Komisija, če ni prevladujočega javnega interesa, s tem ko ni hkrati z razveljavitvijo ureditve predvidela začasnih ukrepov, ki naj bi varovali upravičena pričakovanja gospodarskega subjekta v pravu Skupnosti, kršila hierarhično višjo pravno normo. Poleg tega je presodilo, da sta načeli varstva upravičenih pričakovanj in enakosti hkrati kršeni z odločbo Komisije, s katero se v nasprotju s prej navedenimi presojami nalaga odprava posebne davčne sheme iz razloga, ker gre za državno pomoč, ki ni združljiva s skupnim trgov, ne da bi bili določeni prehodni ukrepi v korist subjektov, katerih potrditev, ki je brez težav obnovljiva in nujna za koriščenje te sheme, se je iztekla sočasno ali kmalu po njeni vročitvi, vendar pa se ne nasprotuje temu, da potrditve, ki so na ta dan še nerešene, veljajo še več let, saj lahko zgoraj omenjeni subjekti, ki se v kratkem roku ne morejo prilagoditi spremembam zadevne sheme, v vsakem primeru počakajo na to, da jim Komisija z odločbo, s katero spremeni prejšnje presoje, odobri potreben čas, da dejansko upoštevajo to spremenjeno presojo, in da nikakršen neovrgljiv javni interes ne nasprotuje temu, da se jim odobri potreben čas.

V zadevi *Portugalska proti Komisiji* (sodba z dne 6. septembra 2006, C-88/03, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče obravnavalo predlog Portugalske republike za razglasitev ničnosti Odločbe 2003/442/ES²⁶. Sklicujoč se na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero pojem državne pomoči ne vključuje državnih ukrepov, ki uvajajo razlikovanje med podjetji, kadar to razlikovanje izhaja iz narave ali ureditve davčnega sistema, v katerega sodijo, je Sodišče najprej odločilo, da je ukrep, ki ustvarja izjemo od uporabe splošnega davčnega sistema, mogoče upravičiti le v primeru, ko lahko zadevna država članica dokaže, da ta ukrep neposredno izhaja iz temeljnih ali usmerjevalnih načel davčnega sistema, in v tej zvezi natančneje določilo, da je treba razlikovati med cilji, določenimi za posebni davčni režim, ki so zunaj sistema, in mehanizmi, ki so lastni samemu davčnemu sistemu in so potrebni za uresničitev teh ciljev. Potem ko je Sodišče opozorilo, da je določitev referenčnega okvira

²⁵ Odločba Komisije 2003/757/ES z dne 17. februarja 2003 o shemi pomoči, ki jo je Belgija uveljavila za centre za usklajevanje s sedežem v Belgiji (UL L 282, str. 25).

²⁶ Odločba Komisije 2003/442/ES z dne 11. decembra 2002 o delu ureditve glede prilagoditve nacionalnega davčnega sistema posebnostim Avtonomne regije Azorov, ki zadeva znižanje stopnje davka na dohodek (UL L 150, str. 52).

bistvena, kadar je treba preveriti, ali je ukrep selektiven, je med drugim presodilo, da tega referenčnega okvira ni treba nujno opredeliti v mejah ozemlja zadevne države članice in da lahko tako v položaju, ko regionalni ali lokalni organ pri izvrševanju pristojnosti, ki so dovolj avtonomne glede na osrednjo oblast, določi davčno stopnjo, ki je nižja od nacionalne stopnje in ki se uporablja le za podjetja na zadevnem ozemlju v njegovi pristojnosti, upoštevni pravni okvir za presojo selektivnosti davčnega ukrepa omejimo na zadevno geografsko ozemlje, kadar samoupravna poddržavna tvorba, zlasti zaradi svojega statusa in pristojnosti, opravlja temeljno vlogo pri opredelitvi političnega in gospodarskega okolja, v katerem delujejo podjetja, ki so prisotna na ozemlju v njegovi pristojnosti. Da bi lahko šteli, da je bila odločitev, sprejeta v podobnih okoliščinah, sprejeta pri izvrševanju dovolj avtonomnih pristojnosti, mora po presoji Sodišča to odločitev najprej sprejeti regionalni ali lokalni organ, ki ima na ustavni ravni politični in upravni status, ki je ločen od osrednje vlade. Dalje, morala bi biti sprejeta, ne da bi osrednja vlada lahko neposredno posegla v njeno vsebino. Nazadnje, finančnih posledic znižanja nacionalne stopnje obdavčitve, ki se uporablja za podjetja v regiji, ni mogoče nadomestiti s pomočjo ali subvencijami iz drugih regij ali osrednje vlade.

V zadevi *Laboratoires Boiron* (sodba z dne 7. septembra 2006, C-526/04, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče obravnavalo dve vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je Cour de cassation (Francija) predložilo v okviru spora o „prispevku“, ki ga člen 12 zakona št. 97-1164 z dne 19. decembra 1997 o financiranju socialnega varstva za leto 1998 (člen L-245-6-1 francoskega zakona o socialni varnosti) uvaja v breme farmacevtskih laboratorijev iz naslova njihove prodaje zdravil na debelo, ki ga nosilec zdravstvenega zavarovanja povrne in ga grosisti-distributerji ne krijejo in o katerega drugih vidikih se je Sodišče že opredelilo v sodbi *Ferring* (sodba z dne 22. novembra 2001, C-53/00, Recueil, str. I-9067). Sodišče je v odgovor na prvo vprašanje, pri čemer se je sklicevalo na svojo sodno prakso *Banks* (sodba z dne 20. septembra 2001, C-390/98, Recueil, str. I-6117), v skladu s katero se zavezanci za plačilo dajatve, zato da bi se izognili njenemu plačilu ali da bi dosegli njeno vračilo, ne morejo sklicevati na to, da oprostitev plačila, ki jo uživajo druga podjetja, pomeni državno pomoč, presodilo, da to drži le, kadar gre za oprostitev splošne dajatve v korist nekaterih subjektov, in da je položaj povsem drugačen, kadar gre za dajatev, za plačilo katere je zavezana le ena od dveh kategorij subjektov v konkurenčnem položaju. V takem primeru neenakomerne zavezanosti za dajatev je Sodišče namreč menilo, da lahko pomoč izhaja iz dejstva, da druga kategorija gospodarskih subjektov, ki ji z dajatvijo obdavčena kategorija neposredno konkurira, ni zavezana za plačilo omenjene dajatve in da zato v sistemu, v katerem obstajata dve neposredno konkurenčni poti distribucije zdravil in v katerem je cilj neobdavčenje grosistov-distributerjev z dajatvijo na neposredno prodajo, predvsem ponovno uravnoteženje pogojev konkurence med distribucijskimi potmi za zdravila, ki so po mnenju zakonodajalca izkrivljene zaradi obstoja obveznosti javne službe, ki veljajo samo za grosiste-distributerje, sama dajatev na neposredno prodajo, in ne katerakoli oprostitev, ločena od nje, pomeni zadevni ukrep pomoči. Iz tega je sklepalo, da je treba priznati, da se lahko farmacevtski laboratorij, ki je zavezanec za ta prispevek, zato da bi prejel povračilo dela izplačanega zneska, ki ustreza gospodarski ugodnosti, ki so jo neupravičeno prejeli grosisti-distributerji, sklicuje na to, da dejstvo, da grosisti-distributerji niso zavezanci za plačilo tega prispevka, pomeni državno pomoč. V tem pogledu je Sodišče v odgovor na drugo vprašanje, sklicujoč se na svojo sodno prakso o procesni avtonomiji, ki, če na tem področju ni pravil Skupnosti, nacionalnim pravnim redom prepušča, da zagotovijo zaščito pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi neposrednega učinka prava

Skupnosti, in postavlja dvojno omejitev v zvezi z nujnostjo spoštovanja načel ekvivalence in učinkovitosti, odgovorilo, da pravo Skupnosti ne nasprotuje uporabi predpisov nacionalnega prava, ki povračilo obveznega prispevka, kot je dajatev, ki je obravnavana v postopku v glavni stvari, pogojuje z dokazom, ki ga mora predložiti vlagatelj zahteve za povračilo, da ugodnost, ki jo imajo grosisti-distributerji od tega, da se jih ne obravnava kot zavezanca za ta prispevek, presega dodatne stroške, ki jih nosijo za izpolnjevanje obveznosti javne službe, ki jim jih nalaga nacionalna ureditev, in zlasti, da vsaj en od pogojev, opredeljenih v sodbi „Altmark“²⁷, ni izpolnjen.

Sodišče je v zadevi *Transalpine Ölleitung in Österreich* (sodba z dne 5. oktobra 2006, C-368/04, še neobjavljena v ZOdl.) obravnavalo predlog Verwaltungsgerichtshof (Avstrija) za sprejetje predhodne odločbe o razlagi zadnjega stavka člena 88(3) ES in tako lahko potrdilo ter natančneje določilo več vidikov vloge nacionalnih sodišč pri izvajanju sistema nadzora nad državnimi pomočmi, posebej v primeru pomoči, ki je bila nezakonita, ker je bila dodeljena ob kršitvi obveznosti priglasitve, določene v tej določbi, vendar jo je Komisija z odločbo naknadno razglasila za združljivo s skupnim trgom. V skladu z ustaljeno sodno prakso je Sodišče po eni strani presodilo, da je zadnji stavek člena 88(3) ES treba razlagati tako, da morajo nacionalna sodišča varovati pravice posameznikov v primeru mogoče kršitve prepovedi izvedbe pomoči s strani nacionalnih organov, preden Komisija sprejme odločitev o njihovi odobritvi, in poudarilo, kot je to pred kratkim storilo v sodbi *Air Liquide Industries Belgium* (sodba z dne 15. junija 2006, C-393/04 in C-41/05, še neobjavljena v ZOdl.), da morajo pri tem nacionalna sodišča v celoti upoštevati interes Skupnosti, ki jim prepoveduje sprejetje ukrepa, katerega edini učinek bi bila razširitev kroga upravičencev pomoči. Po drugi strani je Sodišče opozorilo, da odločba Komisije o razglasitvi pomoči, ki ni bila priglašena, za združljivo s skupnim trgom, ne vodi do naknadne pridobitve veljavnosti izvršilnih aktov, ki so neveljavni, ker so bili sprejeti v nasprotju s prepovedjo iz te določbe, saj bi bil v nasprotnem primeru okrnjen neposredni in polni učinek zadnjega stavka člena 88(3) ES in bi bili kršeni interesov posameznikov, ki jih morajo varovati nacionalna sodišča. V zvezi s tem po presoji Sodišča ni pomembno, da se v odločbi Komisije pojasni, da slednja svojo presojo zadevne pomoči opira na obdobje pred njenim sprejetjem oziroma da je bila vloga za povračilo vložena pred sprejetjem odločbe o razglasitvi pomoči za združljive s skupnim trgom ali po njem, ker se je ta vloga nanašala na nezakonito stanje, ki je izhajalo iz dejstva, da ni bilo priglasitve. Sodišče je na koncu opozorilo na svojo sodno prakso, v skladu s katero morajo nacionalna sodišča zagotoviti posameznikom, ki se lahko sklicujejo na kršitev obveznosti priglasitve, v skladu z nacionalnim pravom, da bodo sprejela vse ustrezne ukrepe, tako glede veljavnosti aktov o izvedbi ukrepov pomoči kot glede izterjave finančne pomoči, odobrene ob kršitvi te določbe ali morebitnih začasnih ukrepov, in razsodilo, da lahko v skladu z možnostmi, ki jih ponuja nacionalno pravo, in pravnimi sredstvi, ki jih določa, nacionalno sodišče glede na posamezen primer upravičencem odredi povračilo nezakonite pomoči, čeprav jo je Komisija naknadno razglasila za združljivo s skupnim trgom, oziroma odloči o zahtevi za povrnitev škode, ki je nastala zaradi nezakonitosti takega ukrepa.

²⁷ Sodba z dne 24. julija 2003 v zadevi *Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, Recueil, str. I-7747).

Približevanje zakonodaje in enotnost zakonodaj

Sodišče se je na tem področju moralo ukvarjati z različnimi elementi zakonodaje Skupnosti.

V zgoraj navedeni zadevi *International Air Transport Association in drugi* je Sodišče o vprašanju, ali je člen 6 Uredbe št. 261/2004²⁸ v zvezi s pravicami letalskih potnikov skladen z Montrealsko konvencijo, presodilo, da so ukrepi pomoči in oskrbe potnikov v primeru velike zamude letov, ki so predvideni v tem členu, standardizirani in takojšnji ukrepi za nadomestilo škode, ki ne preprečujejo, da bi zadevni potniki, če bi jim ta zamuda povzročila tudi pravno priznano škodo, lahko vložili tudi tožbe za nadomestilo navedene škode pod pogoji, določenimi z Montrealsko konvencijo. Sodišče je še odločilo, da je bila obveznost obrazložitve spoštovana, ker Uredba podaja bistveni cilj, ki ga želijo doseči institucije, in da zato ni mogoče zahtevati, da za vsako izmed tehničnih odločitev poda obrazložitev. Glede spoštovanja načela sorazmernosti, ki je splošno načelo prava Skupnosti in zahteva, da morajo biti ukrepi, ki se izvajajo na podlagi predpisov Skupnosti, primerni za uresničitev zastavljenega cilja in ne smejo prekoračiti okvirov, potrebnih za njegovo doseganje, je Sodišče razsodilo, da ukrepi pomoči, oskrbe in plačila odškodnine potnikom, ki so določeni s to uredbo, niso očitno neprimerni glede na zastavljeni cilj normodajalca Skupnosti, ki je izboljšanje varstva potnikov, katerih let je odpovedan ali katerih let ima veliko zamudo. Glede načela enakega obravnavanja je Sodišče menilo, da obveznosti iz te uredbe niso neveljavne, čeprav naj take obveznosti ne bi veljale za druge načine prevoza. Različni načini prevoza namreč niso zamenljivi in potnik, čigar let je odpovedan ali čigar let ima veliko zamudo, je v objektivno drugačnem položaju kot potnik, ki uporablja drug način prevoza. Sicer so si škode, ki jo utrpijo potniki letalskih prevoznikov ob odpovedi ali veliki zamudi letov, podobne, in sicer ne glede na to, s katerimi letalskimi družbami so sklenili pogodbo, in nimajo zveze s politikami cen. Zato je treba vse letalske družbe obravnavati enako.

Dve sodbi zadevata Direktivo 85/374²⁹ in sta posebej zanimivi. Prva se nanaša na možnosti prenosa odgovornosti proizvajalca na dobavitelja, druga pa na čas, ko je bil proizvod dan v promet. V zadevi *Skov in Bilka* (sodba z dne 10. januarja 2006, C-402/03, ZOdl., str. I-199) je bilo Sodišču zastavljeno vprašanje, ali navedena direktiva nasprotuje nacionalni ureditvi, po kateri dobavitelj neomejeno odgovarja za objektivno odgovornost proizvajalca v smislu te direktive. Ker je ugotovilo, da ta vzpostavlja objektivno odgovornost, ki jo nalaga proizvajalcu, in skuša doseči popolno usklajevanje glede vprašanj, ki jih ureja, je Sodišče sklenilo, da je določitev kroga odgovornih oseb treba šteti za taksativno. Ker navedena direktiva določa odgovornost dobavitelja, le če proizvajalca proizvoda ni mogoče identificirati, je nacionalna ureditev, ki določa, da dobavitelj za proizvode z napako odgovarja neposredno oškodovancem, ta krog odgovornih oseb razširila in zato ni dopustna. Glede, nasprotno, krivdne odgovornosti proizvajalca je Sodišče razsodilo, da ista direktiva ne nasprotuje nacionalnemu pravilu, po katerem dobavitelj neomejeno

²⁸ Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil o odškodnini in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe št. 295/91 (UL L 46, str. 1).

²⁹ Direktiva Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako (UL L 210, str. 25).

odgovarja za krivdno odgovornost proizvajalca, ker ureditev iz te direktive ne izključuje uporabe drugih ureditev pogodbene ali nepogodbene odgovornosti, če te temeljijo na različnih podlagah, kot na primer na garanciji za skrite napake ali na krivdi.

V zadevi *O'Byrne* (sodba z dne 9. februarja 2006, C-127/04, ZOdl., str. I-1313) je šlo prvič za vprašanje, v katerem trenutku je mogoče šteti, da je proizvod dan v promet, ker je zastaralni rok pravic oškodovanca deset let od trenutka, ko je bil proizvod dan v promet, in drugič za to, ali je mogoče eno stranko nadomestiti z drugo, kadar je tožba zmotno vložena proti družbi, ki ni resnični proizvajalec proizvoda. Sodišče je presodilo, da je proizvod dan v promet takrat, ko je prišel iz postopka izdelave proizvajalca in je vstopil v postopek trženja, v katerem je v določeni obliki ponujen javnosti, da ga uporabi ali potroši. Ni pomembno, ali proizvajalec proizvod proda neposredno uporabniku oziroma potrošniku in ali je bila ta prodaja opravljena prek enega ali več členov distribucijske verige. Če je eden od členov distribucijske verige tesno povezan s proizvajalcem, je posledica te povezave to, da je mogoče šteti, da je ta enota dejansko vključena v postopek izdelave zadevnega proizvoda, tako da če je tožba vložena proti družbi, za katero se zmotno šteje, da je proizvajalec proizvoda, je nacionalno pravo tisto, ki določi pogoje, pod katerimi se lahko ena stranka nadomesti z drugo, pri čemer zagotovi, da se spoštuje področje uporabe *ratione personae* navedene direktive, medtem ko je določitev kroga odgovornih oseb taksativna.

Na področju primerjalnega oglaševanja je Sodišče v zadevi *Lidl Belgium* (sodba z dne 19. septembra 2006, C-356/04, še neobjavljena v ZOdl.) podalo razlago Direktive 84/450³⁰. Sodišče je o vprašanju zakonitosti dveh posebnih oblik primerjalnega oglaševanja, ki obe temeljita na primerjavi cen, vendar pa v reklamnem sporočilu ni natančneje določeno, katero je primerjano blago, niti ustrezne cene, razsodilo, da navedena direktiva ne nasprotuje temu, da se primerjalno oglaševanje nanaša skupno na izbor proizvodov dnevne potrošnje, ki jih tržita obe konkurenčni verigi velikih trgovin, če oba navedena izbora obsegata posamezne proizvode, ki – gledano po parih – posamezno izpolnjujejo zahtevo primerljivosti, ki jo postavlja ta direktiva. Poleg tega zahteva, da oglas „objektivno primerja“ značilnosti zadevnega blaga, ne zajema tega, da so primerjani proizvodi in cene, in sicer tako proizvodi in cene oglaševalca kot celota proizvodov in cen njegovih konkurentov, izrecno in izčrpno naštetih v oglasnem sporočilu. Značilnosti tega blaga morajo vseeno biti „preverljive“, kar velja za njegovo ceno in za splošno raven cen verige velikih trgovin za njen izbor primerljivih proizvodov in za znesek prihrankov, ki jih lahko ustvari potrošnik, ki take proizvode kupuje pri eni in ne pri drugi od teh verig. Če elementi primerjave, na katerih temelji omemba značilnosti, niso naštetih v primerjalnem oglasu, mora oglaševalec zlasti v vednost naslovnikom tega sporočila navesti, kje in kako se lahko ti brez težav seznani s temi elementi, da bi preverili njihovo pravilnost ali bi jo dali preveriti. Primerjalno oglaševanje, ki hvali splošno raven nižjih cen oglaševalca v primerjavi s cenami njegovih glavnih konkurentov, pri čemer se je primerjava nanašala na vzorec proizvodov, je lahko zavajajoče v treh primerih: če iz reklamnega sporočila ni razvidno, da se je primerjava nanašala samo na tak vzorec in ne na vse proizvode oglaševalca, če reklamno sporočilo ne podaja elementov izvedene primerjave oziroma naslovnika ne informira o viru informacij, pri katerem je taka identifikacija na voljo, ali če reklamno sporočilo vsebuje skupinsko sklicevanje na razpon prihrankov, ki jih lahko

³⁰ Direktiva Sveta 84/450/EGS z dne 10. septembra 1984 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic o zavajajočem oglaševanju, kot je bila spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 97/55 z dne 6. oktobra 1997 (UL L 250, str. 17).

ustvari potrošnik, ki nakupuje pri oglaševalcu in ne pri njegovih konkurentih, ne da bi individualiziralo splošne ravni cen, ki jih zaračunava vsak od navedenih konkurentov, in zneska prihrankov, ki jih je mogoče ustvariti z nakupi pri oglaševalcu in ne pri katerem od njegovih konkurentov.

V zadevi *Mostaza Claro* (sodba z dne 26. oktobra 2006, C-168/05, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče moralo podati razlago Direktive 93/13³¹. O vprašanju, ali sme nacionalno sodišče, ki je prejelo predlog za razveljavitev arbitražne odločbe, ki ni bila ugodna za potrošnika in je bila izdana v arbitražnem postopku, ki je določen s pogojem v naročniški pogodbi za storitve mobilne telefonije, ki ga je treba šteti za nedovoljenega, temu predlogu ugoditi, čeprav se potrošnik pred arbitrom ni skliceval na to nedovoljenost, je Sodišče presodilo, da je treba navedeno direktivo razlagati tako, da zajema tudi to, da nacionalno sodišče presoja ničnost arbitražnega dogovora in odločbo razveljavi iz razloga, ker navedeni arbitražni dogovor vsebuje nedovoljeni pogoj, tudi če potrošnik te ničnosti ni uveljavljal v okviru arbitražnega postopka, ampak samo v okviru tožbe za razveljavitev.

Na področju avtorske pravice in sorodnih pravic je Sodišče v zadevi *SGAE* (sodba z dne 7. decembra 2006, C-306/05, še neobjavljena v ZOdl.) pojasnilo pojem „priobčenje javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29³², ki za avtorje uvaja izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo tako priobčenje svojih del. Sodišče je na vprašanje Audiencie Provincial de Barcelona (Španija) v okviru spora med SGAE, špansko organizacijo za upravljanje avtorskih pravic, in hotelsko družbo moralo med drugim ugotoviti, ali navedeni pojem pokriva oddajanje programa prek televizijskih sprejemnikov, ki so nameščeni v hotelskih sobah. Z razlago zadevne določbe Direktive 2001/29 glede na mednarodno pravo, ki želi v tem primeru na ravni Skupnosti izvršiti Bernsko konvencijo za varstvo književnih in umetniških del z dne 24. julija 1971 in Pogodbo Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (SOIL) o avtorski pravici z dne 20. decembra 1996, je Sodišče uporabilo celostni pristop. Ugotovilo je, da so morebitni televizijski gledalci teh del ne le stranke, ki so nastanjene v sobah, in stranke, ki so navzoče v drugih prostorih hotela in imajo na voljo televizijski sprejemnik, temveč tudi vsakokratne stranke hotela. To pomeni veliko oseb, ki jih je mogoče šteti za javnost v smislu Direktive 2001/19. Sodišče je zato štelo, da čeprav namestitve televizijskih sprejemnikov v hotelskih sobah sama po sebi ne pomeni priobčitve javnosti, pa to nasprotno velja za distribucijo signala strankam hotela prek teh televizijskih sprejemnikov. Poleg tega ni pomembno dejstvo, da so sobe zasebne.

Znamke

Na področju prava znamk se zadržimo pri sodbi, izdani v zadevi *Bovemij Verzekeringen* (sodba z dne 7. septembra 2006, C-108/05, še neobjavljena v ZOdl.), v kateri je natančneje določeno, katero ozemlje je treba upoštevati za presojo, ali je znak pridobil razlikovalni učinek z uporabo

³¹ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L 95, str. 29).

³² Direktiva 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L 167, str. 10).

v smislu člena 3(3) Direktive 89/104³³ v državi članici ali v skupini držav članic, ki imajo skupno zakonodajo o znamkah, kot je v obravnavanem primeru Beneluks (ki je v skladu s sodno prakso Sodišča izenačen z državo članico). Sodišče je presodilo, da je za presojo o tem, ali razlogov za zavrnitev, ki so naštet v členu 3(1), od (a) do (d), navedene direktive, ni treba uporabiti, ker je bil pridobljen razlikovalni učinek z uporabo na podlagi njenega člena 3(3), upošteven zgolj položaj, ki vlada na tistem delu ozemlja zadevne države članice, kjer so bili ugotovljeni razlogi za zavrnitev. Posledično uporaba izjeme od razlogov za zavrnitev iz člena 3(3) iste direktive predpostavlja, da je znamka z uporabo pridobila razlikovalni učinek na vsem delu ozemlja države članice ali na vsem delu ozemlja Beneluksa, na katerem obstaja razlog za zavrnitev. Če gre za znamko, ki je sestavljena iz ene ali več besed uradnega jezika zadevne države članice, in razlogi za zavrnitev obstajajo le v enem od njenih jezikovnih območij, je treba dalje ugotoviti, da je znamka pridobila razlikovalni učinek v celotnem jezikovnem območju. Ker znak, ki je bil obravnavan v tem primeru (EUROPOLIS), vsebuje nizozemski izraz (polis), je treba upoštevati tisti del Beneluksa, v katerem se govori nizozemsko.

Obdavčitev

Na tem področju je bila v eni zadevi obravnavana prepoved notranjih diskriminatornih davkov, v treh zadevah pa ureditev Skupnosti davka na dodano vrednost.

V združenih zadevah *Nádasdi* (sodba z dne 5. oktobra 2006, C-290/05 in C-333/05, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče za nezdržljivega s pravom Skupnosti razglasilo madžarski davek na registracijo, ker s tem, da se uporablja za rabljena vozila, uvožena iz drugih držav članic, ne da bi se upoštevalo zmanjšanje njihove vrednosti, ta vozila bremenijo bolj kot enakovrstna rabljena vozila, ki so že bila registrirana na Madžarskem in ki so bila že obdavčena z istim davkom ob prvi registraciji. Sodišče je s preučitvijo zadevnega davka glede na prepoved notranjih diskriminatornih davkov na izdelke, ki izvirajo iz drugih držav članic, ki je določena v členu 90 ES, primerjalo učinke navedenega davka v zvezi z rabljenimi vozili, uvoženimi iz druge države članice, z davki, ki bremenijo istovrstno vozilo iz Madžarske. Ugotovilo je, da to vozilo, od katerega je bil plačan davek glede na stanje novega vozila, s časom izgubi del tržne vrednosti in da se znesek davka, ki je vštet v preostalo vrednost vozila, sorazmerno zmanjša. Nasprotno je vozilo določenega modela, letnika, kilometrine in drugih podobnih lastnosti, ki je bilo kupljeno rabljeno v drugi državi članici, predmet davka, ne da bi bil ta sorazmerno zmanjšan glede na zmanjšanje vrednosti vozila, tako da je bolj obdavčeno. Sodišče je iz tega sklepalo, da člen 90 ES nalaga, naj se upošteva zmanjšanje vrednosti rabljenih vozil, ki so predmet davka.

V zadevi *Stichting Kinderopvang Enschede* (sodba z dne 9. februarja 2006, C-415/04, ZOdl., str. I-1385) se je Sodišče izreklo o oprostitvi davka na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV) za dejavnosti v javnem interesu, ki so določene v členu 13(A)(1)(g) in (h) Šeste direktive 77/388³⁴, in sicer za dejavnosti, ki so tesno povezane s socialnim skrbstvom in

³³ Prva direktiva Sveta 89/104/EGS z dne 21. decembra 1988 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (UL 1989, L 40, str. 1).

³⁴ Šesta direktiva Sveta 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (UL L 145, str. 1), kot je bila spremenjena z Direktivo Sveta 95/7 z dne 10. aprila 1995 (UL L 102, str. 18).

socialnovarstvenim delom ter varstvom otrok ali mladine. V obravnavanem primeru so bile vprašljive storitve, ki jih opravlja nepridobitna organizacija kot posrednik med osebami, ki iščejo oziroma ponujajo storitev varstva otrok. Sodišče je menilo, da je oprostitev DDV za tako dejavnost vezana na tri pogoje, ki jih preverja nacionalno sodišče. Prvič, sama storitev varstva otrok, ki jo opravijo varuške kot glavno transakcijo, s katero je dejavnost organizacije tesno povezana, mora izpolnjevati pogoje za oprostitev, predvsem merilo „dobrodelnosti“, ki mora biti priznано osebi, ki opravlja storitev. Dalje morajo biti storitve, ki jih opravlja zadevna ustanova kot posrednik, nujne za storitve varstva otrok v smislu, da mora biti posledica izbire in izobraževanja varušk s strani organizacije storitev takega značaja in kakovosti, da ne bi bilo mogoče dobiti enakovredne storitve brez pomoči tega posrednika. Na koncu temeljni namen teh storitev ne sme biti ta, da organizacija pridobi dodatni prihodek z opravljanjem transakcij, ki neposredno konkurirajo transakcijam komercialnih podjetij, ki so zavezana plačilu davka.

V zadevah *University of Huddersfield in Halifax in drugi* (sodbi z dne 21. februarja 2006, C-223/03, ZOdl., str. I-1751, in C-255/02, ZOdl., str. I-1609) je Sodišče razglasilo, da so na področju davka na dodano vrednost transakcije dobave blaga ali storitev in gospodarska dejavnost v smislu omenjene Šeste direktive, kadar izpolnijo objektivna merila, na katerih temeljijo ti pojmi. S pridržkom primerov davčne utaje je vprašanje, ali je zadevna transakcija izvedena z edinim ciljem pridobiti davčno ugodnost, popolnoma nepomembna. Sodišče je na podlagi vprašanj, ki so bila zastavljena v zgoraj navedeni zadevi *Halifax in drugi*, vseeno lahko dodalo, da se načelo prepovedi zlorabe, to je transakcij, ki se ne izvedejo v okviru normalnih komercialnih transakcij, ampak samo z namenom z zlorabo pridobiti ugodnosti, predvidene s pravom Skupnosti, uporablja tudi na področju DDV. Posledično davčni zavezanec ne more odbiti plačanega vstopnega davka, kadar transakcije, na katerih temelji ta pravica, pomenijo zlorabo. V zvezi s tem je Sodišče natančneje odločilo, da obstoj zlorabe na področju DDV predpostavlja izpolnitev dveh pogojev. Po eni strani morajo imeti sporne transakcije za rezultat pridobitev davčne ugodnosti, katere dodelitev bi nasprotovala cilju, ki ga te določbe zasledujejo, čeprav so bili pogoji, predvideni v Šesti direktivi in nacionalni zakonodaji, ki prenaša to direktivo, formalno izpolnjeni. Po drugi strani bi moralo tudi iz vrste objektivnih dejavnikov izhajati, da imajo sporne transakcije za temeljni cilj pridobiti davčno ugodnost, ker prepoved zlorabe ni upoštevana, kadar bi sporne transakcije lahko imele drug temelj.

V tem kontekstu dalje opozarjamo na tretjo sodbo, ki je bila izdana istega dne v zadevi *BUPA Hospitals in Goldsbrough Developments* (sodba z dne 21. februarja 2006, C-419/02, ZOdl., str. I-1685), v kateri je Sodišče presodilo, da se člen 10(2), drugi pododstavek, Šeste direktive, ki določa, da obveznost obračuna davka nastane takrat, kadar se plačilo izvrši, ne da bi bilo blago dobavljeno ali storitev opravljena, ne uporablja za plačila na račun, izvršena za dobave blaga ali za storitve, ki še niso jasno opredeljene.

V zadevi *Banca popolare di Cremona* (sodba z dne 3. oktobra 2006, C-475/03, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče presodilo, da je italijanski regionalni davek na proizvodne dejavnosti (v nadaljevanju: IRAP) združljiv s Šesto direktivo 77/388, zlasti z njenim členom 33, ki državam članicam prepoveduje uvedbo ali ohranitev davčnih sistemov, ki imajo značaj prometnega davka. Da je prišlo do tega sklepa, je Sodišče primerjalo značilnosti tega davka z značilnostmi DDV. V tej zvezi je ugotovilo, da je IRAP davek, ki se izračuna od neto vrednosti proizvodnje podjetja v danem obdobju (razlika med „vrednostjo proizvodnje“ in „stroški proizvodnje“),

ki vključuje elemente, ki niso v neposredni zvezi z dobavami blaga ali opravljenimi storitvami kot takimi. IRAP torej v nasprotju z DDV ni v nesorazmerju s ceno dobavljenega blaga ali opravljenih storitev. Dalje je Sodišče izpostavilo, da vsi davčni zavezanci nimajo možnosti, da bi prevladali, ali v celoti prevladali zadevno davčno breme, tako da ta davek ni zasnovan, da bi se prevladal na končnega potrošnika, medtem ko DDV bremeni le končnega potrošnika in je popolnoma nevtralen do davčnih zavezancev, vpletenih v proizvodnem in distribucijskem procesu pred fazo dokončne obdavčitve, ne glede na število opravljenih transakcij. Ker tako IRAP nima vseh bistvenih značilnosti DDV, ni davek, ki ima značaj prometnega davka v smislu člena 33(1) Šeste direktive, in ta določba ne nasprotuje njegovi ohranitvi.

Socialna politika

Direktiva 93/104 o določenih vidikih organizacije delovnega časa je bila središče treh zadev, medtem ko je bila prepoved diskriminacije med delavci in delavkami vsebina četrte zadeve³⁵, okvirni sporazum o delu za določen čas pa predmet pete zadeve.

V zadevi *Federatie Nederlandse Vakbeweging* (sodba z dne 6. aprila 2006, C-124/05, ZOdl., str. I-3423) je bilo Sodišču zastavljeno vprašanje, ali je možnost plačila neizrabljenih dni minimalnega letnega dopusta, ki so bili seštet v prejšnjih letih, v nasprotju s členom 7(2) Direktive 93/104. Presodilo je, da je to določbo treba razlagati tako, da nasprotuje temu, da nacionalna določba med trajanjem pogodbe o zaposlitvi ponuja možnost, da se letni dopust v smislu člena 7(1) navedene direktive, ki ni bil izrabljen v določenem letu, v naslednjem letu nadomesti z denarnim nadomestilom. Sodišče je namreč odločilo, da je treba pravico do plačanega letnega dopusta vsakega delavca šteti za zlasti pomembno načelo socialnega prava Skupnosti, od katerega so odstopanja mogoča in ki ga morajo pristojni nacionalni organi izvajati samo v mejah, izrecno navedenih v sami direktivi. Ta direktiva zajema pravilo, na podlagi katerega lahko delavec izkoristi dejanski počitek v skrbi po učinkoviti zaščiti svoje varnosti in zdravja, ker njen člen 7(2) omogoča, da se minimalni letni dopust nadomesti z denarnim nadomestilom le ob prenehanju delovnega razmerja.

Sodišče se je v zadevah *Robinson-Steele in drugi* (sodba z dne 16. marca 2006, C-131/04 in C-257/04, ZOdl., str. I-2531) izreklo o tem, ali je regres za letni dopust, ki je v skladu z lokalno kolektivno pogodbo sestavljen iz dela plače, ki je delavcu izplačana iz naslova opravljenega dela, ne da bi delavec iz tega naslova poleg plačila za opravljeno delo prejel dodatno plačilo, v skladu s členom 7(1) Direktive 93/104. Sodišče je jasno ugotovilo, da člen 7 navedene direktive nasprotuje temu, da je regres za minimalni letni dopust v smislu te določbe izplačan obročno med ustreznim enoletnim delom in izplačan skupaj s plačilom za opravljeno delo in ni izplačan iz naslova določenega obdobja, v katerem je delavec dejansko vzel dopust.

V zadevi *Komisija proti Združenemu kraljestvu* (sodba z dne 7. septembra 2006, C-484/04, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče odločilo v postopku tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti.

³⁵ Direktiva Sveta 93/104/ES z dne 23. novembra 1993 o določenih vidikih organizacije delovnega časa (UL L 307, str. 18), kot je bila spremenjena z Direktivo 2000/34 z dne 22. junija 2000 (UL L 195, str. 41).

Država članica na podlagi Direktive 93/104, ki je bila spremenjena z Direktivo 2003/34, ne izpolni obveznosti, če za delavce, pri katerih zaradi posebnih značilnosti izvajane dejavnosti dolžina delovnega časa ni odmerjena ali vnaprej določena ali jo lahko določijo delavci sami, uporabi odstopanje od določenih pravil o pravici do počitka, in če ne sprejme ukrepov, potrebnih za izvajanje pravic do dnevnega in tedenskega počitka delavcev. Polni učinek pravic, ki jih delavcem podeljuje navedena direktiva, nujno obsega obveznost držav članic, da zagotovijo spoštovanje pravice do dejanskega počitka. Država članica, ki po prenosu določa pravico do počitka delavcev in ki v smernicah v zvezi z uresničevanjem omenjenih pravic, naslovljenih na delodajalce in delavce, navaja, da delodajalec vendarle ni dolžan paziti na to, da delavci dejansko uživajo te pravice, ne zagotavlja spoštovanja minimalnih pravil iz iste direktive in njenega bistvenega cilja. Te smernice lahko s tem, da dopuščajo razlago, da čeprav delodajalci delavcem ne morejo preprečiti tega počitka, niso zavezani ukrepati v smeri, da bi delavci tako pravico dejansko izvršili, odvzamejo bistvo pravicam, ki jih določata člena 3 in 5 navedene direktive, in niso skladne z namenom te direktive, v skladu s katero je minimalni čas počitka nujno potreben za zaščito varnosti in zdravja delavcev.

V zadevi *Cadman* (sodba z dne 3. oktobra 2006, C-17/05, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče podalo razlago člena 141 ES in natančneje opredelilo sodbo *Danfoss* (sodba z dne 17. oktobra 1989, 109/88, Recueil, str. 3199) po navedbi, da lahko uporaba merila delovne dobe povzroči slabše obravnavanje delavk kot delavcev, in ugotovilo, da delodajalcu ni treba posebej utemeljiti uporabe tega merila. Sodišče je potrdilo, da ker je merilo delovne dobe na splošno ustrezno za doseg legitirnega cilja, da se nagradijo pridobljene izkušnje, ki delavcu omogočajo boljše izvajanje njegovih nalog, v primeru uporabe tega merila pri določitvi plačil za enako delo ali za delo enake vrednosti pride do razlik med delavkami in delavci, ki se jih primerja, delodajalcu ni treba posebej dokazati, da je uporaba tega merila glede zadevnega delovnega mesta ustrezna za doseg navedenega cilja, razen če delavec predloži dokaze, ki lahko v zvezi s tem vzbudijo resen dvom. Delodajalec mora potemtakem dokazati, da to, kar velja na splošno, in sicer da se z delovno dobo povečujejo izkušnje in da le-te delavcu omogočajo boljše izvajanje nalog, velja tudi v primeru obravnavnega delovnega mesta. Če je za določitev plačila uporabljen sistem razvrščanja delovnih mest, ki temelji na oceni dela, ki ga je treba opraviti, ni treba dokazati, da je posamezen delavec v upoštevnem obdobju pridobil izkušnje, ki mu omogočajo boljše opravljanje njegovega dela. Nasprotno, treba je objektivno upoštevati naravo dela, ki ga je treba opraviti.

V zadevi *Adeneler in drugi* (sodba z dne 4. julija 2006, C-212/04, še neobjavljena v ZOdl.) je bilo Sodišče pozvano, naj poda razlago določb 1 in 5 Okvirnega sporazuma o delu za določen čas, sklenjenega 18. marca 1999, ki je v prilogi k Direktivi 1999/70/ES o okvirnem sporazumu o delu za določen čas, sklenjenem med ETUC, UNICE in CEEP³⁶. Na podlagi ugotovitve, da navedeni okvirni sporazum ne določa splošne obveznosti držav članic, da predvidijo spremembo pogodb o zaposlitvi za določen čas v pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, je Sodišče presodilo, da je veriženje pogodb o zaposlitvi za določen čas, ki bi temeljilo zgolj na okoliščini, da je tako veriženje predvideno s splošno zakonsko ali podzakonsko določbo države članice, v nasprotju z določbo 5, točka 1(a), okvirnega sporazuma. Nasprotno pojem „objektivni razlogi“ v smislu navedene določbe, ki

³⁶ Direktiva Sveta 1999/70/ES z dne 28. junija 1999 o okvirnem sporazumu o delu za določen čas, sklenjenem med ETUC, UNICE in CEEP (UL L 175, str. 43).

upravičujejo obnovitev verižnih pogodb ali razmerij za določen čas, zahteva, naj bo uporaba te posebne vrste delovnih razmerij, kot jo določajo nacionalni predpisi, upravičena s konkretnimi elementi, ki so povezani z zadevno dejavnostjo in s pogoji njenega izvajanja. Enako so v nasprotju s tem sporazumom nacionalni predpisi, ki določajo, da zgolj pogodbe o zaposlitvi ali delovna razmerja za določen čas, med katerimi časovni presledek ni daljši od 20 delovnih dni, štejejo za „zaporedna“ v smislu navedene določbe. Taka določba je škodljiva za pomen, namen in polni učinek okvirnega sporazuma, ker dovoljuje negotovo zaposlovanje delavcev za nekaj let, ker naj v praksi delavec največkrat ne bi imel druge izbire, kot da v okviru verige pogodb, ki so ga vezale na delodajalca, sprejme prekinitve 20 delovnih dni. Nazadnje navedeni sporazum nasprotuje uporabi nacionalnih predpisov, ki samo v javnem sektorju absolutno prepovedujejo, da bi zaporedne pogodbe o zaposlitvi za določen čas, ki so imele dejansko namen pokriti „stalne in trajne potrebe“ delodajalca in ki jih je treba šteti za zlorabe, prešle v pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas.

Sodelovanje na civilnem in sodnem področju

Sodišče je na tem področju moralo razložiti Bruseljsko konvencijo iz leta 1968 in Uredbo št. 1346/2000 o postopkih v primeru insolventnosti.

V okviru Protokola z dne 3. junija 1971 glede razlage Sodišča Konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah³⁷ se je Sodišče izreklo o obsegu pravila o izključni pristojnosti, ki je določeno v členu 16, točka 4, v zvezi s spori zaradi registracije ali veljavnosti patenta. V zadevi *GAT* (sodba z dne 13. julija 2006, C-4/03, še neobjavljena v ZOdl.) je Sodišče odločalo o vprašanju, ali se pristojnost sodišča države pogodbenice, v kateri je bila prijava za deponiranje oziroma registracijo vložena, se je izvedla ali se je na podlagi mednarodne konvencije štela za izvedeno, nanaša na vse spore zaradi registracije ali veljavnosti patenta, ne glede na to, ali je bilo vprašanje postavljeno s tožbo ali z ugovorom, ali pa samo na spore, v katerih je bilo vprašanje postavljeno s tožbo. V smislu teleološke razlage člena 16, točka 4, navedene konvencije je Sodišče sklenilo, da se mora izključna pristojnost, ki jo predpisuje ta določba, uporabljati ne glede na procesni okvir, v katerem se postavi vprašanje registracije ali veljavnosti patenta, bodisi da gre za tožbo ali ugovor bodisi da se to vprašanje postavi ob uvedbi postopka ali v njegovi poznejši fazi. Ta rešitev pravzaprav omogoča zagotovilo, da se obveznost določenega pravila o pristojnosti ne obide, da se ohrani predvidljivost pravil o pristojnosti, določenih s Konvencijo, in da se izključi nevarnost nasprotujočih si sodnih odločb.

V zadevi *Eurofood IFSC* (sodba z dne 2. maja 2006, C-341/04, ZOdl., str. I-3813) je Sodišče podalo pomembne napotke v zvezi z Uredbo št. 1346/2000 o postopkih v primeru insolventnosti³⁸. Sodišče je v njej predvsem pojasnilo pojem „center glavnih interesov“ dolžnika, ki določa pristojnost sodišč za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti in ki se pri družbi domneva, da je to registrirani sedež, dokler se ne dokaže nasprotno. Če imata družba mati in njena hčerinska družba registriran sedež v dveh različnih državah članicah,

³⁷ UL 1975, L 204, str. 28.

³⁸ Uredba Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti (UL L 160, str. 1).

se določitev središča glavnih interesov hčerinske družbe tako kaže kot posebej pomembno v ureditvi določanja pristojnosti sodišč držav članic, ki jo vzpostavlja Uredba (v tem primeru je šlo za irsko hčerinsko družbo italijanske družbe Parmalat). Po ugotovitvi, da v tej ureditvi obstaja posebna sodna pristojnost za vsakega dolžnika, ki je pravno ločen subjekt, je Sodišče menilo, da se za zagotovitev pravne varnosti in predvidljivosti pri določanju pristojnega sodišča domneva v korist registriranega sedeža lahko ovrže le, če je na podlagi dejstev, ki so objektivna in jih tretje osebe lahko preverijo, mogoče ugotoviti resnično stanje, ki je drugačno od tistega, ki ga odraža lokacija omenjenega registriranega sedeža. Sodišče je v tej zvezi navedlo primer družbe „poštni nabiralnik“, ki naj na ozemlju svojega sedeža ne bi opravljala nobene dejavnosti. Nasprotno poudarja, da samo dejstvo, da družba mati, ustanovljena v drugi državi članici, nadzoruje ali lahko nadzoruje poslovne odločitve družbe, ne zadostuje, da bi se ovrгла domneva. Poleg tega je v sodbi *Eurofood IFSC* razsojeno, da načelo vzajemnega zaupanja izključuje, da sodišča države članice preverijo pristojnost sodišča države, v kateri je bil uveden glavni postopek v primeru insolventnosti.

Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah

Sodišče je v dveh zadevah za sprejetje predhodne odločbe podalo razlago člena 54 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma, ki določa načelo *non bis in idem* v okviru policijskega in sodnega sodelovanja v kazenskih zadevah in je natančneje pojasnilo, da je pojem „ista dejanja“ treba razumeti v smislu te določbe.

V zadevi *Van Esbroeck* (sodba z dne 9. marca 2006, C-436/04, ZOdl., str. I-2333) je Sodišče po ugotovitvi – da je navedeno načelo treba uporabiti v kazenskem postopku, ki je bil v državi pogodbenici uveden za dejanja, za katera je bil obdolženec že obsojen v drugi državi pogodbenici, čeprav Konvencija o izvajanju Schengenskega sporazuma ob razglasitvi omenjene sodbe v tej državi še ni veljala, pod pogojem, da je veljala v zadevnih državah pogodbenicah takrat, ko je sodišče v drugem postopku presoјalo pogoje za uporabo načela *ne bis in idem* – presodilo, da se mora člen 54 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma razlagati tako, da je po eni strani upoštevno merilo za uporabo omenjenega člena merilo istovetnosti dejanj v smislu obstoja celote med seboj neločljivo povezanih dejanj, ne glede na pravno kvalifikacijo teh dejanj ali pravno zavarovanega interesa, in da je po drugi strani treba kaznivi dejanji izvoza in uvoza istih prepovedanih drog, ki sta preganjani v različnih državah pogodbenicah te konvencije, načeloma šteti za „ista dejanja“ v smislu člena 54, za dokončno presojo o tem pa so pristojna nacionalna sodišča.

V zadevi *Van Straaten* (sodba z dne 28. septembra 2006, C-150/05, še neobjavljena v ZOdl.), v kateri je bilo postavljeno podobno vprašanje, na katerega je bil dan enak odgovor, je Sodišče natančneje določilo, da se načelo *non bis in idem* uporablja za odločbo sodnih organov države pogodbenice, na podlagi katere je obtoženec pravnomočno oproščen zaradi pomanjkanja dokazov.

B – Sestava Sodišča

(Protokolarni vrstni red na dan 12. oktobra 2006)

Prva vrsta, z leve proti desni:

predsedniki senatov E. Juhász, P. Kūris, R. Schintgen, A. Rosas in P. Jann; predsednik Sodišča V. Skouris; predsednika senatov C. W. A. Timmermans in K. Lenaerts; prva generalna pravobranilka J. Kokott; predsednik senata J. Klučka.

Druga vrsta, z leve proti desni:

sodnika G. Arestis in K. Schiemann, sodnica R. Silva de Lapuerta in sodnik A. Tizzano; generalni pravobranilec D. Ruiz-Jarabo Colomer; sodnik J. N. Cunha Rodrigues; generalni pravobranilec M. Poiares Maduro; sodnika J. Makarczyk in M. Ilešič.

Tretja vrsta, z leve proti desni:

sodnik E. Levits; generalni pravobranilec P. Mengozzi; sodniki L. Bay Larsen, U. Löhmus, J. Malenovský in A. Borg Barthet; generalna pravobranilka E. Sharpston; sodnica P. Lindh.

Četrta vrsta, z leve proti desni:

generalna pravobranilka V. Trstenjak; sodnika J.-C. Bonichot in A. Ó Caoimh; generalni pravobranilec Y. Bot; generalni pravobranilec J. Mazák; sodnik T. von Danwitz in sodni tajnik R. Grass.

1. Člani Sodišča

(po vrstnem redu zasedbe funkcije)

Vassilios Skouris

Rojen leta 1948; diploma iz prava na Svobodni univerzi v Berlinu (1970); doktorat iz ustavnega in upravnega prava na Univerzi v Hamburgu (1973); docent na Univerzi v Hamburgu (1972–1977); profesor javnega prava na Univerzi v Bielefeldu (1978); profesor javnega prava na Univerzi v Solunu (1982); minister za notranje zadeve (1989 in 1996); član upravnega odbora Univerze na Kreti (1983–1987); direktor Centra za mednarodno gospodarsko in evropsko pravo v Solunu (1997–2005); predsednik Grškega društva za evropsko pravo (1992–1994); član Grškega nacionalnega odbora za raziskovanje (1993–1995); član Visokega sveta za izbor grških funkcionarjev (1994–1996); član Znanstvenega sveta Akademije za evropsko pravo v Trierju (od 1995); član upravnega odbora Grške nacionalne šole za sodnike (1995–1996); član Znanstvenega sveta pri ministrstvu za zunanje zadeve (1997–1999); predsednik Grškega ekonomsko socialnega odbora v letu 1998; sodnik na Sodišču od 8. junija 1999; predsednik Sodišča od 7. oktobra 2003.

Francis Geoffrey Jacobs

Rojen leta 1939; barrister; Queen's Counsel; uradnik v sekretariatu Evropske komisije za človekove pravice; strokovni sodelavec pri generalnem pravobranilcu J. P. Warnerju; profesor evropskega prava na Univerzi v Londonu; direktor Centre of European Law na King's College, London; avtor več del o evropskem pravu; generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 1988 do 10. januarja 2006.

Claus Christian Gulmann

Rojen leta 1942; uradnik na ministrstvu za pravosodje; strokovni sodelavec pri sodniku Maxu Sørensen; profesor mednarodnega javnega prava in dekan pravne fakultete Univerze v Københavnu; odvetnik; predsednik in član arbitraž; sodnik na višjem upravnem sodišču; generalni pravobranilec na Sodišču Evropskih skupnosti od 7. oktobra 1991 do 6. oktobra 1994; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 1994 do 10. januarja 2006.

Antonio Mario La Pergola

Rojen leta 1931; profesor ustavnega prava in javnega splošnega ter primerjalnega prava (Univerze v Padovi, Bologni in Rimu); član Consiglio superiore della Magistratura (1976–1978); sodnik ustavnega sodišča in predsednik ustavnega sodišča (1986–1987); minister za evropske politike (1987–1989); poslanec v Evropskem parlamentu (1989–1994); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 1994 do 31. decembra 1994; generalni pravobranilec od 1. januarja 1995 do 14. decembra 1999; sodnik na Sodišču od 15. decembra 1999 do 3. maja 2006.

Jean-Pierre Puissochet

Rojen leta 1936; član Conseil d'État (Francija); direktor, pozneje generalni direktor pravne službe pri Svetu Evropskih skupnosti (1968–1973); generalni direktor Nacionalne agencije za zaposlovanje (Agence nationale pour l'emploi) (1973–1975); direktor splošnega sektorja pri ministrstvu za industrijo (1977–1979); direktor pravne službe pri OECD (1979–1985); direktor Mednarodnega inštituta za javno upravo (1985–1987); pravni svetovalec, direktor pravne službe pri ministrstvu za zunanje zadeve (1987–1994); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 1994 do 6. oktobra 2006.

Philippe Léger

Rojen leta 1938; sodnik, dodeljen na ministrstvo za pravosodje (1966–1970); šef kabineta, pozneje svetovalec v kabinetu ministra za kakovost življenja (1976); svetovalec v kabinetu ministra za pravosodje (1976–1978); namestnik direktorja za kazenske zadeve in pomilostitve pri ministrstvu za pravosodje (1978–1983); sodnik na Cour d'appel de Paris (1983–1986); namestnik šefa kabineta ministra za pravosodje, ministrstvo za pravosodje (1986); predsednik Tribunal de grande instance de Bobigny (1986–1993); šef kabineta ministra za pravosodje in generalni pravobranilec na Cour d'appel de Paris (1993–1994); izredni profesor na Univerzi René Descartes (Paris V) (1988–1993); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 1994 do 6. oktobra 2006.

Peter Jann

Rojen leta 1935; doktorat iz prava na Univerzi na Dunaju (1957); imenovan za sodnika in dodeljen na zvezno ministrstvo za pravosodje (1961); sodnik za zadeve s področja medijskega prava na Straf-Bezirksgericht Wien (1963–1966); tiskovni predstavnik ministrstva za pravosodje (1966–1970), nato zaposlen v oddelku za mednarodne zadeve istega ministrstva; svetovalec odbora za pravosodje in tiskovni predstavnik Parlamenta (1973–1975); imenovan za sodnika ustavnega sodišča (1978); stalni sodnik poročevalec na istem sodišču do konca leta 1994; sodnik na Sodišču od 19. januarja 1995.

Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer

Rojen leta 1949; sodnik; član Consejo General del Poder Judicial; profesor; šef kabineta predsednika Sveta za pravosodje; sodnik *ad hoc* na Evropskem sodišču za človekove pravice; sodnik na vrhovnem sodišču od leta 1996; generalni pravobranilec na Sodišču od 19. januarja 1995.

Romain Schintgen

Rojen leta 1939; generalni administrator (administrateur général) ministrstva za delo; predsednik ekonomsko-socialnega sveta; direktor Société nationale de crédit et d'investissement in Société européenne des satellites; predstavnik vlade v odboru Evropskega socialnega sklada, v posvetovalnem odboru za prosto gibanje delavcev in upravnem odboru Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer; sodnik Sodišča prve stopnje od 25. septembra 1989 do 11. julija 1996; sodnik na Sodišču od 12. julija 1996.

Ninon Colneric

Rojena leta 1948; študirala v Tübingenu, Münchnu in Ženevi; po opravljenih akademskih raziskovanjih v Londonu je postala doktorica pravnih znanosti na Univerzi v Münchnu; sodnica na Arbeitsgericht Oldenburg (delovno sodišče v Oldenburgu); habilitirana na Univerzi v Bremnu za predavanja iz delovnega prava, sociologije prava in socialnega prava; docentka *ad interim* na Pravni fakulteti Univerze v Frankfurtu in v Bremnu; predsednica Landesarbeitsgericht Schleswig Holstein (deželno delovno sodišče Schleswig-Holsteina) (1989); sodelovala kot strokovnjakinja pri projektu European Expertise Service (EU) o reformi delovnega prava v Kirgizistanu (1994–1995); gostujoča profesorica za delovno pravo, predvsem evropsko delovno pravo, na Univerzi v Bremnu; sodnica na Sodišču od 15. julija 2000 do 6. oktobra 2006.

Stig von Bahr

Rojen leta 1939; zaposlen pri ombudsmanu parlamenta in v generalnem sekretariatu švedske vlade ter pri ministrstvih, in sicer kot podsekretar-pomočnik pri ministrstvu za finance; leta 1981 imenovan za sodnika pri Kammarrätten (višje upravno sodišče) v Göteborgu, nato leta 1985 za sodnika pri Regeringsrätten (vrhovno upravno sodišče); sodeloval je pri pripravi številnih uradnih poročil, v glavnem s področja davčne in računovodske zakonodaje; med drugim je bil predsednik odbora za obdavčitev prihodkov, usklajeno z inflacijo, predsednik odbora za računovodstvo in posebni poročevalec odbora, pristojnega za predpise o obdavčitvi družbenikov zasebnih družb; bil je tudi predsednik Sveta za računovodske standarde in član Sveta za nacionalno pravosodno upravo ter Sveta pri agenciji za finančni nadzor; objavil je številne članke, predvsem s področja davčne zakonodaje; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2000 do 6. oktobra 2006.

Antonio Tizzano

Rojen leta 1940; različne pedagoške zadolžitve na italijanskih univerzah; pravni svetovalec Stalne misije Italije pri Evropskih skupnostih (1984–1992); odvetnik za zastopanje pred Corte di Cassazione (vrhovno sodišče) in drugimi višjimi sodišči; član italijanske delegacije na mednarodnih pogajanjih in medvladnih konferencah, na katerih sta bila sprejeta Enotni evropski akt in Pogodba o Evropski uniji; urednik več publikacij; član skupine neodvisnih strokovnjakov za preučitev finančnega poslovanja Evropske komisije (1999); profesor evropskega prava, direktor Inštituta za mednarodno in evropsko pravo na Univerzi v Rimu; generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2000 do 3. maja 2006; sodnik na Sodišču od 4. maja 2006.

José Narciso da Cunha Rodrigues

Rojen leta 1940; različne funkcije v pravosodju (1964–1977); sodeloval z različnimi vladami pri izdelavi in usklajevanju študij o reformi sodnega sistema; zastopnik vlade pred Evropsko komisijo za človekove pravice in Evropskim sodiščem za človekove pravice (1980–1984); strokovnjak v Pripravljalnem odboru za človekove pravice pri Svetu Evrope (1980–1985); član odbora za revizijo kazenskega zakona in zakona o kazenskem postopku; Procurador-Geral da República (generalni republiški tožilec) (1984–2000); član odbora za nadzor nad Uradom Evropske unije za boj proti goljufijam (OLAF) (1999–2000); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2000.

Christiaan Willem Anton Timmermans

Rojen leta 1941; strokovni sodelavec na Sodišču (1966–1969); uradnik Evropske komisije (1969–1977); doktor prava (Univerza v Leydnu); profesor evropskega prava na Univerzi v Groningenu (1977–1989); nadomestni sodnik (juge adjoint) na Cour d'appel d'Arnhem (višje sodišče Arnhem); urednik več publikacij; namestnik generalnega direktorja pravne službe pri Komisiji Evropskih skupnosti (1989–2000); profesor evropskega prava na Univerzi v Amsterdamu; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2000.

Leendert A. Geelhoed

Rojen leta 1942; asistent-raziskovalec na Univerzi v Utrechtu (1970–1971); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1971–1974); glavni svetovalec pri ministrstvu za pravosodje (1975–1982); član posvetovalnega sveta za vladno politiko (1983–1990); različne zadolžitve na fakultetah; generalni sekretar ministrstva za ekonomske odnose (1997–2000); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2000 do 6. oktobra 2006.

Christine Stix-Hackl

Rojena leta 1957; doktorica prava (Univerza na Dunaju), podiplomski študij evropskega prava (Collège d'Europe, Bruges); članica avstrijske diplomacije (od leta 1982); strokovnjakinja za vprašanja, povezana z Evropsko unijo, v pravni službi ministrstva za zunanje zadeve (1985–1988); pravna služba Evropske komisije (1989); šefinja „pravne službe – evropske zadeve“ pri ministrstvu za zunanje zadeve (1992–2000, pooblaščenica ministrice); sodelovala na pogajanjih o Evropskem gospodarskem prostoru in o članstvu Republike Avstrije v Evropski uniji; zastopnica Republike Avstrije na Sodišču Evropskih skupnosti; generalna konzulka Avstrije v Zürichu (2000); različne zadolžitve na fakultetah; avtorica več publikacij; generalna pravobranilka na Sodišču od 7. oktobra 2000 do 6. oktobra 2006.

Allan Rosas

Rojen leta 1948; doktor prava (Univerza Turku, Finska); profesor prava na Univerzi Turku (1978–1981) in Åbo Akademi (Turku/Åbo) (1981–1996); direktor njenega Inštituta za človekove pravice (1985–1995); različne nacionalne in mednarodne odgovorne univerzitetne funkcije; član znanstvenih združenj; koordinator več raziskovalnih projektov in programov, nacionalnih in mednarodnih, v glavnem na naslednjih področjih: pravo Skupnosti, mednarodno pravo, pravo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ustavno pravo in primerjalna javna uprava; predstavnik finske vlade, v vlogi člana ali svetovalca finskih delegacij na različnih mednarodnih konferencah in srečanjih; strokovne funkcije v finskem pravnem življenju, predvsem v vladnih in parlamentarnih odborih na Finskem, v Združenih narodih, Unesco in Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) ter Svetu Evrope; od leta 1995 glavni pravni svetovalec v pravni službi Evropske komisije, zadolžen za zunanje odnose; od marca 2001 namestnik generalnega direktorja pravne službe pri Evropski komisiji; sodnik na Sodišču od 17. januarja 2002.

Rosario Silva de Lapuerta

Rojena leta 1954; diplomirana pravica (Universidad Complutense de Madrid); državna pravobranilka, zaposlena v Malagi; državna pravobranilka, zaposlena v pravni službi ministrstva za promet, turizem in telekomunikacije, nato v pravni službi ministrstva za zunanje zadeve; državna pravobranilka – direktorica pravne službe, oddelka za postopke pred Sodiščem Evropskih skupnosti in pomočnica generalnega direktorja službe za pravno pomoč za evropsko in mednarodno pravo pri generalnem državnem pravobranilstvu (ministrstvo za pravosodje); članica strokovne skupine Komisije za prihodnjo ureditev sodnega sistema Skupnosti; vodja španske delegacije pri skupini „Prijatelji predsedstva“ (Amis de la Présidence) za reformo sodnega sistema Skupnosti v Pogodbi iz Nice in *ad hoc* skupine Sveta „Sodišče Evropskih skupnosti“ (groupe ad hoc „Cour de Justice“ du Conseil); profesorica prava Skupnosti na diplomatski akademiji v Madridu; sodirektorica revije „Noticias de la Unión Europea“; sodnica na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Koen Lenaerts

Rojen leta 1954; diploma in doktorat iz prava (Katoliška univerza Leuven); magister prava, magister javne uprave (Univerza Harvard); asistent (1979–1983); pozneje profesor evropskega prava na Katoliški univerzi Leuven (od 1983); strokovni sodelavec na Sodišču (1984–1985); profesor na Collège d'Europe v Brugesu (1984–1989); odvetnik odvetniške zbornice v Bruslju; „gostujoči profesor“ na Harvard Law School (1989); sodnik na Sodišču prve stopnje od 25. septembra 1989 do 6. oktobra 2003; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Juliane Kokott

Rojena leta 1957; študij prava (Univerzi v Bonnu in Ženevi); LL.M. (American University/Washington D.C), doktorica pravnih znanosti (Univerza v Heidelbergu, 1985; Harvard, 1990), gostujoča profesorica na Berkeleyu (1991); profesorica nemškega in tujega javnega prava, mednarodnega prava in evropskega prava na univerzah v Augsburgu (1992), Heidelbergu (1993) in Düsseldorfu (1994); nadomestni arbiter na Mednarodnem sodišču za spravo in arbitražo pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE); podpredsednica Zveznega posvetovalnega sveta o globalnih spremembah (WBGU, 1996); profesorica mednarodnega prava, mednarodnega gospodarskega prava in evropskega prava na Univerzi St. Gallen (1999); direktorica Inštituta za evropsko pravo in mednarodno gospodarsko pravo na Univerzi St. Gallen (1999); namestnica direktorja specialističnega programa gospodarskega prava na Univerzi St. Gallen (2001); generalna pravobranilka na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Luís Miguel Poiares Pessoa Maduro

Rojen leta 1967; diploma iz prava (Univerza v Lizboni, 1990); asistent (Univerzitetni evropski inštitut, 1991); doktor prava (Evropski univerzitetni inštitut v Firencah, 1996); gostujoči profesor (London School of Economics; Collège d'Europe v Natolinu; Institut Ortega y Gasset de Madrid; Katoliška univerza Portugalske; Inštitut za evropske študije, Macao); profesor (Avtonomna univerza v Lizboni, 1997); Fulbrightov gostujoči raziskovalec (Univerza Harvard, 1998); sodirektor akademije za mednarodno gospodarsko pravo; sourednik (*Hart Series on European Law and Integration*, *European Law Journal*) in član uredniških odborov več pravnih revij; generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Konrad Hermann Theodor Schiemann

Rojen leta 1937, študij pravnih znanosti v Cambridgeu; barrister (1964–1980); Queen’s Counsel (1980–1986); sodnik na High Court of England and Wales (višje sodišče Anglije in Walesa) (1986–1995); Lord Justice of Appeal (1995–2003); od leta 1985 višji član in leta 2003 blagajnik Honourable Society of the Inner Temple; sodnik na Sodišču od 8. januarja 2004.

Jerzy Makarczyk

Rojen leta 1938; doktor pravnih znanosti (1966); profesor mednarodnega javnega prava (1974); Senior Visiting Fellow na Univerzi v Oxfordu (1985), profesor na Mednarodni krščanski univerzi v Tokiu (1988); avtor več del o mednarodnem javnem pravu, pravu Skupnosti in človekovih pravicah; član več mednarodnih znanstvenih društev za mednarodno pravo, evropsko pravo in človekove pravice; pogajalec poljske vlade za umik ruskih čet z ozemlja Republike Poljske; državni podsekretar, nato državni sekretar pri zunanjem ministrstvu (1989–1992); predsednik poljske delegacije na generalni skupščini Združenih narodov, sodnik Evropskega sodišča za človekove pravice (1992–2002); predsednik Instituta za mednarodno pravo (2003); svetovalec predsednika Republike Poljske za zunanjo politiko in človekove pravice (2002–2004); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Pranas Kūris

Rojen leta 1938; diploma prava na Univerzi v Vilni (1961); doktor pravnih znanosti na Univerzi v Moskvi (1965); habilitacija (dr. hab) na Univerzi v Moskvi (1973); stažist na Institut des Hautes Études Internationales (pod mentorstvom prof. Ch. Rousseauja), Univerza v Parizu (1967–1968); redni član Akademije znanosti Litve (1996); častni doktorat Pravne univerze Litve (2001); razna upravna in učna mesta na Univerzi v Vilni (1961–1990); docent, redni profesor, profesor mednarodnega javnega prava, dekan pravne fakultete, več mest v diplomatski službi in litovskem pravosodju, pravosodni minister (1990–1991); državni svetnik (1991); veleposlanik Republike Litve v Belgiji, Luksemburgu in na Nizozemskem (1992–1994); sodnik (prejšnjega) Evropskega sodišča za človekove pravice (junij 1994–november 1998); sodnik in predsednik Vrhovnega sodišča Litve (december 1994–oktober 1998); sodnik na Evropskem sodišču za človekove pravice (od novembra 1998); sodelovanje na več mednarodnih konferencah; član delegacije Republike Litve na pogajanjih z ZSSR (1990–1992); avtor več objav (okoli 200); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Endre Juhász

Rojen leta 1944; diploma prava na Univerzi v Szegedu, Madžarska (1967); madžarski odvetniški izpit (1970); podiplomski študij na Univerzi v Strasbourgu, Francija (1969, 1970, 1971, 1972); uradnik pravne službe ministrstva za zunanjo trgovino (1966–1974), direktor za zakonodajne zadeve (1973–1974); prvi trgovinski ataše madžarskega veleposlaništva v Bruslju, pristojen za vprašanja Skupnosti (1974–1979); direktor pri ministrstvu za zunanjo trgovino (1979–1983); prvi trgovinski ataše, nato trgovinski svetnik madžarskega veleposlaništva v Washingtonu, ZDA (1983–1989); generalni direktor pri ministrstvu za trgovino in pri ministrstvu za mednarodne gospodarske odnose (1989–1991); glavni pogajalec za sklenitev pridružitvenega sporazuma med Madžarsko in Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami (1990–1991); generalni sekretar pri ministrstvu za mednarodne gospodarske odnose, direktor Urada za evropske zadeve (1992); državni sekretar pri ministrstvu za mednarodne gospodarske odnose (1993–1994); državni sekretar, predsednik Urada za Evropske zadeve pri ministrstvu za industrijo in trgovino (1994); pooblaščen in izredni veleposlanik, vodja diplomatskega predstavništva Republike Madžarske pri Evropski uniji (januar 1995–maj 2003); glavni pogajalec za pristop Republike Madžarske k Evropski uniji (julij 1998–april 2003); minister brez listnice, pristojen za koordinacijo vprašanj evropske integracije (od maja 2003); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

George Arestis

Rojen leta 1945; diploma prava na Univerzi v Atenah (1968); magistrski študij „Comparative Politics and Government“, Univerza v Kentu, Canterbury (1970); odvetnik na Cipru (1972–1982); imenovanje na mesto District Court Judge (1982); napredovanje na mesto predsednika District Court (1995); upravni predsednik District Court Nikozije (1997–2003); sodnik na Vrhovnem sodišču Cipra (2003); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

Rojen leta 1947; doktorat pravnih znanosti na Kraljevi univerzi na Malti (1973); prevzem javne funkcije na Malti kot Notary to Government (1975); svetovalec republike (1978); prvi svetovalec republike (1979); namestnik generalnega državnega tožilca (Attorney General) (1988) in imenovan za generalnega državnega tožilca (Attorney General) s strani predsednika Malte (1989); predavatelj civilnega prava s skrajšanim delovnim časom na Univerzi na Malti (1985–1989); član Sveta Univerze na Malti (1998–2004); član komisije za pravosodje (1994–2004); član odbora guvernerjev Arbitražnega centra Malte (1998–2004); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Marko Ilešič

Rojen leta 1947; doktor pravnih znanosti (Univerza v Ljubljani); specializacija v primerjalnem pravu (Univerzi v Strasbourgu in Coimbri); odvetnik; sodnik na Sodišču združenega dela v Ljubljani (1975–1986); predsednik športnega sodišča (1978–1986); arbiter pri stalni arbitraži Zavarovalnice Triglav (1990–1998); predsednik borznega razsodišča (od 1995); arbiter borznega razsodišča (od 1998); arbiter pri Gospodarski zbornici Jugoslavije (do 1991) in Slovenije (od 1991); arbiter pri Mednarodni trgovinski zbornici v Parizu; sodnik pritožbenega sodišča UEFA (do 1988) in FIFE (od 2000); predsednik Zveze društev pravnikov Slovenije; član International Law Association, Comité maritime international in več mednarodnih pravnih društev; profesor civilnega, gospodarskega in mednarodnega zasebnega prava; dekan Pravne fakultete Univerze v Ljubljani, avtor več pravnih objav; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Jiří Malenovský

Rojen leta 1950; doktor pravnih znanosti Karlove univerze v Pragi (1975); asistent (1974–1990), prodekan (1989–1991) in vodja oddelka za mednarodno in evropsko pravo (1990–1992) na Masarykovi univerzi v Brnu; sodnik ustavnega sodišča Češkoslovaške (1992); veleposlanik pri Svetu Evrope (1993–1998); predsednik Odbora namestnikov ministrov Sveta Evrope (1995); generalni direktor pri ministrstvu za zunanje zadeve (1998–2000); predsednik češke in slovaške veje International Law Association (1999–2001); sodnik na Ustavnem sodišču (2000–2004); član Zakonodajnega sveta (1998–2000); član Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (od 2000); profesor mednarodnega javnega prava na Masarykovi univerzi v Brnu (2001); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Ján Klučka

Rojen leta 1951; doktor pravnih znanosti Univerze v Bratislavi (1974); profesor mednarodnega javnega prava na Univerzi v Košicah (od 1975); sodnik na Ustavnem sodišču (1993); član Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (1994); član Beneške komisije (1994); predsednik slovaškega društva za mednarodno pravo (2002); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Uno Lõhmus

Rojen leta 1952; doktorat pravnih znanosti (1986); odvetnik (1977–1998); gostujoči profesor kazenskega prava na Univerzi v Tartuju; sodnik na Evropskem sodišču za človekove pravice (1994–1998); predsednik Vrhovnega sodišča Estonije (1998–2004); član pravne komisije za ustavo; svetovalec redakcijskega odbora za kazenski zakonik; član delovne skupine za zakon o kazenskem postopku; avtor več del o človekovih pravicah in ustavnem pravu; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Egils Levits

Rojen leta 1955; diploma pravnih in političnih znanosti na Univerzi v Hamburgu, znanstveni sodelavec pravne fakultete Univerze v Kielu, svetovalec latvijskega parlamenta za vprašanja mednarodnega prava, ustavnega prava in zakonodajne reforme; veleposlanik Latvije v Nemčiji in Švici (1992–1993), Avstriji, Švici in na Madžarskem (1994–1995); podpredsednik vlade in pravosodni minister, z nalogami ministra za zunanje zadeve (1993–1994); konciliator na Arbitražnem sodišču OVSE (od 1997); član Stalnega arbitražnega sodišča (od 2001); leta 1995 imenovan za sodnika na Evropskem sodišču za človekove pravice, ponovno imenovan leta 1998 in leta 2001; več objav s področja ustavnega in upravnega prava, zakonodajne reforme in prava Skupnosti; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Aindrias Ó Caoimh

Rojen leta 1950; diplomirani pravnik civilnega prava (National University of Ireland, University College Dublin, 1971); barrister (King's Inns, 1972), diploma specialističnega študija evropskega prava (University College Dublin, 1977); barrister v okviru Odvetniške zbornice Irske (1972–1999); predavatelj evropskega prava (King's Inns, Dublin); Senior Counsel (1994–1999); zastopnik irske vlade v številnih zadevah pred Sodiščem Evropskih skupnosti; sodnik na High Court of Ireland (Višje sodišče Irske) (od 1999); član upravnega odbora (doyen) Honorable Society of King's Inns (od 1999); podpredsednik Irskega združenja za evropsko pravo; član Združenja za mednarodno pravo (irska sekcija); sin Andreasa O'Keeffa (Aindriasa Ó Caoimha), sodnika na Sodišču (1974–1985); sodnik na Sodišču od 13. oktobra 2004.

Lars Bay Larsen

Rojen leta 1953; diploma iz političnih ved (1976), diploma iz prava (1983), Univerza v Københavnu; uradnik pri ministrstvu za pravosodje (1983–1985); predavatelj (1984–1991), nato pridruženi profesor (1991–1996) za družinsko pravo na Univerzi v Københavnu; vodja sekcije Advokatsamfunda (1985–1986); vodja službe (1986–1991) pri ministrstvu za pravosodje; član odvetniške zbornice (1991); vodja oddelka (1991–1995), vodja oddelka za policijo (1995–1999), vodja pravnega oddelka (2000–2003) pri ministrstvu za pravosodje; predstavnik Danske v Odboru K-4 (1995–2000), v Centralni skupini za Schengen (1996–1998) in v upravnem odboru Europolu (1998–2000); sodnik na Højesteret (2003–2006); sodnik na Sodišču od 11. januarja 2006.

Eleanor Sharpston

Rojena leta 1955; študij ekonomije, jezikoslovja in prava na King's College, Cambridge (1973–1977); asistentka in raziskovalka na Corpus Christi College, Oxford (1977–1980); članica odvetniške zbornice (Middle Temple, 1980); barrister (1980–1987 in 1990–2005); strokovna sodelavka pri generalnem pravobranilcu in pozneje sodniku siru Gordonu Slynnu (1987–1990); profesorica evropskega in primerjalnega prava (direktorica Evropskih pravnih študij) na University College London (1990–1992); predavateljica (Lecturer) na pravni fakulteti (1992–1998) in pozneje pridružena predavateljica (Affiliated Lecturer) (1998–2005) na Cambridge University; Fellow of King's College, Cambridge (od 1992); stalna predavateljica in raziskovalka (Senior Research Fellow) na Centru za evropske pravne študije na Cambridge University (1998–2005); Queen's Counsel (1999); Bencher of Middle Temple (2005); generalna pravobranilka na Sodišču od 11. januarja 2006.

Paolo Mengozzi

Rojen leta 1938; profesor za mednarodno pravo in predstojnik katedre Jean Monnet za pravo Evropskih skupnosti Univerze v Bologni; doktor *honoris causa* Univerze Carlos III v Madridu; gostujoči profesor na univerzah Johns Hopkins (Bologna Center), St. Johns (New York), Georgetown, Paris-II, Georgia (Atene) in na Institut universitaire international (Luxembourg); koordinator programa European Business Law Pallas Program, ki se izvaja na Univerzi v mestu Nijmegen; član posvetovalnega odbora Komisije Evropskih skupnosti za javna naročila; državni podsekretar za industrijo in trgovino med polletnim italijanskim predsedovanjem Svetu; član delovne skupine Evropske skupnosti o Svetovni trgovinski organizaciji (STO) in direktor zasedanja Centra za raziskave Akademije mednarodnega prava v Haagu leta 1997, ki je bilo posvečeno STO; sodnik na Sodišču prve stopnje od 4. marca 1998 do 3. maja 2006; generalni pravobranilec na Sodišču od 4. maja 2006.

Pernilla Lindh

Rojena leta 1945; diploma na Univerzi v Lundu; sodnica (prisednica) na pritožbenem sodišču v mestu Stockholm; pravica in generalna direktorica pravne službe na oddelku za trgovino ministrstva za zunanje zadeve; sodnica na Sodišču prve stopnje od 18. januarja 1995 do 6. oktobra 2006; sodnica na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Yves Bot

Rojen leta 1947; diploma pravne fakultete v Rouenu; doktor prava (univerza Paris II Panthéon-Assas); izredni profesor na pravni fakulteti v Mansu; pomočnik in nato prvi pomočnik državnega tožilca v Mansu (1974–1982); procureur de la République (državni tožilec) na tribunal de grande instance (prvostopenjsko sodišče) v Dieppe (1982–1984); namestnik procureur de la République na tribunal de grande instance v Strasbourg (1984–1986); procureur de la République na tribunal de grande instance v Bastiji (1986–1988); avocat général (državni tožilec) na Cour d'appel (višje sodišče) v Caen (1988–1991); procureur de la République tribunal de grande instance v Mansu (1991–1993); vodja delegacije pri ministru države, ministru za pravosodje (1993–1995); procureur de la République na tribunal de grande instance v Nanterre (1995–2002); procureur de la République na tribunal de grande instance v Parizu (2002–2004); procureur général (glavni državni tožilec) na Cour d'appel v Parizu (2004–2006); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Ján Mazák

Rojen leta 1954; doktor prava (univerza Pavol Jozef Safarik, Košice, 1978); profesor civilnega prava (1994) in prava Skupnosti (2004); direktor inštituta za pravo Skupnosti na pravni fakulteti v Košicah (2004); sodnik na Krajský súd (okrožnem sodišču) v Košicah (1980); podpredsednik (1982) in predsednik (1990) Mestský súd (drugostopenjsko sodišče) v Košicah; član slovaške odvetniške zbornice (1991); strokovni sodelavec na ustavnem sodišču (1993–1998); podminister za pravosodje (1998–2000); predsednik ustavnega sodišča (2000–2006); član Beneške komisije (2004); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Jean-Claude Bonichot

Rojen leta 1955; diploma iz prava na univerzi v Metzu, diploma Institut d'études politiques de Paris (inštitut za politične študije v Parizu), nekdanji študent École nationale d'administration (državna šola za upravo); sodnik poročevalec (1982–1985), komisar vlade (1985–1987 in 1992–1999); sodnik prisednik (1999–2000); predsednik šestega pododdelka oddelka za spore (2000–2006) v Conseil d'État (državni svet); strokovni sodelavec na Sodišču (1987–1991); direktor kabineta ministra za delo, zaposlovanje in poklicno izobraževanje, nato ministre d'État (minister države); minister za javno upravo in za modernizacijo uprave (1991–1992); vodja pravne delegacije Conseil d'État pri državnem nosilcu zdravstvenega zavarovanja delavcev (2001–2006); izredni profesor na univerzi v Metzu (1988–2000), nato na univerzi Paris I Panthéon-Sorbonne (od 2000); avtor številnih objav s področja upravnega prava, prava Skupnosti in evropskega prava človekovih pravic; ustanovitelj in predsednik redakcijskega odbora „Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme“ (zvezek sodne prakse iz prava urbanizma), soustanovitelj in član redakcijskega odbora „Bulletin juridique des collectivités locales“ (pravni zvezek lokalnih skupnosti), predsednik znanstvenega sveta raziskovalne skupine o institucijah in urbanistični ureditvi ter naseljih; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Thomas von Danwitz

Rojen leta 1962; študij v Bonnu, Ženevi in Parizu; pravniški državni izpit (1986 in 1992); doktor prava (univerza v Bonnu, 1988); mednarodno priznana diploma iz javne uprave (École nationale d'administration, 1990); habilitacija (univerza v Bonnu, 1996); profesor nemškega javnega prava in evropskega prava (1996–2003); dekan pravne fakultete univerze Ruhr v Bochumu (2000–2001); profesor nemškega javnega prava in evropskega prava (univerza v Kölnu, 2003–2006); direktor inštituta za javno pravo in upravne znanosti (2006); gostujoči profesor na Fletcher School of Law and Diplomacy (2000), na univerzi François Rabelais (Tours, 2001–2006) in na univerzi Paris I Panthéon-Sorbonne (2005–2006); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Verica Trstenjak

Rojena leta 1962; pravosodni izpit (1987); doktorica pravnih znanosti Univerze v Ljubljani (1995); profesorica (od 1996) teorije države in prava ter zasebnega prava; raziskovalka; doktorski študij na Univerzah v Zürichu, na Inštitutu za primerjalno pravo univerze na Dunaju, na Inštitutu Max Planck za mednarodno zasebno pravo v Hamburgu, na Svobodni univerzi v Amsterdamu; gostujoča profesorica na univerzi na Dunaju, v Freiburgu (Nemčija) in na Bucerius Law School v Hamburgu; vodja pravne službe (1994–1996) in državna sekretarka pri ministrstvu za znanost in tehnologijo (1996–2000); generalna sekretarka vlade (2000); od leta 2003 članica komisije za evropski civilni zakonik; nosilka raziskovalnega projekta Humboldt (Humboldtova ustanova); objava več kot sto pravnih člankov in več knjig o evropskem in zasebnem pravu; nagrada Društva pravnikov Slovenije „pravnica leta 2003“; članica izdajateljskega sveta več pravnih revij; generalna sekretarka Zveze društev pravnikov Slovenije, članica več društev pravnikov, izmed teh Gesellschaft für Rechtsvergleichung; sodnica na Sodišču prve stopnje od 7. julija 2004 do 6. oktobra 2006; generalna pravobranilka na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Roger Grass

Rojen leta 1948; diploma Inštituta za politične študije v Parizu in visokošolskega študija javnega prava; namestnik Procureur de la République na Tribunal de grande instance de Versailles; generalni administrator (administrateur général) na Sodišču Evropskih skupnosti; Procureur Général pri Cour d'appel de Paris; kabinet ministra za pravosodje, ministrstvo za pravosodje; strokovni sodelavec pri predsedniku Sodišča; tajnik Sodišča od 10. februarja 1994.

2. Spremembe v sestavi Sodišča leta 2006

Slovesna seja 10. januarja 2006

S sklepoma predstavnikov vlad držav članic Evropskih skupnosti z dne 20. julija 2005 in 14. oktobra 2005 sta bila g. Lars Bay Larsen in ga. Eleanor V. E. Sharpston imenovana za sodnika oziroma generalno pravobranilko na Sodišču Evropskih skupnosti do 6. oktobra 2009.

G. Lars Bay Larsen je nasledil g. Clausa Christiana Gulmanna, ki je na Sodišču opravljal funkcijo generalnega pravobranilca od 7. oktobra 1991 do 6. oktobra 1994 in funkcijo sodnika od 7. oktobra 1997. Ga. Eleanor V. E. Sharpston je nasledila g. Francisa Geoffreyja Jacobsa, ki je na Sodišču opravljal funkcijo generalnega pravobranilca od 7. oktobra 1988.

Slovesna seja 3. maja 2006

S sklepoma predstavnikov vlad držav članic Evropskih skupnosti z dne 6. aprila 2006 je bil g. Antonio Tizzano imenovan za sodnika in g. Paolo Mengozzi za generalnega pravobranilca na Sodišču Evropskih skupnosti do 6. oktobra 2006.

G. Antonio Tizzano, ki je bil od 7. oktobra 2000 generalni pravobranilec na Sodišču, je nasledil g. Antonia Maria La Pergolo. G. Paolo Mengozzi, ki je bil od 4. marca 1998 sodnik na Sodišču prve stopnje, je nasledil Antonia Tizzana v funkciji generalnega pravobranilca na Sodišču.

Slovesna seja 6. oktobra 2006

S sklepoma z dne 6. aprila 2006 in z dne 20. septembra 2006 so predstavniki vlad držav članic za obdobje od 7. oktobra 2006 do 6. oktobra 2012 podaljšali mandate sodnikom Petru Jannu, Christiaanu Timmermansu, Konradu Schiemannu, Jiříju Malenovskemu, Antoniu Tizzanu, Joséju Narcisu da Cunha Rodriguesu, Pranasu Kūrisu, Georgu Arestisu, Anthonyu Borgu Barthetu in Egilsu Levitsu ter generalnemu pravobranilcu Paolu Mengozziju.

Z istima sklepoma so bili za sodnike imenovani ga. Pernilla Lindh, ki je nadomestila g. Stiga von Baha, g. Jean-Claud Bonichot, ki je nadomestil g. Jeana-Pierra Puissocheta, in g. Thomas von Danwitz, ki je nadomestil go. Ninon Colneric, na mesto generalnega pravobranilca pa g. Yves Bot, ki je nadomestil g. Philippa Légerja. Poleg tega sta bila podlagi sistema rotacije generalnih pravobranilcev po abecednem redu držav članic imenovana ga. Verica Trstenjak, ki je nadomestila g. Leenderta A. Geelhoeda, in g. Ján Mazák, ki je nadomestil go. Christino Stix-Hackl.

3. Protokolarni vrstni red

Od 1. januarja do 10. januarja 2006

V. SKOURIS, predsednik Sodišča
P. JANN, predsednik prvega senata
C. W. A. TIMMERMANS, predsednik drugega senata
A. ROSAS, predsednik tretjega senata
C. STIX-HACKL, prva generalna pravobranilka
K. SCHIEMANN, predsednik četrtega senata
J. MAKARCZYK, predsednik petega senata
J. MALENOVSKÝ, predsednik šestega senata
F. G. JACOBS, generalni pravobranilec
C. GULMANN, sodnik
A. M. LA PERGOLA, sodnik
J.-P. PUISSOCHET, sodnik
P. LÉGER, generalni pravobranilec
D. RUIZ-JARABO COLOMER, generalni pravobranilec
R. SCHINTGEN, sodnik
N. COLNERIC, sodnica
S. VON BAHR, sodnik
A. TIZZANO, generalni pravobranilec
J. N. CUNHA RODRIGUES, sodnik
L. A. GEELHOED, generalni pravobranilec
R. SILVA DE LAPUERTA, sodnica
K. LENAERTS, sodnik
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
L. M. POIARES P. MADURO, generalni pravobranilec
P. KÜRIS, sodnik
E. JUHÁSZ, sodnik
G. ARESTIS, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
M. ILEŠIČ, sodnik
J. KLUČKA, sodnik
U. LÖHMUS, sodnik
E. LEVITS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik

R. GRASS, sodni tajnik

Od 11. januarja do 3. maja 2006

V. SKOURIS, predsednik Sodišča
P. JANN, predsednik prvega senata
C. W. A. TIMMERMANS, predsednik drugega senata
A. ROSAS, predsednik tretjega senata
C. STIX-HACKL, prva generalna pravobranilka
K. SCHIEMANN, predsednik četrtega senata
J. MAKARCZYK, predsednik petega senata
J. MALENOVSKÝ, predsednik šestega senata
A. M. LA PERGOLA, sodnik
J.-P. PUISSOCHET, sodnik
P. LÉGER, generalni pravobranilec
D. RUIZ-JARABO COLOMER, generalni pravobranilec
R. SCHINTGEN, sodnik
N. COLNERIC, sodnica
S. VON BAHR, sodnik
A. TIZZANO, generalni pravobranilec
J. N. CUNHA RODRIGUES, sodnik
L. A. GEELHOED, generalni pravobranilec
R. SILVA DE LAPUERTA, sodnica
K. LENAERTS, sodnik
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
L. M. POIARES P. MADURO, generalni pravobranilec
P. KÜRIS, sodnik
E. JUHÁSZ, sodnik
G. ARESTIS, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
M. ILEŠIČ, sodnik
J. KLUČKA, sodnik
U. LÖHMUS, sodnik
E. LEVITS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik
L. BAY LARSEN, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka

R. GRASS, sodni tajnik

Od 4. maja do 6. oktobra 2006

V. SKOURIS, predsednik Sodišča
P. JANN, predsednik prvega senata
C. W. A. TIMMERMANS, predsednik drugega senata
A. ROSAS, predsednik tretjega senata
C. STIX-HACKL, prva generalna pravobranilka
K. SCHIEMANN, predsednik četrtega senata
J. MAKARCZYK, predsednik petega senata
J. MALENOVSKÝ, predsednik šestega senata
J.-P. PUISSOCHET, sodnik
P. LÉGER, generalni pravobranilec
D. RUIZ-JARABO COLOMER, generalni pravobranilec
R. SCHINTGEN, sodnik
N. COLNERIC, sodnica
S. VON BAHR, sodnik
A. TIZZANO, sodnik
J. N. CUNHA RODRIGUES, sodnik
L. A. GEELHOED, generalni pravobranilec
R. SILVA DE LAPUERTA, sodnica
K. LENAERTS, sodnik
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
L. M. POIARES P. MADURO, generalni pravobranilec
P. KÜRIS, sodnik
E. JUHÁSZ, sodnik
G. ARESTIS, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
M. ILEŠIČ, sodnik
J. KLUČKA, sodnik
U. LÖHMUS, sodnik
E. LEVITS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik
L. BAY LARSEN, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
P. MENGOZZI, generalni pravobranilec
R. GRASS, sodni tajnik

Od 12. oktobra do 31. decembra 2006

V. SKOURIS, predsednik Sodišča
P. JANN, predsednik prvega senata
C. W. A. TIMMERMANS, predsednik drugega senata
A. ROSAS, predsednik tretjega senata
K. LENAERTS, predsednik četrtega senata
R. SCHINTGEN, predsednik petega senata
J. KOKOTT, prva generalna pravobranilka
P. KÜRIS, predsednik šestega senata
E. JUHÁSZ, predsednik osmega senata
J. KLUČKA, predsednik sedmega senata
D. RUIZ-JARABO COLOMER, generalni pravobranilec
A. TIZZANO, sodnik
J. N. CUNHA RODRIGUES, sodnik
R. SILVA DE LAPUERTA, sodnica
L. M. POIARES P. MADURO, generalni pravobranilec
K. SCHIEMANN, sodnik
J. MAKARCZYK, sodnik
G. ARESTIS, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
M. ILEŠIČ, sodnik
J. MALENOVSKÝ, sodnik
U. LÖHMUS, sodnik
E. LEVITS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik
L. BAY LARSEN, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
P. MENGOZZI, generalni pravobranilec
P. LINDH, sodnica
Y. BOT, generalni pravobranilec
J. MAZÁK, generalni pravobranilec
J.-C. BONICHOT, sodnik
T. VON DANWITZ, sodnik
V. TRSTENJAK, generalna pravobranilka
R. GRASS, sodni tajnik

4. Nekdanji člani Sodišča

Massimo Pilotti, sodnik (1952–1958), predsednik od 1952 do 1958
Petrus Josephus Servatius Serrarens, sodnik (1952–1958)
Otto Riese, sodnik (1952–1963)
Louis Delvaux, sodnik (1952–1967)
Jacques Rueff, sodnik (1952–1959 in 1960–1962)
Charles Léon Hammes, sodnik (1952–1967), predsednik od 1964 do 1967
Adrianus Van Kleffens, sodnik (1952–1958)
Maurice Lagrange, generalni pravobranilec (1952–1964)
Karl Roemer, generalni pravobranilec (1953–1973)
Rino Rossi, sodnik (1958–1964)
Andreas Matthias Donner, sodnik (1958–1979), predsednik od 1958 do 1964
Nicola Catalano, sodnik (1958–1962)
Alberto Trabucchi, sodnik (1962–1972), nato generalni pravobranilec (1973–1976)
Robert Lecourt, sodnik (1962–1976), predsednik od 1967 do 1976
Walter Strauss, sodnik (1963–1970)
Riccardo Monaco, sodnik (1964–1976)
Joseph Gand, generalni pravobranilec (1964–1970)
Josse J. Mertens de Wilmars, sodnik (1967–1984), predsednik od 1980 do 1984
Pierre Pescatore, sodnik (1967–1985)
Hans Kutscher, sodnik (1970–1980), predsednik od 1976 do 1980
Alain Louis Dutheillet de Lamothe, generalni pravobranilec (1970–1972)
Henri Mayras, generalni pravobranilec (1972–1981)
Cearbhall O'Dalaigh, sodnik (1973–1974)
Max Sørensen, sodnik (1973–1979)
Alexander J. Mackenzie Stuart, sodnik (1973–1988), predsednik od 1984 do 1988
Jean-Pierre Warner, generalni pravobranilec (1973–1981)
Gerhard Reischl, generalni pravobranilec (1973–1981)
Aindrias O'Keeffe, sodnik (1975–1985)
Francesco Capotorti, sodnik (1976), nato generalni pravobranilec (1976–1982)
Giacinto Bosco, sodnik (1976–1988)
Adolphe Touffait, sodnik (1976–1982)
Thymen Koopmans, sodnik (1979–1990)
Ole Due, sodnik (1979–1994), predsednik od 1988 do 1994
Ulrich Everling, sodnik (1980–1988)
Alexandros Chloros, sodnik (1981–1982)
Sir Gordon Slynn, generalni pravobranilec (1981–1988), nato sodnik (1988–1992)
Simone Rozès, generalna pravobranilka (1981–1984)
Pieter VerLoren van Themaat, generalni pravobranilec (1981–1986)
Fernand Grévisse, sodnik (1981–1982 in 1988–1994)
Kai Bahlmann, sodnik (1982–1988)
G. Federico Mancini, generalni pravobranilec (1982–1988), nato sodnik (1988–1999)
Yves Galmot, sodnik (1982–1988)
Constantinos Kakouris, sodnik (1983–1997)
Carl Otto Lenz, generalni pravobranilec (1984–1997)

Marco Darmon, generalni pravobranilec (1984–1994)
René Joliet, sodnik (1984–1995)
Thomas Francis O'Higgins, sodnik (1985–1991)
Fernand Schockweiler, sodnik (1985–1996)
Jean Mischo, generalni pravobranilec (1986–1991 in 1997–2003)
José Carlos De Carvalho Moithinho de Almeida, sodnik (1986–2000)
José Luis Da Cruz Vilaça, generalni pravobranilec (1986–1988)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias, sodnik (1986–2003), predsednik od 1994 do 2003
Manuel Diez de Velasco, sodnik (1988–1994)
Manfred Zuleeg, sodnik (1988–1994)
Walter Van Gerven, generalni pravobranilec (1988–1994)
Giuseppe Tesaurò, generalni pravobranilec (1988–1998)
Paul Joan George Kapteyn, sodnik (1990–2000)
John L. Murray, sodnik (1991–1999)
David Alexander Ogilvy Edward, sodnik (1992–2004)
Georges Cosmas, generalni pravobranilec (1994–2000)
Günter Hirsch, sodnik (1994–2000)
Michael Bendik Elmer, generalni pravobranilec (1994–1997)
Hans Ragnemalm, sodnik (1995–2000)
Leif Sevón, sodnik (1995–2002)
Nial Fennelly, generalni pravobranilec (1995–2000)
Melchior Wathelet, sodnik (1995–2003)
Krateros Ioannou, sodnik (1997–1999)
Siegbert Alber, generalni pravobranilec (1997–2003)
Antonio Saggio, generalni pravobranilec (1998–2000)
Fidelma O'Kelly Macken, sodnica (1999–2004)

– Predsedniki

Massimo Pilotti (1952–1958)
Andreas Matthias Donner (1958–1964)
Charles Léon Hammes (1964–1967)
Robert Lecourt (1967–1976)
Hans Kutscher (1976–1980)
Josse J. Mertens de Wilmars (1980–1984)
Alexander John Mackenzie Stuart (1984–1988)
Ole Due (1988–1994)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias (1994–2003)

– Sodni tajniki

Albert Van Houtte (1953–1982)
Paul Heim (1982–1988)
Jean-Guy Giraud (1988–1994)

C – Sodne statistike Sodišča

Splošna dejavnost Sodišča

1. Zaključene zadeve, vložene zadeve, nerešene zadeve (2000–2006)

Zaključene zadeve

2. Vrste postopkov (2000–2006)
3. Sodbe, sklepi, mnenja (2006)
4. Sestava (2000–2006)
5. Predmet tožbe (2006)
6. Razglašene začasne odredbe: način rešitve (2006)
7. Sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti države: način rešitve (2006)
8. Trajanje postopkov (2000–2006)

Vložene zadeve

9. Vrste postopkov (2000–2006)
10. Direktne tožbe – Vrsta tožbe (2006)
11. Predmet tožbe (2006)
12. Tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države (2000–2006)
13. Hitri postopek (2000–2006)

Nerešene zadeve na dan 31. decembra

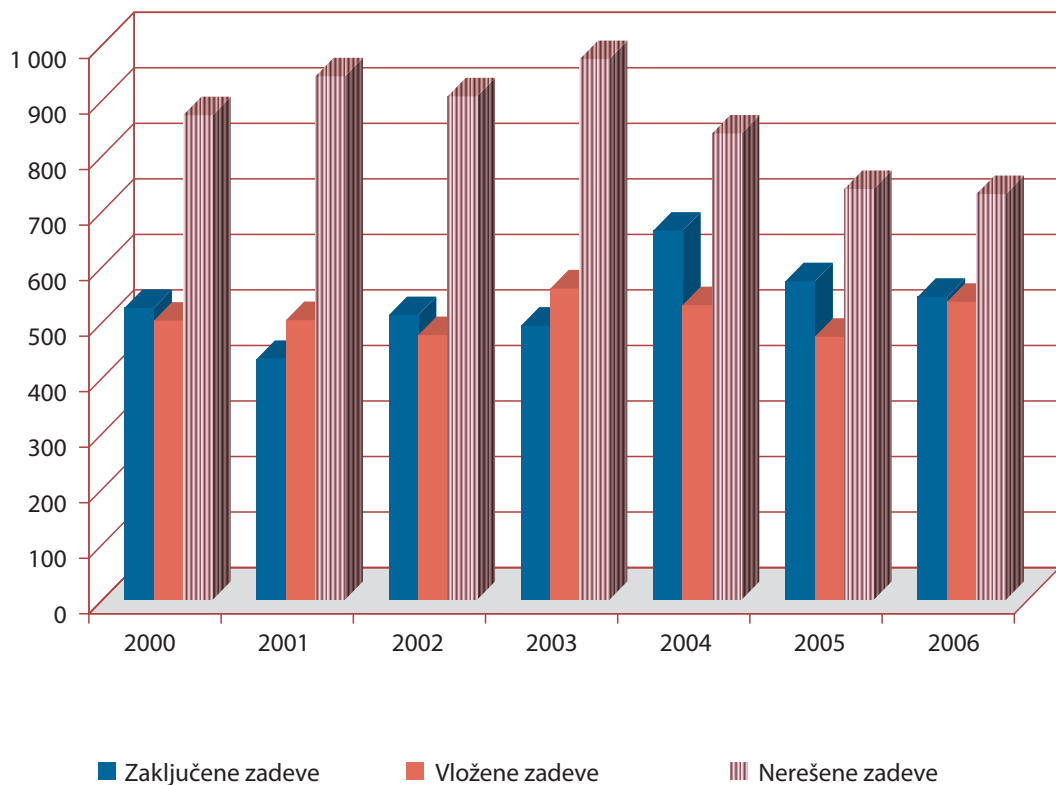
14. Vrste postopkov (2000–2006)
15. Sestava (2006)

Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2006)

16. Vložene zadeve in sodbe
17. Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po letu)
18. Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po pristojnem sodišču)
19. Vložene tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države

Splošna dejavnost Sodišča

1. Zaključene zadeve, vložene zadeve, nerešene zadeve (2000–2006)¹

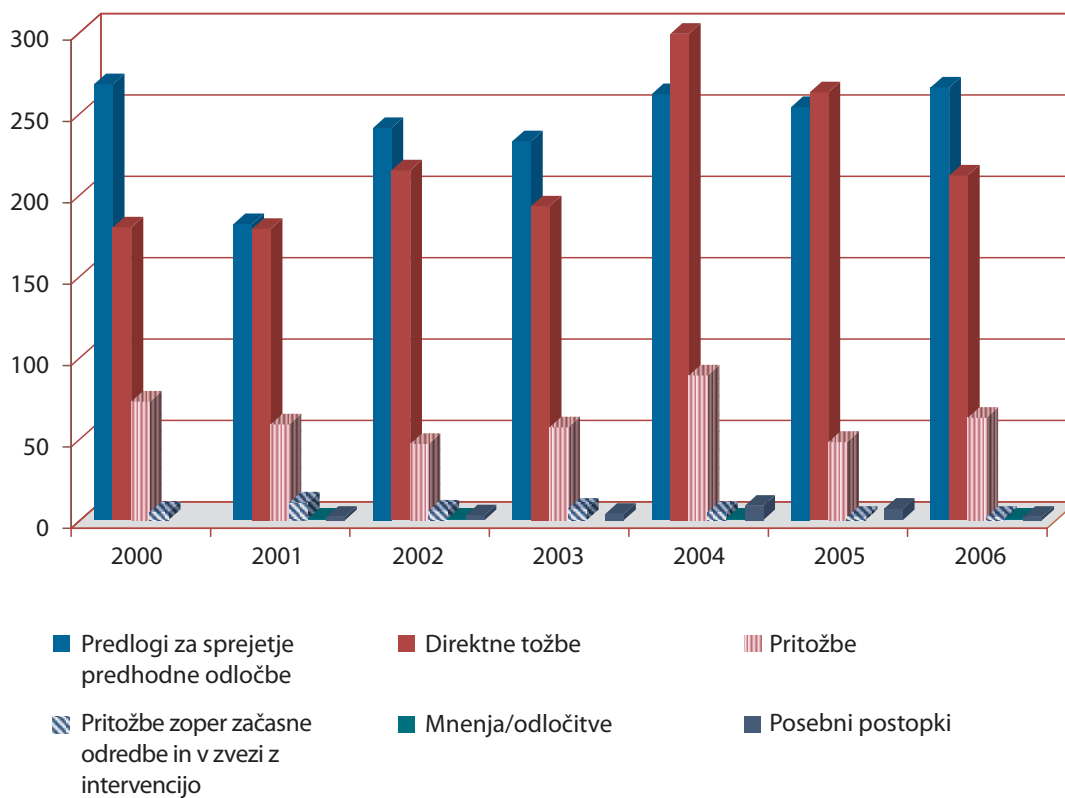

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Zaključene zadeve	526	434	513	494	665	574	546
Vložene zadeve	503	504	477	561	531	474	537
Nerešene zadeve	873	943	907	974	840	740	731

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve medsebojno povezanih zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

Zaključene zadeve

2. Vrste postopkov (2000–2006)^{1 2}

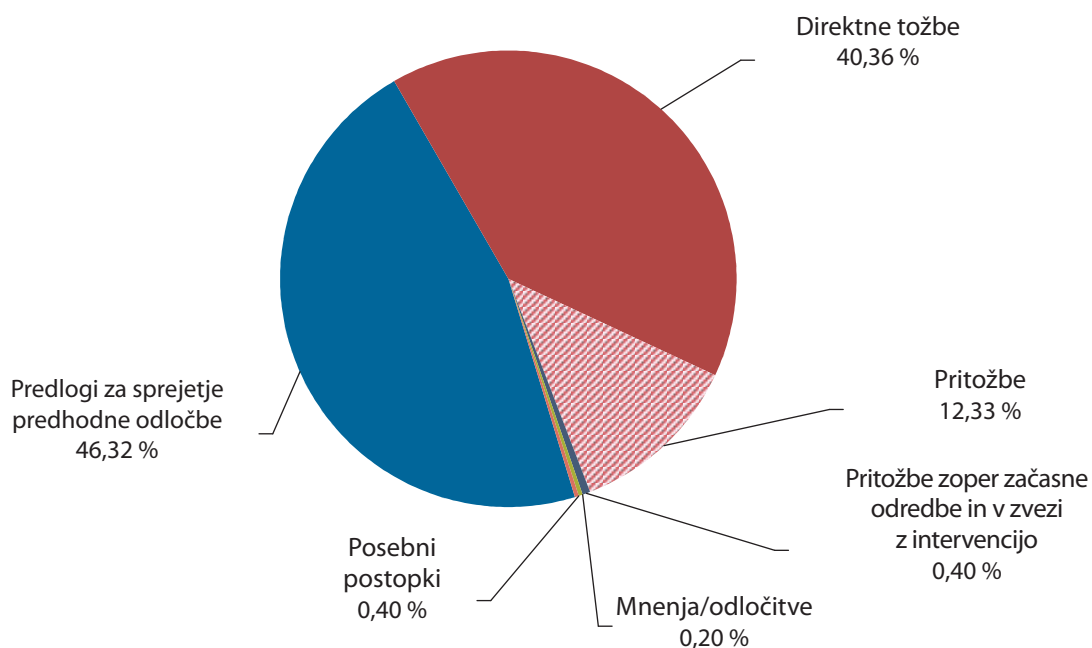

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	268	182	241	233	262	254	266
Direktne tožbe	180	179	215	193	299	263	212
Pritožbe	73	59	47	57	89	48	63
Pritožbe zoperčasne odredbe in v zvezi z intervencijo	5	11	6	7	5	2	2
Mnenja/odločitve		1	1		1		1
Posebni postopki		2	3	4	9	7	2
Skupaj	526	434	513	494	665	574	546

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve medsebojno povezanih zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

² Za „posebne postopke“ štejejo: odmera stroškov (člen 74 Poslovnika), pravna pomoč (člen 76 Poslovnika), ugovor zoper sodbo (člen 94 Poslovnika), ugovor tretjega (člen 97 Poslovnika), razlaga sodbe (člen 102 Poslovnika), obnova postopka (člen 98 Poslovnika), poprava sodbe (člen 66 Poslovnika), postopek v zvezi z izvršbo (Protokol o privilegijih in imunitetah), zadeve v zvezi z imuniteto (Protokol o privilegijih in imunitetah).

3. Zaključene zadeve – Sodbe, sklepi, mnenja (2006)¹

	Sodbe	Sklepi ²	Sklepi o začnih odredbah ³	Drugi sklepi ⁴	Mnenja	Skupaj
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	192	18		23		233
Direktne tožbe	130			73		203
Pritožbe	28	30		4		62
Pritožbe zoper začasne odredbe in v zvezi z intervencijo			1	1		2
Mnenja/odločitve					1	1
Posebni postopki	1	1				2
Skupaj	351	49	1	101	1	503

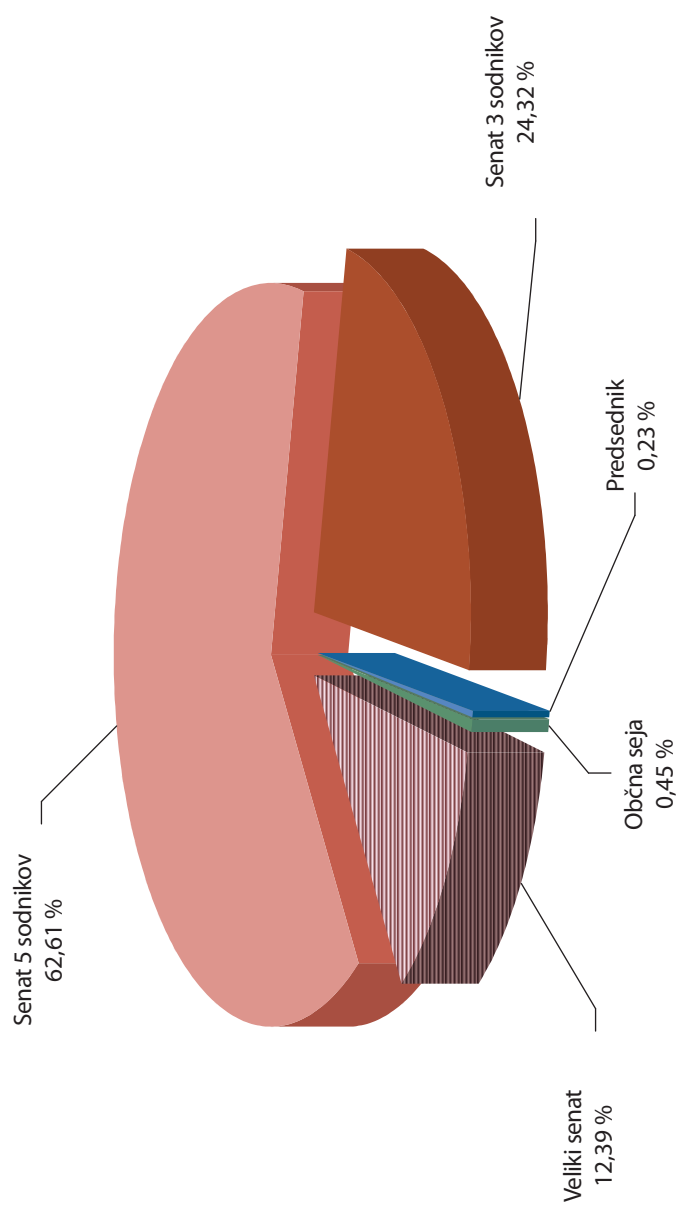
¹ Omenjene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitve zaradi medsebojne povezanosti (niz združenih zadev = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča (nedopustnost, očitna nedopustnost...).

³ Sklepi, izdani na podlagi členov 185 ali 186 Pogodbe ES (postala člena 242 ES in 243 ES) ali na podlagi člena 187 Pogodbe ES (postal člen 244 ES) ali na podlagi določb Pogodb ESAE ali ESPJ, ki ustrezajo navedenim določbam, ali na podlagi pritožbe zoper sklep o začasni odredbi ali v zvezi z intervencijo.

⁴ Sklepi, s katerimi se postopek konča z izbrisom zadeve, z ustavitvijo postopka ali z vrnitvijo zadeve Sodišču prve stopnje v ponovno odločanje.

4. Zaključene zadeve – Sestava (2000–2006)¹

	2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006		
	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj
Občna seja	31	6	37	33	2	35	27	4	31	48	2	50	21		21	1		1	2		2
Mali plenum	91		91	24		24	52		52	35		35	1		1						
Veliki senat													31	1	32	59		59	55		55
Senat 5 sodnikov	162	3	165	155	13	168	177	10	187	200	8	208	257	18	275	245	5	250	265	13	278
Senat 3 sodnikov	50	40	90	59	42	101	60	27	87	51	27	78	113	61	174	103	51	154	67	41	108
Predsednik		4	4		11	11		3	3		7	7		6	6		2	2		1	1
Skupaj	334	53	387	271	68	339	316	44	360	334	44	378	423	86	509	408	58	466	389	55	444

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitev medsebojno povezanih zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča (različni od sklepov, s katerimi se postopek konča z izbrisom zadeve, z ustavitvijo postopka ali z vrnitvijo zadeve Sodišču prve stopnje v ponovno odločanje).

5. Zaključene zadeve – Predmet tožbe (2006)¹

	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj
Bruseljska konvencija	4		4
Carinska unija	8	1	9
Državne pomoči	21	2	23
Energija	6		6
Evropsko državljanstvo	4		4
Intelektualna lastnina	14	5	19
Kmetijstvo	28	2	30
Konkurenca	26	4	30
Lastna sredstva Skupnosti	6		6
Načela prava Skupnosti		1	1
Obdavčenje	51	4	55
Območje svobode, varnosti in pravice	9		9
Okolje in potrošniki	39	1	40
Podjetniško pravo	5	5	10
Politika na področju ribištva	7		7
Pravo institucij	12	3	15
Pravosodje in notranja politika	1	1	2
Približevanje zakonodaje	17	2	19
Privilegiji in imunitete	1		1
Promet	8	1	9
Prosti pretok blaga	8		8
Prosti pretok kapitala	4		4
Prosto gibanje oseb	18	2	20
Regionalna politika	2		2
Skupna carinska tarifa	7		7
Socialna politika	25	4	29
Socialna varnost delavcev migrantov	6	1	7
Svoboda opravljanja storitev	14	3	17
Svoboda ustanavljanja	18	3	21
Trgovinska politika	1		1
Zunanji odnosi	9	2	11
Pogodba ES	379	47	426
Pogodba EU	3		3
Pogodba ESPJ			
Pogodba ESAE	3	1	4
Postopek	1	1	2
Kadrovski predpisi	3	6	9
Razno	4	7	11
Skupaj	389	55	444

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve medsebojno povezanih zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

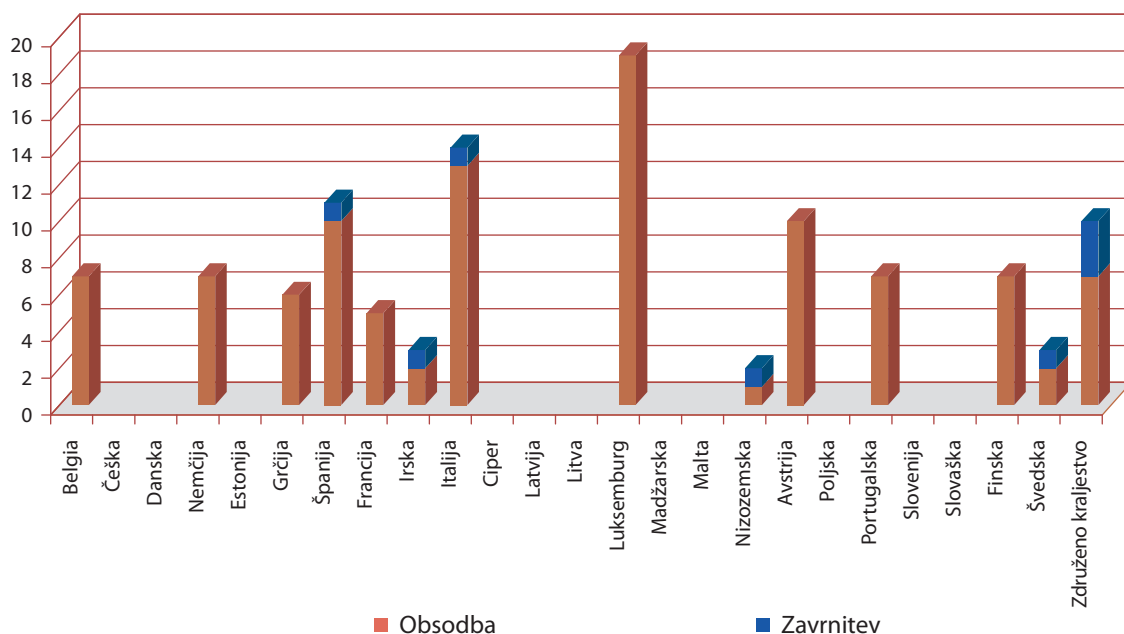
² Sklepi, s katerimi se postopek konča (različni od sklepov, s katerimi se postopek konča z izbrisom zadeve, z ustavitvijo postopka ali z vrnitvijo zadeve Sodišču prve stopnje v ponovno odločanje).

6. Razglašenečasne odredbe: način rešitve (2006)¹

	Število začasnih odredb	Število pritožb zoper časne odredbe in v zvezi z intervencijo	Vrsta odločbe	
			Zavrnitev/potrditev izpodbijane odločbe	Ugoditev/razveljavitev izpodbijane odločbe
Konkurenca		2	2	
Skupaj na podlagi Pogodbe ES		2	2	
Skupaj na podlagi Pogodbe ESAE				
Razno				
Skupaj		2	2	

¹ Omenjene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitve zaradi medsebojne povezanosti (niz združenih zadev = ena zadeva).

7. Zaključene zadeve – Sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti države: način rešitve (2006)¹

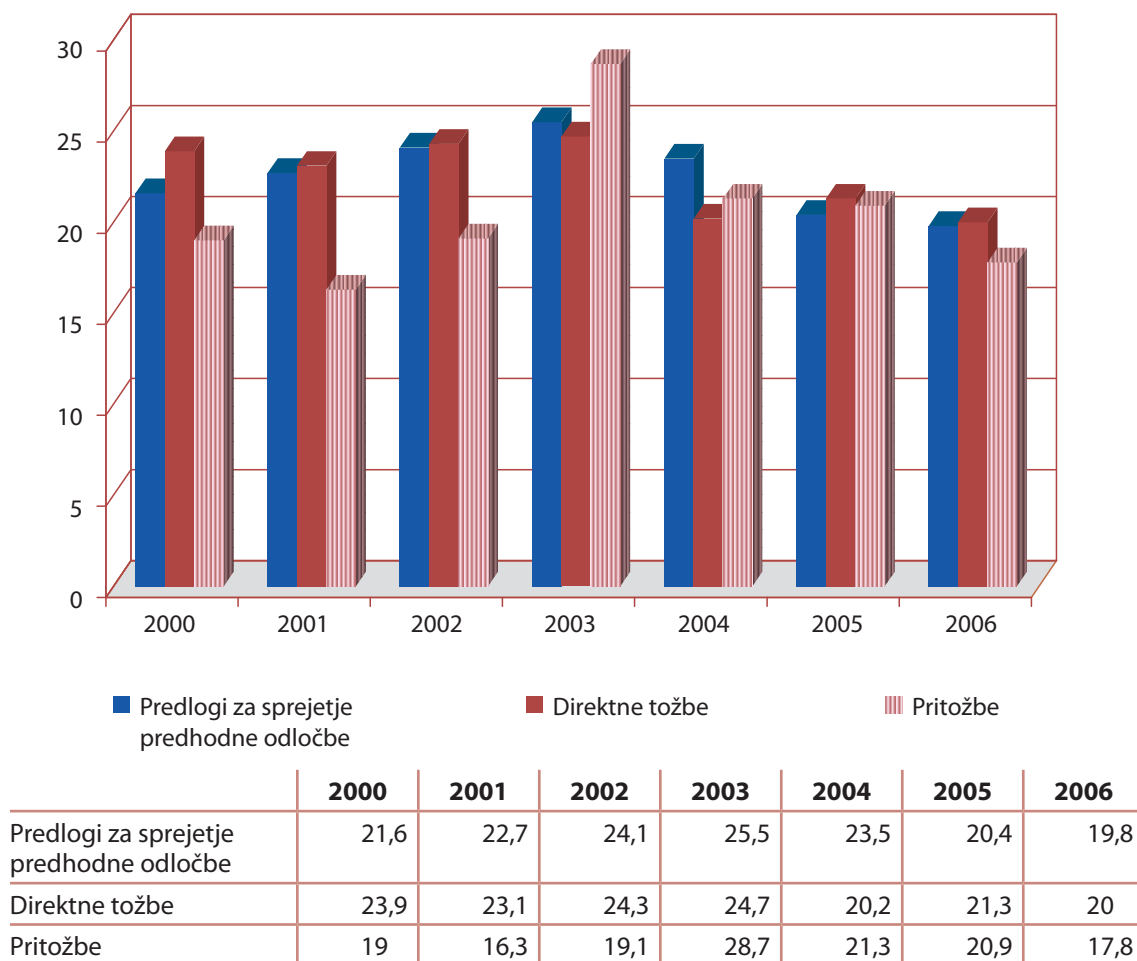

	Obsodba	Zavrnitev	Skupaj
Belgija	7		7
Češka			
Danska			
Nemčija	7		7
Estonija			
Grčija	6		6
Španija	10	1	11
Francija	5		5
Irska	2	1	3
Italija	13	1	14
Ciper			
Latvija			
Litva			
Luksemburg	19		19
Madžarska			
Malta			
Nizozemska	1	1	2
Avstrija	10		10
Poljska			
Portugalska	7		7
Slovenija			
Slovaška			
Finska	7		7
Švedska	2	1	3
Združeno kraljestvo	7	3	10
Skupaj	103	8	111

¹ Omenjene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitve zaradi medsebojne povezanosti (niz združenih zadev = ena zadeva).

8. Zaključene zadeve – Trajanje postopkov (2000–2006)¹

(sodbe in sklepi, s katerimi se postopek konča)²

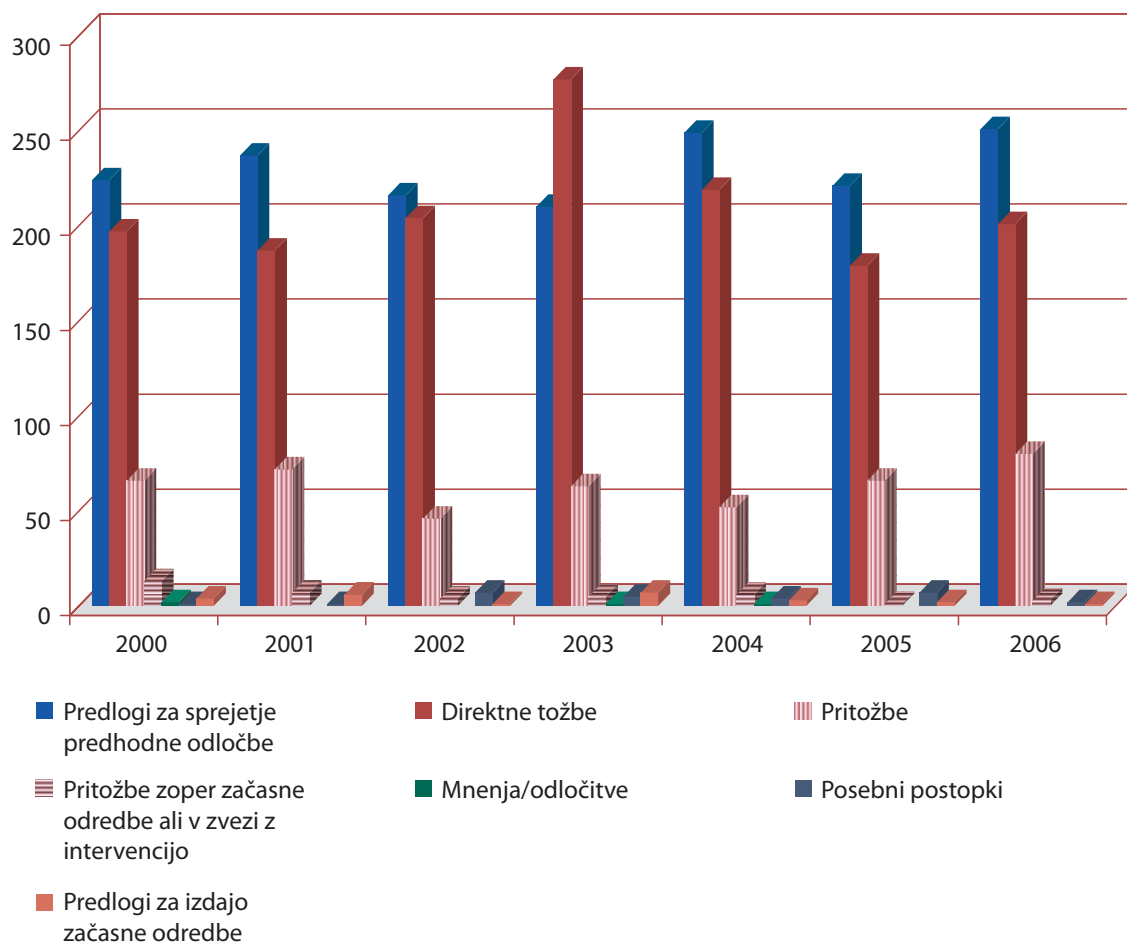
¹ Pri izračunu trajanja postopkov so izključeni: zadeve, v katerih je izdana vmesna sodba ali v kateri je prišlo do pripravljanih ukrepov, mnenja in odločitve, posebni postopki (in sicer: odmera stroškov, pravna pomoč, ugovor zoper sodbo, ugovor tretjega, razlaga sodbe, obnova postopka, poprava sodbe, postopek v zvezi z izvršbo in zadeve v zvezi z imuniteto), postopki, ki se končajo s sklepom o izbrisu zadeve, s sklepom o ustavitvi postopka, s sklepom o vrnitvi zadeve v ponovno odločanje ali o vrnitvi zadeve Sodišču prve stopnje, postopki za izdajo začasnih odredb ter pritožbe zoper začasne odredbe in v zvezi z intervencijo.

Čas trajanja postopkov je izražen v mesecih in desetinah mesecev.

² Gre za sklepe, različne od tistih, s katerimi se postopek konča z izbrisom zadeve, z ustavitvijo postopka ali z vrnitvijo zadeve Sodišču prve stopnje v ponovno odločanje.

Vložene zadeve

9. Vrste postopkov (2000–2006)¹

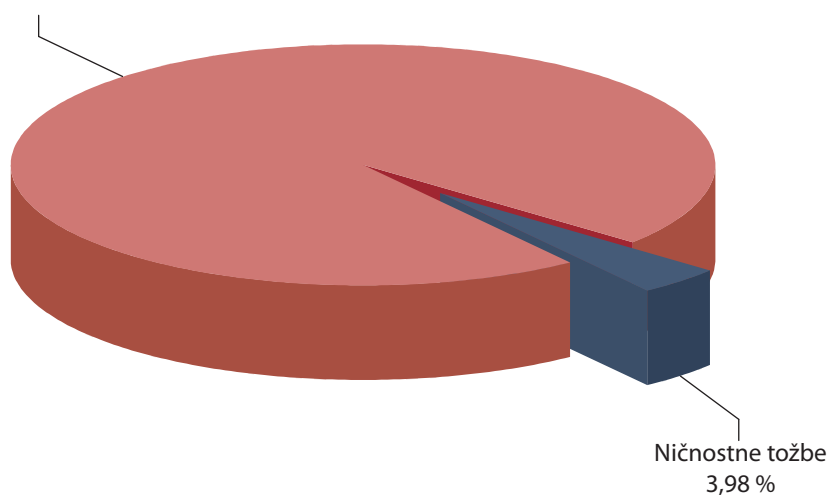

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	224	237	216	210	249	221	251
Direktne tožbe	197	187	204	277	219	179	201
Pritožbe	66	72	46	63	52	66	80
Pritožbe zoperčasne odredbe ali v zvezi z intervencijo	13	7	4	5	6	1	3
Mnenja/odločitve	2			1	1		
Posebni postopki	1	1	7	5	4	7	2
Skupaj	503	504	477	561	531	474	537
Predlogi za izdajo začasne odredbe	4	6	1	7	3	2	1

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve medsebojno povezanih zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

10. Vložene zadeve – Direktne tožbe – Vrsta tožbe (2006)¹

Tožbe zaradi neizpolnitve
obveznosti
96,02 %

Ničnostne tožbe	8
Tožbe zaradi nedelovanja	
Odškodninske tožbe	
Tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti	193
Skupaj	201

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve medsebojno povezanih zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

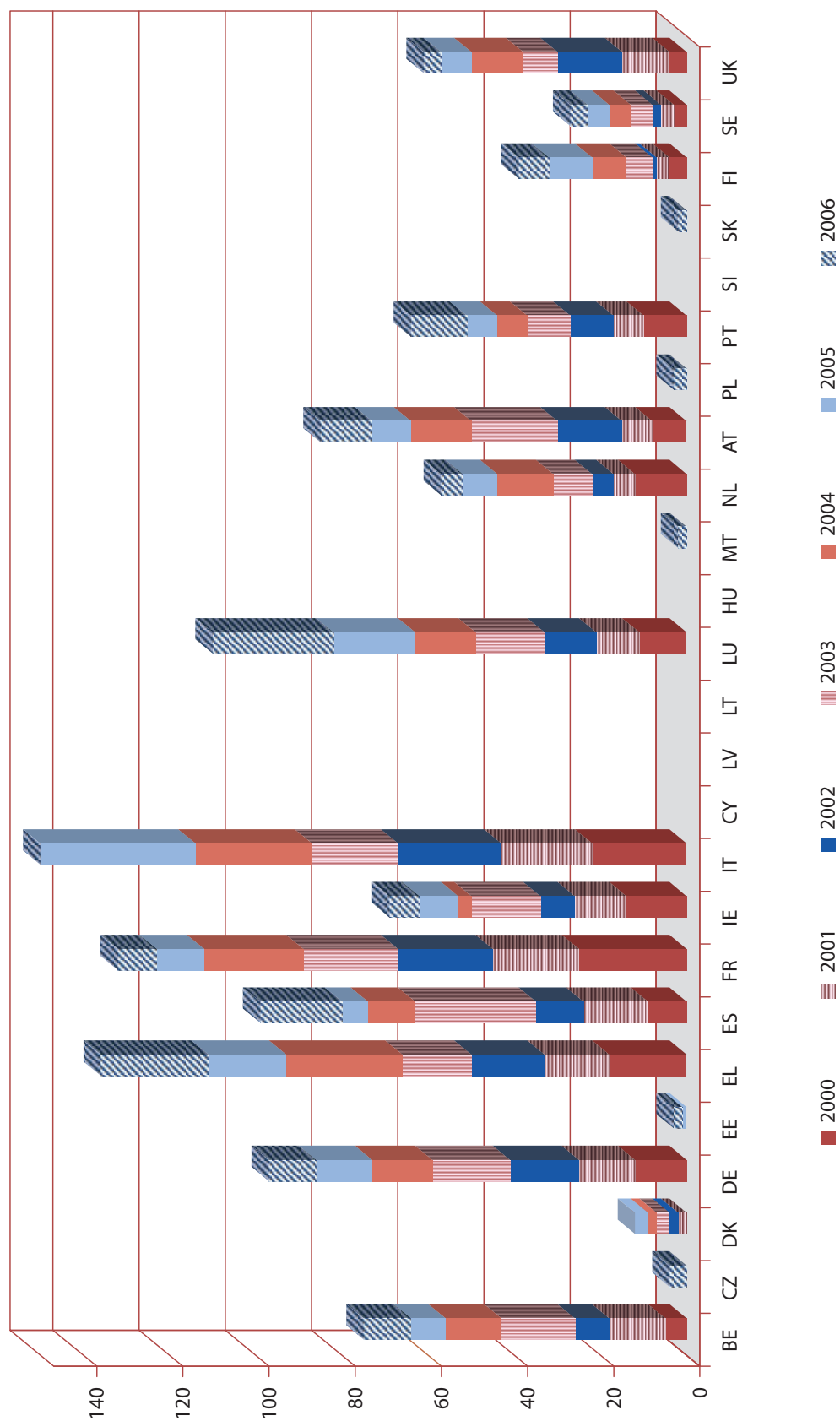
11. Vložene zadeve¹ – Predmet tožbe (2006)²

	Direktne tožbe	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Pritožbe	Pritožbe zoperčasne odredbe ali v zvezi z intervencijo	Skupaj	Posebni postopki
Bruseljska konvencija		2			2	
Carinska unija		7			7	
Državne pomoči	5	9	6		20	
Energija	2	4			6	
Evropsko državljanstvo		5			5	
Industrijska politika	10	6			16	
Intelktualna lastnina		4	19		23	
Kmetijstvo	11	43	3		57	
Konkurenca	1	14	15	2	32	
Lastna sredstva Skupnosti	2		2		4	
Načela prava Skupnosti		5			5	
Obdavčenje	7	27			34	
Območje svobode, varnosti in pravice	8	5			13	
Okolje in potrošniki	54	3	2	1	60	
Podjetniško pravo	13	12	1		26	
Politika na področju ribištva	1		4		5	
Pravo institucij	7	1	2		10	
Pravosodje in notranja politika	1	1			2	
Približevanje zakonodaje	10	8			18	
Promet	7	2			9	
Prosti pretok blaga	5	8			13	
Prosti pretok kapitala	2	5			7	
Prosto gibanje oseb	5	8	1		14	
Regionalna politika		2	4		6	
Skupna carinska tarifa		9			9	
Skupna zunanja in varnostna politika		1	2		3	
Socialna politika	21	17			38	
Socialna varnost delavcev migrantov		9			9	
Svoboda opravljanja storitev	12	10			22	
Svoboda ustanavljanja	14	17			31	
Trgovinska politika			1		1	
Zunanji odnosi	2	5	4		11	
Pogodba ES	200	249	66	3	518	
Pogodba EU						
Pogodba ESPJ		1			1	
Pogodba ESAE	1		1		2	
Postopek						2
Kadrovski predpisi		1	13		14	
Razno		1	13		14	2
Skupaj	201	251	80	3	535	2

¹ Brez upoštevanja predlogov za izdajo začasne odredbe.

² Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve medsebojno povezanih zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

12. Vložene zadeve – Tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države (2000–2006)¹

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Skupaj ²
2000	5			12		18	9	25	14	22				11			12	8		10			4	3	4	157
2001	13		2	13		15	15	20	12	21				10			5	7		7			3	3	11	157
2002	8		2	16		17	11	22	8	24				12			5	15		10			1	2	15	168
2003	17		3	18		16	28	22	16	20				16			9	20		10			6	5	8	214
2004	13		2	14		27	11	23	3	27				14			13	14		7			8	5	12	193
2005	8		3	13	1	18	6	11	9	36				19			8	9		7			10	5	7	170
2006	11	4		11	2	25	19	9	7	25				28		2	5	12	3	13		2	7	4	4	193

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitev medsebojno povezanih zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

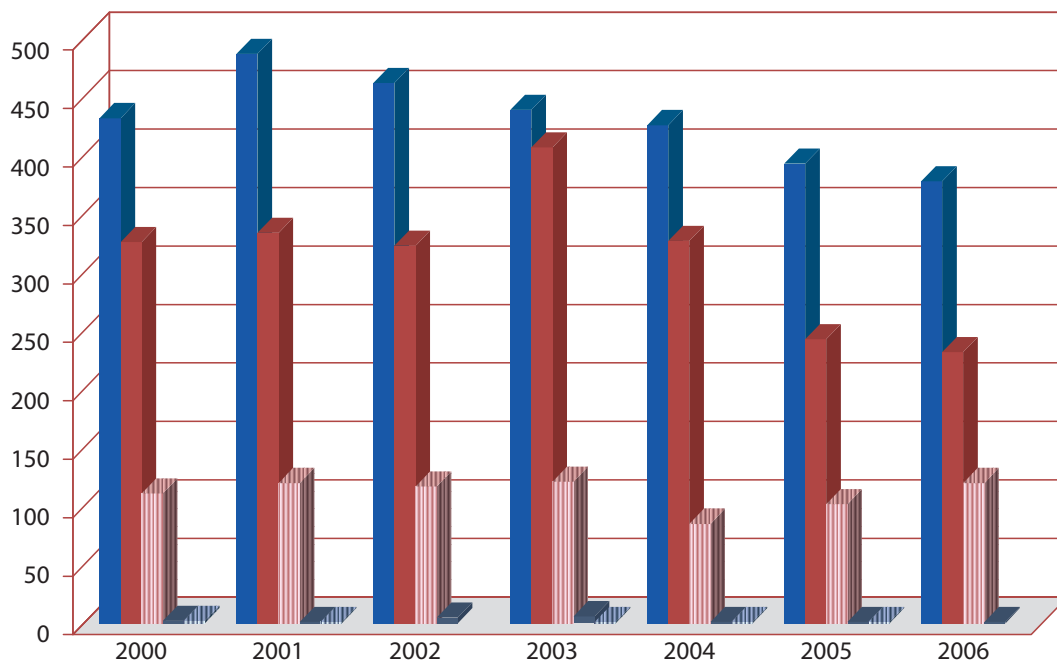
Členi 93, 169, 170, 171, 225 Pogodbe ES (postali členi 88 ES, 226 ES, 227 ES, 228 ES in 298 ES), členi 141 AE, 142 AE, 143 AE in člen 88 PJ.

² Od katerih je bila ena tožba vložena na podlagi člena 170 Pogodbe ES (postal člen 227 ES).

13. Vložene zadeve – Hitri postopek (2000–2006)¹

	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006		Skupaj
	Dovoljeni	Zavrtnjeni	Dovoljeni	Zavrtnjeni	Dovoljeni	Zavrtnjeni	Dovoljeni	Zavrtnjeni	Dovoljeni	Zavrtnjeni	Dovoljeni	Zavrtnjeni	Dovoljeni	Zavrtnjeni	
Direktne tožbe						1		3	1	2					7
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe		1	1	5		1		3		10		5		5	31
Pritožbe				2			1	1							4
Mnenja										1					1
Skupaj		1	1	7		2	1	7	1	13		5		5	43

¹ Obravnavanje zadeve po hitrem postopku pred Sodiščem je mogoče v skladu s členom 62a, 104a in 118 Poslovnika, ki je začel veljati 1. julija 2000.

Nerešene zadeve na dan 31. decembra**14. Vrste postopkov (2000–2006)¹**

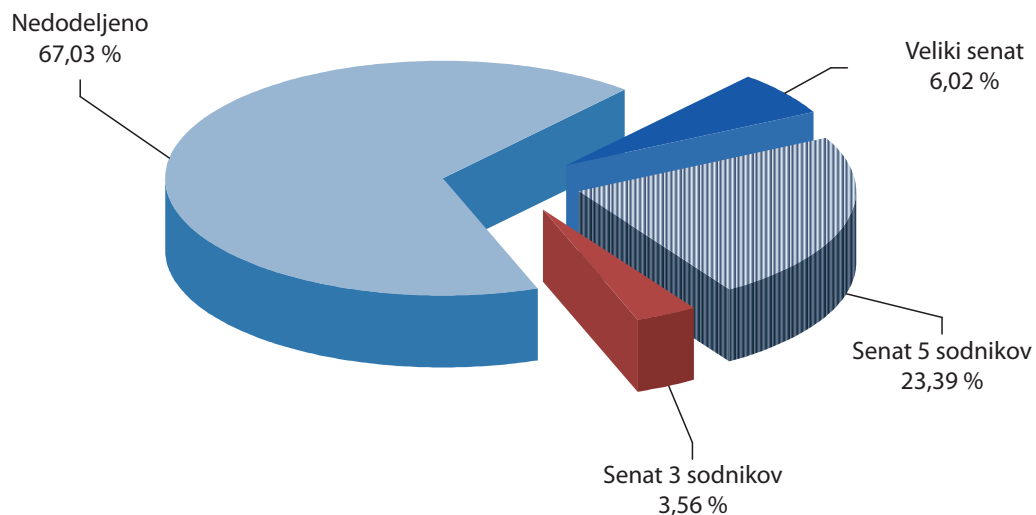
■ Predlogi za sprejetje predhodne odločbe ■ Direktne tožbe
 ■ Pritožbe ■ Posebni postopki
 ■ Mnenja/odločitve

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	432	487	462	439	426	393	378
Direktne tožbe	326	334	323	407	327	243	232
Pritožbe	111	120	117	121	85	102	120
Posebni postopki	2	1	5	6	1	1	1
Mnenja/odločitve	2	1		1	1	1	
Skupaj	873	943	907	974	840	740	731

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve medsebojno povezanih zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

15. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Sestava (2006)¹

Porazdelitev leta 2006

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nedodeljeno	634	602	546	690	547	437	490
Občna seja	34	31	47	21	2	2	
Mali plenum	26	66	36	1			
Veliki senat				24	56	60	44
Senat 5 sodnikov	129	199	234	195	177	212	171
Senat 3 sodnikov	42	42	42	42	57	29	26
Predsednik	8	3	2	1	1		
Skupaj	873	943	907	974	840	740	731

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve medsebojno povezanih zadev (ena številka zadeve = ena zadeva).

Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2006)**16. Vložene zadeve in sodbe**

Leto	Vložene zadeve ¹						Sodbe ²
	Direktne tožbe ³	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Pritožbe	Pritožbe zoper začasne odredbe ali v zvezi z intervencijo	Skupaj	Predlogi za izdajo začasne odredbe	
1953	4				4		
1954	10				10		2
1955	9				9	2	4
1956	11				11	2	6
1957	19				19	2	4
1958	43				43		10
1959	47				47	5	13
1960	23				23	2	18
1961	25	1			26	1	11
1962	30	5			35	2	20
1963	99	6			105	7	17
1964	49	6			55	4	31
1965	55	7			62	4	52
1966	30	1			31	2	24
1967	14	23			37		24
1968	24	9			33	1	27
1969	60	17			77	2	30
1970	47	32			79		64
1971	59	37			96	1	60
1972	42	40			82	2	61
1973	131	61			192	6	80
1974	63	39			102	8	63
1975	62	69			131	5	78
1976	52	75			127	6	88
1977	74	84			158	6	100
1978	147	123			270	7	97
1979	1 218	106			1 324	6	138
1980	180	99			279	14	132
1981	214	108			322	17	128
1982	217	129			346	16	185
1983	199	98			297	11	151

>>>

Leto	Vložene zadeve ¹						Sodbe ²
	Direktne tožbe ³	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Pritožbe	Pritožbe zoper začasne odredbe ali v zvezi z intervencijo	Skupaj	Predlogi za izdajo začasne odredbe	
1984	183	129			312	17	165
1985	294	139			433	23	211
1986	238	91			329	23	174
1987	251	144			395	21	208
1988	193	179			372	17	238
1989	244	139			383	19	188
1990 ⁴	221	141	15	1	378	12	193
1991	142	186	13	1	342	9	204
1992	253	162	24	1	440	5	210
1993	265	204	17		486	13	203
1994	128	203	12	1	344	4	188
1995	109	251	46	2	408	3	172
1996	132	256	25	3	416	4	193
1997	169	239	30	5	443	1	242
1998	147	264	66	4	481	2	254
1999	214	255	68	4	541	4	235
2000	199	224	66	13	502	4	273
2001	187	237	72	7	503	6	244
2002	204	216	46	4	470	1	269
2003	278	210	63	5	556	7	308
2004	220	249	52	6	527	3	375
2005	179	221	66	1	467	2	362
2006	201	251	80	3	535	1	351
Skupaj	7 908	5 765	761	61	14 495	342	7 178

¹ Bruto številke; brez posebnih postopkov.

² Neto številke.

³ Vključno z mnenji.

⁴ Sodišče prve stopnje je začelo delovati leta 1989.

17. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2006) –

Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državni članici in po letu)¹

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Benelux ²	Skupaj
1961																	1										1
1962																	5										5
1963														1			5										6
1964																	4										6
1965				4				2									1										7
1966																	1										1
1967	5			11				3						1			3										23
1968	1			4				1		1							2										9
1969	4			11				1						1													17
1970	4			21				2		2							3										32
1971	1			18				6		5				1			6										37
1972	5			20				1		4							10										40
1973	8			37				4		5				1			6										61
1974	5			15				6		5							7								1		39
1975	7		1	26				15		14				1			4								1		69
1976	11			28				8	1	12							14								1		75
1977	16		1	30				14	2	7							9								5		84
1978	7		3	46				12	1	11							38									5	123
1979	13		1	33				18	2	19				1			11								8		106
1980	14		2	24				14	3	19							17								6		99
1981	12		1	41				17		11				4			17								5		108
1982	10		1	36				39		18							21								4		129

>>>

	BE	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	Benelux ²	Skupaj
1983	9		4	36				15	2	7							19								6		98
1984	13		2	38				34	1	10							22								9		129
1985	13			40				45	2	11				6			14								8		139
1986	13		4	18		2	1	19	4	5				1			16								8		91
1987	15		5	32		17	1	36	2	5				3			19								9		144
1988	30		4	34			1	38		28				2			26								16		179
1989	13		2	47		2	2	28	1	10				1			18		1						14		139
1990	17		5	34		2	6	21	4	25				4			9		2						12		141
1991	19		2	54		3	5	29	2	36				2			17		3						14		186
1992	16		3	62		1	5	15		22				1			18		1						18		162
1993	22		7	57		5	7	22	1	24				1			43		3						12		204
1994	19		4	44			13	36	2	46				1			13		1						24		203
1995	14		8	51		10	10	43	3	58				2			19	2	5					6	20		251
1996	30		4	66		4	6	24		70				2			10	6	6				3	4	21		256
1997	19		7	46		2	9	10	1	50				3			24	35	2				6	7	18		239
1998	12		7	49		5	55	16	3	39				2			21	16	7				2	6	24		264
1999	13		3	49		3	4	17	2	43				4			23	56	7				4	5	22		255
2000	15		3	47		3	5	12	2	50							12	31	8				5	4	26	1	224
2001	10		5	53		4	4	15	1	40				2			14	57	4				3	4	21		237
2002	18		8	59		7	3	8		37				4			12	31	3				7	5	14		216
2003	18		3	43		4	8	9	2	45				4			28	15	1				4	4	22		210
2004	24		4	50		18	8	21	1	48				1	2		28	12	1				4	5	22		249
2005	21	1	4	51		11	10	17	2	18				2	3		36	15	1	2			4	11	12		221
2006	17	3	3	77		14	17	24	1	34			1	1	4		20	12	2	3		1	5	2	10		251
Skupaj	533	4	111	1 542		117	180	717	48	896			1	60	9		666	288	3	60		1	47	63	418	1	5 765

¹ Členi 177 Pogodbe ES (postal člen 234 ES), 35(1) EU, 41 PJ, 150 AE, Protokol 1971.

² Zadeva Campina Melkunie, C-265/00.

18. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952-2004) – Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po pristojnem sodišču)

			Skupaj
Belgija	Cour de cassation	68	
	Cour d'arbitrage	5	
	Conseil d'État	38	
	Druga sodišča	422	533
Češka	Nejvyššího soudu		
	Nejvyšší správní soud		
	Ústavní soud		
	Druga sodišča	4	4
Danska	Højesteret	19	
	Druga sodišča	92	111
Nemčija	Bundesgerichtshof	102	
	Bundesverwaltungsgericht	73	
	Bundesfinanzhof	233	
	Bundesarbeitsgericht	17	
	Bundessozialgericht	72	
	Staatsgerichtshof des Landes Hessen	1	
	Druga sodišča	1 044	1 542
Estonija	Riigikohus		
	Druga sodišča		
Grčija	Άρειος Πάγος	9	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	26	
	Druga sodišča	82	117
Španija	Tribunal Supremo	17	
	Audiencia Nacional	1	
	Juzgado Central de lo Penal	7	
	Druga sodišča	155	180
Francija	Cour de cassation	74	
	Conseil d'État	34	
	Druga sodišča	609	717
Irska	Supreme Court	15	
	High Court	15	
	Druga sodišča	18	48
Italija	Corte suprema di Cassazione	90	
	Consiglio di Stato	57	
	Druga sodišča	749	896

>>>

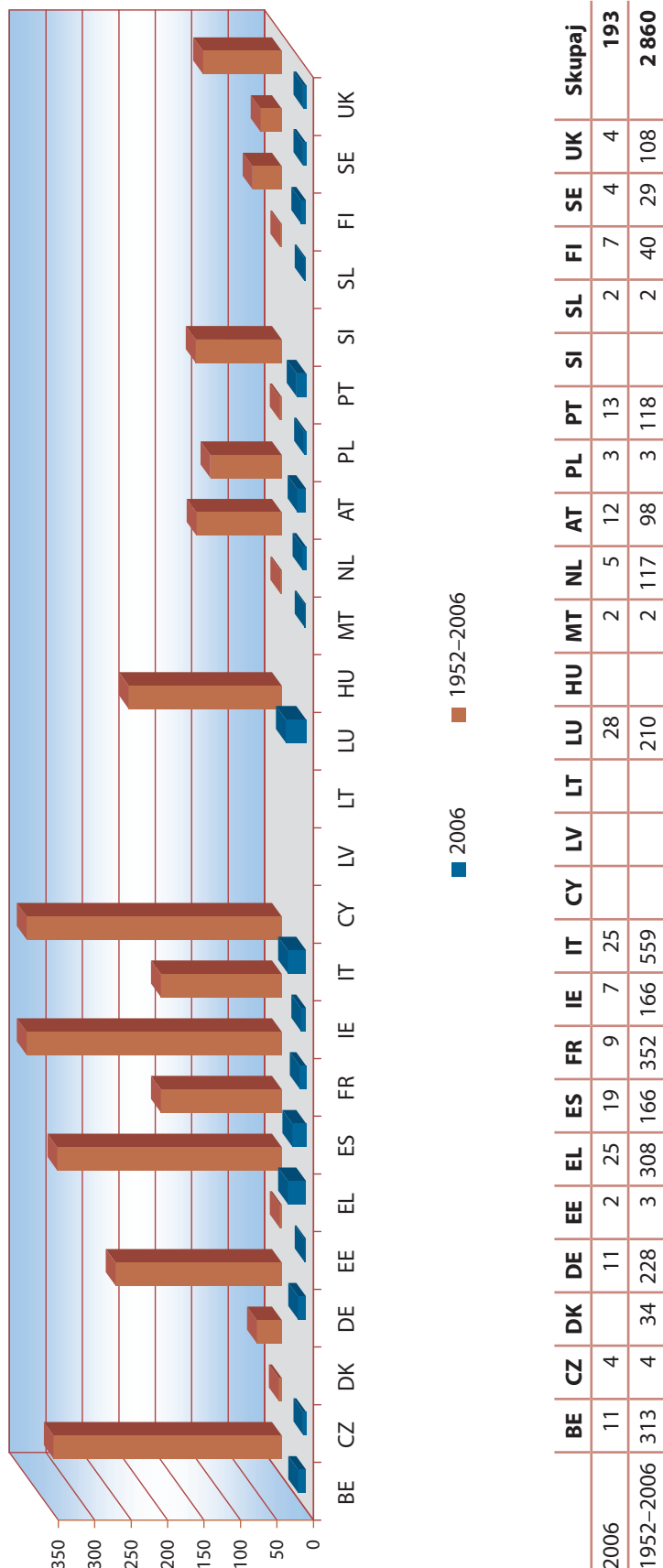
			Skupaj
Ciper	Ανώτατο Δικαστήριο		
	Druga sodišča		
Latvija	Augstākā tiesa		
	Satversmes tiesa		
	Druga sodišča		
Litva	Konstitucinis Teismas		
	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas		
	Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas	1	
	Druga sodišča		1
Luksemburg	Cour supérieure de justice	10	
	Conseil d'État	13	
	Cour administrative	7	
	Druga sodišča	30	60
Madžarska	Legfelsőbb Bíróság	1	
	Szegedi Ítéletáblá	1	
	Druga sodišča	7	9
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l-Appel		
	Druga sodišča		
Nizozemska	Raad van State	51	
	Hoge Raad der Nederlanden	147	
	Centrale Raad van Beroep	44	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	134	
	Tariefcommissie	34	
	Druga sodišča	256	666
Avstrija	Verfassungsgerichtshof	4	
	Oberster Gerichtshof	59	
	Oberster Patent- und Markensenat	1	
	Bundesvergabeamt	24	
	Verwaltungsgerichtshof	46	
	Vergabekontrollsenat	4	
	Druga sodišča	150	288

>>>

			Skupaj
Poljska	Sąd Najwyższy		
	Naczelny Sąd Administracyjny		
	Trybunał Konstytucyjny		
	Druga sodišča	3	3
Portugalska	Supremo Tribunal de Justiça	1	
	Supremo Tribunal Administrativo	34	
	Druga sodišča	25	60
Slovenija	Vrhovno sodišče		
	Ustavno sodišče		
	Druga sodišča		
Slovaška	Ústavný Súd		
	Najvyšší súd		
	Druga sodišča	1	1
Finska	Korkein hallinto-oikeus	18	
	Korkein oikeus	7	
	Druga sodišča	22	47
Švedska	Högsta Domstolen	8	
	Marknadsdomstolen	3	
	Regeringsrätten	19	
	Druga sodišča	33	63
Združeno kraljestvo	House of Lords	35	
	Court of Appeal	38	
	Druga sodišča	345	418
Benelux	Cour de justice/Gerechthof (1)	1	1
Skupaj			5 765

¹ Zadeva Campina Melkunie, C-265/00.

19. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2006) – Vložene tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države¹

Število tožb, vloženi proti Španiji, zajema tudi tožbo na podlagi člena 170 Pogodbe ES (postal člen 227 ES), ki jo je vložila Belgija.

Število tožb, vloženi proti Franciji, zajema tudi tožbo na podlagi člena 170 Pogodbe ES (postal člen 227 ES), ki jo je vložila Irska.

Število tožb, vloženi proti Združenemu kraljestvu, zajema tudi tri tožbe na podlagi člena 170 Pogodbe ES (postal člen 227 ES), od katerih je eno vložila Francija in dve Španija.

¹ Členi 93, 169, 170, 171, 225 Pogodbe ES (postali členi 88 ES, 226 ES, 227 ES, 228 ES in 298 ES), členi 141 AE, 142 AE, 143 AE in člen 88 PJ.

Poglavje II

Sodišče prve stopnje Evropskih skupnosti

A – Dejavnost Sodišča prve stopnje v letu 2006

Bo Vesterdorf, predsednik

Leta 2006 je Sodišče prve stopnje drugo leto zapored rešilo več zadev, kot jih je bilo vloženih (436 rešenih zadev v primerjavi s 432 vloženimi). Gledano v celoti, število vloženih zadev upada (432 v primerjavi s 469 v letu 2005). Ta upad pa je le navidezen in ga je mogoče razložiti s tem, da se spori v zvezi z uslužbenci od leta 2006 ne vlagajo več na Sodišče prve stopnje, saj so od tedaj naprej v pristojnosti Sodišča za uslužbence¹. V resnici je število vloženih zadev, če ne štejemo sporov v zvezi z uslužbenci in posebnih postopkov, močno naraslo, in sicer za 33 % (387 zadev v primerjavi z 291 v letu 2005). Število vloženih zadev na področju znamk je naraslo za 46 % (143 v letu 2006 v primerjavi z 98 v letu 2005), medtem ko je število drugih zadev, ki niso v zvezi z intelektualno lastnino in uslužbenci, naraslo za 26 % (244 v primerjavi s 193). Število rešenih zadev pa upada (436 v primerjavi s 610), vendar je pri tem treba upoštevati dejstvo, da je bilo leta 2005 117 zadev rešenih z odstopom zadev Sodišču za uslužbence. Če ne upoštevamo teh zadev, število rešenih zadev v letu 2006 še zmeraj upada, vendar ni tako veliko (436 v primerjavi s 493).

Dejansko je število nerešenih zadev glede na prejšnje leto stabilno, in sicer malo nad tisoč (1029 v primerjavi s 1033 v letu 2005). Glede tega lahko ugotovimo, da so 1. januarja 2007 zadeve, ki se nanašajo na intelektualno lastnino, pomenile približno 25 % vseh nerešenih zadev. Tako so spori pred Sodiščem prve stopnje, čeprav ima to sodišče 82 nerešenih zadev v zvezi z uslužbenci in so bile nanj vložene prve pritožbe zoper sodbe Sodišča za uslužbence (in sicer jih je bilo 31. decembra 2006 10), ponovno v glavnem gospodarski spori.

Povprečni čas trajanja postopka se je v tem letu rahlo podaljšal, saj se je, če ne upoštevamo sporov v zvezi z uslužbenci in intelektualno lastnino, s 25,6 meseca leta 2005 leta 2006 podaljšal na 27,8 meseca. Vendar je treba navesti, da je Sodišče prve stopnje v letu 2006 ugodilo štirim od desetih vloženih predlogov za obravnavanje po hitrem postopku, ki je predviden v členu 76a Poslovnika Sodišča prve stopnje.

6. oktobra so z delom na Sodišču prve stopnje prenehali Pernilla Lindh, ki je bila imenovana za sodnico Sodišča, ter Paolo Mengozzi in Verica Trstenjak, ki sta bila imenovana za generalna pravobranilca Sodišča. Istega dne so jih nadomestili Nils Wahl, Enzo Moavero Milanesi in Miro Prek.

V tem poročilu ni mogoče izčrpno zajeti bogate sodne prakse Sodišča prve stopnje iz leta 2006. Izpostavljeni bodo najpomembnejši prispevki tega leta, katerih izbira je nujno delno subjektivna². Nanašajo se na spore o zakonitosti (I), odškodninske spore (II) in začasne odredbe (III).

¹ Vendar pa je Sodišče za uslužbence v letu 2006 eno zadevo odstopilo Sodišču prve stopnje.

² Ni navedeno na primer protidampinško pravo, v katerem je prišlo do zanimivega razvoja, zlasti v sodbi Sodišča prve stopnje z dne 24. oktobra 2006 v zadevi Ritek in Prodisc Technology proti Svetu, T-274/02, še neobjavljena v ZDl., in pravo uslužbencev.

I. Spori o zakonitosti

A. Dopustnost tožb, vloženih na podlagi členov 230 ES in 232 ES

V letu 2006 se najpomembnejši razvoj v zvezi s tem vprašanjem nanaša na pojem izpodbojnega akta in v manjši meri na pojem procesnega upravičenja.

1. Akti, zoper katere je mogoče vložiti tožbo

Glede na ustaljeno sodno prakso so ukrepi z zavezujočimi pravnimi učinki, ki lahko vplivajo na interese tožeče stranke tako, da pomembno spremenijo njen pravni položaj, akti oziroma odločbe v smislu člena 230 ES, ki so lahko predmet ničnostne tožbe. O aktualnosti tega vprašanja v letu 2006 priča vsaj sedem zadev³.

Prvič, tri sodbe so pojasnile omejitve ničnostnih tožb, vloženih zoper akte Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF)⁴. V sodbi **Camós Grau proti Komisiji** je Sodišče prve stopnje menilo, da poročilo OLAF o preiskavi, v katero je bila vključena tožeča stranka, ni pomembno spremenilo njenega pravnega položaja, ker to poročilo ni zavezujoče, celo procesno ne, za organe, katerim je namenjeno. Sodišče prve stopnje je v sodbi **Tillack proti Komisiji** enako navedlo, da dejstvo, da je OLAF nacionalnim sodnim organom poslal podatke, prav tako ne more biti predmet ničnostne tožbe. Nacionalni organi morajo sicer podatke, ki jim jih je posredoval OLAF, resno obravnavati, vendar pa jih pravno ne zavezujejo, ampak se lahko sami prosto odločijo, ali bodo upoštevali preiskave OLAF. V sklepu **Strack proti Komisiji** je Sodišče prve stopnje odločilo, da uradnik, ki je OLAF obvestil o ravnanju, ki je lahko predmet sankcije, ne more vložiti ničnostne tožbe zoper odločbo o ustavitvi preiskave, ki se je opravila na podlagi tega obvestila.

Drugič, v dveh sodbah, razglašeni leta 2006 v okviru zadeve, imenovane „Avstrijske banke – „klub Lombard“,“ je bilo odločeno, da so tožbe, vložene zoper odločbe pooblaščenca Komisije za zaslišanje⁵ dopustne. Na eni strani je bila v sodbi **Österreichische Postsparkasse in Bank für Arbeit und Wirtschaft proti Komisiji** obravnavana zahteva dveh kreditnih ustanov za razglasitev ničnosti odločb o tem, da se politični stranki posredujeta nezaupni različici obvestil o ugotovitvah o možnih kršitvah v zvezi z določitvijo bančnih tarif. Sodišče prve stopnje je v sodbi odločilo, da odločba Komisije, s katero slednja podjetje, ki je predmet

³ Sodbi Sodišča z dne 11. novembra 1981 v zadevi IBM proti Komisiji, 60/81, Recueil, str. 2639, točka 9, in z dne 14. februarja 1989 v zadevi Bossi proti Komisiji, 346/87, Recueil, str. 303, točka 23.

⁴ Glej sodbi Sodišča prve stopnje z dne 6. aprila 2006 v zadevi Camós Grau proti Komisiji, T-309/03, ZOdl., str. II-1173, in z dne 4. oktobra 2006 v zadevi Tillack proti Komisiji, T-193/04, še neobjavljena v ZOdl., ter sklep Sodišča prve stopnje z dne 22. marca 2006 v zadevi Strack proti Komisiji, T-4/05 (v pritožbenem postopku, C-237/06 P), še neobjavljen v ZOdl.

⁵ Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 30. maja 2006 v zadevi Bank Austria Creditanstalt proti Komisiji, T-198/03, ZOdl., str. II-1429, ter z dne 7. junija 2006 v zadevi Österreichische Postsparkasse in Bank für Arbeit und Wirtschaft proti Komisiji, T-213/01 in T-214/01, ZOdl., str. II-1601. Odločba Komisije 2004/138/CE z dne 11. junija 2002 glede postopka uporabe člena 81 ES (v zadevi COMP/36.571/D-1, Avstrijske banke – „klub Lombard“) (UL 2004, L 56, str. 1).

postopka ugotavljanja kršitve, obvešča, da za podatke, ki jih je poslalo, ne velja jamstvo zaupnega obravnavanja na podlagi prava Skupnosti in se torej smejo poslati tretji stranki pritožnici, ustvarja pravne učinke za zadevno podjetje, tako da pomembno spreminja njegov pravni položaj. Zato je ta odločba izpodbojni akt. Na drugi strani je v zadevi **Bank Austria Creditanstalt proti Komisiji** Bank Austria Creditanstalt zahtevala razglasitev ničnosti odločbe pooblaščenca za zaslišanje o zavrnitvi ugovora glede objave nezaupne različice odločbe Komisije v Uradnem listu. Sodišče prve stopnje je v sodbi menilo, da ima odločba, ki jo pooblaščenec za zaslišanje sprejme na podlagi člena 9, tretji pododstavek, Sklepa 2001/462⁶, pravne učinke, ker je v njej odločeno, ali besedilo, namenjeno objavi, vsebuje ne le poslovne skrivnosti in druge informacije, ki so podobno varovane, ampak še dodatne informacije, ki se ne smejo razkriti javnosti, bodisi zaradi predpisov prava Skupnosti, ki jih posebej varujejo, bodisi ker gre za informacije, za katere po njihovi naravi velja zavezanost k poklicni tajnosti. Taka odločba je torej prav tako izpodbojni akt.

Tretjič, v sodbi **Deutsche Bahn proti Komisiji**⁷ je Sodišče prve stopnje opredelilo obseg pojma izpodbojni akt, in sicer glede odločb, ki jih Komisija sprejme na področju državnih pomoči na podlagi člena 4(2) Uredbe št. 659/1999⁸. V tej zadevi je članica Komisije, pristojna za promet, tožečo stranko pisno obvestila, da ni ugodeno njeni pritožbi, s katero je zahtevala začetek postopka, določenega s členom 88(2) ES. Dopis je vseboval jasno in natančno obrazložitev razlogov, zakaj nacionalni ukrep ni pomoč v smislu člena 87(1) ES. Kljub temu je Komisija trdila, da je šlo zgolj za informativni dopis, ne pa za odločbo v smislu člena 4(2) Uredbe št. 659/1999, in da zato ta dopis ni izpodbojni akt, ker nima pravnih učinkov.

Sodišče prve stopnje pa je odločilo, da dopis, ki ga Komisija pošlje podjetju, ki je vložilo pritožbo, spada na področje uporabe člena 230 ES, če se ta institucija ob tem, da je pridobila podatke o domnevni nezakoniti pomoči, zaradi česar jih mora v skladu s členom 10(1) Uredbe št. 659/1999 brez odlašanja preveriti, ne zadovolji s tem, da, kot ji omogoča člen 20 te uredbe, zainteresirano stranko obvesti, da ni zadostnih razlogov za to, da bi podala svoje mnenje o tej zadevi, temveč zavzame jasno in obrazloženo stališče, s tem da navede, da zadevni ukrep ni pomoč. Tako ravnanje Komisije namreč lahko pomeni le sprejetje odločbe na podlagi člena 4(2) te uredbe. Komisija zato ne sme izključiti nadzora sodišča Skupnosti s tem, da izjavi, da take odločitve ni sprejela, da jo poizkuša umakniti ali da se v nasprotju s členom 25 Uredbe št. 659/1999 odloči, da odločbe ne bo naslovila na zadevno državo članico. Zato ni pomembno, da sporni dopis ni posledica sprejetja dokončne odločitve kolegija članov Komisije glede pritožbe ali da taka odločba ni bila objavljena.

Četrtrič, v sklepu **Schneider Electric proti Komisiji**⁹ se je Sodišče prve stopnje prvokrat izreklo o dopustnosti tožbe, vložene zoper odločbo Komisije o uvedbi temeljitega preizkusa

⁶ Odločba Komisije 2001/462/ES, ESPJ, z dne 23. maja 2001 o mandatu pooblaščenca za zaslišanje v nekaterih postopkih o konkurenci (UL L 162, str. 21).

⁷ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 5. aprila 2006 v zadevi Deutsche Bahn proti Komisiji, T-351/02, ZOdl., str. II-1047.

⁸ Uredba Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88 ES] (UL L 83, str. 1).

⁹ Sklep Sodišča prve stopnje z dne 31. januarja 2006 v zadevi Schneider Electric proti Komisiji, T-48/03 (v pritožbenem postopku, C-188/06 P), ZOdl., str. II-111.

koncentracije. V tem primeru je Komisija tako odločbo sprejela v okviru upravnega postopka, ki ga je ponovno uvedla po dveh sodbah, s katerima sta bili za nični razglašeni odločba o nezdržljivosti koncentracije med podjetjema Schneider Electric in Legrand, dvema proizvajalcema električnih izdelkov z nizko napetostjo, in odločba o razdružitvi teh dveh podjetij¹⁰. Tožeča stranka je izpodbijala odločbi Komisije o začetku postopka temeljitega preizkusa in o formalni ustavitvi postopka.

V sklepu je Sodišče prve stopnje iz okoliščin zadeve zaključilo, da podjetje, ki je – potem ko je Sodišče prve stopnje odločbo Komisije, ki mu je prepovedovala izvedbo koncentracije, razglasilo za nično – odtujilo prevzeto podjetje v okviru roka, ki ga je za sprejetje nove odločbe imela Komisija, ne more zatrjevati, da odločba Komisije o ponovni uvedbi temeljitega preizkusa posla, ki je bila sprejeta po tem, ko je bila sprejeta odločitev o odtujitvi, ali odločba Komisije o formalni ustavitvi postopka, katerega predmet nadzora je odpadel, posega v njegov položaj. Nazadnje je Sodišče prve stopnje odločilo, da odločba o uvedbi formalnega postopka preizkusa pomeni samo pripravljalni ukrep. Čeprav taka odločba res povzroča podaljšanje začasne prekinitve posla ter nalaga obveznost sodelovanja s Komisijo med temeljitim preizkusom, pa te posledice, ki izhajajo neposredno iz uredbe, ki velja za koncentracije, in ki jih povzroči predhodni nadzor združljivosti posla, ki ga je sprožila priglasitev posla s strani zadevnih podjetij, ne presegajo učinkov procesnega akta in torej ne vplivajo na pravni položaj podjetja Schneider Electric. Sodišče prve stopnje je v zvezi s tem zavrnilo analogijo s predpisi Skupnosti o državnih pomočeh, ki jo je predlagalo to podjetje. Za razliko od odločbe, sprejete na podlagi člena 88(2) ES, ki ima v skladu s sodno prakso Sodišča v nekaterih primerih lahko samostojne pravne učinke¹¹, namreč odločba o začetku postopka temeljitega preizkusa sama ne privede do nobene obveznosti, ki ne bi izhajala že iz priglasitve načrtovane koncentracije, ki jo udeležena podjetja naslovijo na Komisijo.

2. Procesno upravičenje

a) Posamična zadevnost

V skladu s sodno prakso se lahko drugi subjekti, ki niso naslovniki odločbe, sklicujejo na to, da jih odločba posamično zadeva, samo če nanje vpliva zaradi nekaterih lastnosti, ki so njihova posebnost, ali na podlagi okoliščin, ki jih ločijo od vseh drugih oseb in jih s tem individualizira na podoben način kot tiste, na katere je odločba naslovljena¹².

V letu 2006 je Sodišče prve stopnje ta načela med drugim uporabilo v zadevi, v kateri je bila izdana sodba **Boyle in drugi proti Komisiji**¹³. Ta zadeva se je nanašala na odločbo, ki

¹⁰ Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 22. oktobra 2002 v zadevi Schneider Electric proti Komisiji, T-310/01, Recueil, str. II-4071, in T-77/02, Recueil, str. II-4201.

¹¹ Sodba Sodišča z dne 30. junija 1992 v zadevi Španija proti Komisiji, C-312/90, Recueil, str. I-4117, točke od 21 do 23.

¹² Sodba Sodišča z dne 15. julija 1963 v zadevi Plaumann proti Komisiji, 25/62, Recueil, str. 197, točka 223.

¹³ Sodbe Sodišča prve stopnje z dne 13. junija 2006 v zadevi Boyle in drugi proti Komisiji, od T-218/03 do T-240/03 (v pritožbenem postopku, C-373/06 P), ZOdl., str. II-1699; glej tudi sodbo Sodišča prve stopnje z dne 13. junija 2006 v zadevi Atlantean proti Komisiji, T-192/03, ZOdl., str. II-42.

jo je Komisija naslovila na Irsko, s katero je bila zavrnjena zahteva za povečanje ciljev večletnega usmerjevalnega programa za irsko ribiško floto (VUP IV). Sodišče prve stopnje je presodilo, da odločba tožeče stranke – lastnike plovil irske ribiške flote – neposredno zadeva, čeprav niso bile njeni naslovniki. Zahteva Irske za povečanje je bila namreč dejansko sestavljena iz vseh individualnih zahtev lastnikov plovil, med katerimi so tudi tožeče stranke. Čeprav je bila izpodbijana odločba naslovljena na Irsko, se je nanašala na vrsto določenih plovil in jo je bilo zato treba šteti za skupek posamičnih odločb, od katerih je vsaka vplivala na pravni položaj lastnikov navedenih plovil. Število in istovetnost zadevnih lastnikov plovil je bilo mogoče ugotoviti in preveriti še pred izdajo izpodbijane odločbe in Komisija je vedela, da njena odločba zadeva izključno interese in položaj navedenih lastnikov. Izpodbijana odločba je tako zadevala zaprt krog oseb, ki so bile določene v trenutku njenega sprejetja, Komisija pa je imela namen odločiti o njihovih pravicah. Tak položaj je torej tožeče stranke razlikoval od vseh drugih oseb in jih individualiziral na podoben način, kot če bi bile naslovniki.

b) *Procesno upravičenje v sporih glede državnih pomoči*

V leta 2005 izrečeni sodbi v zadevi Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum je Sodišče presodilo, prvič, da je, kadar želi zadevna stranka v smislu člena 88(2) ES zaščititi svoje procesne pravice, dopustno vložiti tožbo za razglasitev ničnosti odločbe, sprejete na koncu predhodne faze preizkusa pomoči, določenega v členu 88(3) ES, in drugič, da je, kadar zadevna stranka izpodbija utemeljenost odločbe o presoji pomoči kot take ali odločbe, sprejete na koncu formalnega postopka preiskave, tožbo za razglasitev ničnosti take odločbe dopustno vložiti samo, če zadevna stranka izkaže, da ima poseben status v smislu sodbe v zadevi Plaumann proti Komisiji¹⁴.

Dve sodbi iz leta 2006 sta Sodišču prve stopnje – ker je Komisija odločila, ne da bi sprožila formalni postopek preiskave – omogočili, da je podrobneje opredelilo uporabo tega razlikovanja¹⁵.

Prvič, v zadevi **Air One proti Komisiji**¹⁶ je tožeča stranka, italijanska letalska družba, Komisiji podala pritožbo glede pomoči, ki naj bi jih italijanski organi nezakonito dodelili letalski družbi Ryanair v obliki znižanih cen za letališke storitve in storitve zemeljske oskrbe. Tožeča stranka je Komisijo tudi pozvala, naj Italijanski republiki odredi, naj začasno ustavi izplačilo teh pomoči. Ker je šlo za tožbo zaradi nedelovanja, ki je skupaj z ničnostno tožbo izraz istega pravnega sredstva, je moralo Sodišče prve stopnje odločiti, ali bi tožeča stranka smela vložiti tožbo za razglasitev ničnosti vsaj enega od aktov, ki bi jih Komisija lahko sprejela ob zaključku predhodne faze preizkusa pomoči. Sodišče prve stopnje je v ta

¹⁴ Sodba Sodišča z dne 13. decembra 2005 v zadevi Komisija proti Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, ZODl., str. I-10737.

¹⁵ Glede procesnega upravičenja na področju državnih pomoči glej tudi sodbo z dne 27. septembra 2006 v zadevi Werkgroep Commerciële Jachthavens Zuidelijke Randmeren in drugi proti Komisiji, T-117/04, še neobjavljena v ZODl., v kateri je Sodišče prve stopnje izključilo možnost procesnega upravičenja združenja ali njegovih članov za izpodbijanje odločbe, sprejete na koncu formalnega postopka preiskave iz člena 88(2) ES.

¹⁶ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 10. maja 2006 v zadevi Air One proti Komisiji, T-395/04, ZODl., str. II-1343.

namen uporabilo sodno prakso Sodišča in pri tem opredelilo pojem „zadostno konkurenčno razmerje“, da se podjetje šteje kot konkurent prejemnikom pomoči in torej kot zadevna stranka v smislu člena 88(2) ES. V obravnavani zadevi je Sodišče prve stopnje presodilo, da za preizkus dopustnosti zadošča ugotovitev, da tožeča stranka in prejemnik pomoči neposredno ali posredno opravljata prevoze na isti mednarodni letalski progi in da ima tožeča stranka namen razširiti svoje dejavnosti na opravljanje rednih linijskih letalskih prevozov na progah z italijanskih, predvsem regionalnih letališč, ali nanja, glede katerih torej lahko konkurira prejemniku pomoči.

Drugič, v zadevi **British Aggregates proti Komisiji**¹⁷ je Komisija, ne da bi sprožila formalni postopek preiskave, odločila, da ne bo vložila ugovora zoper zadevno dajatev. Sodišče prve stopnje opominja, da če tožeča stranka izpodbija utemeljenost odločbe o presoji pomoči kot take, zgolj dejstvo, da jo je mogoče šteti za zadevno stranko v smislu člena 88(2) ES, ne more zadoščati za to, da se tožba razglasi za dopustno. Zato mora tožeča stranka izkazati, da ima poseben status v smislu zgoraj navedene sodbe Plaumann proti Komisiji. To velja zlasti v primeru, kadar bi pomoč, ki jo obravnava zadevna odločba, znatno prizadela tržni položaj tožeče stranke. Sodišče prve stopnje pa ugotavlja, da se v obravnavani zadevi tožeča stranka – združenje podjetij – ne omejuje na izpodbijanje zavrnitve Komisije, da bi uvedla formalni postopek preiskave, ampak prav tako postavlja pod vprašaj utemeljenost izpodbijane odločbe. Sodišče prve stopnje je torej obravnavalo, ali je tožeča stranka pojasnila, zakaj bi sporni ukrep lahko znatno vplival na položaj vsaj ene izmed njenih članic na zadevnem trgu, in ugotovilo, da je bil namen tega ukrepa na splošno spremeniti razdelitev trga med neobdelanimi granulati, ki so obdavčeni, in njihovimi substituti, ki so oproščeni davka. Poleg tega lahko ta ukrep dejansko spremeni konkurenčni položaj nekaterih članic tožeče stranke, saj neposredno konkurirajo proizvajalcem oproščenih materialov, ki so zaradi uvedbe zadevne ekološke dajatve postali konkurenčni. Ker ta ukrep lahko znatno vpliva na konkurenčni položaj nekaterih članov tožeče stranke, je bila njena tožba dopustna.

c) *Neposredna zadevnost*

Za to, da se šteje, da akt tožečo stranko zadeva neposredno v smislu člena 230, četrta pododstavek, ES, morata biti izpolnjena dva pogoja. Prvič, zadevni akt mora neposredno učinkovati na pravni položaj posameznika. Drugič, navedeni akt svojim naslovljencem, zadolženim za njegovo morebitno izvršitev, ne sme puščati diskrecijske pravice, ampak mora biti ta izvršitev popolnoma samodejna in mora izhajati izključno iz predpisov Skupnosti brez uporabe drugih izvedbenih predpisov¹⁸. Ta drugi pogoj je izpolnjen, kadar ima država članica povsem teoretično možnost, da ne izvede ukrepa Skupnosti, pri čemer ni nobenega dvoma v njeno pripravljenost za ravnanje v skladu z njim¹⁹.

¹⁷ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 13. septembra 2006, *British Aggregates proti Komisiji*, T-210/02 (v pritožbenem postopku, C-487/06 P), še neobjavljena v ZOdL.

¹⁸ Sodba Sodišča z dne 5. maja 1998 v zadevi *Dreyfus proti Komisiji*, C-386/96 P, Recueil, str. I-2309, točka 43, in Sodba Sodišča prve stopnje z dne 13. decembra 2000 v zadevi *DSTV proti Komisiji*, T-69/99, Recueil, str. II-4039, točka 24.

¹⁹ Zgoraj navedena sodba *Dreyfus proti Komisiji*, točka 44.

Sodišče prve stopnje je ta načela uporabilo v že navedeni sodbi **Boyle in drugi proti Komisiji** in presodilo, da je odločba o zavrnitvi nekaterih zahtev za povečanje ciljev večletnega usmerjevalnega programa za irsko ribiško floto (VUP IV) neposredno zadevala lastnike zadevnih plovil. V izpodbijani odločbi je Komisija kot edini pristojni organ na tem področju namreč dokončno odločila o upravičenosti do povečanja zmogljivosti določenih posameznih plovil, in sicer glede na pogoje za uporabo izjeme od predpisov, ki se uporabijo. Ker je bilo z izpodbijano odločbo ugotovljeno, da plovila, ki so v lasti tožečih strank, do izjeme niso upravičena, ima ta odločba neposredni in dokončni učinek v tem, da tožečim strankam odvzema možnost, da bi bile upravičene do ukrepa po pravu Skupnosti. Nacionalni organi nimajo namreč nobene diskrecijske pravice glede izvršitve odločbe. Sodišče prve stopnje je v zvezi s tem zavnilo trditve, da bi Irska teoretično plovilom tožečih strank lahko odobrila dodatne zmogljivosti v mejah najvišje vrednosti, ki jo določa VUP IV. Po mnenju Sodišča prve stopnje tovrstna nacionalna odločba izpodbijani odločbi dejansko ne bi odvzela samodejne uporabe, saj v pravnem smislu ne bi imela zveze z uporabo izpodbijane odločbe v pravu Skupnosti. Učinek take nacionalne odločbe bi bila ponovna sprememba položaja tožečih strank, pri čemer bi bila ta druga sprememba njihovega pravnega položaja izključna posledica nove nacionalne odločbe, ne pa izvršitve izpodbijane odločbe.

B. Pravila konkurence za podjetja

V letu 2006 je Sodišče prve stopnje izdalo 26 sodb, v katerih je odločalo o pravilih materialnega prava, ki prepovedujejo protikonkurenčne sporazume; od tega je izdalo 18 sodb s področja kartelov²⁰. Poleg kartelov je Sodišče prve stopnje izdalo štiri sodbe v zvezi z uporabo členov 81 ES in 82 ES²¹ in štiri sodbe glede materialnopравnih vprašanj v zvezi z nadzorom koncentracij²².

²⁰ Sodbe Sodišča prve stopnje z dne 15. marca 2006 v zadevi Daiichi Pharmaceutical proti Komisiji, T-26/02, ZOdl., str. II-713, in v zadevi BASF proti Komisiji, T-15/02, ZOdl., str. II-497; z dne 5. aprila 2006 v zadevi Degussa proti Komisiji, T-279/02 (v pritožbenem postopku, C-266/06 P), ZOdl., str. II-897; z dne 30. maja 2006 v zadevi Bank Austria Creditanstalt proti Komisiji, T-198/03, ZOdl., str. II-1429; z dne 7. junija 2006 v zadevi Österreichische Postsparkasse in Bank für Arbeit und Wirtschaft proti Komisiji, T-213/01 in T-214/01, ZOdl., str. II-1601; z dne 4. julija 2006 v zadevi Hoek Loos proti Komisiji, T-304/02, še neobjavljena v ZOdl.; z dne 27. septembra 2006 v zadevah Ferriere Nord proti Komisiji, T-153/04, Archer Daniels Midland proti Komisiji (citronska kislina), T-59/02, in Archer Daniels Midland proti Komisiji (natrijev glukonat), T-329/01, Dresdner Bank in drugi proti Komisiji, T-44/02 OP, T-54/02 OP, T-56/02 OP, T-60/02 OP in T-61/02 OP, Jungbunzlauer proti Komisiji, T-43/02, Akzo Nobel proti Komisiji, T-330/01, Roquette Frères proti Komisiji, T-322/01, ter Avebe proti Komisiji, T-314/01, še neobjavljene v ZOdl.; z dne 16. novembra 2006 v zadevi Peróxidos Orgánicos proti Komisiji, T-120/04, še neobjavljena v ZOdl.; z dne 5. decembra 2006 v zadevi Westfalen Gassen Nederland proti Komisiji, T-303/02, še neobjavljena v ZOdl.; z dne 13. decembra 2006 v zadevi FNCEB in drugi proti Komisiji, T-217/03 in T-245/03, še neobjavljena v ZOdl.; z dne 14. decembra 2006 v zadevi Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, od T-259/02 do T-264/02 in T-271/02, še neobjavljena v ZOdl.

²¹ Sodbe Sodišča prve stopnje z dne 2. maja 2006 v zadevi O2 (Nemčija) proti Komisiji, T-328/03, ZOdl., str. II-1231; z dne 27. septembra 2006 v zadevah GlaxoSmithKline Services proti Komisiji, T-168/01, in Haladjian Frères proti Komisiji, T-204/03, še neobjavljeni v ZOdl., in z dne 12. decembra 2006 v zadevi SELEX Sistemi Integrati proti Komisiji, T-155/04, še neobjavljena v ZOdl.

²² Sodbe Sodišča prve stopnje z dne 23. februarja 2006 v zadevi Cementbouw Handel & Industrie proti Komisiji, T-282/02 (v pritožbenem postopku, C-202/06 P), ZOdl., str. II-319; z dne 4. julija 2006 v zadevi easyJet proti Komisiji, T-177/04; z dne 13. julija 2006 v zadevi Impala proti Komisiji, T-464/04 (v pritožbenem postopku, C-413/06 P), in z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa proti Komisiji, T-417/05, še neobjavljene v ZOdl.

1. Pojem podjetja v smislu pravil konkurence

Sodišče prve stopnje je v zgoraj navedeni sodbi **SELEX Sistemi Integrati proti Komisiji** odločilo o tožbi zoper Komisijino zavrnitev pritožbe družbe SELEX Sistemi Integrati SpA, družbe, ki posluje v sektorju sistemov za vodenje zračnega prometa. S to tožbo se je zatrjevalo, da je Eurocontrol pri opravljanju svoje naloge standardizacije opreme in sistemov za vodenje zračnega prometa (ATM) kršil pravila konkurence. Tožba je bila zavrnjena z obrazložitvijo, da zadevne Eurocontrolove dejavnosti niso bile gospodarske.

Sodišče prve stopnje je v tej sodbi uvodoma opozorilo na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero pojem „podjetje“ zajema vsak subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegov pravni položaj in njegov način financiranja. V zvezi s tem je gospodarska dejavnost vsaka dejavnost, ki zajema ponujanje blaga ali storitev na določenem trgu²³. Sodišče prve stopnje je nato uporabilo ta načela in presodilo, da Eurocontrolove dejavnosti standardizacije, ki zajema pripravo in sprejetje standardov, in Eurocontrolovega nakupa prototipov ATM ter njegovega upravljanja s pravicami intelektualne lastnine na tem področju ni mogoče opredeliti kot gospodarske dejavnosti. Po drugi strani pa Sodišče prve stopnje ugotavlja, da gre pri Eurocontrolovi dejavnosti svetovanja nacionalnim upravam – v obliki pomoči pri pripravi dokumentacije za javne razpise ali pri izboru podjetij, ki sodelujejo na javnih razpisih – prav za ponujanje storitev na trgu, kjer bi lahko prav tako delovala zasebna podjetja, specializirana na zadevnem področju. Dejstvo, da dejavnost lahko opravlja zasebno podjetje, pa je dodaten kazalec, ki omogoča, da se zadevno dejavnost opredeli kot dejavnost podjetja. Poleg tega, čeprav je dejstvo, da se zadevna storitev pomoči opravlja brezplačno in v javnem interesu, znak obstoja negospodarske dejavnosti, pa to ne izključuje možnosti obstoja gospodarske dejavnosti. Sodišče prve stopnje je odločilo, da je Komisija torej nepravilno menila, da zadevnih dejavnosti ni mogoče opredeliti za gospodarske.

2. Uporaba konkurenčnega prava na področju kmetijstva

Komisija je z odločbo z dne 2. aprila 2003²⁴ glavnim francoskim združenjem iz sektorja govejega mesa naložila globe v skupnem znesku 16,68 milijona evrov. Ta združenja, ki zastopajo kmete in klavce, so bila sankcionirana, ker so sodelovala v omejevalnem sporazumu, ki je bil v nasprotju s pravom Skupnosti. Ta sporazum se je ustno nadaljeval tudi po koncu novembra 2001, ko naj bi prenehal, in to kljub opozorilom Komisije, ki je združenja opozorila na njegovo nezakonitost. Sporazum je bil sklenjen, ko je gospodarstvo zaznamovala velika kriza govejega sektorja od leta 2000 naprej, in sicer po odkritju novih primerov goveje spongiformne encefalopatije, imenovane „bolezen norih krav“.

Sodišče prve stopnje je v zgoraj navedeni sodbi **FNCBV in drugi proti Komisiji** pri odločanju o tožbi zoper to odločbo najprej zavrnilo trditve tožečih strank, da je Komisija

²³ Sodbi Sodišča z dne 23. aprila 1991 v zadevi Höfner in Elser, C-41/90, Recueil, str. I-1979, točka 21, in z dne 12. septembra 2000 v zadevi Pavlov in drugi, od C-180/98 do C-184/98, Recueil, str. I-6451, točka 74.

²⁴ Odločba Komisije 2003/600/ES z dne 2. aprila 2003 v postopku uporabe člena [81 ES] (Zadeva COMP/C.38.279/F3 – Francosko goveje meso) (UL L 209, str. 12).

kršila njihovo sindikalno svobodo, nato pa presodilo, da se za sankcionirani sporazum ne more uporabiti izjema iz Uredbe št. 26 v korist določenih dejavnosti, povezanih s proizvodnjo in trgovino s kmetijskimi proizvodi²⁵. Medtem ko je tako izjemo mogoče uporabiti samo v primeru, kadar sporazum po eni strani spodbuja vse cilje iz člena 33 ES in je po drugi strani potreben za uresničitev teh ciljev, pa v obravnavani zadevi ni šlo za to: čeprav se je sporazum lahko štelo za nujnega za doseg cilja zagotovitve primerne življenjske ravni kmečkega prebivalstva, pa bi lahko ogrožal zagotovitev dostopnosti preskrbe potrošnikom po primernih cenah ter ni bil naravnana na stabilizacijo trgov.

3. Prispevek sodne prakse na področju člena 81 ES

a) Uporaba člena 81(1) ES

Člen 81(1) ES določa, da so vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja, ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami in katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu, nezdržljivi s skupnim trgov in prepovedani.

— Protikonkurenčni cilj oziroma posledica omejevalnih sporazumov

V sodbi **GlaxoSmithKline Services proti Komisiji**, ki se nanaša na zvezo med omejevanjem vzporedne trgovine in varstvom konkurence, so pomembne ugotovitve glede pojma sporazuma, katerega cilj je omejevanje konkurence v evropskem farmacevtskem sektorju. Družba Glaxo Wellcome, španska hčerinska družba skupine GlaxoSmithKline, ene vodilnih svetovnih proizvajalcev zdravil, je sprejela nove splošne prodajne pogoje glede trgovcev na debelo s farmacevtskimi proizvodi, na podlagi katerih je njena zdravila španskim trgovcem na debelo treba prodajati po različnih cenah, in sicer glede na nacionalni sistem zdravstvenega zavarovanja, ki krije njihov nakup, in glede na to, ali se ta zdravila prodajajo v Španiji ali v drugi državi članici. V praksi bi se zdravila, ki naj bi se prevzela v drugih državah članicah Skupnosti, morala prodajati po višji ceni od cene za prevzem v Španiji, kjer uprava določi najvišje cene. Družba GlaxoSmithKline je Komisijo obvestila o teh splošnih prodajnih pogojih, slednja pa je po več vloženih pritožbah ugotovila, da imajo splošni prodajni pogoji tako za cilj kot posledico omejevanje konkurence.

Vendar je Sodišče prve stopnje v svoji sodbi razsodilo, da ni mogoče – neodvisno od vsakršne analize konkurenčnosti – šteti, da ima sporazum, s katerim se želi omejiti vzporedno trgovino, za cilj omejevanje konkurence. Čeprav je ugotovljeno, da je vzporedna trgovina deležna ugodnosti določene zaščite, pa te ugodnosti nima sama kot taka, ampak zaradi tega, ker po eni strani prispeva k razvoju trgovine in po drugi strani krepi konkurenco, kar glede slednjega vidika pomeni, da končnim potrošnikom priskrbi ugodnosti učinkovite konkurence glede na dobavo in ceno. Zato, čeprav je splošno sprejeto, da je za sporazum, s katerim se želi omejiti vzporedna trgovina, načeloma treba šteti, da ima za cilj omejevanje konkurence, pa je to mogoče ob domnevi, da končnim potrošnikom takšne ugodnosti

²⁵ Uredba št. 26 z dne 4. aprila 1962 o uporabi nekaterih pravil konkurence v proizvodnji in trgovini s kmetijskimi proizvodi (UL 1962, 30, str. 993).

odvzema. V obravnavani zadevi pa ob upoštevanju pravnega in gospodarskega okvira, v katerem se uporabljajo splošni prodajni pogoji družbe GlaxoSmithKline, ni bilo mogoče domnevati, da končnim potrošnikom zdravil odvzemajo take ugodnosti. Po eni strani so farmacevtski trgovci na debelo, katerih naloga je zagotavljati dobavo trgovini na drobno, pri čemer izkoristijo konkurenco med proizvajalci, namreč nosilci gospodarske dejavnosti, ki delujejo na vmesni stopnji vrednostne verige in lahko ohranijo ugodnost, ki jo ima lahko vzporedna konkurenca z vidika cene in ki se v tem primeru ne prenese na potrošnike. Po drugi strani zato, ker so cene zadevnih zdravil – zaradi uporabe veljavnih predpisov, ki jih določijo ali nadzirajo javni organi – večinoma podvržene prosti ponudbi in povpraševanju, ni mogoče brez zadržkov sprejeti trditve, da se z vzporedno trgovino želi znižati cene in tako povečati koristi končnih potrošnikov. Sodišče prve stopnje je presodilo, da v teh okoliščinah zgolj iz razlage besedila – tudi če je opravljena ob upoštevanju konteksta – ni mogoče sklepati o tem, da sporazum omejuje konkurenco, zaradi česar je treba nujno upoštevati tudi njegove posledice.

Sodišče prve stopnje je ob obravnavi posledic sporazuma za konkurenco zavrnilo nekatere analize, ki jih je glede tega vprašanja v svoji odločbi podala Komisija, vendar je kljub temu ugotovilo, da je sporazum v škodo končnega potrošnika – za katerega se štejeta obenem bolnik in nacionalni sistem zdravstvenega zavarovanja, ki deluje za račun svojih upravičencev – omejeval pritisk, ki bi mu bile brez tega sporazuma izpostavljene cene na enoto zadevnih zdravil.

— **Zahtevani dokazni standard**

Sodišče prve stopnje v zgoraj navedeni sodbi **Dresdner Bank in drugi proti Komisiji** opominja, da se ob upoštevanju splošnega načela domneve nedolžnosti dvom na strani sodišča razlaga v korist podjetja, naslovnika odločbe o ugotovitvi kršitve. Zato se mora Komisija, da bi dokazala obstoj kršitve, sklicevati na točne in dosledne dokaze. Vendar ni nujno, da vsak dokaz Komisije ustreza tem merilom glede vsakega dejavnika kršitve: zadošča, da tej zahtevi ustreza sklenjen krog indicov, na katere se sklicuje institucija in ki se presoja skupaj. V obravnavani zadevi je pet bank – tožečih strank – zatrjevalo, da na sestanku 15. oktobra 1997 niso sklenile nobenega sporazuma o višini in strukturi provizij za menjavo gotovine v prehodni fazi od uvedbe knjižnega denarja valute evro do uvedbe evrogotovine. Sodišče prve stopnje je obravnavalo tako dokaze, ki se nanašajo na okvir tega sestanka z dne 15. oktobra 1997, kot neposredne dokaze glede tega sestanka ter presodilo, da ne zadoščajo za ugotovitev – ne da bi pri tem obstajal razumen dvom –, da so navzoče banke sklenile sankcionirani sporazum.

— **Obveznosti Komisije pri preučitvi sporazuma**

Sodišče prve stopnje je v zgoraj navedeni sodbi **O2 (Nemčija) proti Komisiji** spomnilo, da je za presojo skladnosti sporazuma s skupnim trgom z vidika prepovedi, določene v členu 81(1) ES, treba preučiti ekonomske in pravne okoliščine sporazuma, predmet, posledice in vpliv sporazuma na trgovino znotraj Skupnosti, pri čemer je treba upoštevati predvsem gospodarske okoliščine, v katerih poslujejo podjetja, proizvode ali storitve, ki jih zadeva ta sporazum, ter organiziranost in dejanske razmere, v katerih deluje zadevni trg. Poleg tega je v takem primeru, kot je v obravnavani zadevi, ko je ugotovljeno, da sporazum nima

protikonkurenčnega cilja, treba preučiti posledice sporazuma, za njegovo prepoved pa je potrebna prisotnost dejavnikov, ki dokazujejo, da je bila konkurenca dejansko ovirana, omejena ali znatno izkrivljena. Zadevno konkurenco je treba razumeti v dejanskem okviru, v katerem bi do nje prišlo brez spornega sporazuma, pri čemer se oslabitev konkurence lahko postavi pod vprašaj, zlasti, če se sporazum zdi potreben za prodor določenega podjetja na področje, na katerem prej ni delovalo.

Po mnenju Sodišča prve stopnje tak pristop ne pomeni uporabe „načela razumne presoje“ za člen 81(1) ES, ki bi pomenilo sestavo bilance posledic sporazuma v prid in proti konkurenci, ampak je treba upoštevati učinek sporazuma na sedanjo in potencialno konkurenco ter konkurenčni položaj brez sporazuma, pri čemer sta ta dva vidika neločljivo povezana. Sodišče prve stopnje dodaja, da je taka preučitev še posebej potrebna, ko gre za trge, na katerih prihaja do liberalizacije, ali nastajajoče trge, kot pri obravnavanem trgu mobilnih komunikacij tretje generacije, kjer je dejanski obstoj konkurence lahko dvomljiv zaradi, na primer, prisotnosti operaterja, ki ima prevladujoč tržni položaj, koncentrirane organizacije trga ali obstoja velikih ovir za vstop na trg.

V obravnavani zadevi Sodišče prve stopnje meni, da je v analizi v izpodbijani odločbi več napak. Po eni strani ne vsebuje objektivne analize konkurenčnega položaja brez tega sporazuma, kar izkrivlja presojo dejanskih in mogočih posledic sporazuma na konkurenco. Komisija bi za pravilno presojo o tem, koliko je družba O2 (Nemčija) potrebovala sporazum, da bi prodrla na trg mobilnih komunikacij, morala preučiti vprašanje, ali bi ob neobstoju sporazuma tožeča stranka bila prisotna na tem trgu. Po drugi strani v odločbi konkretno – v okviru zadevnega nastajajočega trga – ni dokazano, da imajo določbe sporazuma o gostovanju omejevalne posledice na konkurenco, ampak se v tem pogledu zadovolji z načelno izjavo in splošnimi trditvami.

b) *Uporaba člena 81(3) ES*

Člen 81(3) ES določa, da se lahko določi, da se določbe člena 81(1) ES ne uporabljajo, med drugim za sporazume med podjetji, ki prispevajo k izboljšanju distribucije blaga oziroma pospeševanju tehničnega ali gospodarskega napredka, pri čemer potrošnikom zagotavljajo pravičen delež doseženih koristi, in ki zadevnim podjetjem ne določajo omejitev, ki za doseganje teh ciljev niso nujne, ter takšnim podjetjem glede znatnega dela zadevnih izdelkov ne dajejo možnosti izključitve konkurence.

V že omenjeni sodbi **GlaxoSmithKline Services proti Komisiji** se je tožeča stranka sklicevala predvsem na dokaze, ki naj bi dokazovali, da je vzporedna trgovina z zmanjšanjem njene inovativnosti povzročila padec učinkovitosti. Tožeča stranka je tako zatrjevala, da je sporni sporazum s tem, da je prizadel vzporedno trgovino in izboljšal njene marže, omogočil povečanje njene inovativnosti. Vendar preučitve določenih upoštevanih elementov s strani Komisije, ki jih je izpostavila tožeča stranka, ni bilo mogoče šteti za zadostno podporo zaključkom, do katerih je pri teh točkah prišla uprava. Komisija namreč ni smela opustiti presoje, ali bi sporni sporazum lahko omogočil obnovitev sposobnosti inovacije tožeče stranke in s tem povzročil povečanje učinkovitosti za konkurenco med znamkami („interbrand“), saj učinek vzporedne trgovine na konkurenco v sektorju zdravil ni jasen. Povečanje učinkovitosti, ki ustvarja konkurenco v okviru ene znamke („intra-brand“),

katere vloga je omejena s predpisi s področja farmacije, upoštevni v obravnavani zadevi, je treba primerjati z zmanjšanjem učinkovitosti, ki ustvarja konkurenco med znamkami. Sodišče prve stopnje je glede tega vprašanja odločbo Komisije torej razglasilo za nično.

4. Prispevek sodne prakse na področju člena 82 ES

V letu 2006 je Sodišče prve stopnje o pogojih iz člena 82 ES odločalo le v dveh zadevah, obeh v zvezi z zavrnitvijo pritožbe.

Prvič, Sodišče prve stopnje je v sodbi **SELEX Sistemi Integrati proti Komisiji**, navedeni zgoraj v zvezi s pojmom podjetja, ugotovilo, da tožeča stranka v svoji pritožbi ni dokazala, da je Eurocontrol pri svoji dejavnosti svetovanja nacionalnim upravam ravnal tako, da bi bila izpolnjena merila za uporabo člena 82 ES, saj med drugim ni obstajalo nobeno konkurenčno razmerje med Eurocontrolom in tožečo stranko ali drugim podjetjem, dejavnim v zadevnem sektorju.

Drugič, v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba **Haladjian Frères proti Komisiji**, je družba Haladjian Frères pri Komisiji vložila pritožbo, v kateri je med drugim zatrjevala več kršitev člena 82 ES, do katerih naj bi prišlo zaradi sistema trženja rezervnih delov, ki ga je vzpostavila ameriška družba Caterpillar. Sodišče prve stopnje je presodilo, da trditve tožeče stranke niso postavile pod vprašaj Komisijine presoje pravnih in dejanskih dejavnikov ter da je Komisija utemeljeno zavrnila pritožbo tožeče stranke. Očitki glede domnevnega predpisovanja nepravilnih cen, omejitve prodajnih mest in uporabe različnih pogojev za enake storitve so bili zavrnjeni, in sicer predvsem zaradi dejstva, da zadevni sistem ne izolira trga Skupnosti, ker niti dejansko niti pravno ne prepoveduje konkurence pri rezervnih delih, uvoženih po cenah, nižjih od evropskih.

5. Postopek zatiranja protikonkurenčnih ravnanj

a) *Legitimni interes tretjih strank in potek postopkov uporabe pravil konkurence*

V zgoraj navedenih sodbah **Österreichische Postsparkasse in Bank für Arbeit und Wirtschaft proti Komisiji** ter **Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji** je Sodišče prve stopnje presodilo, da ima končni kupec blaga ali storitev, kot je politična stranka, ki je uporabnik avstrijskih bančnih storitev, legitimen interes, na podlagi katerega ima pravico vpogleda v uradno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Končni kupec, ki izkaže, da je utrpel škodo ali da bi bili zaradi omejevanja konkurence lahko prizadeti njegovi gospodarski interesi, ima legitimen interes za vložitev zahteve ali pritožbe, da Komisija ugotovi kršitev členov 81 ES in 82 ES. Ker je končni cilj pravil, katerih namen je zagotoviti, da se konkurenca na notranjem trgu ne izkrivlja, povečanje blaginje potrošnika, priznanje legitimnega interesa tem strankam za to, da Komisija ugotovi kršitve členov 81 ES in 82 ES, prispeva k uresničitvi ciljev prava konkurence. V zgoraj navedeni sodbi **Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji** je Sodišče prve stopnje poleg tega podrobneje pojasnilo, prvič, da lahko do označitve zainteresirane stranke za pritožnika in do predložitve uradnega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah pride med celotnim

upravnim postopkom, in drugič, da se pravice do predložitve uradnega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah ne sme omejiti zgolj na podlagi dvomov o morebitni zlorabi tega dokumenta.

b) *Privilegij zoper samoobtožbo*

Zgoraj navedena sodba v zadevi **Archer Daniels Midland proti Komisiji (citronska kislina)** je Sodišču prve stopnje omogočila, da podrobneje opredeli pogoje, pod katerimi sme Komisija priznanja, ki jih je pridobil organ tretje države, uporabiti zoper podjetje, ne da bi pri tem kršila privilegij zoper samoobtožbo, kot jo priznava pravo Skupnosti²⁶. Skupina Bayer, eden od članov sankcioniranega omejevalnega sporazuma, je Komisiji namreč predložila poročila ameriškega Federal Bureau of Investigation (FBI) v zvezi z zaslišanjem predstavnika tožeče stranke pred amerišskimi organi, ki je bilo pozneje uporabljeno za utemeljitev uradnega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah in zatem za utemeljitev odločbe, ki je sankcionirala podjetje. Tožeča stranka je v pritožbi zoper to odločbo zatrdila, da ni imela možnosti uveljavljati svoje pravice zoper samoobtožbo, kot jo priznava pravo Skupnosti. Vendar je Sodišče prve stopnje v svoji sodbi ugotovilo, da nobena določba ne prepoveduje, da Komisija kot dokaz uporabi dokument, ki je bil sestavljen v postopku, ki ga ni vodila Komisija. Vseeno pa je presodilo, da mora Komisija, če se opre na izjavo, podano drugje kot v ustreznem postopku pred to institucijo, in če so v tej izjavi morebitne informacije, katerih posredovanje bi bilo podjetje upravičeno zavrniti, zadevnemu podjetju zagotoviti procesne pravice, ustrezne pravicam, ki jih daje pravo Skupnosti. Tako mora Komisija po uradni dolžnosti preizkusiti, ali na prvi pogled obstajajo resni dvomi glede spoštovanja procesnih pravic zadevnih podjetij v okviru postopka, v katerem so slednja podala take izjave. Če takih resnih dvomov ni, je treba šteti, da so bile procesne pravice zadevnim podjetjem zadostno zagotovljene, če Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah jasno navede – v določenih primerih s priložitvijo zadevnih dokumentov k temu obvestilu – da se namerava sklicevati na te dokumente. V obravnavani zadevi Komisija ni prekršila nobenega od teh načel, zlasti, ker je k obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah priložila zadevno poročilo in ker družba Archer Daniels Midland ni podala pripomb glede uporabe tega dokumenta.

c) *Objava aktov in opredelitev poklicne tajnosti*

V zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba **Bank Austria Creditanstalt proti Komisiji**, je tožeča stranka v bistvu zatrjevala nezakonitost objave odločbe, s katero so bile naložene globe, saj objava te odločbe v obravnavani zadevi ni bila obvezna. Vendar je Sodišče prve stopnje v sodbi zavrnilo ta tožbeni razlog, saj je presodilo, da je možnost institucij, da objavljajo akte, ki jih sprejemajo, pravilo, vendar obstajajo izjeme od tega načela, če pravo Skupnosti, zlasti z določbami, ki zagotavljajo spoštovanje poklicne tajnosti, nasprotuje razkritju teh aktov ali določenih informacij, ki jih ti akti vsebujejo. Sodišče prve stopnje je potem opredelilo pojem poklicne tajnosti, pri čemer je presodilo, da mora biti

²⁶ Glede pravice zoper samoobtožbo glej sodbo Sodišča z dne 18. oktobra 1989 v zadevi Orkem proti Komisiji, 374/87, Recueil, str. 3283.

za to, da so informacije po svoji naravi deležne tega varstva, prvič, s temi informacijami biti seznanjenih malo oseb. Dalje, to morajo biti informacije, katerih razkritje lahko resno škodi osebi, ki jih posreduje, ali tretjim osebam. Nazadnje, nujno je, da si interesi, ki jim razkritje informacije lahko povzroči škodo, objektivno zaslužijo varstvo. Pri presoji zaupnosti informacije je treba tako tehtati med legitimnimi interesi, ki nasprotujejo njihovem razkritju, in javnim interesom, ki zahteva, da dejavnosti institucij Skupnosti potekajo čim bolj javno. Sodišče prve stopnje pa ugotavlja, da je tehtanje med splošnim interesom preglednosti dejavnosti Skupnosti in interesi, ki bi temu lahko nasprotovali, zakonodajalec Skupnosti izvedel v različnih sekundarnih pravnih aktih, zlasti z Uredbo št. 45/2001 in Uredbo št. 1049/2001²⁷. Po mnenju Sodišča prve stopnje torej obstaja povezava med pojmom poklicne tajnosti in tema uredbama. Če take določbe sekundarnega prava prepovedujejo razkritje informacij javnosti ali izključujejo dostop javnosti do dokumentov, ki jih vsebujejo, je treba šteti, da za te informacije velja zavezanost k poklicni tajnosti. Po drugi strani pa, če ima javnost pravico dostopa do dokumentov, ki vsebujejo določene informacije, ni mogoče šteti, da za te informacije zaradi njihove narave velja zavezanost k poklicni tajnosti.

6. Globe

Leta 2006 je Sodišče prve stopnje izdalo deset sodb, v katerih je bila obravnavana zakonitost ali primernost glob, naloženih zaradi kršitev člena 81 ES. Najpomembnejši prispevki tega leta se nanašajo na načelo zakonitosti kazni, uporabo smernic o načinu določanja glob, zgornjo mejo 10 % prometa in neomejeno pristojnost Sodišča prve stopnje na področju glob.

a) *Načelo zakonitosti kazni*

Sodišče prve stopnje je v zgoraj navedenih sodbah **Jungbunzlauer proti Komisiji** in **Degussa proti Komisiji** zavrnilo ugovor nezakonnosti člena 15(2) Uredbe št. 17²⁸, s katerim se je zatrjevalo, da je ta določba v nasprotju z načelom zakonitosti kazni. Po mnenju tožečih strank, ki sta bili udeleženi v kartelu, ki je pokrival trga citronske kisline in metionina, ta določba Komisiji nezakonito dopušča diskrecijsko pravico, da odloči o primernosti in višini globe.

Vendar je Sodišče prve stopnje presodilo, da načelo zakonitosti kazni – kot ga razlaga sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice in ob predpostavki, da se člen 7(1) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin uporabi za globe, ki sankcionirajo kršitve pravil konkurence – ne zahteva, da so predpisi, na podlagi katerih so naložene sankcije, tako natančno opredeljeni, da so mogoče posledice kršitve predpisov

²⁷ Uredba (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov (UL 2001, L 8, str. 1) ter Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, str. 43).

²⁸ Uredba Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prva uredba o izvajanju členov [81] ES in [82] ES (UL 1962, 13, str. 204).

predvidljive z absolutno gotovostjo. Poleg tega pooblastilo Komisije za odločanje po prostem preudarku glede sankcioniranja – čeprav je široko – ni absolutno, saj je Komisija omejena z zgornjo mejo 10 % prometa, s presojo teže in trajanja kršitev, z načeloma enakega obravnavanja in sorazmernosti, s svojo predhodno upravno prakso, razlagano ob upoštevanju načela enakega obravnavanja, in nazadnje s samoomejevanjem, ki si ga je Komisija sama naložila s sprejetjem Obvestila o ugodni obravnavi in Smernic o načinu določanja glob. Sodišče prve stopnje je zato zavrnilo ugovor zatrjevané nezakovitosti.

b) *Smernice*

Čeprav je Komisija 1. septembra 2006 izdala nove smernice o načinu določanja glob, so se izdane sodbe – tako kot na novo vložene zadeve – v tem letu nanašale samo na smernice, sprejete v letu 1998²⁹.

Na splošno je zdaj potrjeno, da smernice zavezujejo Komisijo. Vendar je Sodišče prve stopnje v zgoraj navedeni sodbi **Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji** podrobneje pojasnilo, da tako samoomejevanje ni bilo nezdržljivo z ohranitvijo znatnega pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ki ga ima Komisija. Sprejetje novih smernic tako ni odvzelo upoštevnosti prejšnji sodni praksi, na podlagi katere ima Komisija pooblastilo za odločanje po prostem preudarku, ki ji omogoča, da pri določitvi zneska globe, ki jo namerava naložiti, upošteva določene dejavnike ali jih ne upošteva, in sicer predvsem glede na okoliščine zadeve. Če ravnanje Komisije odstopa od postopka, navedenega v smernicah, mora Sodišče prve stopnje preveriti, ali je ta odmik zakonito upravičen in pravno zadostno obrazložen. Vendar – kot je natančneje pojasnilo Sodišče prve stopnje – pooblastilo Komisije za odločanje po prostem preudarku in omejitve, ki si jih je pri tem postavila, ne posegajo v izvajanje neomejene pristojnosti sodišča Skupnosti.

Sodišče prve stopnje je – z uporabo istih načel za razlago glede posebnega primera olajševalnih okoliščin – natančneje pojasnilo, da je ob neobstoju obveznih navodil v smernicah glede olajševalnih okoliščin, ki jih je mogoče upoštevati, treba ugotoviti, da je Komisija ohranila določeno pooblastilo za odločanje po prostem preudarku za splošno presojo velikosti morebitnega znižanja zneska globe iz naslova olajševalnih okoliščin.

Tudi v letu 2006 je Sodišče prve stopnje podalo pojasnila glede nekaterih določb smernic, na primer v zadevah **Archer Daniels Midland „Natrijev glukonat“** in **Archer Daniels Midland „Citronska kislina“** glede konkretnega učinka, v zgoraj navedenih sodbah **BASF proti Komisiji** in **Archer Daniels Midland proti Komisiji (citronska kislina)** glede oteževalne okoliščine vloge vodje in v zgoraj navedenih sodbah **Archer Daniels Midland proti Komisiji (citronska kislina)** in **Archer Daniels Midland proti Komisiji (natrijev glukonat)** glede olajševalne okoliščine prenehanja kršitve takoj, ko poseže Komisija.

²⁹ Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in člena 65(5) Pogodbe ESPJ (UL 1998, C 9, str. 3). Te smernice so zdaj nadomeščene s Smernicami o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2). Nove smernice veljajo za zadeve, v katerih je bilo obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah vročeno po 1. septembru 2006.

c) *Zgornja meja 10 %*

Uredba št. 17 je določala, kot po novem določa člen 23(2) Uredbe št. 1/2003, da lahko Komisija podjetjem in podjetniškim združenjem, ki so udeležena pri kršitvi členov 81 ES in 82 ES, naloži globo, ki ne presega 10 % njihovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

V zadevi, v kateri je bila izdana sodba **FNCBV in drugi proti Komisiji**, ki je bila že navedena v zvezi z uporabo konkurenčnih pravil na področju kmetijstva, je bila izpodbijana odločba nezakonita zaradi pomanjkljive obrazložitve, ker Komisija ni nikjer v odločbi obravnavala spoštovanja zgornje meje 10 % in prometa, ki ga je treba upoštevati pri izračunu te zgornje meje. Vseeno je Sodišče prve stopnje med drugim presodilo, da možnost Komisije, da se ne opre na promet združenj, ampak na promet njihovih članov, ni omejena na primer – do katerega se je sodna praksa že opredelila –, ko združenje lahko zavezuje svoje člane. Odločilna je namreč dejanska gospodarska moč združenja. Tudi druge posebne okoliščine lahko torej upravičijo upoštevanje prometa članov združenja, kot na primer dejstvo, da se kršitev združenja nanaša na dejavnosti njegovih članov ter da so dejanja združenja opravljena neposredno v korist teh članov in z njihovim sodelovanjem, pri čemer združenje nima objektivnih interesov, ki bi bili neodvisni od objektivnih interesov njegovih članov. V obravnavani zadevi pa je šlo prav za tak primer. Naloga sankcioniranih združenj je bila v bistvu zavarovati njihove člane in zastopati njihove interese. Sporni sporazum se je poleg tega nanašal na dejavnosti teh članov in je bil sklenjen neposredno v njihovo korist. Nazadnje, izveden je bil predvsem s sklenitvijo lokalnih sporazumov med združenji na ravni departmajev in med lokalnimi kmetijskimi sindikati, člani nacionalnih združenj, ki so bila sankcionirana v obravnavani zadevi.

d) *Izvajanje neomejene pristojnosti*

Na podlagi člena 17 Uredbe št. 17 in člena 31 Uredbe št. 1/2003 ima Sodišče prve stopnje pri odločanju glede tožbe zoper odločbo, s katero je bila naložena globa, neomejeno pristojnost v smislu člena 229 ES, ki mu omogoča, da zniža ali zviša globo, ki jih je naložila Komisija. V letu 2006 je Sodišče prve stopnje večkrat in različno izvajalo to pristojnost.

Tako je Sodišče prve stopnje v zadevah v zvezi s karteli pri vitaminih svojo neomejeno pristojnost izvajalo zgolj zato, da je izpeljalo posledice napak, ki so vplivale na zakonitost odločbe. Sodišče prve stopnje je v zgoraj navedeni sodbi **BASF proti Komisiji** menilo, da je ugotovitev nezakonitosti Komisijine presoje oteževalnih okoliščin, na podlagi katere je prišlo do zvišanja globe glede na njen izhodiščni znesek, sodišču Skupnosti omogočila izvajanje njegove neomejene pristojnosti, da bi lahko potrdilo, odpravilo ali spremenilo navedeno zvišanje globe ob upoštevanju vseh okoliščin, upoštevanih v obravnavani zadevi. Splošneje je Sodišče prve stopnje – ker ga je družba BASF pozvala, naj svojo neomejeno pristojnost izvede neodvisno od ugotovitve nezakonitosti – presodilo, da je nadzor, ki ga Sodišče prve stopnje opravlja nad odločbo, s katero je Komisija ugotovila kršitev pravil konkurence in s katero je naložila globo, omejen na zakonitost te odločbe, saj lahko do izvajanja njegove neomejene pristojnosti v danem primeru pride le po ugotovitvi nezakonitosti odločbe – ob tem, da je moralo zadevno podjetje nezakonitost zatrjevati v

svoji tožbi –, in sicer z namenom omilitve posledic te nezakonitosti na določitev zneska naložene globe, po potrebi z odpravo ali spremembo te globe.

Nasprotno pa je Sodišče prve stopnje v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba **Hoek Loos proti Komisiji**, ki obravnava kartel pri industrijskih plinih, utemeljitev tožeče stranke preučilo z vidika zahteve po odpravi ali znižanju globe. V tem okviru je Sodišče prve stopnje poudarilo, da presoja sorazmernosti naložene globe z vidika resnosti in trajanja kršitve spada v okvir nadzora z neomejeno pristojnostjo, dano Sodišču prve stopnje³⁰. Sodišče prve stopnje je zavrnilo vse te očitke in ugotovilo, da se zdi končni znesek „povsem ustrezen, saj nobena od okoliščin, ki jih je zatrjevala tožeča stranka, ni upravičevala znižanja navedenega zneska“. Sodišče prve stopnje je v zgoraj navedeni sodbi **Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji** prav tako presodilo, da ima poleg nadzora nad zakonitostjo odločbe dolžnost presoditi, ali mora izvajati neomejeno pristojnost glede globe, naložene različnim članom kartela. Tako je Sodišče prve stopnje večkrat – po zavrnitvi tožbenega razloga tožečih strank – uveljavilo svojo neomejeno pristojnost, da je potrdilo ustreznost naložene globe.

Sodišče prve stopnje je nazadnje v že omenjeni sodbi **FNCBV in drugi proti Komisiji** ugotovilo, da je Komisija kot olajševalne okoliščine upoštevala po eni strani dejstvo, da je prvič sankcionirala omejevalni sporazum, sklenjen izključno med sindikalnimi združenji glede osnovnih kmetijskih proizvodov, ki je zajemal dva člena v produkcijski verigi, in po drugi strani posebni gospodarski okvir zadeve, in sicer veliko krizo govejega sektorja od leta 2000 naprej, po odkritju novih primerov bolezni norih krav. Zaradi tega je Komisija za 60 % znižala znesek glob, naloženih tožečim strankam. Sodišče prve stopnje ob izvajanju svoje neomejene pristojnosti meni, da to znižanje – čeprav je znatno – ne upošteva dovolj izjemnosti okoliščin obravnavane zadeve. Zato je presodilo, da je primerno globe, naložene tožečim strankam, znižati za 70 % in torej globo znižati še za dodatnih 10 %.

Sodišče prve stopnje je v dveh zadevah preučilo tudi možnost zvišanja globe, ki jo je naložila Komisija.

Tako je Komisija v zgoraj navedeni sodbi **Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji** Sodišču prve stopnje predlagala, naj zviša globo, naloženo tej banki, ker je ta banka pred Sodiščem prve stopnje prvič izpodbijala obstoj določenega dela sankcioniranih sporazumov. Sodišče prve stopnje je presodilo, da je v zvezi s tem treba ugotoviti, ali je bila Komisija zaradi ravnanja tožeče stranke – proti vsem pričakovanjem, ki bi jih lahko razumno imela na podlagi sodelovanja tožeče stranke v upravnem postopku – dolžna svojo obrambo pred Sodiščem prve stopnje pripraviti in predstaviti tako, da bo osredotočena na izpodbijanje kršitev, glede katerih je v dobri veri menila, da jih tožeča stranka ne bo več prerekala. Sodišče prve stopnje je v obravnavani zadevi odločilo, da zvišanje sankcije ni primerno, in sicer zaradi neznatnega pomena izpodbijanih vprašanj tako z vidika zasnove izpodbijane odločbe kot z vidika priprave Komisijine obrambe, ki ni bila zaradi ravnanja tožeče stranke skoraj nič otežena.

³⁰ Glej tudi zgoraj navedeni sodbi *Westfalen Gassen Nederland proti Komisiji* in *Archer Daniels Midland proti Komisiji*, T-329/01, točka 380.

Nasprotno pa je Sodišče prve stopnje v zgoraj navedeni zadevi **Roquette Frères proti Komisiji** zvišalo izpodbijano globo, ki jo je predhodno znižalo. Sodišče prve stopnje je najprej ugotovilo, da globa, naložena tožeči stranki, ne odseva ustrezno njenega položaja na trgu natrijevega glukonata. Čeprav Komisiji ni bilo mogoče ničesar očitati, saj je znesek globe izračunala na podlagi ne dovolj jasnih in ne dovolj nedvoumnih podatkov, ki jih je predložila tožeča stranka, je Sodišče prve stopnje odločilo, da popravi to napako odločbe in torej zniža globo. V nadaljevanju pa je Sodišče prve stopnje globo zvišalo za 5 000 evrov, da bi upoštevalo dejstvo, da je tožeča stranka, ki se je zavedala možnosti, da bi si Komisija ustvarila napačno predstavo, v odgovoru na zahtevo za informacije nepravilno sporočila podatke o svojem prometu. Ker namreč Uredba št. 17 določa možnost, da Komisija naloži globo v znesku med 100 in 5 000 evrov, če to podjetje v odgovoru na zahtevo za informacije predloži napačne informacije, se je Sodišče prve stopnje odločilo upoštevati hudo malomarnost tožeče stranke ter globo zvišalo do najvišjega zneska, določenega s to določbo.

Nazadnje se je Sodišče prve stopnje v isti sodbi izreklo glede načinov izvajanja svoje neomejene pristojnosti: na podlagi te pristojnosti lahko Sodišče prve stopnje pri presoji zneska globe v zvezi z očitki, ki jih navaja tožeča stranka, upošteva dodatne informacije, ki niso bile navedene v izpodbijani odločbi; to presojo je potrdila zgoraj navedena sodba **Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji**. Vendar se mora – kot je Sodišče prve stopnje navedlo v sodbi **Roquette Frères proti Komisiji** – ta možnost glede na načelo pravne varnosti omejiti na upoštevanje informacij iz obdobja pred sprejetjem izpodbijane odločbe, ki bi jih Komisija lahko poznala, ko je sprejela odločbo. Drugačen pristop bi namreč povzročil to, da bi Sodišče prve stopnje nadomestilo upravo pri presoji vprašanja, za katero uprava še ni bila pozvana, naj ga preuči, kar bi kršilo sistem delitve pristojnosti in institucionalnega ravnovesja med sodno in upravno vejo oblasti.

7. Prispevki na področju nadzora koncentracij

V letu 2006 so bile razglašene tri sodbe, ki se nanašajo na uporabo Uredbe št. 4064/89, ki jo je zdaj nadomestila Uredba št. 139/2004, in še četrta sodba, ki se nanaša na uporabo slednje uredbe³¹.

a) *Pristojnost Komisije na področju nadzora koncentracij*

Uredbi št. 4064/89 in št. 139/2004 se uporabljata le za koncentracije z razsežnostjo Skupnosti, ki je opredeljena na podlagi več pragov prometa, ki zadeva udeležence koncentracije. Dve sodbi, izdani leta 2006, v zvezi s tem podrobno opredeljujeta pristojnost Komisije.

³¹ Uredba Sveta (EGS) št. 4064/89 z dne 21. decembra 1989 o nadzoru koncentracij podjetij (UL L 395, str. 1; popravki v UL 1990, L 257, str. 13), razveljavljena z Uredbo Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL L 24, str. 1).

Prvič, v zgoraj navedeni sodbi **Endesa proti Komisiji** so bila navedena merila, na podlagi katerih je treba izračunati promet udeležencev koncentracije, da se preveri njena razsežnost Skupnosti. V tej zadevi je Gas Natural, španska družba, ki posluje v energetske sektorju, španski organ, pristojen za konkurenco, obvestila o svoji nameri, da bo objavila javno ponudbo za odkup vseh kapitalskih deležev Endese, španske družbe, ki v glavnem deluje v sektorju električne energije. Ker je družba Endesa menila, da je imela koncentracija v skladu z Uredbo št. 139/2004 razsežnost Skupnosti, zaradi česar bi morala biti priglašena Komisiji, je pri Komisiji vložila pritožbo, ki pa je bila zavrnjena. Družba Endesa je to odločbo izpodbijala pred Sodiščem prve stopnje, pri čemer je med drugim trdila, da je Komisija njen promet ocenila nepravilno.

Sodišče prve stopnje v svoji sodbi predvsem ugotavlja, da uredba o nadzoru koncentracij izrecno ne določa obveznosti Komisije, da se po uradni dolžnosti prepriča, da vsaka koncentracija, ki ji ni bila priglašena, dejansko nima razsežnosti Skupnosti. Vendar iz sodne prakse izhaja, da mora Komisija, če prejme pritožbo podjetja, ki meni, da ima Komisiji nepriglašena koncentracija tako razsežnost, o tem načeloma odločiti na podlagi svoje pristojnosti. Tako mora načeloma pritožnik dokazati utemeljenost svoje pritožbe, medtem ko je dolžnost Komisije, da izvede skrben in nepristranski pregled pritožb, o katerih odloča, in da obrazloženo odgovori na trditve pritožnikov. Poleg tega Komisija ne more biti zavezana, da se v vsakem primeru po uradni dolžnosti prepriča, da revidirani računovodski izkazi, ki so ji bili predloženi, točno odražajo dejansko stanje, in da izvede preizkus vseh nameranih prilagoditev. Komisija jih mora preizkusiti le, če je opozorjena na posebne težave.

V tej zadevi je družba Endesa zatrjevala zlasti, da bi moral preizkus Komisije glede njenega prometa temeljiti na mednarodnih računovodskih standardih in ne na veljavnih španskih standardih. Sodišče prve stopnje pa Uredbo št. 139/2004 razlaga v tem smislu, da Komisiji nalaga, da se opre na računovodske izkaze podjetij v prejšnjem poslovnem letu, ki so bili pripravljeni in revidirani v skladu z veljavno zakonodajo. Pravila, ki so se v obravnavani zadevi uporabljala v Španiji za računovodske izkaze za poslovno leto 2004, pa so bila splošno sprejeta nacionalna računovodska načela in ne mednarodna računovodska načela, ki so se v skladu z Uredbo o uporabi mednarodnih računovodskih standardov začela uporabljati šele v začetku poslovnega leta 2005.

Sodišče prve stopnje je prav tako zavrnilo trditve družbe Endesa, da bi morala Komisija izvesti dve prilagoditvi, od katerih naj bi se ena nanašala na storitve distribucije družbe Endesa in druga na trgovanje s plinom. V tem smislu je Sodišče prve stopnje glede vprašanj o pravni varnosti navedlo, da je treba promet, ki ga je treba upoštevati z namenom ugotovitve organa, pristojnega za odločanje o postopku koncentracije, načeloma opredeliti na podlagi objavljenih letnih računovodskih izkazov. Samo izjemoma, če to utemeljujejo posebne okoliščine, je torej treba izvesti določene prilagoditve, namenjene boljšemu prikazu dejanskega ekonomskega stanja zadevnih podjetij. Sodišče prve stopnje je s tem pritožbo Endese dokončno zavrnilo.

Drugič, zgoraj navedena sodba **Cementbouw Handel & Industrie proti Komisiji** prinaša številna pojasnila glede presoje Komisije v zvezi z enotnostjo koncentracij, ki so bile izvedene na podlagi številnih pravnih transakcij. Tožba je bila vložena zoper odločbo, s katero je Komisija retroaktivno odobrila prevzem skupnega nizozemskega podjetja CVK s

strani nemške skupine Haniel in podjetja Cementbouw Handel & Industrie (oba sta prisotna v trgovini z gradbenim materialom) po zavezi teh dveh podjetij, da prekineta njun pred tem sklenjeni sporazum o skupnem podjetju. Zadeva se je nanašala na kompleksen posel, ki je v bistvu temeljil na dveh skupinah pravno ločenih transakcij, od katerih je bila ena priglášena nizozemskemu organu, pristojnemu za konkurenco, ki jo je nato odobril. V svoji tožbi je družba Cementbouw Handel & Industrie izpodbijala predvsem možnosti, da Komisija več ločenih transakcij opredeli kot en sam posel.

Vendar pa Sodišče prve stopnje sprejema teleološko razlago pojma koncentracije, ki mora ustrezati gospodarski logiki, ki jo zasledujejo stranke. Tako ugotavlja, da se lahko taka koncentracija v smislu Uredbe št. 4064/89 izvede tudi z več formalno ločenimi pravnimi transakcijami, če so te transakcije – zaradi njih eno ali več podjetij prevzame neposreden ali posreden gospodarski nadzor nad dejavnostjo enega ali več drugih podjetij – med seboj tako odvisne, da ene brez drugih ne bi bile izvedene. V tej zadevi je Komisija pravilno ugotovila, da so bile zadevne transakcije medsebojno odvisne.

Poleg tega Komisija ne krši delitve pristojnosti med nacionalnimi organi in organi Skupnosti, pristojnimi za konkurenco, ki jo določa Uredba št. 4064/89, ko preučuje celoto, ki jo skupaj s poznejšo transakcijo predstavlja druga transakcija, ki samostojno ne izpolnjuje meril za koncentracijo z razsežnostjo Skupnosti in jo je odobril nacionalni organ, pristojen za konkurenco. V tem primeru je namreč z gospodarskega vidika umetno obravnavati odobreno transakcijo kot samostojno.

b) *Zaveze, sprejete z namenom spremembe prvotnega načrta koncentracije*

Člen 8(2) Uredbe št. 4064/89 v bistvu določa, da mora Komisija glede na okoliščine primera odobriti načrt koncentracije po spremembi prvotnega načrta, ki jo opravijo udeležena podjetja, če je koncentracija združljiva s skupnim trgov. Komisija lahko torej v odločbi določi pogoje, s katerimi se zagotovi, da podjetja spoštujejo zaveze, ki so jih prevzela zato, da bi bila koncentracija združljiva.

V zadevi, v kateri je bila izdana prej omenjena sodba **Cementbouw proti Komisiji**, Sodišče prve stopnje obravnava občutljivo zvezo med načelom sorazmernosti in svobodo strank, da predlagajo zaveze za celovito reševanje problemov konkurence, ki jih je ugotovila Komisija. Med postopkom preizkusa zadevne koncentracije so stranke, tudi tožeča stranka, predlagale načrt zavez, ki ga je Komisija zavrnila, in nato dokončne zaveze, ki so bile sprejete.

Sodišče prve stopnje je najprej odločilo, da načrt zavez ne omogoča celovite odprave problema konkurence, ki ga je ugotovila Komisija. Glede dokončnih zavez je Sodišče prve stopnje razsodilo, da jih mora Komisija, ker so šle preko cilja vzpostavitve konkurenčnega stanja pred koncentracijo, upoštevati in koncentracijo razglasiti za združljivo s skupnim trgov. Tako Komisija ni imela možnosti, da bi bodisi koncentracijo razglasila za nezdružljivo s skupnim trgov bodisi sprejela odločbo o razglasitvi koncentracije za združljivo s skupnim trgov ob določitvi pogojev, katerih namen je ponovna vzpostavitev konkurenčnega stanja, kakršno je bilo pred koncentracijo, in ki se razlikujejo od tistih, ki so jih predlagale stranke. Zlasti Uredba št. 4064/89 pa ne določa, da bi Komisija svojo razglasitev združljivosti

koncentracije lahko pogojevala z zahtevami, ki jih je naložila enostransko, neodvisno od zavez strank, ki so opravile priglasitev. Tožeča stranka tako v tej zadevi ni mogla uspešno uveljavljati kršitve načela sorazmernosti s strani Komisije, kot tudi ni mogla zatrjevati, da je te zaveze predlagala pod samovoljno prisilo Komisije.

c) *Presoja nastanka skupnega prevladujočega položaja*

V skladu z ustaljeno sodno prakso³² so potrebni trije pogoji, da lahko kot posledica koncentracije nastopi skupni prevladujoči položaj, ki lahko bistveno ovira učinkovito konkurenco na skupnem trgu ali na njegovem znatnem delu. Prvič, trg mora biti dovolj pregleden, da lahko podjetja, ki usklajujejo svoje ravnanje, zadostno nadzirajo, ali se usklajeni ukrepi spoštujejo. Drugič, obstajati mora oblika mehanizma odvrčanja v primeru odstopanja. Tretjič, odzivi podjetij, ki so sedanji ali bodoči konkurenti in pri usklajevanju ne sodelujejo, in odzivi kupcev ne smejo ogroziti pričakovanih rezultatov usklajevanja.

V zgoraj navedeni sodbi **Impala proti Komisiji** so navedene obveznosti Komisije v primeru tveganja nastanka skupnega prevladujočega položaja, ko razglasi koncentracijo za združljivo s skupnim trgom. V tej zadevi sta Bertelsmann in Sony, družbi, ki poslujeta na medijskem področju, Komisiji priglasili načrt koncentracije z namenom konsolidacije njunih svetovnih dejavnosti na področju glasbenih posnetkov pod imenom Sony BMG. Komisija je stranki najprej obvestila, da je začasno ugotovila nezdružljivost koncentracije s skupnim trgom, saj naj bi ta okrepila skupni prevladujoči položaj na trgu glasbenih posnetkov. Vendar je po zaslišanju strank koncentracijo odobrila. Impala, mednarodno združenje neodvisnih družb glasbene produkcije, je nato zahtevalo, da Sodišče prve stopnje to odločbo razglasi za nično.

Sodišče prve stopnje v svoji sodbi, opirajoč se na sodno prakso iz zgoraj navedene sodbe Airtours proti Komisiji, navaja, da je v okviru Uredbe št. 4064/89 glede tveganja nastanka skupnega prevladujočega položaja Komisija dolžna utemeljiti svojo presojo s prospektivno analizo referenčnega trga, ki zahteva občutljivo napoved o verjetnem razvoju trga in pogojih konkurence. V nasprotju z ugotovitvijo, da ne obstaja tveganje nastanka skupnega prevladujočega položaja, ugotovitev obstoja takega položaja temelji na konkretni analizi stanja v trenutku sprejetja odločbe. Čeprav je res, da so za presojo obstoja skupnega prevladujočega položaja dejansko potrebni tudi trije pogoji, ki jih je določilo Sodišče prve stopnje v sodbi Airtours proti Komisiji, pa se jih lahko neposredno ugotovi na podlagi vseh kazalcev in dokazov o znakih, odražanju in pojavih, ki so značilni za obstoj skupnega prevladujočega položaja. Zlasti tesno usklajevanje cen v daljšem obdobju, predvsem če so te višje od cen, ki so običajne v konkurenčnem položaju, bi lahko skupaj z drugimi značilnimi dejavniki skupnega prevladujočega položaja ob neobstoju druge razumne razlage zadostovalo za dokaz obstoja takega položaja, čeprav ne bi bilo neposrednih trdnih dokazov o veliki preglednosti trga, saj se ta v takih okoliščinah lahko domneva. Ker pa se je stranka v tej zadevi omejila na zatrjevanje kršitev pogojev, določenih v sodbi Airtours proti Komisiji, se je Sodišče prve stopnje omejilo na obravnavo, ali so bili spoštovani ti pogoji.

³² Sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. junija 2002 v zadevi Airtours proti Komisiji, T-342/99, Recueil, str. II-2585, točka 62.

Sodišče prve stopnje v obravnavani zadevi glede krepitve prej obstoječega skupnega prevladujočega položaja na trgu glasbenih posnetkov ugotavlja, da se v skladu z odločbo o neobstoju skupnega prevladujočega položaja na tem trgu lahko sklepa na podlagi heterogenosti zadevnega proizvoda, pomanjkljive preglednosti trga in neobstoju povračilnih ukrepov med petimi največjimi družbami, ki so prisotne na trgu. Vendar Sodišče prve stopnje ugotavlja, da trditev, da trgi glasbenih posnetkov niso dovolj pregledni, da bi omogočili skupni prevladujoči položaj, po eni strani ni dovolj pravno utemeljena in po drugi strani vsebuje očitno napako v presoji, saj so dokazi, na katerih temelji, nepopolni, in ne obsegajo vseh upoštevnihih podatkov, ki bi jih morala Komisija upoštevati, ter ne podprejo sklepov, ki iz njih izhajajo. Sodišče prve stopnje poleg tega navaja, da se je Komisija oprla na neobstoje dokaza o izvrševanju povračilnih ukrepov v preteklosti, medtem ko v skladu s sodno prakso zadostuje že obstoj učinkovitih mehanizmov odvrčanja. Če se družbe uskladijo glede skupne politike, se namreč ni treba zateči k izvrševanju sankcij. V zvezi s tem Sodišče prve stopnje navaja, da kaže, da v tej zadevi obstajajo verodostojna in učinkovita sredstva odvrčanja, predvsem možnost kaznovati glasbeno založbo, ki krši dogovore, z izključitvijo kompilacij. Poleg tega je bil preizkus, ki ga je opravila Komisija, nezadosten, tudi če domnevamo, da je v zvezi s tem ustrezen test ugotovitev, ali so se taka sredstva odvrčanja v preteklosti uporabljala.

Poleg tega je Sodišče prve stopnje glede morebitnega nastanka skupnega prevladujočega položaja po združitvi na trgih glasbenih posnetkov očitalo Komisiji, da je opravila izredno omejen preizkus in da je v svoji odločbi predstavila le nekaj površnih in formalnih stališč o tem. Sodišče prve stopnje meni, da se Komisija pri ugotovitvi, da se s koncentracijo ni tvegalo, da bi nastal skupni prevladujoči položaj, ni mogla opreti na neobstoje preglednosti trga ali na neobstoje dokaza o izvrševanju povračilnih ukrepov v preteklosti, ne da bi storila napako. Preizkus nastanka skupnega prevladujočega položaja namreč temelji na prospektivni analizi, zaradi česar se ne bi smel opirati le na obstoječe stanje. Zato je Sodišče prve stopnje izpodbijano odločbo razglasilo za nično.

C. Državne pomoči

1. Materialnopravne določbe

Člen 87(1) ES določa: „razen če ta pogodba ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgov, če prizadene trgovino med državami članicami.“

Kot je potrdilo Sodišče prve stopnje v sodbi **Le Levant 001 in drugi proti Komisiji**³³, morajo biti zato, da je nek ukrep opredeljen kot državna pomoč, izpolnjeni vsi pogoji iz navedene določbe, pri čemer ima Komisija tudi obveznost obrazložitve za vsakega izmed teh pogojev. Zadevna pomoč v tem primeru spada v okvir ukrepov za znižanje davkov za

³³ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 22. februarja 2006 v zadevi *Le Levant 001 in drugi proti Komisiji*, T-34/02, ZOdl., str. II-267.

določene čezmorske naložbe, ki izvirajo iz francoskega zakona z dne 11. julija 1986, glede katerega Komisija na podlagi člena 87 ES ni ugovarjala. Pri poslu je šlo za to, da v okviru tega zakona vlagatelji – fizične osebe prek enoosebnih družb z omejeno odgovornostjo (EURL), ki so ustanovljene izključno v ta namen in jih združujejo njihovi solastniški deleži – približno sedem let zagotavljajo financiranje in uporabo potniške ladje za križarjenje Le Levant.

Sodišče prve stopnje v svoji sodbi ugotavlja, da iz izpodbijane odločbe ni mogoče razbrati, kako naj bi zadevna pomoč izpolnjevala tri od štirih pogojev iz člena 87(1) ES. Prvič, Sodišče prve stopnje glede vpliva na trgovino med državami članicami navaja, da Komisija ne opredeli, kako bi lahko zadevna pomoč vplivala na omenjeno trgovino, saj naj bi bila ladja uporabljena v Saint-Pierru in Miquelonu, ki ni del ozemlja Skupnosti. Drugič, Sodišče prve stopnje glede ugodnosti, dodeljene prejemniku pomoči, in selektivnosti te ugodnosti meni, da iz izpodbijane odločbe ni mogoče razbrati, zakaj zadevna pomoč pomeni prednost za zasebne vlagatelje. Tretjič, Sodišče prve stopnje glede učinkov navedene pomoči na konkurenco navaja, da izpodbijana odločba ne vsebuje navedb, na podlagi katerih bi lahko ugotovili, kako in na katerem trgu pomoč vpliva ali bi lahko vplivala na konkurenco. Zaradi te pomanjkljive obrazložitve je Sodišče prve stopnje odločbo Komisije razglasilo za nično.

V zvezi s tem lahko dodamo, da je Sodišče prve stopnje ugotovilo tudi nezadostno ali pomanjkljivo obrazložitev, zaradi česar je v sodbah **Ufex in drugi proti Komisiji**, **Lucchini proti Komisiji** in **Italija in Wam proti Komisiji**³⁴ izpodbijano odločbo delno oziroma v celoti razglasilo za nično.

Čeprav se je Sodišče prve stopnje v tem letu opredelilo glede več drugih vprašanj sistema državnih pomoči, se na koncu omejujemo na omembo zadeve, v kateri je bila izdana sodba **British Aggregates proti Komisiji**, v kateri je Sodišče prve stopnje obravnavalo, ali lahko nacionalni ukrep selektivno daje prednost izključno določenim podjetjem ali določenim gospodarskim panogam³⁵.

V tej zadevi je Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska vpeljalo ekološko dajatev, s katero je načeloma obdavčena prodaja neobdelanih granulotov – zrnatih materialov prve ekstrakcije, ki se uporabljajo v gradbeništvu – in katere namen je povečati uporabo recikliranih granulotov ali drugih substitutov neobdelanih granulotov, pospeševati njihovo racionalno uporabo in zagotoviti internalizacijo škode za okolje zaradi pridobitve granulotov, ki so zajeti z dajatvijo v skladu z načelom „plača povzročitelj obremenitve“. Ob takem davčnem ukrepu je moralo Sodišče prve stopnje preveriti, ali je Komisija pravilno presodila, da je razlikovanje, uvedeno z obravnavanim

³⁴ Sodbe Sodišča prve stopnje z dne 7. junija 2006 v zadevi Ufex in drugi proti Komisiji, T-613/97, ZOdl., str. II-1531; z dne 19. septembra 2006 v zadevi Lucchini proti Komisiji, T-166/01, še neobjavljena v ZOdl., ter z dne 6. septembra 2006 v zadevi Italija in Wam proti Komisiji, T-304/04 in T-316/04, v pritožbenem postopku, neobjavljena v ZOdl.

³⁵ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 13. septembra 2006 v zadevi British Aggregates proti Komisiji, T-210/02 (v pritožbenem postopku, C-487/06 P). Sodba Sodišča prve stopnje z dne 26. januarja 2006 v zadevi Stadtwerke Schwäbisch Hall in drugi proti Komisiji, T-92/02 (v pritožbenem postopku, C-176/06 P), ZOdl., str. II-11, ki obravnava tudi vprašanje selektivnosti pomoči.

ukrepom, nastalo zaradi narave ali splošne sheme celotnega sistema, ki se uporabi. Če se ugotovi, da je razlikovanje utemeljeno z drugimi cilji, kot jih zasleduje celotni sistem, se načeloma šteje, da zadevni ukrep izpolnjuje pogoj selektivnosti, ki je določen v členu 87(1) ES.

Po mnenju Sodišča prve stopnje je okoljska ali ekološka dajatev samostojen davčni ukrep, za katerega sta značilna okoljevarstveni cilj in posebna osnova za odmero. Ta dajatev določa obdavčitev določenih izdelkov ali storitev tako, da je v njihovo ceno vključena škoda za okolje in/ali da poveča konkurenčnost recikliranih proizvodov ter da proizvajalce in potrošnike usmeri k dejavnostim, ki so bolj okolju prijazne. Države članice, ki imajo pristojnost na področju okoljske politike, pa lahko uvajajo sektorske ekološke dajatve, da bi dosegle določene okoljevarstvene cilje. Države članice imajo pri uravnoteženju številnih prisotnih interesov zlasti pravico opredeliti prednostne naloge na področju varstva okolja in s tem določiti izdelke ali storitve, za katere odločijo, da jih obdavčijo z ekološko dajatvijo. Torej načeloma zgolj okoliščina, da ekološka dajatev pomeni poseben ukrep, ki se nanaša na določene posebne izdelke oziroma storitve, in je ni mogoče uvesti v splošni sistem obdavčitve, ki velja za vse podobne dejavnosti s primerljivim vplivom na okolje, ne dopušča sklepanja, da so podobne dejavnosti, ki niso predmet te ekološke dajatve, deležne selektivne ugodnosti. Komisija v tej zadevi ni prekoračila meja svojega pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ko je ugotovila, da je področje uporabe zadevnega davka lahko upravičeno z zasledovanjem navedenih okoljevarstvenih ciljev in da zato navedeni davek ne pomeni državne pomoči.

2. Postopkovna vprašanja

a) *Pravica zainteresiranih oseb, da predložijo pripombe*

Sodišče prve stopnje je v dveh sodbah, izdanih leta 2006, vztrajalo pri tem, da mora biti odločba o uvedbi postopka tako natančna, da se tretjim omogoči predstavitev njihovih stališč.

Prvič, Sodišče prve stopnje v že navedeni sodbi **Le Levant 001 in drugi proti Komisiji** določa obveznosti Komisije, ki izhajajo iz člena 88(2) ES glede spoštovanja postopkovnih jamstev oseb, ki jih zadeva odločba, s katero se ugotovi, da nacionalni ukrep ni združljiv s skupnim trgom glede na člen 87(1) ES. Sodišče prve stopnje meni, da opredelitev prejemnika pomoči nujno pomeni „bistvena dejanska in pravna vprašanja“ in jo je treba podati v odločbi o uvedbi postopka, če je to na tej stopnji postopka mogoče, saj bo prav na podlagi take opredelitve Komisija lahko sprejela odločbo o vračilu. Vendar Sodišče prve stopnje ugotavlja, da v odločbi o uvedbi postopka ni bilo namiga, da bi lahko bili vlagatelji prejemniki zatrjevane pomoči, temveč je nasprotno dopuščala razlago, da je bila navedena prejemnica upravljavka solastnine, ki je bila opredeljena kot upravljavka in končna lastnica ladje. Sodišče prve stopnje je na podlagi tega sklepalo, da je s tem, ko zasebni vlagatelji niso imeli možnosti učinkovito podati svojih stališč, Komisija kršila člen 88(2) ES in splošno načelo prava Skupnosti, ki zahteva, da je treba vsaki osebi, v zvezi s katero se lahko sprejme odločba, ki posega v položaj, dati

možnost, da lahko učinkovito predstavi svoje stališče v zvezi z obremenilnimi elementi, na katere je Komisija oprla svojo odločbo.

Drugič, Sodišče prve stopnje je v sodbi **Kuwait Petroleum (Nederland) proti Komisiji**³⁶ navedlo, da Komisija v obvestilu o uvedbi postopka ne more biti zavezana k predložitvi dokončne analize glede zadevne pomoči. Nasprotno, nujno je, da Komisija zadostno opredeli okvir preiskave, da pravica zainteresiranih strank, da predložijo pripombe, ne bi izgubila pomena. V tej zadevi je bil v obvestilu prisoten temeljni koncept, ki omogoča identifikacijo upravičenk, tako da je Komisija v okviru razpoložljivih sredstev pravilno opravila nalogo omogočanja zainteresiranim strankam, da v formalnem postopku preiskave pomoči učinkovito predložijo svoje pripombe.

b) *Navajanje dejstev pred Sodiščem prve stopnje, ki v upravnem postopku pred Komisijo niso bila navedena*

Sodišče prve stopnje je v dveh sodbah, razglašeni v tem letu, dopolnilo svojo novejšo sodno prakso s tem, da je omejilo pravico tožeče stranke, da se pred njim sklicuje na dejstva in dokaze, s katerimi Komisija med upravnim postopkom ni razpolagala³⁷.

Tako je Sodišče prve stopnje v sodbi **Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke proti Komisiji**³⁸ razsodilo, da se tožeča stranka, ki ni sodelovala v upravnem postopku, ne more sklicevati na podatke, s katerimi Komisija med upravnim postopkom ni bila seznanjena, čeprav je bila tožeča stranka omenjena po imenu kot upravičenka do zadevne pomoči in je Komisija pozvala nemške organe in morebitne zainteresirane stranke, naj predložijo določene dokaze. Ko je Komisija zainteresiranim osebam že omogočila, da predložijo koristne pripombe, ji namreč ni mogoče očitati, da ni upoštevala morebitnih dejstev, ki bi ji bila lahko predložena med upravnim postopkom, a ji niso bila, ker Komisija po uradni dolžnosti in na podlagi domneve ni zavezana ugotavljati, kateri podatki bi ji lahko bili predloženi.

Sodišče prve stopnje je v sodbi **Ter Lembeek proti Komisiji**³⁹ enako ugotovilo, da se je tožeča stranka ne glede na to, da je bila dobro seznanjena z začetkom formalnega postopka preiskave in nujnostjo ter pomembnostjo dejstva, da posreduje določene informacije, odločila, da ne bo sodelovala pri tem postopku, vendar pa ni trdila, da odločba o uvedbi ni bila dovolj obrazložena, da bi ji omogočala učinkovito izvrševanje njenih pravic. V teh okoliščinah se tožeča stranka pred Sodiščem prve stopnje prvič ni

³⁶ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 31. maja 2006 v zadevi Kuwait Petroleum (Nederland) proti Komisiji, T-354/99, ZOdl., str. II-1475.

³⁷ Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 14. januarja 2004 v zadevi Fleuren Compost proti Komisiji, T-109/01, Recueil, str. II-127, točki 50 in 51, ter z dne 11. maja 2005 v zadevi Saxonia Edelmetalle in Zemag proti Komisiji, T-111/01 in T-133/01, točke od 67 do 70, ZOdl., str. II-1579.

³⁸ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. aprila 2006 v zadevi Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke proti Komisiji, T-17/03, ZOdl., str. II-1139.

³⁹ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 23. novembra 2006 v zadevi Ter Lembeek proti Komisiji, T-217/02, še neobjavljena v ZOdl.

mogla sklicevati ne na informacije, ki Komisiji niso bile poznane v trenutku sprejetja izpodbijane odločbe, ne na tožbeni razlog, ki je utemeljen samo s podatki, ki Komisiji v trenutku sprejetja izpodbijane odločbe niso bili poznani, saj je ta nedopusten.

c) *Razumen rok*

V zadevi, v kateri je bila izdana sodba **Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid in Federación Catalana de Estaciones de Servicio proti Komisiji**⁴⁰ je predhodna preiskava, določena v členu 88(3) ES, trajala skoraj 28 mesecev. Sodišče prve stopnje je presodilo, da ob tem, da je treba v smislu člena 88(3) ES razumno trajanje postopka preiskave presojati glede na okoliščine vsake posamezne zadeve, v zadevi ne količina dokumentov, ki sta jih tožeči stranki predložili Komisiji, ne druge okoliščine zadeve ne utemeljujejo trajanja predhodne preiskave, ki jo je izvedla Komisija. Ker pa tožeči stranki nista dokazali obstoja drugih okoliščin, samo dejstvo, da je bila odločba sprejeta po poteku razumnega roka, po mnenju Sodišča prve stopnje ne zadostuje za nezakonitost odločbe, ki jo je sprejela Komisija. Sodišče je zato ničnostno tožbo zavrnilo.

D. Znamka Skupnosti

Tudi v tem letu so bile odločitve v zvezi z Uredbo Sveta (ES) št. 40/94⁴¹ zelo številne. Število rešenih zadev v zvezi z znamkami (90) predstavlja 20 % vseh zaključenih zadev Sodišča prve stopnje v letu 2006.

1. Absolutni razlogi za zavrnitev registracije

Od skupaj osmih sodb, v katerih se je meritorno odločalo v zadevah v zvezi z absolutnimi razlogi za zavrnitev registracije, je Sodišče prve stopnje dvakrat razveljavilo izpodbijani akt⁴². Sodna praksa v letu 2006 glede absolutnih razlogov za zavrnitev se nanaša predvsem na neobstoj razlikovalnega učinka in na opisni značaj (člen 7(1)(b) in (c) Uredbe št. 40/94). Za opisno oziroma brez razlikovalnega učinka so bili na primer ugotovljeni oblika plastične steklenice za pijače, začimbe in tekočo hrano; znak „WEISSE SEITEN“, med drugim za določene nosilce zapisov in papirne proizvode, ter podolgovata oblika, ki spominja na predeno ali zvitek za določene prehrabene proizvode⁴³.

⁴⁰ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 12. decembra 2006 v zadevi Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid in Federación Catalana de Estaciones de Servicio proti Komisiji, T-95/03, še neobjavljena v ZOdL.

⁴¹ Uredba Sveta (ES) št. 40/94 z dne 20. decembra 1993 o znamki Skupnosti (UL 1994, L 11, str. 1).

⁴² Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 4. oktobra 2006 v zadevi Freixenet proti UUNT (Znak v obliki črne mat polirane steklenice), T-188/04, in v zadevi Freixenet proti UUNT (Oblika bele brušene steklenice), T-190/04, še neobjavljeni v ZOdL.

⁴³ Sodbe Sodišča prve stopnje z dne 15. marca 2006 v zadevi Develley proti UUNT (Oblika plastične steklenice), T-129/04 (v pritožbenem postopku, C-238/06 P), ZOdL., str. II-811, z dne 16. marca 2006 v zadevi Telefon & Buch proti UUNT – Herold Business Data (Weisse Seiten), T-322/03, ZOdL., str. II-835, in z dne 31. maja 2006 v zadevi De Waele proti UUNT (Oblika klobase), T-15/05, ZOdL., str. II-1511.

2. Relativni razlogi za zavrnitev registracije

Letošnja sodna praksa se je v zvezi s tem ponovno izkazala za zelo bogato. Omenimo lahko na primer podrobnosti o razmerju med razlikovalnim učinkom in ugledom v sodbi **Vitakraft-Werke Wührmann proti UUNT – Johnson's Veterinary Products (VITACOAT)** ali o presoji *ratione temporis* konflikta med znamkama v sodbi **MIP Metro proti UUNT – Tesco Stores (METRO)**⁴⁴. Tu bomo posebej predstavili zgolj dve novosti, in sicer pojem „družina znamk“ in obseg varstva, ki ga daje resna in dejanska uporaba znamke.

a) Pojem „družina znamk“

Sodišče prve stopnje je v sodbi **Ponte Finanziaria proti UUNT – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE)** natančno določilo pomen pojma „družina znamk“ za presojo verjetnosti zmede⁴⁵. V tej zadevi je tožeča stranka zatrjevala, da prejšnje znamke, za katere je bil značilen skupen besedni element („bridge“), pomenijo „družino znamk“ ali „serijo znamk“. Po njenem mnenju bi lahko taka okoliščina ustvarila objektivno verjetnost zmede. Po mnenju Sodišča prve stopnje pa je treba, čeprav Uredba št. 40/94 ne vsebuje pojma „serija znamk“, verjetnost zmede presojati celovito, upoštevajoč vse upoštevne dejavnike v zadevi. Dodalo pa je, da tak upoštevni dejavnik za presojo obstoja verjetnosti zmede pomeni dejstvo, da ugovor zoper prijavo znamke Skupnosti temelji na več prejšnjih znamkah in da so te znamke take, da jih je mogoče obravnavati, kot da so del iste „serije“ oziroma „družine“ znamk. To je možno v primeru, da bodisi v celoti ponazarjajo isti razlikovalni element z dodatkom figurativnega ali besednega elementa, ki jih medsebojno razlikuje, bodisi je zanje značilna ponovitev iste predpone ali pripone, ki izhaja iz originalne znamke. V teh primerih je namreč verjetnost zmede ustvarjena zaradi možnosti povezovanja med prijavljeno znamko in prejšnjimi znamkami, ki so del serije, če je prijavljena znamka prejšnjim tako podobna, da lahko potrošnika zavede, da je prijavljena znamka del iste serije in da so proizvodi, ki jih označuje, istega trgovskega ali sorodnega porekla kot proizvodi, ki jih zajemajo prejšnje znamke.

Vendar je Sodišče prve stopnje to rešitev omejilo na primere, v katerih sta pogoja izpolnjena kumulativno. Prvič, imetnik serije prejšnjih registracij mora priskrbeti dokaz o uporabi vseh znamk, ki pripadajo seriji, ali vsaj o uporabi števila znamk, ki lahko sestavljajo „serijo“. Drugič, poleg podobnosti znamkam, ki pripadajo seriji, mora imeti prijavljena znamka tudi lastnosti, ki jo lahko ločijo od serije. Sodišče prve stopnje navaja, da to na primer ni mogoče, če se skupni element prejšnjih serijskih znamk v prijavljeni znamki uporabi v drugačnem položaju od tega, v kakršnem se navadno pojavlja v znamkah, ki pripadajo seriji, ali s pomensko drugačno vsebino. V tej zadevi je Sodišče prve stopnje ugotovilo, da vsaj prvi od obeh pogojev ni bil izpolnjen, saj je tožeča stranka dokazala prisotnost na trgu le za dve prejšnji znamki iz navedene serije.

⁴⁴ Glej sodbi Sodišča prve stopnje z dne 12. julija 2006 v zadevi Vitakraft-Werke Wührmann proti UUNT – Johnson's Veterinary Products (VITACOAT), T-277/04, in z dne 13. septembra 2006 v zadevi MIP Metro proti UUNT – Tesco Stores (METRO), T-191/04 (v pritožbenem postopku, C-493/06 P), še neobjavljeni v ZOdL.

⁴⁵ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 23. februarja 2006 v zadevi Ponte Finanziaria proti UUNT – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE), T-194/03 (v pritožbenem postopku, C-234/06 P), ZOdL, str. II-445.

b) *Obseg varstva na podlagi resne in dejanske uporabe znamke*

Člen 15(1) Uredbe št. 40/94 določa: „če v obdobju petih let po registraciji imetnik ni začel resno in dejansko uporabljati znamke Skupnosti v Skupnosti za blago ali storitve, za katere jo je registriral, ali če je bila takšna uporaba prekinjena v obdobju petih zaporednih let, se za znamko Skupnosti uporabljajo sankcije iz te uredbe, razen če obstajajo upravičeni razlogi za neuporabo.“ Drugi odstavek tega člena določa, da resna in dejanska uporaba pomeni tudi uporabo znamke Skupnosti v obliki, ki se glede na obliko, v kateri je bila registrirana, razlikuje v elementih, ki ne spreminjajo razlikovalnega značaja znamke.

Poleg tega v skladu s členom 43(2) Uredbe št. 40/94 velja, da mora imetnik prejšnje znamke Skupnosti, ki je vložil pisni ugovor, če tako zahteva prijavitelj, priskrbeti dokaz o tem, da se je v obdobju petih let pred datumom objave znamke Skupnosti prejšnja znamka Skupnosti resno in dejansko uporabljala v Skupnosti za blago ali storitve, za katere je registrirana in ki jih imetnik navaja kot razlog za ugovor, ali da obstajajo razlogi za neuporabo pod pogojem, da je bila prejšnja znamka Skupnosti na ta dan registrirana vsaj pet let. V skladu z isto določbo tudi velja, da če se je prejšnja znamka Skupnosti uporabljala le za del blaga ali storitev, za katere je registrirana, se za namene preizkusa ugovora šteje, da je registrirana le za ta del blaga ali storitev. Tretji odstavek člena 43 Uredbe št. 40/94 razširja uporabo teh načel na primere prejšnjih nacionalnih znamk.

V zgoraj navedeni sodbi **Ponte Finanziaria proti UUNT** se je moralo Sodišče prve stopnje opredeliti glede trditve tožeče stranke, ki je temeljila na pojmu „obrambne znamke“. Ta pojem v italijanskem pravu omogoča ureditev izjeme od pravila razveljavitve znamke zaradi neuporabe, če je imetnik neuporabljanе znamke obenem imetnik druge znamke ali več drugih podobnih znamk, ki so v veljavi, od katerih se vsaj ena uporablja za označbo istih proizvodov ali storitev.

Vendar je Sodišče prve stopnje presodilo, da je pojem „obrambne znamke“ nepoznan v sistemu varstva znamke Skupnosti, ki kot bistven pogoj za priznanje pravic iz znamk določa dejansko uporabo znaka v trgovini z zadevnim blagom ali storitvami. Sodišče prve stopnje je v zvezi s tem navedlo, da obrambne registracije niso „upravičeni razlogi“ za neuporabo iz člena 43(2) Uredbe št. 40/94. Ta pojem se namreč nanaša na obstoj ovir glede uporabe znamke ali na okoliščine, v katerih bi se gospodarsko izkoriščanje znamke, upoštevajoč vse pomembne okoliščine v zadevi, izkazalo za izredno potratno. Tako je lahko na primer, če nacionalna ureditev nalaga omejitve glede trženja proizvodov, označenih z znamko. Nasprotno pa to ne velja pri nacionalni določbi, ki omogoča registracijo znakov kot znamk, ki zaradi svoje izključno obrambne naloge zoper druge znake, ki se bodo gospodarsko izkoriščali, niso namenjeni za uporabo v trgovini.

Možnost, da imetnik znamke dokaže resno in dejansko uporabo znamke s tem, da predloži dokaz o uporabi v trgovini v obliki, ki se nekoliko razlikuje od oblike, v kateri je bila opravljena registracija, nič bolj ne zajema pojma „obrambne znamke“. Po mnenju Sodišča prve stopnje je namen člena 15(2)(a) Uredbe št. 40/94 dejansko omogočiti imetniku znamke, da pri njenem gospodarskem izkoriščanju izvede spremembe glede znaka, ki brez spremenjenega razlikovalnega učinka omogočajo boljše prilagajanje zahtevam trgovine in oglaševanja zadevnega blaga in storitev. Področje uporabe *ratione materiae* te

določbe je treba šteti za omejeno na situacije, v katerih znak, ki ga konkretno uporablja imetnik znamke, pomeni obliko, v kateri se ista znamka gospodarsko izkorišča. Nasprotno ta določba imetniku registrirane znamke ne dovoljuje, da se izogne obveznosti, ki mu nalaga uporabo te znamke, tako da se sklicuje na pravico uporabe podobne znamke, ki je predmet druge registracije.

3. Obličnostna in postopkovna vprašanja

Iz funkcionalne kontinuitete med oddelki Urada za usklajevanje na notranjem trgu (znamke in modeli) (UUNT) izhaja, da mora v zadevah, za katere velja člen 74(1) Uredbe št. 40/94 (v postopku v zvezi z relativnimi razlogi za zavrnitev registracije določa omejitve preizkusa na zahtevani ukrep in na dejstva, dokaze in navedbe, ki so jih podale stranke), odbor za pritožbe svojo odločbo utemeljiti z vsemi dejanskimi in pravnimi elementi, ki jih je zadevna stranka predložila bodisi v postopku pred enoto, ki je odločala na prvi stopnji, bodisi v postopku s pravnim sredstvom z edino izjemo iz člena 74(2) Uredbe št. 40/94 (in sicer možnosti, da UUNT spregleda dejstva, na katera se stranke niso sklicevale, ali dokaze, ki jih zadevne stranke niso predložile v ustreznem času)⁴⁶.

Sodišče prve stopnje je v tem letu nadaljevalo z določanjem obsega svoje sodne prakse s podrobno opredelitvijo predmeta preizkusa, ki ga mora opraviti odbor za pritožbe z dejanskega in pravnega vidika.

Sodišče prve stopnje je po eni strani glede presoje dejstev s strani odbora za pritožbe v sodbah **La Baronia de Turis proti UUNT – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE)** in **Caviar Anzali proti UUNT – Novomarket (Asetra)** presodilo, da lahko odbor za pritožbe izvršuje katerokoli pooblastilo v pristojnosti oddelka, ki je izdal odločbo, zoper katero je bila vložena pritožba, in da se njegov preizkus nanaša na celoten spor, kakršen je v trenutku, ko odloča⁴⁷. Ker tako nadzor odborov za pritožbe ni omejen na nadzor zakonitosti izpodbijane odločbe, temveč devolutivnost pravnega sredstva v pritožbenem postopku obsega novo presojo spora v celoti, morajo odbori za pritožbe v celoti ponovno preizkusiti prvotno vlogo in upoštevati dokaze, ki so jim bili predloženi v ustreznem času. Sodišče prve stopnje je tako razsodilo, da čeprav odstavek 2 člena 74 Uredbe št. 40/94 UUNT daje možnost, da ne upošteva dokazov, ki jih zadevne stranke niso predložile „v ustreznem času“, pa je ta pojem treba razlagati v okviru postopka pred odborom za pritožbe, kot da se nanaša na rok za vložitev pritožbe in na roke, ki so določeni med zadevnim postopkom. Ta pojem se uporablja v okviru vsakega postopka, ki poteka pred UUNT, tako da potek rokov, ki jih je za predložitev dokazov določil prvostopenjski organ, ne vpliva na vprašanje, ali so ti bili pred odborom za pritožbe predloženi „v ustreznem času“. Odbor za pritožbe je tako zavezan upoštevati dokaze, ki so mu predloženi, ne glede na to, ali so ti bili predloženi pred oddelkom za ugovore ali ne. Tako v tej zadevi predložitev spornih dokumentov v smislu člena 74(2) Uredbe št. 40/94 ni mogla biti obravnavana kot prepozna, saj so bili

⁴⁶ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 23. septembra 2003 v zadevi Henkel proti UUNT – LHS (UK) (KLEENCARE), T-308/01, Recueil, str. II-3253, točka 32.

⁴⁷ Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 10. julija 2006 v zadevi La Baronia de Turis proti UUNT – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE), T-323/03, in z dne 11. julija 2006 v zadevi Caviar Anzali proti UUNT – Novomarket (Asetra), T-252/04, še neobjavljeni v ZDl.

dokumenti predloženi v prilogi k izjavi pred odborom za pritožbe v roku štirih mesecev, ki ga določa člen 59 Uredbe št. 40/94.

Sodišče prve stopnje je kljub temu razsodilo, da je treba preučiti posledice te zmotne uporabe prava, pri čemer kršitev postopka nima za posledico delne ali celotne razveljavitve odločbe, razen če se ugotovi, da bi bila odločba brez te nepravilnosti vsebinsko drugačna. V tej zadevi je Sodišče prve stopnje, sklicujoč se na to, da s svojo presojo ne sme nadomestiti presoje zadevnih elementov s strani UUNT, menilo, da se ne more izključiti, da so dokazi, ki jih je odbor za pritožbe nezakonito zavrnil, lahko takšni, da bi spremenili vsebino izpodbijane odločbe. Zato je izpodbijano odločbo razveljavilo⁴⁸.

Sodišče prve stopnje je po drugi strani glede pravnega preizkusa, ki ga mora opraviti odbor za pritožbe, v sodbi **DEF-TEC Defense Technology proti UUNT – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR)** razsodilo, da ta preizkus načeloma ni izključno omejen na pritožbene razloge stranke, ki je vložila pritožbo⁴⁹. Zato mora odbor za pritožbe, tudi če stranka, ki je vložila tožbo, ni navajala posebnega tožbenega razloga, kljub temu z vidika vseh upoštevni dejstev in dokazov preizkusiti, ali je bila lahko odločba, ki je predmet pritožbe, zakonito sprejeta ali ne. V tej zadevi je tožeča stranka pred Sodiščem prve stopnje zahtevala razveljavitev odločbe oddelka za ugovore, ker na njej ni bilo podpisov. Sodišče je razsodilo, da čeprav ta tožbeni razlog ni bil navajan pred odborom za pritožbe in ob domnevi, da je podana kršitev obličnostnih pravil, ki se uporabijo, bi ga moral odbor za pritožbe preučiti po uradni dolžnosti.

Sodišče prve stopnje je v tem letu prav tako s postopkovnega vidika načelo še vprašanje dokazov, na katere se lahko sklicuje pred njim zoper odločbo odbora za pritožbe.

Sodišče prve stopnje se je v zgoraj navedeni sodbi **Vitakraft-Werke Wührmann proti UUNT** tako pri zavzetju stališča, da dejstva, na katera se stranka sklicuje pred Sodiščem prve stopnje, pa se nanje ni predhodno sklicevala pred organi UUNT, lahko vplivajo na zakonitost odločbe odbora za pritožbe le, če bi jih bil UUNT dolžan upoštevati po uradni dolžnosti, oprlo na svojo sodno prakso. Ker člen 74(1) Uredbe št. 40/94 določa, da je v postopku o relativnih razlogih za zavrnitev registracije preizkus UUNT omejen na zahtevani ukrep ter na dejstva, dokaze in navedbe, ki so jih podale stranke, UUNT ni dolžan po uradni dolžnosti upoštevati dejstev, ki jih stranke niso navajale. S takimi dejstvi zato ni mogoče izpodbijati zakonitosti odločbe odbora za pritožbe.

Nasprotno je Sodišče prve stopnje v sodbi **Armacell proti UUNT – nmc (ARMAFOAM)** razsodilo, da dejstvo, da se je v obravnavani zadevi stranka pred oddelkom za ugovore strinjala s tem, da bi lahko bili zadevni proizvodi morebiti enaki, in je nato pred odborom za pritožbe izjavila, da vprašanja podobnosti proizvodov ni mogoče obravnavati zaradi domnevne razlike, ki ločuje nasprotujoča si znaka, nikakor nima za posledico, da UUNT ni dolžan obravnavati vprašanja, ali so proizvodi, ki so označeni z zadevnimi znamkami,

⁴⁸ Za vsebinsko podobno analizo glej zgoraj navedeno sodbo Torre Muga.

⁴⁹ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. septembra 2006 v zadevi DEF-TEC Defense Technology proti UUNT – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR), T-6/05, še neobjavljena v ZODl.

podobni ali enaki⁵⁰. Taka okoliščina torej nima za posledico, da ta stranka nima pravice, da pred Sodiščem prve stopnje v mejah pravnega in dejanskega okvira spora pred odborom za pritožbe izpodbija ugotovitve tega odbora glede tega vprašanja.

E. Dostop do dokumentov

V tem letu sta bili razglašeni le dve sodbi, ki sta obravnavali zavrnitev dostopa do dokumentov glede na Uredbo št. 1049/2001⁵¹. Ti dve sodbi pa sta Sodišču prve stopnje vendarle omogočili, da je opredelilo obseg izjem, ki temeljijo na varstvu namena inšpekcije in preiskave ter na varstvu sodnih postopkov.

Sodišče prve stopnje je po eni strani v sodbi **Technische Glaswerke Ilmenau proti Komisiji** o zavrnitvi prošnje za dostop do dokumentov v zvezi z državnimi pomočmi odločilo, da zgolj dejstvo, da Komisija navaja, da bi lahko dostop škodoval potrebnemu dialogu med Komisijo, državo članico in podjetji, glede katerih poteka preiskava, ne dokazuje obstoja posebnih okoliščin, ki upravičujejo, da se ne opravi konkreten in posamičen preizkus dokumentov, do katerih je bil zaprošen dostop.

Po drugi strani se je Sodišče prve stopnje v sodbi **Franchet in Byk proti Komisiji** ukvarjalo z zavrnitvijo dostopa do različnih dokumentov OLAF in notranje revizijske službe Komisije. O teh dokumentih so bili obveščeni francoski in luksemburški sodni organi v okviru preiskave o nepravilnostih, ki naj bi bile zagrešene v okviru Eurostata. Osumljenca v tej zadevi sta bili tožeči stranki.

Sodišče prve stopnje je po tem, ko je spomnilo, da je treba izjeme od načela dostopa do dokumentov institucij razlagati in uporabljati restriktivno, preučilo, kako je Komisija uporabila te izjeme, in sicer izjeme na podlagi varstva sodnih postopkov in namena inšpekcije, preiskave in revizije.

Glede prve izjeme je Sodišče prve stopnje menilo, da naj v okoliščinah te zadeve Komisija ne bi mogla sprejeti, da so bili različni dokumenti, ki jih je poslal OLAF, pripravljeni izključno za sodni postopek. Ukrepi, ki jih pristojni nacionalni organi ali institucije sprejmejo v zvezi s poročili in informacijami, ki jih pošlje OLAF, namreč sodijo v izključno in nedeljeno pristojnost teh organov in povsem mogoče je, da obvestilo OLAF nacionalnim organom ali instituciji ne privede do uvedbe sodnega postopka na nacionalni ravni ali disciplinskega ali upravnega postopka na ravni Skupnosti. Spoštovanje nacionalnih postopkovnih predpisov je zadostno zagotovljeno, če se institucija prepriča, da razkritje dokumentov ne krši nacionalnega prava. OLAF bi se v primeru dvoma moral posvetovati z nacionalnim sodiščem in bi moral dostop zavrniti le, če bi nacionalno sodišče nasprotovalo razkritju omenjenih dokumentov.

⁵⁰ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 10. oktobra 2006 v zadevi Armacell proti UUNT – nmc (ARMAFOAM), T-172/05, še neobjavljena v ZOdL.

⁵¹ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, str. 43). Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 6. julija 2006 v zadevi Franchet in Byk, T-391/03 in T-70/04, in z dne 14. decembra 2006 v zadevi Technische Glaswerke Ilmenau proti Komisiji, T-237/02, še neobjavljeni v ZOdL.

Glede druge izjeme na podlagi varstva namena inšpekcije, preiskave in revizije je Sodišče prve stopnje presodilo, da ta izjema velja samo, če bi lahko razkritje obravnavanih dokumentov ogrozilo dokončanje zadevnih inšpekcij, preiskav ali revizij. Torej je treba preveriti, ali so inšpekcije in preiskave, ki bi jih razkritje zahtevanih dokumentov lahko ogrozilo, ob sprejetju izpodbijanih odločb še potekale in ali so trajale razumno dolgo. Komisija v tej zadevi ni napačno uporabila prava in ni kršila pooblastila za odločanje po prostem preudarku, ko je menila, da je treba ob sprejetju prve izpodbijane odločbe dostop do dokumentov, poslanih francoskim in luksemburškim organom, zavrniti zato, ker bi njihovo razkritje škodovalo varstvu namena inšpekcij, preiskav in revizij. Kljub temu pa se izkaže, da se je OLAF glede nekaterih njegovih sporočil Komisiji opredelil *in abstracto*, ne da bi v pravno zadostni meri dokazal, da bi razkritje teh dokumentov povzročilo konkretno škodo varstvu namena inšpekcij, preiskav in revizij in da se uporabljena izjema dejansko nanaša na vse informacije, vsebovane v teh dokumentih. Odločba o zavrnitvi dostopa do teh dokumentov je bila zato razglašena za nično.

Na koncu je treba navesti, da so bila v sodbi **Kallianos proti Komisiji** pri odločanju v okviru tožbe, ki jo je uradnik vložil zoper odločbo o odtegljaju od njegove plače, o tožbenem razlogu pomanjkljive transparentnosti⁵² uporabljena načela, ki izhajajo iz Uredbe št. 1049/2001. V tej zadevi je tožeča stranka zahtevala dostop do mnenja pravne službe Komisije, ki se je nanašalo nanjo. Čeprav tožeča stranka ni vložila prošnje na podlagi Uredbe št. 1049/2001, je bilo v skladu s sodno prakso v zvezi s to ureditvijo odloženo, da je Komisija delno kršila pravico tožeče stranke do vpogleda v spis. Vendar pa Sodišče prve stopnje odločbe Komisije ni razglasilo za nično, ker zavrnitev razkritja zadevnih pravnih mnenj ni škodila obrambi tožeče stranke.

F. Skupna zunanja in varnostna politika (SZVP) – Boj proti terorizmu

Sodišče prve stopnje je v tem letu razglasilo tri sodbe na področju boja proti terorizmu⁵³. Prvi dve dopolnjujeta načela, postavljena v sodbi Yusuf in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji ter v sodbi Kadi proti Svetu in Komisiji⁵⁴, medtem ko tretja spada v nov pravni okvir.

Varnostni svet Združenih narodov je po terorističnih napadih 11. septembra 2001 sprejel več resolucij, s katerimi je vse države članice Organizacije združenih narodov (OZN) pozval k zamrznitvi sredstev in drugih finančnih virov oseb in subjektov, povezanih s talibani,

⁵² Sodba Sodišča prve stopnje z dne 17. maja 2006 v zadevi Kallianos proti Komisiji, T-93/04 (v pritožbenem postopku, C-323/06 P), še neobjavljena v ZOdl.

⁵³ Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 12. julija 2006 v zadevi Ayadi proti Svetu, T-253/02 (v pritožbenem postopku, C-403/06 P), še neobjavljena v ZOdl., ter v zadevi Hassan proti Svetu in Komisiji, T-49/04 (v pritožbenem postopku, C-399/06 P), še neobjavljena v ZOdl., in sodba Sodišča prve stopnje z dne 12. decembra 2006 v zadevi Organizacija Mudžahidov iranskega ljudstva proti Svetu, T-228/02, še neobjavljena v ZOdl.

⁵⁴ Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 21. septembra 2005 v zadevi Yusuf in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji, T-306/01 (v pritožbenem postopku, C-45/05 P), ZOdl., str. II-3533, ter z dne 21. septembra 2005 v zadevi Kadi proti Svetu in Komisiji, T-315/01 (v pritožbenem postopku, C-402/05 P), ZOdl., str. II-3649.

Osamo bin Ladnom in mrežo Al-Kaida. Varnostni svet je odboru za sankcije naložil, naj identificira zadevne osebe in posodoblja seznam teh oseb. Skupnost je te resolucije uveljavila z uredbami Sveta, ki odredajo zamrznitev sredstev zadevnih oseb in subjektov. Slednji so bili vpisani na seznam, ki ga Komisija redno pregleduje, in sicer na podlagi posodobitev, ki jih opravi odbor za sankcije. Države lahko s soglasjem odbora za sankcije iz humanitarnih razlogov dovolijo odstopanja od zamrznitve sredstev. V skladu s posebnim postopkom je s posredovanjem države, v kateri zadevna oseba prebiva ali katere državljan je, odboru za sankcije mogoče predložiti zahtevo za izbris s seznama.

Chafiq Ayadi, tunizijski državljan s prebivališčem v Dublinu (Irska), in Faraj Hassan, libijski državljan, zaprt v zaporu v Brixtonu (Združeno kraljestvo), sta bila vpisana na zadevni seznam Skupnosti. Sodišču prve stopnje sta predlagala, naj razglasi ničnost tega ukrepa, Sodišče prve stopnje pa je v dveh sodbah, ki sta bili izdani v zvezi s tem, pojasnilo več vprašanj glede postopka zamrznitve sredstev.

V zgoraj navedeni sodbi **Ayadi proti Svetu** je Sodišče prve stopnje potem, ko je spomnilo, da zamrznitev sredstev, ki je predvidena z izpodbijano uredbo, ne krši splošno priznanih temeljnih človekovih pravic (*ius cogens*), priznalo, da je tak ukrep posebej oster. Kljub temu je dodalo, da pomembnost ciljev, ki jih zasledujejo zadevni predpisi, upravičuje take negativne posledice, in da zamrznitev sredstev zadevnim posameznikom ne onemogoča, da bi glede na okoliščine imeli zadovoljivo osebno, družinsko in socialno življenje. Zlasti jim ni prepovedano opravljati poklicne dejavnosti, upoštevajoč seveda, da je prejemanje dohodkov od te dejavnosti urejeno s predpisi.

Sodišče prve stopnje glede postopka izbrisa s seznama ugotavlja, da navodila odbora za sankcije in izpodbijana uredba Sveta določajo, da ima posameznik pravico, da s posredovanjem vlade države, v kateri prebiva ali katere državljan je, odboru za sankcije predloži predlog za ponovni preizkus njegovega primera. To pravico torej zagotavlja tudi pravni red Skupnosti. V okviru preizkusa takega predloga so države članice dolžne spoštovati temeljne pravice zadevnih oseb, če to ne ovira dobrega izvrševanja njihovih obveznosti na podlagi listine Združenih narodov. Države članice morajo zlasti v največji možni meri zagotavljati, da imajo zadevne osebe možnost učinkovito predstaviti svoje stališče pred pristojnimi nacionalnimi organi. Države članice ne morejo zavrniti uvedbe postopka ponovnega preizkusa zgolj iz razloga, da zadevna oseba ne more predložiti točnih in upoštevanih podatkov, pri čemer se slednja ni mogla seznaniti z natančnimi razlogi, ki so upravičevali njeno vključitev na seznam, ker so ti razlogi zaupni. Države članice so prav tako dolžne poskrbeti za to, da se primer zadevnih oseb predloži odboru za sankcije brez zamude, nepristransko in korektno, če je to objektivno upravičeno glede na predložene upoštevne podatke.

Končno lahko zadevne osebe na nacionalnih sodiščih vložijo tožbo zoper zavrnitev s strani pristojnega nacionalnega organa, da bi njihov primer predložil odboru za sankcije v ponovni preizkus, pri čemer je morebiti podana zloraba. Nujnost, da se zagotovi polno učinkovanje prava Skupnosti, lahko nacionalno sodišče privede do tega, da po potrebi ne upošteva nacionalnega pravila – kot je pravilo, ki izključuje sodni nadzor nad zavrnitvijo nacionalnih organov, da zagotovijo svojim državljanom diplomatsko zaščito –, ki ovira izvrševanje te pravice. V tej zadevi je Sodišče prve stopnje menilo, da morata C. Ayadi in F. Hassan imeti pravico, da na podlagi nacionalnega prava sprožita sodni postopek, če imata namen izpodbijati zatrjevano nekorektno ravnanje irskih in britanskih organov do njiju.

Zgoraj navedena sodba **Organizacija Mudžahidov iranskega ljudstva proti Svetu** se prav tako nanaša na boj proti terorizmu, vendar spada v drug pravni okvir, iz katerega izhajajo drugačna načela. Varnostni svet Združenih narodov je 28. septembra 2001 sprejel resolucijo, s katero je vse države članice OZN pozval k boju z vsemi sredstvi proti terorizmu in njegovemu financiranju, zlasti k zamrznitvi sredstev oseb in subjektov, ki izvršujejo ali nameravajo izvršiti teroristična dejanja. Ta resolucija se od resolucij v zgoraj navedenih sodbah Yusuf in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji, Kadi proti Svetu in Komisiji, Ayadi proti Svetu in Hassan proti Svetu in Komisiji razlikuje v tem, da identifikacijo oseb, katerih sredstva je treba zamrzniti, opravijo države. V Skupnosti je bila ta resolucija uveljavljena zlasti z dvema skupnima stališčema in uredbo Sveta, ki so bili sprejeti 27. decembra 2001 in odredijo zamrznitev sredstev oseb in subjektov, vpisanih na seznam, ki ga je Svet pripravil in ga redno posodablja⁵⁵. Svet je s skupnim stališčem in sklepom z dne 2. maja 2002 posodobil seznam zadevnih oseb in subjektov, v katerega je vključil zlasti Organizacijo Mudžahidov iranskega ljudstva (OMIL)⁵⁶. Po tem je Svet sprejel več skupnih stališč in sklepov o posodobitvi zadevnega seznama, ki je še zmeraj vseboval OMIL. Slednja je na Sodišče prve stopnje vložila tožbo za razglasitev ničnosti teh skupnih stališč in sklepov v delih, kjer se nanašajo nanjo.

Sodišče v sodbi ugotavlja, da so nekatere temeljne pravice in jamstva, zlasti pravica do obrambe, obveznost obrazložitve in pravica do učinkovitega sodnega varstva, načeloma polno zagotovljene v okviru sprejetja sklepa Skupnosti o zamrznitvi sredstev na podlagi zadevne uredbe. Sodišče prve stopnje glede pravice do obrambe razlikuje med to zadevo in zadevami, v katerih sta bili izdani sodba Yusuf in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji ter sodba Kadi proti Svetu in Komisiji. Ker je bila v tej zadevi namreč konkretna določitev oseb in subjektov, katerih sredstva je treba zamrzniti, prepuščena presoji članic OZN, ta opredelitev spada v izvajanje izvirne pristojnosti, ki z vidika prava OZN vključujejo diskrecijsko presojo Skupnosti. V teh okoliščinah mora Svet načeloma v celoti spoštovati pravico zadevnih oseb do obrambe.

Sodišče prve stopnje, ki je nato določilo obseg teh pravic in jamstev ter njihove omejitve v okviru sprejetja ukrepa Skupnosti o zamrznitvi sredstev, je najprej odločilo, da splošno načelo spoštovanja pravice do obrambe ne zahteva, da bi moral Svet, ko je sprejemal prvotni sklep o zamrznitvi sredstev, zaslišati zadevne osebe, saj naj bi imel ta sklep učinek presenečenja. To načelo pa po drugi strani zahteva, da se elementi, na katerih temelji sklep o zamrznitvi sredstev, razen če temu nasprotujejo nujni varnostni razlogi Skupnosti ali varnostni razlogi njenih držav članic ali razlogi v zvezi z vodenjem njihovih mednarodnih odnosov, sporočijo v največjem možnem obsegu bodisi sočasno ali takoj, ko je to mogoče po sprejetju takega sklepa. Z enako izjemo je treba zadevnim osebam pred sprejetjem vsakega poznejšega sklepa o ohranitvi zamrznitve sredstev omogočiti, da učinkovito uveljavljajo svoja stališča.

Z enako izjemo se mora obrazložitev prvotnega ali poznejšega sklepa o zamrznitvi sredstev vsaj posebej in konkretno nanašati na okoliščine, katerih posledica je zamrznitev sredstev,

⁵⁵ Skupno stališče 2001/930/SZVP o boju proti terorizmu (UL L 344, str. 90), Skupno stališče 2001/931/SZVP o uporabi posebnih ukrepov za boj proti terorizmu (UL L 344, str. 93), ter Uredba (ES) št. 2580/2001 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu (UL L 344, str. 70).

⁵⁶ Skupno stališče 2002/340/SZVP o posodobitvi Skupnega stališča 2001/931 (UL L 116, str. 75), in Sklep 2002/334/ES o izvedbi člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001 in razveljavitvi Sklepa 2001/927/ES (UL L 116, str. 33).

in sicer zlasti na natančne podatke ali dejstva iz spisa, ki dokazujejo, da je sklep glede zadevnih oseb sprejel pristojni organ države članice. Obrazložitev mora zajemati tudi razloge, na podlagi katerih je Svet v okviru svoje diskrecijske pravice presodil, da je treba zoper zadevne osebe sprejeti tak ukrep.

Pravica do učinkovitega sodnega varstva je zagotovljena s pravico zadevnih oseb, da proti sklepu, s katerim je bila odrejena ali ohranjena zamrznitev njihovih sredstev, vložijo tožbo na Sodišče prve stopnje. Glede na široko polje proste presoje, ki ga ima Svet na tem področju, se mora nadzor Sodišča prve stopnje nad zakonitostjo takih sklepov omejiti na preverjanje spoštovanja pravil glede postopka, obrazložitve, pravilnost ugotovljenega dejanskega stanja, očitne napake pri presoji dejstev in zlorabo pooblastil.

Sodišče prve stopnje, ki je v obravnavani zadevi uporabilo ta načela, poudarja, da upoštevni predpisi izrecno ne predvidevajo nobenega postopka obveščanja o obremenilnih okoliščinah in zaslišanja zadevnih oseb, bodisi pred sprejetjem ali ob sprejetju prvotnega sklepa o zamrznitvi njihovih sredstev bodisi v okviru sprejetja poznejših sklepov o ohranitvi zamrznitve sredstev, z namenom, da bi se njihovo ime izbrisalo s spornega seznama. Sodišče prve stopnje nato ugotavlja, da pred vložitvijo tožbe OMIL sploh niso bile sporočene okoliščine, ki so privedle do zamrznitve sredstev. Niti prvotni sklep o zamrznitvi sredstev niti poznejši sklepi o ohranitvi zamrznitve teh sredstev ne omenjajo natančnih podatkov ali okoliščin iz spisa, ki bi dokazovali, da je sklep, ki upravičuje vključitev te organizacije na sporni seznam, sprejel pristojni nacionalni organ. Sodišče prve stopnje iz tega zaključuje, da je Svet kršil obveznost obrazložitve. Zato je Sodišče prve stopnje izpodbijani sklep v delu, ki se nanaša na OMIL, razglasilo za ničnega.

II. *Odškodninski spori*

A. **Pogoji za dopustnost odškodninske tožbe**

Odškodninska tožba na podlagi člena 288, drugi odstavek, ES je samostojno pravno sredstvo, ki se od ničnostne tožbe razlikuje v tem, da njen namen ni odprava določenega ukrepa, ampak povračilo škode, ki jo je povzročila institucija. Posebnost odškodninske tožbe je, da jo je treba razglasiti za nedopustno, če je njen namen v resnici umik akta, ki je postal dokončen, kar bi imelo v primeru, da bi ji bilo ugodeno, za posledico odpravo pravnih učinkov zadevnega akta. Sodna praksa je določila, da je to zlasti podano, ko je cilj odškodninske tožbe plačilo zneska, katerega višina je enaka dajatvam, ki jih je plačala tožeča stranka pri izvajanju akta, ki je postal dokončen⁵⁷.

V zadevi, v kateri je bila izdana sodba **Danzer proti Svetu**⁵⁸, sta tožeči stranki vložili odškodninsko tožbo za povračilo škode, za katero trdita, da je bila povzročena zaradi denarnih kazni, ki so jima jih naložili pristojni avstrijski organi na podlagi nacionalnega

⁵⁷ Sodba Sodišča z dne 26. februarja 1986 v zadevi Krohn proti Komisiji, 175/84, Recueil, str. 753, točke 30, 32 in 33.

⁵⁸ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 21. junija 2006 v zadevi Danzer proti Svetu, T-47/02, ZOdl., str. II-1779.

prava, s katerim sta bili preneseni dve direktivi o usklajevanju predpisov o družbah⁵⁹. Stranki se sicer nista sklicevali na nobeno škodo, ki ne bi bila posledica samih učinkov, ki so neposredno in izključno izhajali iz izvršitve teh odločb o denarnih kaznih. Sodišče prve stopnje je iz tega sklepalo, da sta tožeči stranki s pomočjo njune odškodninske tožbe želeli doseči učinke, ki bi pomenili razglasitev ničnosti navedenih odločb, ki so jih izdali nacionalni organi, ki so za to pristojni, zaradi česar je njuna tožba nedopustna.

Sodišče prve stopnje je prišlo do tega sklepa na podlagi več preudarkov glede ureditve pravnih sredstev po pravu Skupnosti. Odločilo je, da ob predpostavki, da bi bilo mogoče šteti, da nacionalne odločbe o denarnih kaznih neposredno izvirajo iz zadevnih direktiv, in da imata tožeči stranki interes za ugotovitev nezakonitost teh direktiv, njuna odškodninska tožba ni primeren okvir za ta namen. V sistemu pravnih sredstev, ki je določen v Pogodbi, je primerno pravno sredstvo to, da se pri nacionalnem sodišču, pri katerem je bilo vloženo pravno sredstvo zoper te odločbe, predlaga, naj se Sodišču predloži vprašanje za predhodno odločanje za presojo veljavnosti spornih določb. V zvezi s tem je Sodišče prve stopnje zanimalo vsakršno upoštevnost dejstva, da so nacionalna sodišča, ki obravnavajo zadevo, zavrnila njuna predloga v tej smeri. Sodišče prve stopnje dejansko navaja, da brez poseganja v morebitno odgovornost zadevne države članice⁶⁰ sodna praksa Sodišča ne priznava absolutne obveznosti predložitve vprašanja za predhodno odločanje⁶¹. Sodišče prve stopnje je torej presodilo, da ni pristojno, da v okviru odškodninske tožbe presoja o primernosti zavrnitve avstrijskih sodišč, da bi vložila predlog za sprejetje predhodne odločbe o veljavnosti spornih določb teh direktiv. Po mnenju Sodišča prve stopnje bi dopustnost odškodninske tožbe tožečim strankam omogočila, da bi obšle zavrnitev predlogov za razglasitev ničnosti nacionalnih odločb o denarnih kaznih, ki so jih izdala nacionalna sodišča, ki so za to edina pristojna, in dejstvo, da so ta sodišča zavrnila, da bi zadevo predložila Sodišču, kar bi škodilo načelu sodnega sodelovanja, ki je temeljno za postopek predhodnega odločanja.

B. Dopustnost predlogov, katerih namen je odreditev

V sodbi **Galileo proti Komisiji**⁶² se je Sodišče prve stopnje opredelilo o dopustnosti predlogov, katerih namen je bil, da bi v okviru odškodninske tožbe prišlo do prenehanja domnevno protipravnih ravnanj Komisije. V tej zadevi so tožeče stranke, ki so imetnice več znamk Skupnosti z znakom Galileo, izpodbijale rabo tega izraza v zvezi s projektom sistema satelitske radionavigacije s strani Komisije in Sodišču prve stopnje predlagale, naj Komisiji prepove rabo tega izraza. Komisija se je sklicevala na nedopustnost tega predloga, pri

⁵⁹ Prva direktiva Sveta 68/151/EGS z dne 9. marca 1968 o uskladitvi zaščitnih ukrepov za varovanje interesov družbenikov in tretjih oseb, ki jih države članice zahtevajo od gospodarskih družb v skladu s členom [48, drugi odstavek, ES], zato da se oblikujejo zaščitni ukrepi z enakim učinkom v vsej Skupnosti (UL L 65, str. 8); Četrta direktiva Sveta 78/660/EGS z dne 25. julija 1978 o letnih računovodskih izkazih posameznih vrst družb, ki temelji na členu [44(2)(g) ES] (UL L 222, str. 11).

⁶⁰ Sodba Sodišča z dne 30. septembra 2003 v zadevi Köbler, C-224/01, Recueil, str. I-10239.

⁶¹ Sodbi Sodišča z dne 6. oktobra 1982 v zadevi CILFIT, 283/81, Recueil, str. 3415, točka 21, in z dne 22. oktobra 1987 v zadevi Foto-Frost, 314/85, Recueil, str. 4199, točka 14.

⁶² Sodba Sodišča prve stopnje z dne 10. maja 2006 v zadevi Galileo International Technology in drugi proti Komisiji, T-279/03 (v pritožbenem postopku, C-325/06 P), ZOdl., str. II-1291.

čemer je trdila, da Pogodba ES sodišču Skupnosti ne daje take pristojnosti, kar velja tudi v okviru odškodninskega spora.

Sodišče prve stopnje je kljub temu menilo, da je sodišče Skupnosti na podlagi člena 288, drugi odstavek, ES in člena 235 ES pristojno, da Skupnosti naloži vse oblike nadomestila, ki so v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic na področju nepogodbene odgovornosti, vključno z, glede na okoliščine primera, restitucijo v obliki odredbe, da se nekaj stori ali opusti. Vendar Direktiva 89/104⁶³ na področju znamk izvaja harmonizacijo, ki daje imetniku znamke pravico, „da tretjim osebam prepove“ njeno uporabo. Sodišče prve stopnje je iz tega sklepalo, da enako varstvo imetnika znamke določajo splošna načela, ki so skupna državam članicam, tako da sodišče Skupnosti načeloma ne sme izključiti Skupnosti iz ustreznega postopkovnega ukrepa, ker so institucije Skupnosti dolžne ravnati v skladu s celotnim pravom Skupnosti, ki vključuje tudi sekundarno pravo.

C. Vzročna zveza

Za nepogodbeno odgovornost Skupnosti, bodisi za zakonito bodisi za protipravno ravnanje, je potrebno, da obstaja vzročna zveza med škodljivim dejstvom in nastalo škodo⁶⁴. V sodbah **Abad Pérez in drugi proti Svetu in Komisiji** in **É.R. in drugi proti Svetu in Komisiji**⁶⁵ je Sodišče prve stopnje opredelilo pojem vzročne zveze v okviru tožb, ki so jih vložili španski rejci in posredne žrtve – nasledniki petih oseb, umrlih v Franciji, ki so zahtevali odškodnino za domnevno utrpelo škodo zaradi ravnanj oziroma opustitev Sveta in Komisije glede širjenja bolezni norih krav in nove različice bolezni Creutzfeldt-Jakob v Evropi.

V tem okviru je Sodišče prve stopnje zlasti navedlo, da je treba na področju, kot je zdravje živali in ljudi, vzročno zvezo med ravnanjem in škodo dokazati na podlagi analize iztožljivega ravnanja institucij glede na obstoječa znanstvena dognanja v tistem trenutku. Poleg tega je v primerih, ko je vedenje, ki domnevno povzroči zatrjevano škodo, v bistvu opustitev, zlasti potrebna gotovost, da je bila navedena škoda dejansko posledica očitane opustitve in da ob drugačnem ravnanju toženih institucij ne bi nastala. Sodišče prve stopnje, ki se je oprlo zlasti na ta načela, je na koncu odločilo, da ni bilo dokazano, da je domnevno nezakonita dejanja in opustitve Sveta in Komisije mogoče šteti za zanesljiv in neposreden vzrok zatrjevane škode. Ni bilo namreč dokazano, da zadevna škoda ne bi nastala, če bi toženi instituciji sprejeli ali bi bili že predčasno sprejeli ukrepe, za katere so jima tožeče stranke očitale, da bi jih morali sprejeti.

⁶³ Prva direktiva Sveta 89/104/EGS z dne 21. decembra 1988 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami (UL 1989, L 40, str. 1).

⁶⁴ Glede odgovornosti za nezakonito ravnanje glej zlasti sodbo Sodišča z dne 5. marca 1996 v zadevi *Brasserie du pêcheur in Factortame*, C-46/93 in C-48/93, Recueil, str. I-1029, točka 51; glede odgovornosti, če ni takega ravnanja, glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 14. decembra 2005 v zadevi *FIAMM in FIAMM Technologies proti Svetu in Komisiji*, T-69/00 (v pritožbenem postopku, C-120/06 P), točka 160, ZOdl., str. II-5393.

⁶⁵ Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 13. decembra 2006 v zadevi *Abad Pérez in drugi proti Svetu in Komisiji*, T-304/01, in *É.R. in drugi proti Svetu in Komisiji*, T-138/03, še neobjavljeni v ZOdl.

D. Odgovornost za nezakonito ravnanje

V skladu z ustaljeno sodno prakso je na področju odgovornosti Skupnosti za škodo, povzročeno posameznikom s kršitvijo prava Skupnosti, ki se pripisuje instituciji ali organu Skupnosti, priznana pravica do odškodnine, če so izpolnjeni trije pogoji, in sicer, da je kršeno pravno pravilo, katerega namen je podelitev pravic posameznikom, da je kršitev dovolj resna in da obstaja neposredna vzročna zveza med kršitvijo obveznosti storilca dejanja in škodo, ki je nastala oškodovancem⁶⁶. Sodišče prve stopnje je v dveh zadevah določilo, kaj je pravno pravilo, katerega cilj je podelitev pravic posameznikom.

Prvič, v že navedeni sodbi **Camós Grau proti Komisiji** je Sodišče prve stopnje odločilo, da je pravilo nepristranskosti, ki je obvezno za institucije pri izpolnjevanju takih nalog preiskave, kot so dodeljene OLAF, poleg splošnega interesa namenjeno varstvu zadevnih oseb, katerim daje subjektivno pravico zahtevati, da se zagotovi spoštovanje ustreznih zagotovil⁶⁷. Torej je treba šteti, da je namen tega pravila podelitev pravic posameznikom. V tej zadevi je bila kršitev tega pravila s strani OLAF resna in očitna. Poleg tega je obstajala neposredna vzročna zveza med to kršitvijo in škodo, ki jo je utrpela tožeča stranka, in sicer napad na njeno čast in njen poklicni ugled ter motene življenjske razmere. Sodišče prve stopnje je torej M. Camósu Grauu prisodilo odškodnino v višini 10 000 evrov.

Drugič, v sodbi **Tillack proti Komisiji** je Sodišče prve stopnje spomnilo, da je že odločilo, da načelo dobrega upravljanja samo po sebi ne daje pravic posameznikom⁶⁸. Vendar pa Sodišče prve stopnje navaja, da velja drugače, če je to načelo odraz posebnih pravic, kot so pravica, da se zadeve posameznika obravnavajo nepristransko, pravično in v razumnem roku, pravica do izjave, pravica vpogleda v spis ali pravica do obrazložitve odločb v smislu člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah⁶⁹.

E. Odgovornost, kadar ravnanje ni nezakonito

Kot je leta 2005 odločilo Sodišče prve stopnje v sestavi velikega senata, člen 288, drugi odstavek, ES posameznikom pod določenimi pogoji omogoča, da jim sodišče Skupnosti prisodi odškodnino, čeprav povzročitelj škode ni ravnal nezakonito⁷⁰. Leta 2006 se je Sodišče prve stopnje večkrat izreklo o tem sistemu odgovornosti. Predstavljena bosta dva primera.

⁶⁶ Glej zlasti zgoraj navedeno sodbo *Brasserie du pêcheur* in *Factortame*, točka 51.

⁶⁷ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. aprila 2006 v zadevi *Camós Grau proti Komisiji*, T-309/03, ZOdl., str. II-1173.

⁶⁸ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 4. oktobra 2006 v zadevi *Tillack proti Komisiji*, T-193/04, ki navaja sodbo Sodišča prve stopnje z dne 6. decembra 2001 v zadevi *Area Cova* in drugi proti Svetu in Komisiji, T-196/99, Recueil, str. II-3597, točka 43.

⁶⁹ Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, razglašena 7. decembra 2000 v Nici (UL 2000, C 364, str. 1).

⁷⁰ Zgoraj navedena sodba *FIAMM* in *FIAMM Technologies* proti Svetu in Komisiji, točke od 158 do 160.

Prvič, Sodišče prve stopnje je v zgoraj navedeni sodbi **Galileo proti Komisiji** opozorilo, da Skupnost, kadar ne obstaja nezakonito ravnanje, odgovarja zgolj, če je nastala neobičajna in posebna škoda. Škoda se šteje za neobičajno, kadar presega meje gospodarskih tveganj, povezanih z dejavnostmi v zadevnem sektorju. V tej zadevi je bilo odločeno, da škode, povzročene z uporabo izraza za označitev projekta s strani institucije Skupnosti, ni mogoče obravnavati, kot da presega meje tveganj, povezanih z uporabo tega izraza v zvezi z znamkami, ker se je imetnik znamke z značilnostmi pojma, izbranega z zgledovanjem po priimku slavnega italijanskega matematika, fizika in astronoma, prostovoljno izpostavil tveganju, da bi kdo drug lahko zakonito, torej brez poseganja v njegove pravice iz znamke, svoj projekt poimenoval z istim znamenitim imenom.

Drugič, Sodišče prve stopnje je v sodbi **Masdar proti Komisiji**⁷¹ priznalo možnost, da se tožeča stranka sklicuje na neupravičeno obogatitev in poslovodstvo brez naročila, da bi dosegla nepogodbeno odgovornost institucij, čeprav te niso ravnale nezakonito. Povod za to zadevo je bila podizvajalska pogodba, ki jo je tožeča stranka podpisala z družbo, ki je imela pogodbo s Komisijo. Ker ta družba tožeči stranki ni nakazala plačila, se je slednja obrnila na Komisijo, ki je prav tako zavrnila neposredno plačilo. Tožeča stranka je zato vložila odškodninsko tožbo, s katero je zatrjevala, da je Komisija kršila nekatera načela nepogodbene odgovornosti, ki jih priznava veliko držav članic.

Sklicevala se je zlasti na civilnopravna zahtevka na podlagi neupravičene obogatitve (institut *de in rem verso*) in poslovodstva brez naročila (institut *negotiorum gestio*).

Sodišče prve stopnje je po tem, ko je spomnilo, da Skupnost lahko odgovarja tudi, kadar ne obstaja nezakonito ravnanje, ugotovilo, da je namen zahtevkov, ki temeljijo na neupravičeni obogatitvi ali poslovodstvu brez naročila, da bi bili v posebnih okoliščinah civilnega prava vir nepogodbene obveznosti obogatenega oziroma poslovodje, da praviloma povrne bodisi neupravičeno prejeta bodisi škodo poslovodji. Torej tožbenih razlogov, ki izhajajo iz neupravičene obogatitve in poslovodstva brez naročila, ki jih je navedla tožeča stranka, ni mogoče zavrniti samo zato, ker ni izpolnjen pogoj nezakonitosti ravnanja institucije. Sodišče prve stopnje je prav tako navedlo, da je sodišče Skupnosti že imelo priložnost uporabiti določena načela povračila neupravičeno plačanih zneskov, zlasti na področju neupravičene obogatitve, katere prepoved predstavlja splošno načelo prava Skupnosti, in sklenilo, da je treba preveriti, ali so v obravnavani zadevi izpolnjeni pogoji za tožbo zaradi neupravičene obogatitve ali pogoji za tožbo, ki temelji na poslovodstvu brez naročila.

Sodišče prve stopnje je v zvezi s tem spomnilo na načine izvrševanja teh zahtevkov v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna državam članicam, in sicer, prvič, da teh zahtevkov ni mogoče postaviti, če korist obogatenega ali poslovodje izhaja iz pogodbe ali iz zakonske dolžnosti, in drugič, da je take zahtevke mogoče splošno uporabiti le podredno, in sicer, kadar prikrajšana oseba za pridobitev tega, kar se ji dolguje, nima na voljo drugega zahtevka. V tej zadevi je na podlagi tega odločilo, da tožbeni razlogi tožeče stranke niso utemeljeni.

⁷¹ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 16. novembra 2006 v zadevi Masdar proti Komisiji, T-333/03, še neobjavljena v ZDl.

III. Predlogi za izdajo začasne odredbe

Predsedniku Sodišča prve stopnje je bilo v tem letu predloženih 25 vlog za izdajo začasne odredbe, kar pomeni rahel porast v primerjavi s številom vlog (21), predloženih v prejšnjem letu. Leta 2006 je sodnik, pristojen za izdajo začasne odredbe, rešil 24 zadev in dvakrat ugodil predlogoma za izdajo začasne odredbe s sklepoma **Globe proti Komisiji in Romana Tabacchi proti Komisiji**⁷².

Sklep **Globe proti Komisiji** je nadaljevanje sklepa, izdanega leta 2005 v zadevi **Deloitte proti Komisiji**⁷³, vendar je bilo v nasprotju z odločitvijo v slednji zadevi predlogu za izdajo začasne odredbe ugodeno. Tožeča stranka je v tej zadevi predlagala odložitev izvršitve odločbe Komisije, s katero je ta zavrnila njeno ponudbo v postopku javnega razpisa za blago, namenjeno določenim državam Srednje Azije.

Najprej je glede pogoja obstoja *fumus boni juris* sodnik, pristojen za izdajo začasne odredbe, odločil, da eden od razlogov, ki jih je navedla tožeča stranka, pomeni resen dvom v zakonitost javnega naročila. Nato je preizkusil, ali je nujno izdati predlagani sklep o odlogu izvršitve, in ugotovil, da ni pristojen, da bi prejudiciral ukrepe, ki bi jih Komisija sprejela zaradi morebitne izvršitve sodbe o razglasitvi ničnosti. Kljub temu je dodal, da splošno načelo pravice do popolnega in učinkovitega sodnega varstva pomeni, da se lahko upravičencem zagotovi začasno varstvo, če je potrebno za polno učinkovitost bodoče končne odločbe, da bi se izognilo praznini v sodnem varstvu, ki ga zagotavljajo sodišča Skupnosti. Torej je treba preizkusiti, ali bi po morebitni sodbi o razglasitvi ničnosti možnost Komisije, da organizira nov postopek javnega razpisa, omogočila povrniti škodo, ki jo zatrjuje tožeča stranka, in v primeru nikalnega odgovora presoditi, ali bi bilo slednji mogoče povrniti škodo.

V tej zadevi je bilo malo verjetno, da bi Komisija v primeru morebitne sodbe o razglasitvi ničnosti, ki bi bila verjetno razglašena po izvršitvi pogodbe, organizirala nov postopek javnega razpisa. Sodnik, pristojen za izdajo začasne odredbe, je torej preizkusil, ali bi se družbi Globe lahko povrnila škoda za izgubljeno možnost skleniti pogodbo, ki bi bila predmet postopka javnega razpisa Skupnosti. Čeprav je bila ta možnost zelo resna, jo je bilo zelo težko oziroma nemogoče kvantitativno opredeliti, zaradi česar je bilo nemogoče z natančnostjo, ki se zahteva, oceniti škodo, ki je posledica njene izgube. Ker škode ni bilo mogoče dovolj natančno izraziti v številkah, jo je bilo treba oceniti za zelo težko povračljivo. Predsednik Sodišča prve stopnje je prav tako menil, da je bila navedena škoda huda glede na posebne okoliščine te zadeve in značilnosti trga, na katerem poslujeta tožeča stranka in podjetje, ki mu je bilo naročilo oddano.

Končno je sodnik, pristojen za izdajo začasne odredbe, ob tehtanju prisotnih interesov opomnil, da obstajajo tehtni razlogi za ugotovitev, da je Komisija ravnala nezakonito. Poleg tega, upoštevajoč odškodnino, ki jo lahko izbrani ponudnik uveljavlja od Komisije pri

⁷² Sklepa predsednika Sodišča prve stopnje z dne 20. julija 2006 v zadevi *Globe proti Komisiji*, T-114/06 R, in z dne 13. julija 2006 v zadevi *Romana Tabacchi proti Komisiji*, T-11/06 R, še neobjavljena v ZOdl.

⁷³ Sklep predsednika Sodišča prve stopnje z dne 20. septembra 2005 v zadevi *Deloitte Business Advisory proti Komisiji*, T-195/05 R, Recueil, str. II-3485.

pristojnem sodišču, se tehtanje interesov ne more nagibati v korist izbranega ponudnika, in to v škodo tožeče stranke. Komisija poleg tega ne more uveljavljati nobenega interesa, ki bi lahko spremenil to presojo, tudi če bi sodnik, pristojen za izdajo začasne odredbe, odredil zadržanje izvršitve oddaje naročila.

V sklepu **Romana Tabacchi proti Komisiji** se je predsednik Sodišča prve stopnje opredelil o predlogu podjetja za oprostitev obveznosti, da se zagotovi bančna garancija kot pogoj za to, da se globe, ki mu je bila naložena, ne izterja takoj. Sodnik, ki je odločal o predlogu za izdajo začasne odredbe, je ugotovil, da v obravnavani zadevi obstajajo izjemne okoliščine, ki upravičujejo delno odložitev obveznosti tožeče stranke, da se zagotovi bančna garancija. Tožeča stranka je namreč poleg obstoja *fumus boni juris* dokazala, da sta bila njen negotov gospodarski položaj in položaj njenih delničarjev tista, na katerih so temeljile zavrnitve nekaterih bank, da odobrijo zahtevano garancijo. Pri tehtanju interesov je sodnik, pristojen za izdajo začasne odredbe, menil tudi, da finančni interesi Komisije ne bi bili bolje varovani, če bi se z izvršbo odločbe začelo takoj, saj naj ne bi bilo verjetno, da bi lahko pridobila znesek, ki bi ustrezal globi. Tudi v tem primeru so bili odrejeničasni ukrepi.

Na koncu naj omenimo dejstvo, da je v zadevi, v kateri je bila izdana sodba **Endesa proti Komisiji**⁷⁴, že omenjena v zvezi z nadzorom koncentracij, tožeča stranka vložila predlog za izdajo začasne odredbe, katerega namen je bil, da se naloži odložitev izvršitve odločbe Komisije, ki je zavrnila pritožbo družbe Endesa⁷⁵. Sodnik, pristojen za izdajo začasne odredbe, je v svojem sklepu spomnil, da je treba nujnost zadevnega predloga presojati glede na potrebo, da se sprejme začasna odločitev z namenom, da stranki, ki predlaga izdajo začasne odredbe, ne bi nastala huda in nepopravljiva škoda. Taka škoda bi lahko nastala zlasti stranki, ki predlaga izdajo začasne odredbe. V zvezi s tem se je družba Endesa med drugim sklicevala na tveganje, da bi ob neobstoju začasnega ukrepa družba Gas Natural prevzela nadzor in začela z njenim razbitjem, škodo, ki bi vplivala tudi na njene delničarje. Vendar se po mnenju sodnika, pristojnega za izdajo začasne odredbe, družba Endesa iz razloga nujnosti ne more učinkovito sklicevati na škodo, ki naj bi bila povzročena njenim delničarjem, saj so ti ločene pravne osebe. Glede škode, ki naj bi nastala družbi Endesa, predsednik Sodišča prve stopnje ugotavlja, da je hipotetična, saj je odvisna od objave in ugodnega izida ponudbe za prevzem, katere uspeh na tej stopnji ni dokazan. Na koncu je sodnik, pristojen za izdajo začasne odredbe, menil, da v vsakem primeru ni dokazano, da pravna sredstva, ki jih predvideva špansko pravo, družbi Endesa ne omogočajo, da bi se izognila hudi in nepopravljivi škodi, ki jo navaja. Predsednik Sodišča prve stopnje je zato predlog za izdajo začasne odredbe zavrnil.

⁷⁴ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa proti Komisiji, T-417/05, še neobjavljena v ZOdL.

⁷⁵ Sklep predsednika Sodišča prve stopnje z dne 1. februarja 2006 v zadevi Endesa proti Komisiji, T-417/05 R, ZOdL., str. II-18.

B – Sestava Sodišča prve stopnje

(Protokolarni vrstni red na dan 6. oktobra 2006)

Prva vrsta, z leve proti desni:

sodnica V. Tiili; predsedniki senatov J. D. Cooke, M. Vilaras in M. Jaeger; predsednik Sodišča prve stopnje B. Vesterdorf; predsednika senatov J. Pirrung in H. Legal; sodnika R. García-Valdecasas in J. Azizi.

Druga vrsta, z leve proti desni:

sodnice I. Wiszniewska-Bialecka, E. Cremona in M. E. Martins Ribeiro; sodniki A. W. H. Meij, N. J. Forwood, F. Dehousse in O. Czúcz; sodnica I. Pelikánová.

Tretja vrsta, z leve proti desni:

sodnika N. Wahl in S. Papasavvas; sodnica K. Jürimäe; sodnika D. Šváby in V. Vadapalas; sodnica I. Labucka; sodnika E. Moavero Milanesi in M. Prek; sodni tajnik E. Coulon.

1. Člani Sodišča prve stopnje

(po vrstnem redu zasedbe funkcije)

Bo Vesterdorf

Rojen leta 1945; pravnik lingvist na Sodišču Evropskih skupnosti; referent v pravosodnem ministrstvu; sodnik prisednik; pravni svetovalec Stalnega predstavništva Danske pri Evropski gospodarski skupnosti; začasni sodnik na Østre Landsret (dansko pritožbeno sodišče); predstojnik „oddelka za ustavno in upravno pravo“ pri pravosodnem ministrstvu; direktor oddelka na pravosodnem ministrstvu; docent; član Pripravljalnega odbora za človekove pravice Sveta Evrope (CDDH), nato član pisarne CDDH; leta 2004 član „Ad-hoc odbora za izobraževanje sodnikov in državnih tožilcev“ na Akademiji za evropsko pravo, Trier, Nemčija; sodnik na Sodišču prve stopnje od 25. septembra 1989; predsednik Sodišča prve stopnje od 4. marca 1998.

Rafael García-Valdecasas y Fernández

Rojen leta 1946; državni pravobranilec (v mestih Jaén in Granada); sekretar Upravnega gospodarskega sodišča v mestu Jaén, nato v Córdoba; odvetnik (v mestih Jaén in Granada); predstojnik pravne službe za zastopanje pred Sodiščem Evropskih skupnosti v španskem ministrstvu za zunanje zadeve; vodja španske delegacije v delovni skupini Sveta, ki je pripravljala ustanovitev Sodišča prve stopnje; sodnik na Sodišču prve stopnje od 25. septembra 1989.

Virpi Tiili

Rojena leta 1942; doktorica pravnih znanosti na Univerzi v Helsinkih; asistentka za civilno in gospodarsko pravo na Univerzi v Helsinkih; direktorica za pravne zadeve in gospodarsko politiko Osrednje trgovinske zbornice Finske; generalna direktorica Uprave za varstvo potrošnikov Finske; sodnica na Sodišču prve stopnje od 18. januarja 1995.

Pernilla Lindh

Rojena leta 1945; diploma na Univerzi v Lundu; sodnica (prisednica) na Pritožbenem sodišču v mestu Stockholm; pravnica in generalna direktorica pravne službe na oddelku za trgovino ministrstva za zunanje zadeve; sodnica na Sodišču prve stopnje od 18. januarja 1995 do 6. oktobra 2006.

Josef Azizi

Rojen leta 1948; doktor pravnih znanosti in magister sociologije in ekonomije na Univerzi na Dunaju; predavatelj na Gospodarski univerzi na Dunaju in na Pravni fakulteti Univerze na Dunaju; ministrski svetnik in predstojnik oddelka v Uradu zveznega kanclerja; član pripravljalnega odbora za pravno sodelovanje Sveta Evrope (CDCJ); zastopnik pred Ustavnim sodiščem v postopkih presoje ustavnosti zveznih zakonov; koordinator, pristojen za prilagoditev avstrijskega zveznega prava pravo Skupnosti; sodnik na Sodišču prve stopnje od 18. januarja 1995.

John D. Cooke

Rojen leta 1944; leta 1966 postane „barrister“ (odvetnik) na Irskem; prav tako „barrister“ (odvetnik) v Angliji in Walesu, Severni Irski in v Novem Južnem Walesu; odvetnik med letoma 1966 in 1996; leta 1980 postane član Inner Bar na Irskem (Senior Counsel) in leta 1991 v Novem Južnem Walesu; predsednik Posvetovalne komisije odvetniških zbornic Evropske skupnosti (CCBE) med letoma 1985 in 1986; gostujoči profesor na Pravni fakulteti University College v Dublinu; član Chartered Institute of Arbitrators; predsednik Royal Zoological Society Irske med letoma 1987 in 1990; član uprave Honorable Society of Kings Inns, Dublin; častni član uprave Lincoln's Inn, London; sodnik na Sodišču prve stopnje od 10. januarja 1996.

Marc Jaeger

Rojen leta 1945; odvetnik; attaché de justice, dodeljen državnemu tožilstvu (procureur général); sodnik, podpredsednik Tribunal d'arrondissement Luxembourg; docent na Centre universitaire de Luxembourg; dodeljeni sodnik, strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti od leta 1986; sodnik na Sodišču prve stopnje od 11. julija 1996.

Jörg Pirrung

Rojen leta 1940; znanstveni asistent na Univerzi v Marburgu; doktor pravnih znanosti (Univerza v Marburgu); referent, pozneje predstojnik referata za mednarodno zasebno pravo, nazadnje predstojnik pododdelka za civilno pravo v Zveznem pravosodnem ministrstvu; član Upravnega sveta pri Unidroit (1993–1998); predsednik komisije Haaške konference o mednarodnem zasebnem pravu za izdelavo Konvencije o varstvu otrok (1996); honorarni profesor na Univerzi v Trieru (mednarodno zasebno in procesno pravo, evropsko pravo); od leta 2002 član strokovnega sosveta Instituta Max-Planck za tuje in mednarodno zasebno pravo v Hamburgu; sodnik na Sodišču prve stopnje od 11. junija 1997.

Paolo Mengozzi

Rojen leta 1938; profesor za mednarodno pravo in predstojnik katedre Jean Monnet za pravo Evropskih skupnosti Univerze v Bologni; doktor *honoris causa* Univerze Carlos III v Madridu; gostujoči profesor na univerzah Johns Hopkins (Bologna Center), St. Johns (New York), Georgetown, Paris-II in Georgia (Athens) ter na Institut universitaire international (Luxembourg); koordinator programa European Business Law Pallas Program, ki se izvaja na Univerzi v Nijmegnu; član posvetovalnega odbora Komisije Evropskih skupnosti za javna naročila; državni podsekretar za industrijo in trgovino za čas trajanja polletnega italijanskega predsedovanja Svetu; član delovne skupine Evropske skupnosti o Svetovni trgovinski organizaciji (STO) in direktor zasedanja Centra za raziskave Akademije mednarodnega prava v Haagu leta 1997, ki je bilo posvečeno STO; sodnik na Sodišču prve stopnje od 4. marca 1998 do 3. maja 2006; generalni pravobranilec na Sodišču od 4. maja 2006.

Arjen W. H. Meij

Rojen leta 1944; sodnik na Vrhovnem sodišču Nizozemske (1996); sodnik in podpredsednik College van Beroep voor het bedrijfsleven (Višje upravno sodišče za trgovino in industrijo) (1986); začasni sodnik na Centrale Raad van Beroep (Pritožbeno sodišče za socialno varnost) in na Tariefcommissie (Komisija za carinsko tarifo); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1980); strokovni sodelavec za evropsko pravo na Pravni fakulteti Univerze v Groningenu in raziskovalec (research-assistant) na University of Michigan Law School; član mednarodnega sekretariata Trgovinske zbornice v Amsterdamu (1970); sodnik na Sodišču prve stopnje od 17. septembra 1998.

Mihalis Vilaras

Rojen leta 1950; odvetnik (1974–1980); nacionalni strokovnjak v pravni službi Komisije Evropskih skupnosti, nato administrateur principal (višji uradnik) v Direkciji V (zaposlovanje, delovna razmerja, socialne zadeve); strokovni sodelavec nižje stopnje, strokovni sodelavec višje stopnje, in od leta 1999 dalje sodnik na Državnem svetu; pridružen član Posebnega vrhovnega sodišča Grčije; član grškega centralnega odbora za pripravo predlogov zakonov (1996–1998); direktor pravne službe v Generalnem sekretariatu grške vlade; sodnik na Sodišču prve stopnje od 17. septembra 1998.

Nicholas James Forwood

Rojen leta 1948; Univerza v Cambridgeu (BA 1969, MA 1973) (strojne znanosti in pravo); leta 1970 vpis v stanovsko organizacijo odvetnikov, odvetnik v Londonu (1971–1999) in v Bruslju (1979–1999); odvetnik na Irskem 1981; leta 1987 podelitev naziva Queen's Counsel in leta 1998 imenovanje za člana uprave (bencher) za Middle Temple; zastopnik odvetniških stanovskih organizacij Anglije in Walesa pri Posvetovalni komisiji odvetniških zbornic Evropske skupnosti (CCBE) in predsednik stalne delegacije CCBE pri Sodišču Evropskih skupnosti (1995–1999); član vodstvenega organa Združenja za svetovno trgovinsko pravo (World Trade Law Association) in Organizacije za evropsko pomorsko pravo (European Maritime Law Organization) (1993–2002); sodnik na Sodišču prve stopnje od 15. decembra 1999.

Hubert Legal

Rojen leta 1954; član Conseil d'État (Francija); diplomant École normale supérieure Saint-Cloud in École nationale d'administration; profesor („professeur agrégé“) za angleški jezik (1979–1985); poročevalec, nato „commissaire du gouvernement“ pred raznimi senati Državnega sveta (1988–1993); pravni svetovalec stalnega predstavništva Francije pri Združenih narodih v New Yorku (1993–1997); strokovni sodelavec v kabinetu sodnika Puissocheta na Sodišču Evropskih skupnosti (1997–2001); sodnik na Sodišču prve stopnje od 19. septembra 2001.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

Rojena leta 1956; študij v Lizboni, Bruslju in Strasbourgu; odvetnica na Portugalskem in v Bruslju; raziskovalka na Inštitutu za evropske študije Svobodne univerze v Bruslju; strokovna sodelavka pri portugalskem sodniku na Sodišču Evropskih skupnosti Moitinho de Almeida (med letoma 1986 in 2000), nato pri predsedniku Sodišča prve stopnje Boju Vesterdorfu (2000–2003); sodnica na Sodišču prve stopnje od 31. marca 2003.

Franklin Dehousse

Rojen leta 1959; diploma pravnih znanosti (Univerza v Liègu, 1981); sodelavec (Fonds national de la recherche scientifique, 1985–1989); pravni svetovalec v Poslanski zbornici (Chambre des représentants, 1981–1990); doktor pravnih znanosti (Univerza v Strasbourgu, 1990); profesor (Univerzi v Liègu in v Strasbourgu, Collège d'Europe, Institut royal supérieur de Défense, Univerza Montesquieu v Bordeauxu; collègue Michel Servet Univerz v Parizu; fakultete Notre-Dame de la Paix v Namurju); posebni predstavnik ministrstva za zunanje zadeve (1995–1999); direktor evropskih študij na Institut royal des relations internationales (1998–2003); sodnik prisednik na Državnem svetu (2001–2003); svetovalec Evropske komisije (1990–2003); član l'Observatoire Internet (2001–2003); sodnik na Sodišču prve stopnje od 7. oktobra 2003.

Ena Cremona

Rojena leta 1936; diploma iz jezikov na Kraljevi univerzi na Malti (1955); doktorica pravnih znanosti na Kraljevi univerzi na Malti (1958); odvetnica na Malti od leta 1959 dalje; pravna svetovalka pri Nacionalnem svetu za ženske (1964–1979); članica komisije za javne uslužbenke (1987–1989); članica upravnega odbora Lombard Bank (Malta) Ltd, predstavnica države kot delničarke (1987–1993); članica volilne komisije od leta 1993; članica komisije za doktorate na Pravni fakulteti Kraljeve univerze na Malti; članica Evropske komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) (2003–2004); sodnica na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004.

Ottó Czúcz

Rojen leta 1946; doktor pravnih znanosti na Univerzi v Szegedu (1971); referent na Ministrstvu za delo (1971–1974); visokošolski predavatelj in profesor (1974–1989), dekan pravne fakultete (1989–1990), prorektor (1992–1997) Univerze v Szegedu; odvetnik; član uprave Nacionalne pokojninske zavarovalnice; podpredsednik Evropskega instituta za socialno varnost (1998–2002); član znanstvenega sveta Mednarodnega združenja za socialno varnost; sodnik na Ustavnem sodišču (1998–2004); sodnik na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004.

Irena Wiszniewska-Białecka

Rojena leta 1947; diploma iz prava na Univerzi v Varšavi (1965–1969); raziskovalka na Institutu pravnih znanosti, asistentka, izredna profesorica, profesorica na Akademiji znanosti (1969–2004); raziskovalka na Institutu Max-Planck za tuje in mednarodno patentno, avtorsko in konkurenčno pravo v Münchnu (1985–1986); odvetnica (1992–2000); sodnica na Vrhovnem upravnem sodišču (2001–2004); sodnica na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004.

Irena Pelikánová

Rojena leta 1949; doktorica pravnih znanosti, asistentka za gospodarsko pravo (pred 1989), nato doktorica znanosti, profesorica gospodarskega prava (od 1993) na pravni fakulteti Karlove univerze v Pragi; članica vodilnega organa Komisije za vrednostne papirje (1999–2002); odvetnica; članica zakonodajnega sveta češke vlade (1998–2004); sodnica na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004.

Daniel Šváby

Rojen leta 1951; doktor pravnih znanosti (Univerza v Bratislavi); sodnik na sodišču prve stopnje v Bratislavi; sodnik na višjem sodišču, pristojen za civilne zadeve, in podpredsednik Višjega sodišča v Bratislavi; član oddelka za civilno in družinsko pravo Instituta za pravo pri ministrstvu za pravosodje; začasni sodnik na Vrhovnem sodišču, zadolžen za zadeve gospodarskega prava; član Evropske komisije za človekove pravice (Strasbourg); sodnik na ustavnem sodišču (2000–2004); sodnik na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004.

Vilenas Vadapalas

Rojen leta 1954; doktor pravnih znanosti Univerze v Moskvi; habilitacija iz pravnih znanosti na Univerzi v Varšavi; profesor na Univerzi v Vilniusu: mednarodno pravo (od 1981), človekove pravice (od 1991) in pravo Skupnosti (od 2000); svetovalec vlade za zunanje zadeve (1991–1993); član koordinacijske skupine pogajalske skupine za pristop k Evropski uniji; generalni direktor oddelka vlade za evropsko pravo (1997–2004); profesor evropskega prava na Univerzi v Vilnius, nosilec katedre Jean Monnet; predsednik litovskega društva za študije o Evropski uniji; predsednik parlamentarne delovne skupine za ustavno reformo, povezano s pristopom Litve; član Mednarodne komisije pravnikov (april 2003); sodnik na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004.

Küllike Jürimäe

Rojena leta 1962; diploma prava na Univerzi v Tartuju (1981–1986); namestnica državnega tožilca v Tallinnu (1986–1991); diploma Estonske diplomatske šole (1991–1992); pravna svetovalka (1991–1993) in generalna svetovalka pri trgovinski in industrijski zbornici (1992–1993); sodnica na Višjem sodišču v Tallinnu (1993–2004); European Master na področju človekovih pravic in demokratizacije, univerzi v Padovi in Nottinghamu (2002–2003); sodnica na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004.

Ingrida Labucka

Rojena leta 1963; diploma prava na Univerzi Latvije (1986); inšpektor Ministrstva za notranje zadeve za regijo Kirov in mesto Riga (1986–1989); sodnica na sodišču prve stopnje v Rigi (1990–1994); odvetnica (1994–1998 in julij 1999–maj 2000); ministrica za pravosodje (november 1998–julij 1999 in maj 2000–oktober 2002); članica Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (2001–2004); poslanka (2002–2004); sodnica na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004.

Savvas S. Papasavvas

Rojen leta 1969; študij na Univerzi v Atenah (Ptychion leta 1991); podiplomski študij na Univerzi Paris II (magistrski študij javnega prava leta 1992) in na Univerzi Aix-Marseille III (doktorat pravnih znanosti leta 1995); odvetnik na Cipru, odvetnik v Nikoziji od leta 1993 dalje; visokošolski predavatelj na Univerzi na Cipru (1997–2002), docent ustavnega prava od septembra 2002 dalje; raziskovalec na Evropskem centru za javno pravo (2001–2002); sodnik na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004.

Verica Trstenjak

Rojena 1962; pravosodni izpit (1987); doktorica pravnih znanosti Univerze v Ljubljani (1995); profesorica (od leta 1996) teorije države in prava ter zasebnega prava; raziskovalka; doktorski študij na univerzah v Zürichu, na Dunaju (Inštitut za harmonizacijo prava), na Inštitutu Max-Planck za mednarodno zasebno pravo v Hamburgu, na Svobodni univerzi v Amsterdamu; gostujoča profesorica na Univerzi na Dunaju, v Freiburgu (Nemčija) in na Bucerius Law School v Hamburgu; vodja pravne službe (1994–1996) in državna sekretarka na Ministrstvu za znanost in tehnologijo (1996–2000); generalna sekretarka vlade (2000); članica delovne skupine za evropski civilni zakonik (Study Group on European Civil Code) od leta 2003; odgovorna za raziskovalni projekt Humboldt (Humboldt Stiftung); objava več kot sto pravnih člankov in več knjig o evropskem in zasebnem pravu; nagrada Zveze pravniških društev Slovenije „pravnik leta 2003“; članica uredniškega odbora več pravnih publikacij; članica več pravniških združenj, med drugim Gesellschaft für Rechtsvergleichung; sodnica na Sodišču prve stopnje od 7. julija 2004 do 6. oktobra 2006; generalna pravobranilka na Sodišču Evropskih skupnosti od 7. oktobra 2006.

Enzo Moavero Milanesi

Rojen 1954; doktor prava (Univerza La Sapienza, Rim); študij prava Skupnosti (Collège d'Europe, Brugge); član odvetniške zbornice, odvetnik (1978–1983); predavatelj prava Skupnosti na univerzah La Sapienza, Rim (1993–1996), Luiss, Rim (1993–1996 in 2002–2006), in Bocconi, Milano (1996–2000); svetovalec italijanskega predsednika vlade za vprašanja s področja Skupnosti (1993–1995); uradnik Evropske komisije: pravni svetovalec in nato vodja kabineta podpredsednika (1989–1992), vodja kabineta komisarja, pristojnega za „notranji trg“ (1995–1999) in „konkurenco“ (1999), direktor Generalnega direktorata Konkurenca (2000–2002), namestnik generalnega sekretarja Evropske komisije (2002–2005), generalni direktor Skupine političnih svetovalcev (2006), sodnik na Sodišču prve stopnje od 3. maja 2006.

Nils Wahl

Rojen leta 1961; magister prava, univerza v Stockholmu (1987); doktor prava, univerza v Stockholmu (1995); izredni profesor (docent) in nosilec katedre Jean Monnet za evropsko pravo (1995); profesor evropskega prava, univerza v Stockholmu (2001); odvetniški kandidat v zasebni odvetniški pisarni (1987–1989); upravni direktor izobraževalne ustanove (1993–2004); predsednik Nätverket för europarättslig forskning (švedskega združenja za študije evropskega prava) (2000–2006); član Rådet för konkurrensfrågor (Svet za vprašanja konkurence, 2001–2006); sodnik na Hovrätten över Skåne och Blekinge (drugostopenjsko sodišče) (2005); sodnik na Sodišču prve stopnje od 7. oktobra 2006.

Miro Prek

Rojen leta 1965; diploma iz prava (1989); pravosodni izpit (1994); različne naloge in položaji v javni upravi, zlasti v Službi vlade za zakonodajo (državni podsekretar in namestnik direktorja ter vodja oddelka za evropsko in primerjalno pravo) in v Službi vlade za evropske zadeve (državni podsekretar); član pogajalske skupine za pridružitveni sporazum (1994–1996) in za pristop k Evropski uniji (1998–2003), odgovoren za pravne zadeve; odvetnik; vodja projektov za prilagoditev evropski zakonodaji in za evropsko integracijo, zlasti na Zahodnem Balkanu; vodja oddelka na Sodišču Evropskih skupnosti (2004–2006); sodnik na Sodišču prve stopnje od 7. oktobra 2006.

Emmanuel Coulon

Rojen leta 1968; študij prava (Univerza Panthéon-Assas, Pariz); študij upravljanja (Univerza Paris-Dauphine); Collège d'Europe (1992), sprejemni izpit v regionalni center za izobraževanje za odvetniški poklic v Parizu; potrdilo odvetniške zbornice v Bruslju o sposobnosti za opravljanje odvetniškega poklica; izbrani kandidat na splošnem natečaju Komisije Evropskih skupnosti; strokovni sodelavec na Sodišču prve stopnje Evropskih skupnosti (kabinet predsednika Saggia, 1996–1998; kabinet predsednika Vestendorfa, 1998–2002); vodja kabineta predsednika Sodišča prve stopnje (2003–2005); sodni tajnik Sodišča prve stopnje od 6. oktobra 2005.

2. Spremembe v sestavi Sodišča prve stopnje v letu 2006

Slovesna seja 3. maja 2006

S sklepom predstavnikov vlad držav članic Evropskih skupnosti z dne 6. aprila 2006 je bil Enzo Moavero Milanesi imenovan za sodnika Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti do 31. avgusta 2007. Enzo Moavero Milanesi je nasledil Paola Mengozzija.

Slovesna seja 6. oktobra 2006

Ob delni zamenjavi članov Sodišča in po imenovanju dveh sodnikov Sodišča prve stopnje za člana Sodišča sta bila za člana Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti imenovana Nils Wahl, ki je nadomestil Pernillo Lindh, in Miro Prek, ki je nadomestil Verico Trstenjak.

3. Protokolarni vrstni red

Od 1. januarja do 3. maja 2006

B. VESTERDORF, predsednik Sodišča prve stopnje
M. JAEGER, predsednik senata
J. PIRRUNG, predsednik senata
M. VILARAS, predsednik senata
H. LEGAL, predsednik senata
R. GARCÍA-VALDECASAS, predsednik senata
V. TIILI, sodnica
P. LINDH, sodnica
J. AZIZI, sodnik
J. D. COOKE, sodnik
P. MENGGOZZI, sodnik
A. W. H. MEIJ, sodnik
N. J. FORWOOD, sodnik
M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica
F. DEHOUSSE, sodnik
E. CREMONA, sodnica
O. CZÚCZ, sodnik
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica
I. PELIKÁNOVÁ, sodnica
D. ŠVÁBY, sodnik
V. VADAPALAS, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
S. PAPASAVVAS, sodnik
V. TRSTENJAK, sodnica

E. COULON, sodni tajnik

Od 4. maja do 30. septembra 2006

B. VESTERDORF, predsednik Sodišča prve stopnje
M. JAEGER, predsednik senata
J. PIRRUNG, predsednik senata
M. VILARAS, predsednik senata
H. LEGAL, predsednik senata
R. GARCÍA-VALDECASAS, predsednik senata
V. TIILI, sodnica
P. LINDH, sodnica
J. AZIZI, sodnik
J. D. COOKE, sodnik
A. W. H. MEIJ, sodnik
N. J. FORWOOD, sodnik
M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica
F. DEHOUSSE, sodnik
E. CREMONA, sodnica
O. CZÚCZ, sodnik
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica
I. PELIKÁNOVÁ, sodnica
D. ŠVÁBY, sodnik
V. VADAPALAS, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
S. PAPASAVVAS, sodnik
V. TRSTENJAK, sodnica
E. MOAVERO MILANESI, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

Od 1. oktobra do 5. oktobra 2006

B. VESTERDORF, Predsednik Sodišča prve stopnje

M. JAEGER, predsednik senata

J. PIRRUNG, predsednik senata

M. VILARAS, predsednik senata

H. LEGAL, predsednik senata

J. D. COOKE, predsednik senata

R. GARCÍA-VALDECASAS, sodnik

V. TIILI, sodnica

P. LINDH, sodnica

J. AZIZI, sodnik

A. W. H. MEIJ, sodnik

N. J. FORWOOD, sodnik

M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica

F. DEHOUSSE, sodnik

E. CREMONA, sodnica

O. CZÚCZ, sodnik

I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica

I. PELIKÁNOVÁ, sodnica

D. ŠVÁBY, sodnik

V. VADAPALAS, sodnik

K. JÜRIMÄE, sodnica

I. LABUCKA, sodnica

S. PAPASAVVAS, sodnik

V. TRSTENJAK, sodnica

E. MOAVERO MILANESI, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

Od 6. oktobra do 31. decembra 2006

B. Vesterdorf, Predsednik Sodišča prve stopnje

M. JAEGER, predsednik senata

J. PIRRUNG, predsednik senata

M. VILARAS, predsednik senata

H. LEGAL, predsednik senata

J. D. COOKE, predsednik senata

R. GARCÍA-VALDECASAS, sodnik

V. TIILI, sodnica

J. AZIZI, sodnik

A. W. H. MEIJ, sodnik

N. J. FORWOOD, sodnik

M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica

F. DEHOUSSE, sodnik

E. CREMONA, sodnica

O. CZÚCZ, sodnik

I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica

I. PELIKÁNOVÁ, sodnica

D. ŠVÁBY, sodnik

V. VADAPALAS, sodnik

K. JÜRIMÄE, sodnica

I. LABUCKA, sodnica

S. PAPASAVVAS, sodnik

E. MOAVERO MILANESI, sodnik

N. WAHL, sodnik

M. PREK, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

4. Nekdanji člani Sodišča prve stopnje

José Luis Da Cruz Vilaça (1989–1995), predsednik od 1989 do 1995
Donal Patrick Michael Barrington (1989–1996)
Antonio Saggio (1989–1998), predsednik od 1995 do 1998
David Alexander Ogilvy Edward (1989–1992)
Heinrich Kirschner (1989–1997)
Christos Yeraris (1989–1992)
Romain Alphonse Schintgen (1989–1996)
Cornelis Paulus Briët (1989–1998)
Jacques Biancarelli (1989–1995)
Koen Lenaerts (1989–2003)
Christopher William Bellamy (1992–1999)
Andreas Kalogeropoulos (1992–1998)
André Potocki (1995–2001)
Rui Manuel Gens de Moura Ramos (1995–2003)

Predsednika

José Luis Da Cruz Vilaça (1989–1995)
Antonio Saggio (1995–1998)

Sodni tajnik

Hans Jung (1989–2005)

C – Sodne statistike Sodišča prve stopnje

Splošna dejavnost Sodišča prve stopnje

1. Vložene zadeve, zaključene zadeve, nerešene zadeve (2000–2006)

Vložene zadeve

2. Vrste postopkov (2000–2006)
3. Vrste tožb (2000–2006)
4. Predmet tožbe (2000–2006)

Zaključene zadeve

5. Vrste postopkov (2000–2006)
6. Predmet tožbe (2006)
7. Predmet tožbe (2000–2006) (sodbe in sklepi)
8. Sestava (2000–2006)
9. Trajanje postopkov v mesecih (2000–2006) (sodbe in sklepi)

Nerešene zadeve na dan 31. decembra

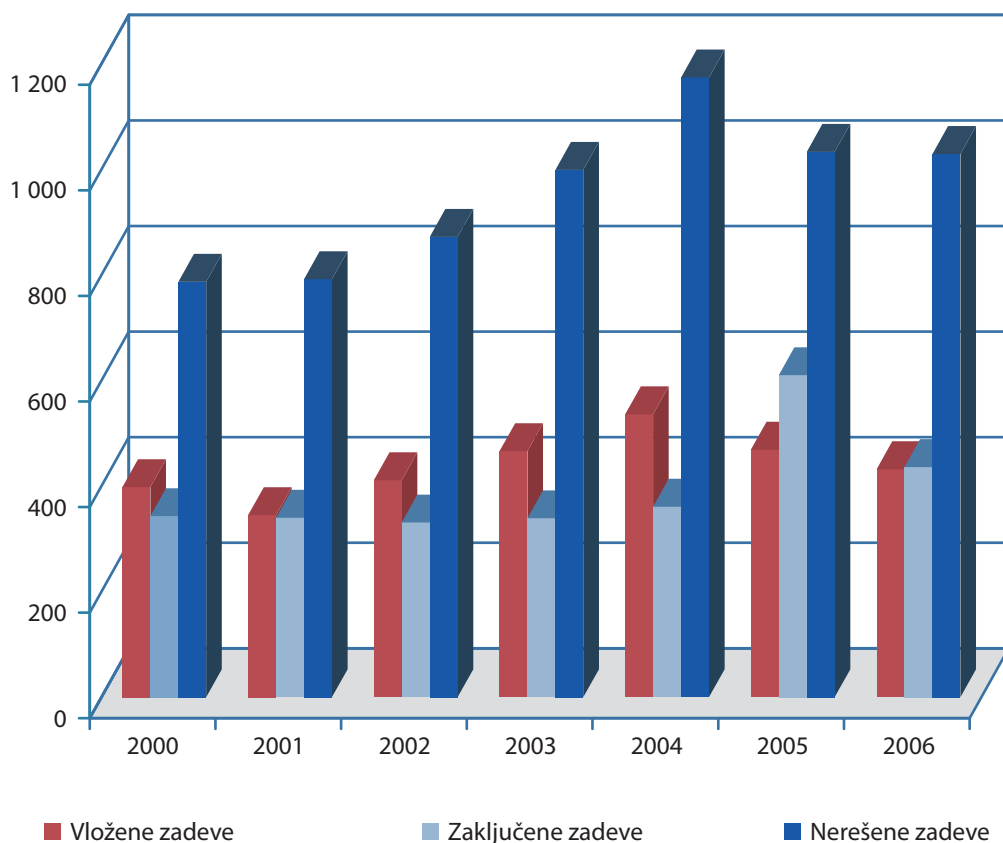
10. Vrste postopkov (2000–2006)
11. Predmet tožbe (2000–2006)
12. Sestava (2000–2006)

Razno

13. Odločbe o začasnih odredbah (2000–2006)
14. Hitri postopki (2001–2006)
15. Odločbe Sodišča prve stopnje, zoper katere je bila vložena pritožba (1989–2006)
16. Porazdelitev pritožbenih postopkov po vrsti postopka (1989–2006)
17. Izidi pritožbenih postopkov (2006) (sodbe in sklepi)
18. Splošni razvoj (1989–2006)
Vložene zadeve, zaključene zadeve, nerešene zadeve

1. Splošna dejavnost Sodišča prve stopnje –

Vložene zadeve, zaključene zadeve, nerešene zadeve (2000–2006)¹

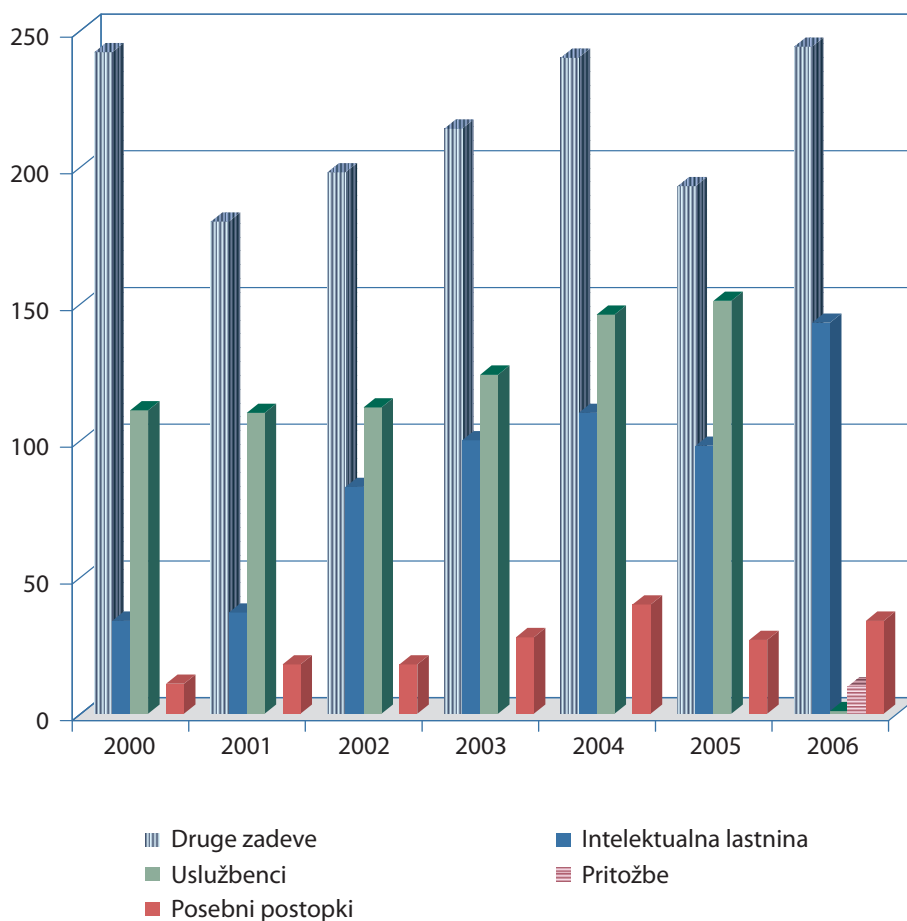

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Vložene zadeve	398	345	411	466	536	469	432
Zaključene zadeve	343	340	331	339	361	610	436
Nerešene zadeve	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

¹ Če ni drugače označeno, ta in naslednje tabele upoštevajo posebne postopke.

Za „posebne postopke“ se štejejo: ugovor zoper sodbo (člen 41 Statuta ES; člen 122 Poslovnika Sodišča prve stopnje); ugovor tretjega (člen 42 Statuta ES; člen 123 Poslovnika Sodišča prve stopnje); obnova postopka (člen 44 Statuta ES; člen 125 Poslovnika Sodišča prve stopnje); razlaga sodbe (člen 43 Statuta ES; člen 129 Poslovnika Sodišča prve stopnje); odmera stroškov (člen 92 Poslovnika Sodišča prve stopnje); pravna pomoč (člen 94 Poslovnika Sodišča prve stopnje) in poprava sodbe (člen 84 Poslovnika Sodišča prve stopnje).

2. Vložene zadeve – Vrste postopkov (2000–2006)¹

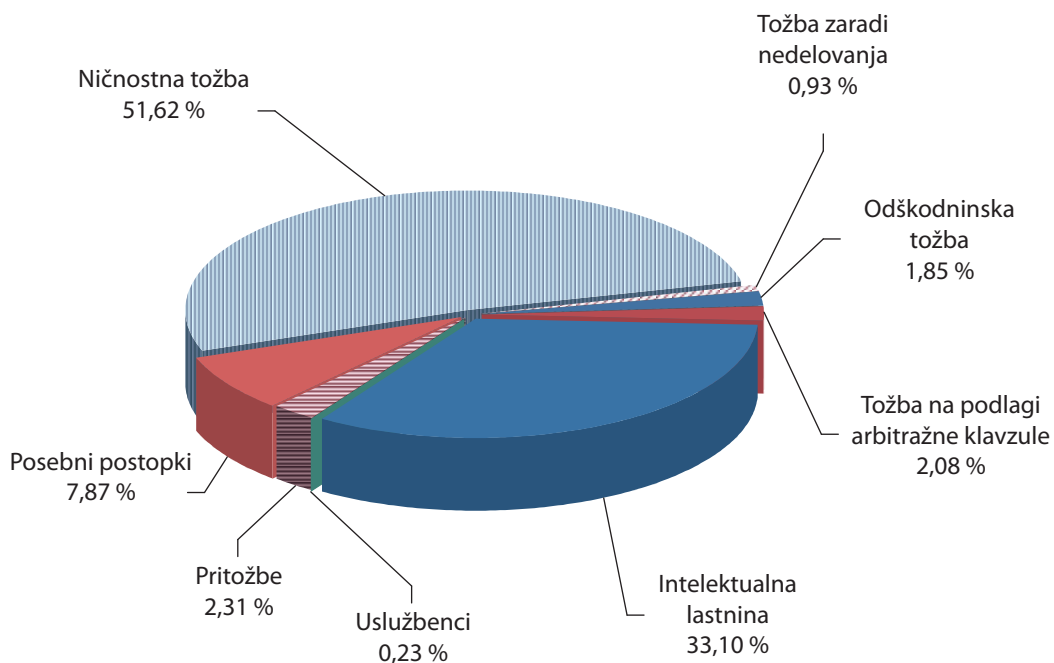

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Druge zadeve	242	180	198	214	240	193	244
Intelektualna lastnina	34	37	83	100	110	98	143
Uslužbenci	111	110	112	124	146	151	1
Pritožbe							10
Posebni postopki	11	18	18	28	40	27	34
Skupaj	398	345	411	466	536	469	432

¹ V tej in naslednjih tabelah pomeni označba „drugi spori“ vse tožbe, ki so jih vložile fizične ali pravne osebe, ki niso uradniki Evropskih skupnosti, in ki niso spori s področja intelektualne lastnine.

3. Vložene zadeve – Vrste tožb (2000–2006)

Porazdelitev leta 2006

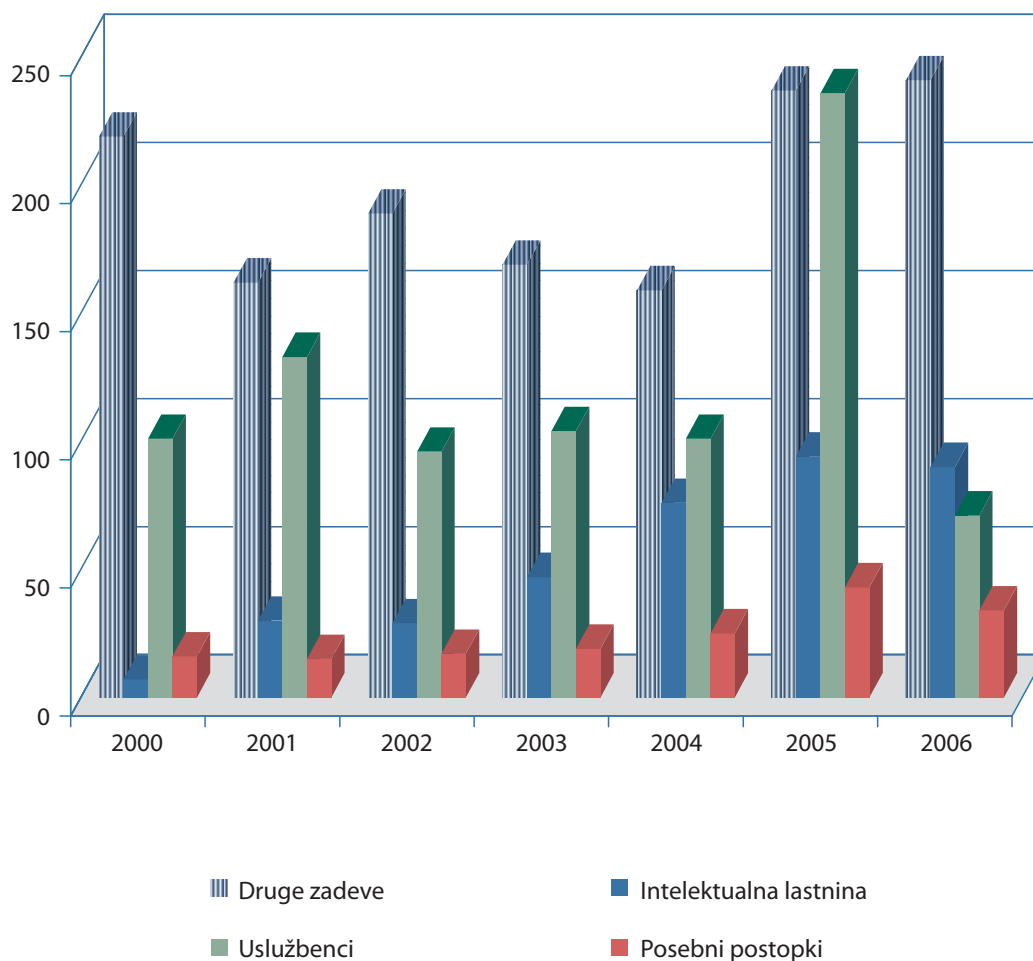

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ničnostna tožba	219	134	172	174	199	160	223
Tožba zaradi nedelovanja	6	17	12	13	15	9	4
Odškodninska tožba	17	21	12	24	18	16	8
Tožba na podlagi arbitražne klavzule		8	2	3	8	8	9
Intellectualna lastnina	34	37	83	100	110	98	143
Uslužbenci	111	110	112	124	146	151	1
Pritožbe							10
Posebni postopki	11	18	18	28	40	27	34
Skupaj	398	345	411	466	536	469	432

4. Vložene zadeve – Predmet tožbe (2000–2006)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Arbitražna klavzula		2	1			2	3
Carinska unija	14	2	6	5	11	2	
Državne pomoči	80	42	51	25	46	25	28
Ekonomska in monetarna politika						1	2
Energija		2		2			1
Evropsko državljanstvo	2						
Intelektualna lastnina	34	37	83	101	110	98	145
Kmetijstvo	18	17	9	11	25	21	18
Konkurenca	36	36	61	43	36	40	81
Kultura	2	1					3
Lastna sredstva Skupnosti						2	
Obdavčenje			1	5			1
Okolje in potrošniki	14	2	8	14	30	18	21
Podjetniško pravo	4	6	3	3	6	12	11
Politika na področju ribištva	5	6	3	25	3	2	
Pravica do ustanavljanja	7	1			1		
Pravo institucij	24	16	17	26	33	28	15
Pravosodje in notranje zadeve		1	1			1	
Približevanje zakonodaj		2	1	3	1		
Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj	6	6		1			
Pristop novih držav				1	1		
Promet		2	1	1	3		1
Prosti pretok blaga	2	1			1		
Prosto gibanje oseb	1	3	2	7	1	2	4
Raziskave, informacije, izobraževanje, statistike	1	3	1	3	6	9	5
Regionalna politika		1	6	7	10	12	16
Skupna carinska tarifa	1	2			1		2
Skupna varnostna in zunanja politika	1	3	6	2	4		5
Socialna politika	7	1	3	2	5	9	3
Svoboda opravljanja storitev							1
Trgovinska politika	8	4	5	6	12	5	18
Zunanji odnosi	8	14	8	10	3	2	2
Skupaj Pogodba ES	275	213	276	303	349	291	386
Skupaj Pogodba PJ	1	4	2	11			
Skupaj Pogodba AE			2		1		1
Kadrovski predpisi	111	110	112	124	146	151	11
Posebni postopki	11	18	18	28	40	27	34
SKUPAJ	398	345	411	466	536	469	432

5. Zaključene zadeve – Vrste postopkov (2000–2006)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Druge zadeve	219	162	189	169	159	237	241
Intelektualna lastnina	7	30	29	47	76	94	90
Uslužbenci	101	133	96	104	101	236	71
Posebni postopki	16	15	17	19	25	43	34
Skupaj	343	340	331	339	361	610	436

6. Zaključene zadeve – Predmet tožbe (2006)

	Sodbe	Sklepi	Skupaj
Carinska unija	2		2
Državne pomoči	14	40	54
Ekonomska in monetarna politika		1	1
Energija		3	3
Intelektualna lastnina	50	41	91
Kmetijstvo	11	14	25
Konkurenca	33	9	42
Lastna sredstva Skupnosti		2	2
Obdavčenje		1	1
Okolje in potrošniki	3	16	19
Podjetniško pravo	3	3	6
Politika na področju ribištva	24		24
Pravo institucij	4	10	14
Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj		2	2
Pristop novih držav		1	1
Promet		2	2
Prosto gibanje oseb		4	4
Raziskave, informacije, izobraževanje, statistike	1	2	3
Regionalna politika	3	4	7
Skupna varnostna in zunanja politika	3	1	4
Socialna politika	1	4	5
Trgovinska politika	5	8	13
Zunanji odnosi	3	2	5
Skupaj Pogodba ES	160	170	330
Skupaj Pogodba PJ	1		1
Kadrovski predpisi	61	10	71
Posebni postopki	5	29	34
SKUPAJ	227	209	436

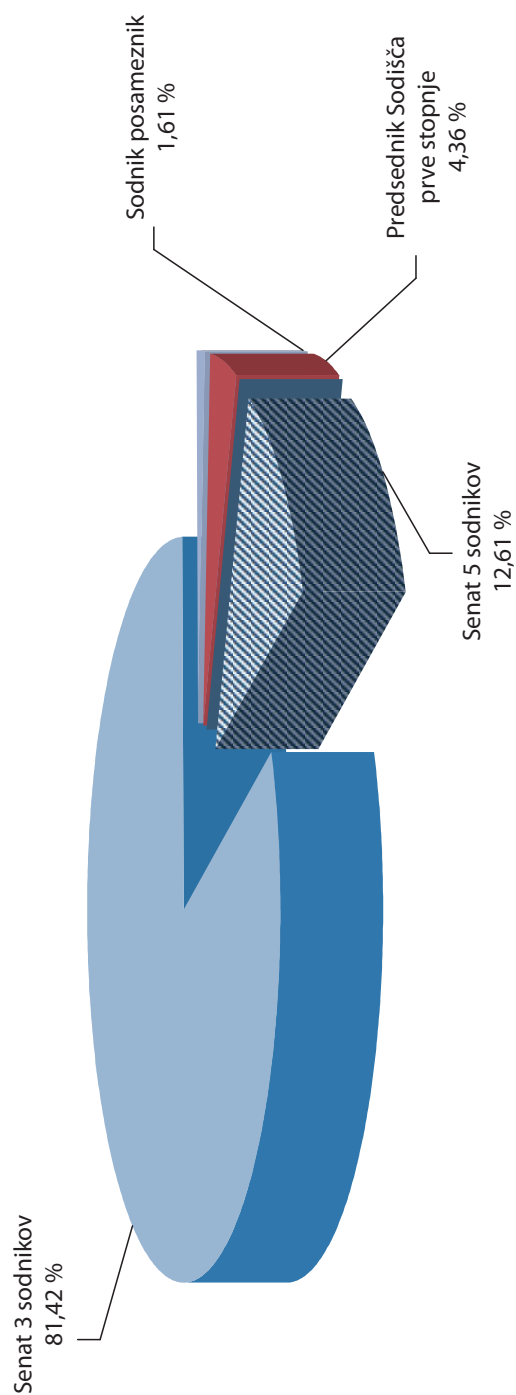
7. Zaključene zadeve – Predmet tožbe (2000–2006)

(sodbe in sklepi)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Arbitražna klavzula	2			1	2	1	
Carinska unija	5	15	18	3	3	7	2
Državne pomoči	35	12	31	26	54	53	54
Ekonomska in monetarna politika							1
Energija							3
Evropsko državljanstvo	1	1					
Intelektualna lastnina	7	30	29	47	76	94	91
Kmetijstvo	14	47	28	21	15	34	25
Konkurenca	61	21	40	38	26	35	42
Kultura			2	1			
Lastna sredstva Skupnosti							2
Obdavčenje				5	1		1
Okolje in potrošniki	7		12	9	4	19	19
Podjetniško pravo	4	4	4	2	2	6	6
Politika na področju ribištva	1	7	2	2	6	2	24
Pravica do ustanavljanja	3	4	2			1	
Pravo institucij	31	19	15	20	16	35	14
Pravosodje in notranje zadeve			1	1		1	
Približevanje zakonodaj			2	1	3		
Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj	1	2	6	4		4	2
Pristop novih držav				1			1
Promet	2		2	2	1	1	2
Prosti pretok blaga			2		1	1	
Prosto gibanje oseb	1	2		8	2	1	4
Raziskave, informacije, izobraževanje, statistike	1		2	4		1	3
Regionalna politika	5		1		4	4	7
Skupna carinska tarifa		3		2			
Skupna varnostna in zunanja politika		3			2	5	4
Socialna politika	18	2	2	1	4	6	5
Svoboda opravljanja storitev	1						
Trgovinska politika	17	5	6	6	1	7	13
Zunanji odnosi	6	2	6	11	7	11	5
Skupaj Pogodba ES	223	179	213	216	230	329	330
Skupaj Pogodba PJ	3	10	4		5	1	1
Skupaj Pogodba AE		1	1			1	
Kadrovski predpisi	101	135	96	104	101	236	71
Posebni postopki	16	15	17	19	25	43	34
SKUPAJ	343	340	331	339	361	610	436

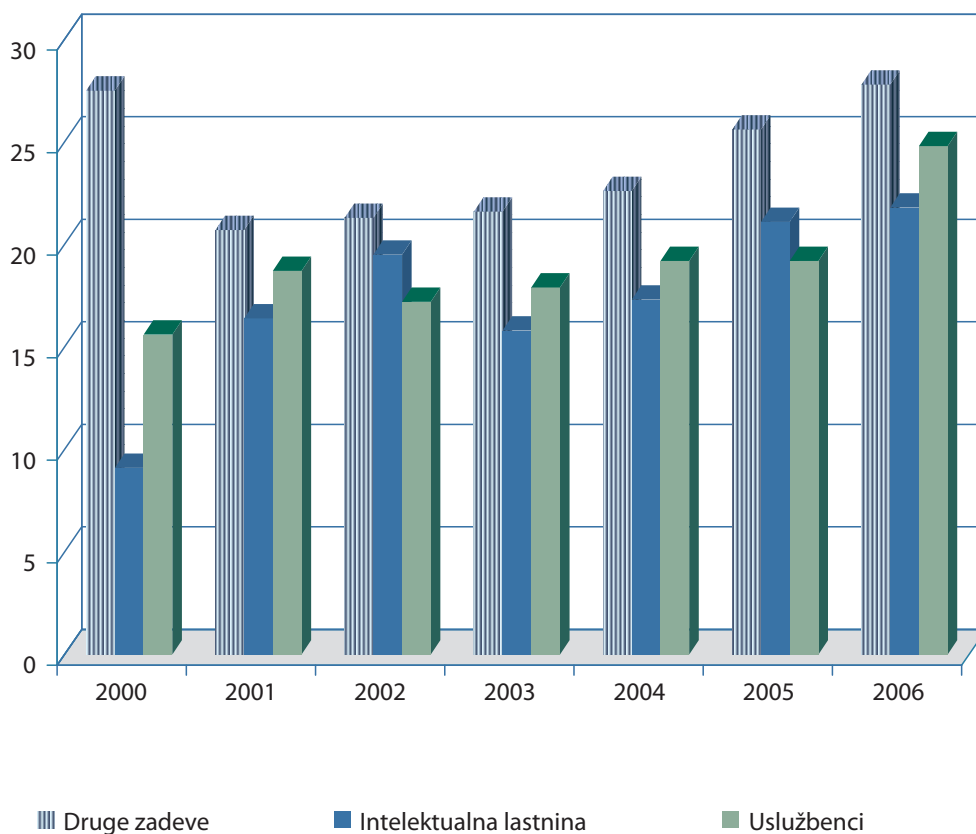
8. Zaključene zadeve – Sestava (2000–2006)

Porazdelitev leta 2006

	2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006		
	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj
Veliki senat																6		6			
Senat 5 sodnikov	84	28	112	17	25	42	48	16	64	18	21	39	18	46	64	28	34	62	22	33	55
Senat 3 sodnikov	96	117	213	135	145	280	144	113	257	146	131	277	141	135	276	181	329	510	198	157	355
Sodnik posameznik	11	4	15	10	2	12	5	1	6	14	1	15	13	1	14	7		7	7		7
Predsednik Sodišča prve stopnje		3	3		6	6		4	4		8	8		7	7		25	25		19	19
Skupaj	191	152	343	162	178	340	197	134	331	178	161	339	172	189	361	222	388	610	227	209	436

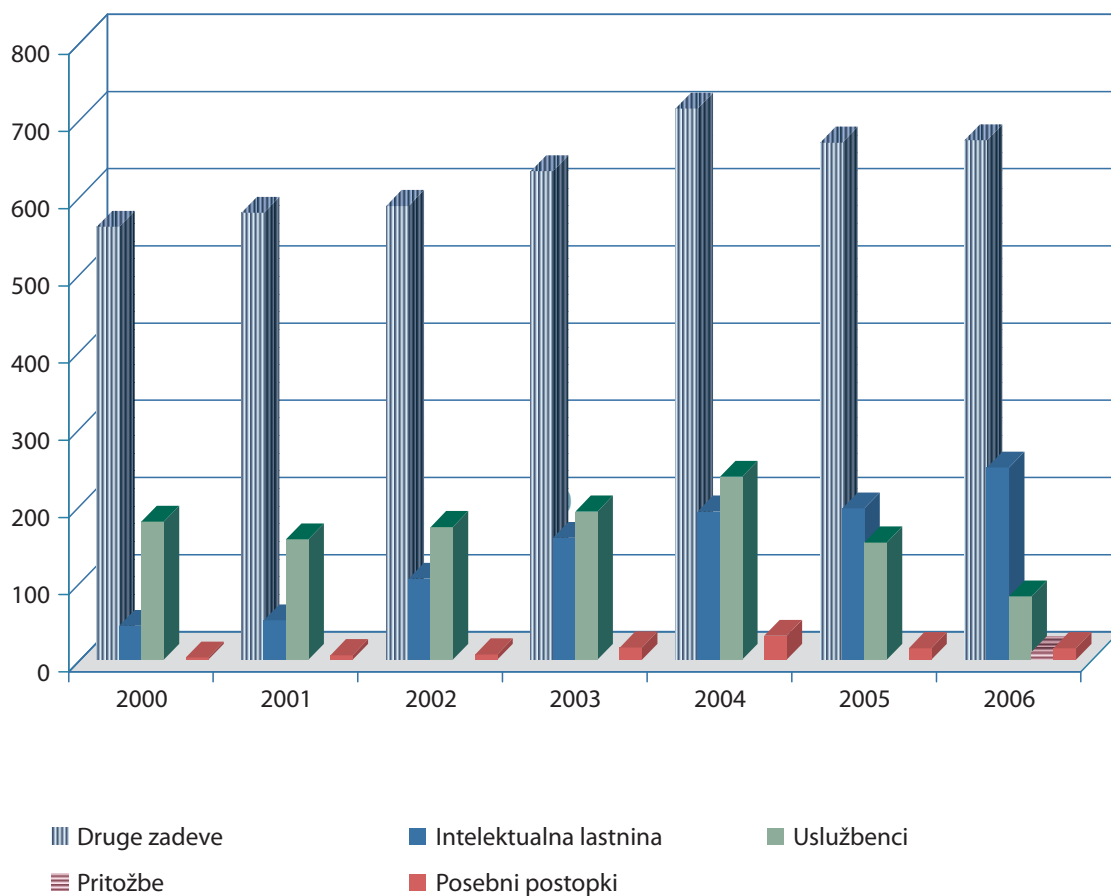
9. Zaključene zadeve – Trajanje postopkov v mesecih (2000–2006)¹ (sodbe in sklepi)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Druge zadeve	27,5	20,7	21,3	21,6	22,6	25,6	27,8
Intelektualna lastnina	9,1	16,4	19,5	15,8	17,3	21,1	21,8
Uslužbenci	15,6	18,7	17,2	17,9	19,2	19,2	24,8

¹ Pri izračunu povprečnega trajanja postopkov se ne upoštevajo: zadeve, v katerih je izdana vmesna sodba; posebni postopki; zadeve, ki jih je Sodišče odstopilo po spremembi porazdelitve pristojnosti med Sodiščem in Sodiščem prve stopnje; zadeve, ki jih je Sodišče prve stopnje odstopilo po prevzemu funkcij Sodišča za uslužbence. Čas trajanja je izražen v mesecih in desetinah mesecev.

10. Nerešene zadeve na dan 31. december – Vrste postopkov (2000–2006)

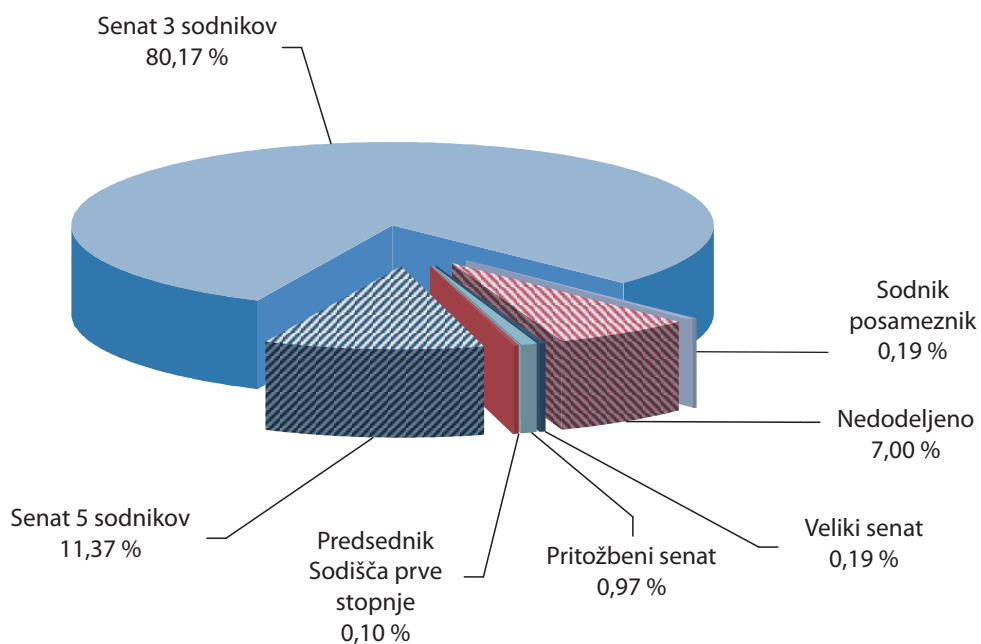
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Druge zadeve	561	579	588	633	714	670	673
Intelektualna lastnina	44	51	105	158	192	196	249
Uslužbenci	179	156	172	192	237	152	82
Pritožbe							10
Posebni postopki	3	6	7	16	31	15	15
Skupaj	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

11. Nerešene zadeve na dan 31. december – Predmet tožbe (2000–2006)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Arbitražna klavzula		2	3	2		1	3
Carinska unija	33	20	8	10	18	13	11
Državne pomoči	177	207	227	226	218	190	164
Ekonomska in monetarna politika						1	2
Energija		2	2	4	4	4	2
Evropsko državljanstvo	1						
Intelektualna lastnina	44	51	105	159	193	197	251
Kmetijstvo	144	114	95	85	95	82	74
Konkurenca	78	93	114	119	129	134	173
Kultura	2	3	1				3
Lastna sredstva Skupnosti						2	
Obdavčenje			1	1			
Okolje in potrošniki	15	17	13	18	44	43	44
Podjetniško pravo	4	6	5	6	10	16	23
Politika na področju ribištva	8	7	8	31	28	28	4
Pravica do ustanavljanja	5	2			1		
Pravo institucij	27	24	26	32	49	42	43
Pravosodje in notranje zadeve		1	1				
Približevanje zakonodaj		2	1	3	1	1	1
Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj	11	15	9	6	6	2	
Pristop novih držav					1	1	
Promet	1	3	2	1	3	2	1
Prosti pretok blaga	2	3	1	1	1		
Prosto gibanje oseb		1	3	2	1	2	3
Raziskave, informacije, izobraževanje, statistike	1	4	3	2	8	16	18
Regionalna politika		1	6	13	19	27	36
Skupna carinska tarifa	3	2	2		1	1	3
Skupna varnostna in zunanja politika	3	3	9	11	13	8	9
Socialna politika	4	3	4	5	6	9	7
Svoboda opravljanja storitev							1
Trgovinska politika	16	15	14	14	25	23	28
Zunanji odnosi	9	21	23	22	18	9	6
Skupaj Pogodba ES	588	622	686	773	892	854	910
Skupaj Pogodba PJ	14	8	6	17	12	11	10
Skupaj Pogodba AE	1		1	1	2	1	2
Kadrovski predpisi	181	156	172	192	237	152	92
Posebni postopki	3	6	7	16	31	15	15
SKUPAJ	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

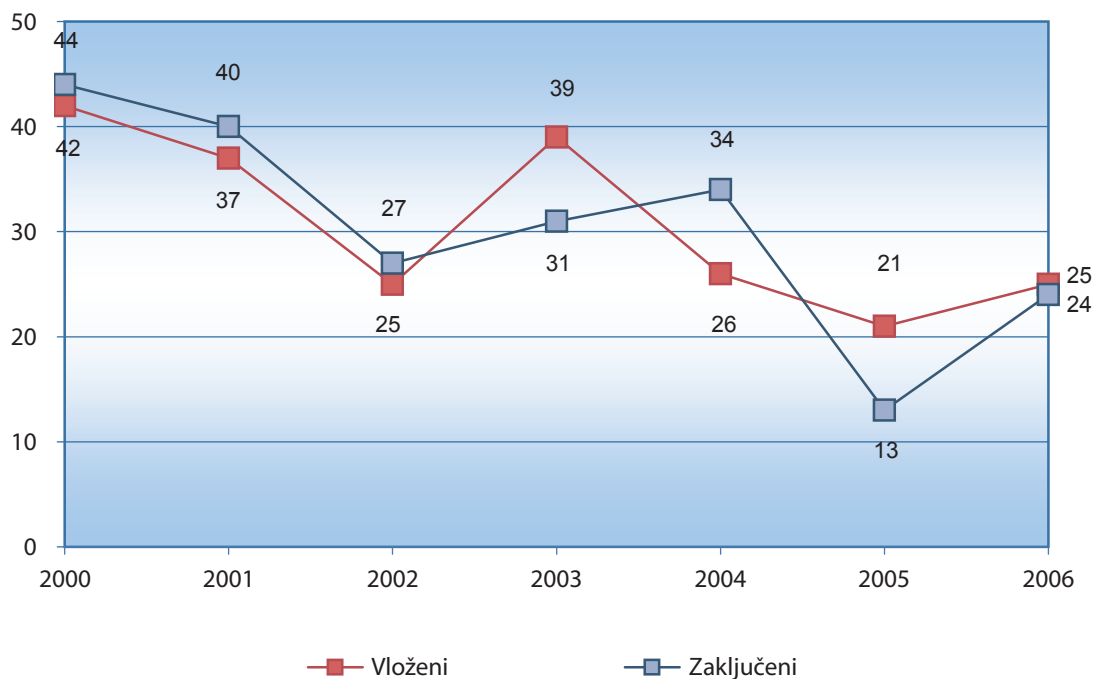
12. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Sestava (2000–2006)

Porazdelitev leta 2006

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Veliki senat					6	1	2
Pritožbeni senat							10
Predsednik Sodišča prve stopnje							1
Senat 5 sodnikov	247	264	276	251	187	146	117
Senat 3 sodnikov	512	479	532	691	914	846	825
Sodnik posameznik	5	3	8	6	1	4	2
Nedodeljeno	23	46	56	51	66	36	72
Skupaj	787	792	872	999	1 174	1 033	1 029

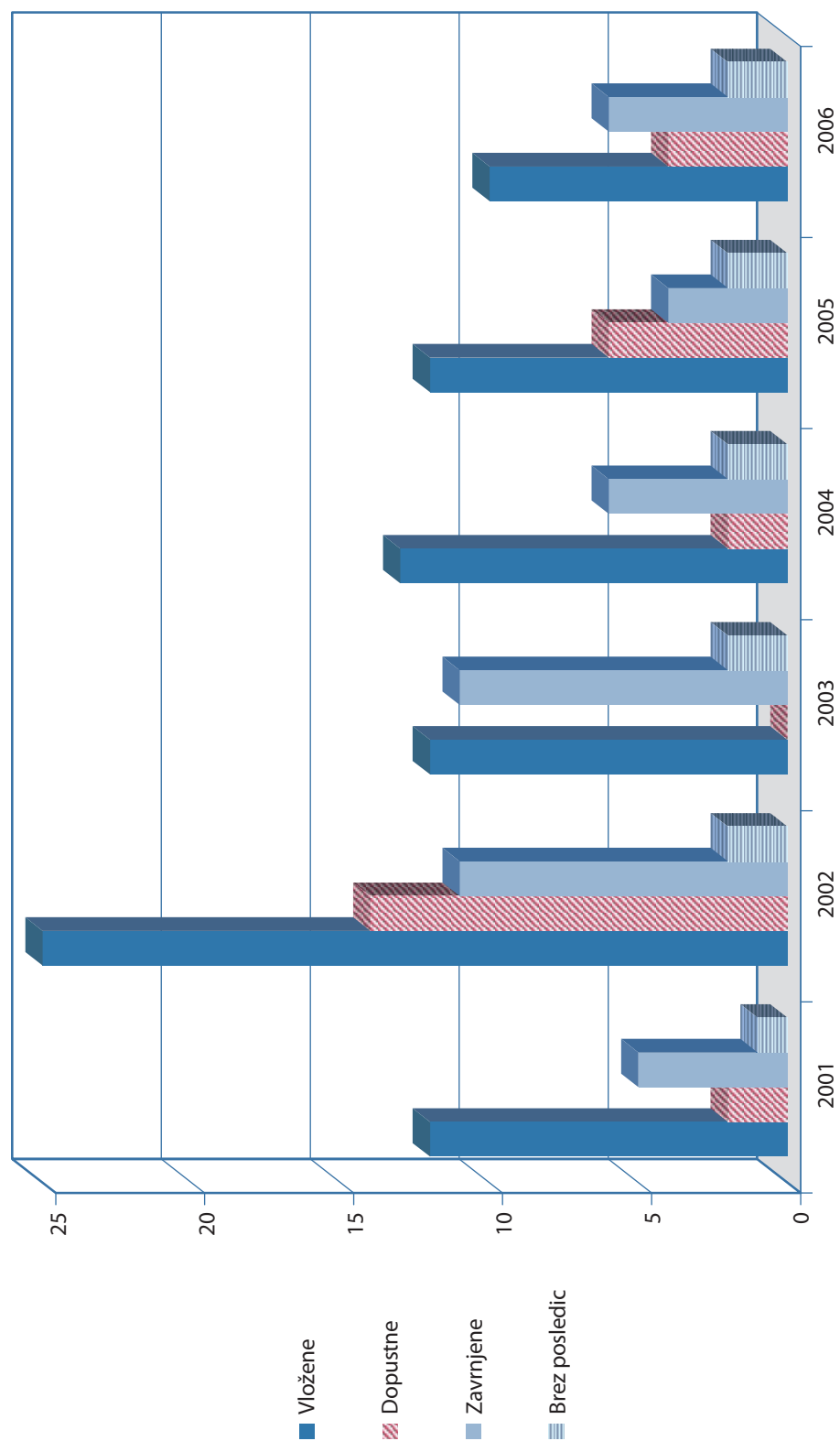
13. Razno – Odločbe o začasnih odredbah (2000–2006)

Porazdelitev leta 2006

	Predlogi za izdajo začnih odredb	Zaključeni postopki za izdajo začne odredbe	Vrsta odločitve		
			Zavrjeno	Ugodeno	Izbris zadeve/ Ustavitev postopka
Kmetijstvo	5	1	1		
Državne pomoči	4	4	4		
Konkurenca	1	3	2	1	
Podjetniško pravo	2	5	1	1	3
Pravo institucij	2	1	1		
Okolje in potrošniki	7	6	5		1
Trgovinska politika	1	1	1		
Socialna politika	1				
Raziskave, informacije, izobraževanje, statistike	1				
Promet	1	1	1		
Skupaj Pogodba ES	25	22	16	2	4
Kadrovski predpisi		2	1		1
SKUPAJ	25	24	17	2	5

14. Razno – Hitri postopki (2001–2006)

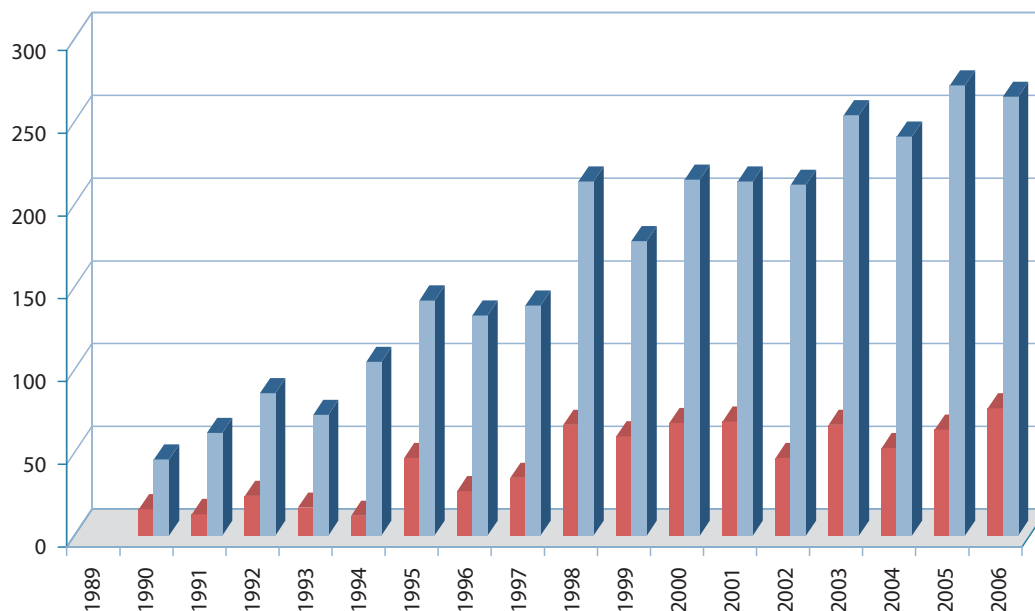

	2001			2002			2003			2004			2005			2006				
	Vrsta odločitve			Vrsta odločitve			Vrsta odločitve			Vrsta odločitve			Vrsta odločitve			Vrsta odločitve				
	Vložene	Dopustne	Zavržene	Brez posledic	Vložene	Dopustne	Zavržene	Brez posledic	Vložene	Dopustne	Zavržene	Brez posledic	Vložene	Dopustne	Zavržene	Brez posledic	Vložene	Dopustne	Zavržene	
Pristop novih držav Kmetijstvo Državne pomoči Konkurenca Podjetniško pravo Pravo institucij Okolje in potrošniki Prosto gibanje oseb Trgovinska politika Politika na področju ribištva Skupna varnostna in zunanja politika Raziskave, informacije, izobraževanje, statistike Zunanji odnosi Lastna sredstva Skupnosti Kadrovski predpisi Promet																				
					1				1	2				2				2	1	3
	3	2			2	3		2	1								1			
	1				15	13	2	1	1	1		3		2	3	2	4	2	2	
												4	1	2	3	2	1			
	3	1	1	2		3		5	4		1	2		1	1					
								1	1	1	1	1		2	1	1	3	1	1	
											1		1							
	1	1		1		1														
												1								
	1							1			1	1								
	1																			
					1				1				1							
				1	1		1		1											
													2						2	
	3		3		2		1	1			1	1								
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							
													1							

Hitro obravnavanje zadeve pred Sodiščem prve stopnje je mogoče na podlagi člena 76a Poslovnika. Ta določba velja od 1. februarja 2001.

V kategorijo „brez posledice“ spadajo naslednji primeri: umik predloga, odstop in primeri, ko je postopek končan s sklepom, preden je odločeno o zahtevi za hitri postopek.

15. Razno – Odločbe Sodišče prve stopnje, zoper katere je bila vložena pritožba (1989–2006)

■ Število odločb, zoper katere je bila vložena pritožba

■ Skupno število izpodbijanih odločb¹

	Število odločb, zoper katere je bila vložena pritožba	Skupno število izpodbijanih odločb ¹	Odstotek odločb, zoper katere je bila vložena pritožba
1989			
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	24	86	28 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	142	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	214	31 %
1999	60	178	34 %
2000	68	215	32 %
2001	69	214	32 %
2002	47	212	22 %
2003	67	254	26 %
2004	53	241	22 %
2005	64	272	24 %
2006	77	265	29 %

¹ Skupno število izpodbijanih odločb – sodbe in sklepi o nedopustnosti, začasnih odredbah ustavitvi postopka in zavrnitvi intervencije – za katere se je rok za vložitev pritožbe iztekel ali zoper katere je bila vložena pritožba.

16. Razno – Porazdelitev pritožbenih postopkov po vrsti postopka (1989–2006)

	1989			1990			1991			1992			1993			1994			1995			1996			1997		
	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %
Druge zadeve				2	8	25 %	5	16	31 %	15	31	48 %	6	17	35 %	7	44	16 %	38	91	42 %	15	59	25 %	22	86	26 %
Intelektualna lastnina																											
Uslužbenci				14	38	37 %	8	46	17 %	8	54	15 %	10	55	18 %	5	61	8 %	9	51	18 %	12	74	16 %	13	53	25 %
Skupaj				16	46	35 %	13	62	21 %	23	85	27 %	16	72	22 %	12	105	11 %	47	142	33 %	27	133	20 %	35	139	25 %
Posebni postopki							1			1	1	100 %	1		100 %												
Skupaj				16	46	35 %	13	62	21 %	24	86	28 %	17	73	23 %	12	105	11 %	47	142	33 %	27	133	20 %	35	139	25 %

	1998			1999			2000			2001			2002			2003			2004			2005			2006		
	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbijane odločbe	Pritožbe v %
Druge zadeve	48	120	40 %	45	118	38 %	58	132	44 %	40	115	35 %	32	134	24 %	51	134	38 %	41	114	36 %	37	120	31 %	46	146	32 %
Intelektualna lastnina				1	1	100 %	1	7	14 %	13	25	52 %	6	20	30 %	7	33	21 %	7	45	16 %	16	71	23 %	18	59	31 %
Uslužbenci	18	93	19 %	14	59	24 %	8	75	11 %	15	73	21 %	9	58	16 %	9	87	10 %	5	82	6 %	11	81	14 %	13	60	22 %
Skupaj	66	213	31 %	60	178	34 %	67	214	31 %	68	213	32 %	47	212	22 %	67	254	26 %	53	241	22 %	64	272	24 %	77	265	29 %
Posebni postopki	1	1	100 %				1	1	100 %	1	1	100 %															
Skupaj	67	214	31 %	60	178	34 %	68	215	32 %	69	214	32 %	47	212	22 %	67	254	26 %	53	241	22 %	64	272	24 %	77	265	29 %

17. Razno – Izidi pritožbenih postopkov (2006)

(sodbe in sklepi)

	Zavrnjena pritožba	Razveljavitev ali delna razveljavitev brez vrnitve v ponovno odločanje	Razveljavitev ali delna razveljavitev z vrnitvijo v ponovno odločanje	Izbris zadeve/ Ustavitev postopka	Skupaj
Carinska unija	1				1
Državne pomoči	3				3
Intelktualna lastnina	12			2	14
Kadrovski predpisi	6	3		1	10
Kmetijstvo	3		1		4
Konkurenca	10	5		1	16
Okolje in potrošniki	1				1
Postopek				1	1
Pravo institucij	5				5
Pravosodje in notranje zadeve	1				1
Približevanje zakonodaj	1				1
Prosto gibanje oseb	1				1
Svoboda opravljanja storitev	1				1
Regionalna politika	1				1
Socialna politika	4				4
Zunanji odnosi	1				1
Skupaj	51	8	1	5	65

18. Razno – Splošni razvoj (1989–2006)

Vložene zadeve, zaključene zadeve, nerešene zadeve

	Vložene zadeve ¹	Zaključene zadeve ²	Nerešene zadeve na dan 31. december
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
Skupaj	6 256	5 227	

¹ 1989: Sodišče je 153 zadev odstopilo v odločanje novo ustanovljenemu Sodišču prve stopnje.

1993: Sodišče je 451 zadev odstopilo po prvi širitvi pristojnosti Sodišča prve stopnje.

1994: Sodišče je 14 zadev odstopilo po drugi širitvi pristojnosti Sodišča prve stopnje.

2004/2005: Sodišče je 25 zadev odstopilo po tretji širitvi pristojnosti Sodišča prve stopnje.

² 2005–2006: Sodišče prve stopnje je 118 zadev odstopilo v odločanje novo ustanovljenemu Sodišču za uslužbenke.

Poglavje III

Sodišče za uslužbence Evropske unije

A – Dejavnost Sodišča za uslužbence v letu 2006

Paul J. Mahoney, predsednik

V letu 2006 je Sodišče za uslužbence Evropske unije prvič delovalo vse leto.

V tem letu je Sodišče za uslužbence (v nadaljevanju: SDU) posvetilo pomemben del svoje dejavnosti nadaljnji sestavi predloga svojega poslovnika, s katero se je začelo ukvarjati že v prvih mesecih obstoja v letu 2005. Predlog, izdelan na podlagi razmisleka in posvetovanj¹, ki jih je opravilo SDU, je bil po stopnji sodelovanja s Sodiščem prve stopnje Evropskih skupnosti in Sodiščem Evropskih skupnosti predložen v odobritev Svetu Evropske unije 19. decembra 2006. SDU naj bi torej z drugim semestrom leta 2007 razpolagalo s svojim poslovnikom.

Kar zadeva sojenje SDU, statistike kažejo, da je bilo na SDU vloženih 148 tožb, kar je rahlo zmanjšanje obsega glede na število vloženih tožb na področju uslužbencev v letu 2005, v katerem je bilo na Sodišču prve stopnje vloženih 164 tožb (151 na Sodišču prve stopnje in 13 na SDU od 12. do 31. decembra 2005). Od ustanovitve je bilo neposredno SDU predloženih 161 zadev, ki jim je treba dodati 118 odstopljenih zadev Sodišča prve stopnje. Vse od njegovih začetkov je bilo torej SDU predloženih 279 zadev.

V letu 2006 je bilo zaključenih 53 zadev, od katerih sta bili 2 sodbi izdani na občni seji. V drugi polovici leta je mogoče opaziti rahlo pospešitev sprejemanja odločb, s katerimi se postopek konča, sočasno z nepričakovanim koncem pisnega postopka v zadevah, ki jih je odstopilo Sodišče prve stopnje. Poleg tega je opaziti sorazmerno veliko razglasitev ničnosti, 10 sodb je bilo namreč izdanih v tej smeri. Proti 10 odločbam SDU je bila vložena pritožba na Sodišče prve stopnje.

Vredno je poudariti, da je bil postopek v več zadevah prekinjen s sklepi, sprejetimi na podlagi člena 8(3), prvi pododstavek, Priloge I k Statutu Sodišča, zlasti v pričakovanju razglasitve odločb Sodišča prve stopnje v zadevah Centeno Mediavilla in drugi proti Komisiji, T-58/05, in Angé Serrano in drugi proti Parlamentu, T-47/05, ki se nanašata na razvrstitev/ponovno razvrstitev v razred po začetku veljave novih Kadrovskih predpisov za uradnike Evropskih skupnosti. Tako je SDU v letu 2006 izdalo 68 sklepov o prekinitvi postopka.

Za prvo leto sodne dejavnosti SDU je značilno tudi prizadevanje, da bi odgovorilo na poziv Sveta, izraženega v sedmi uvodni izjavi njegovega Sklepa 2004/752/ES in prevzetega v členu 7(4) Priloge I k Statutu Sodišča, da bi se v vsaki fazi postopka olajšalo mirno reševanje sporov. Tako so sodniki poročevalci v več zadevah strankam predlagali mirno rešitev spora. 4 spori so se lahko končali s sklepom o izbrisu, s katerim se potrdi sporazum, sklenjen med strankama na podlagi mirnega reševanja spora, ki ga je sprožilo SDU.

Na tej stopnji bi bilo seveda prehitro sklepati o praksi mirnega reševanja sporov ali ugotoviti sodno tendenco, značilno za SDU. Besedilo, ki sledi, se bo omejilo na kratek pregled glavnih

¹ V okviru pripravljanih del se je SDU posvetovalo zlasti s predstavniki institucij, odborov uslužbencev in sindikatov. V ta namen je bil 26. januarja 2006 organiziran sestanek z vodji uprave. Temu je 8. februarja 2006 sledil sestanek s sindikalnimi in poklicnimi organizacijami, ki so jih spremljali njihovi odvetniki.

odločb, ki jih je izdalo SDU, pri čemer bodo postopno izpostavljeni nekateri splošni postopkovni vidiki (I), spori o zakonitosti (II), predlogi za izdajo začasne odredbe (III) in vloge za pravno pomoč (IV).

I. Postopkovni vidiki

SDU je v svoji prvi sodbi Falcione proti Komisiji, ki jo je razglasilo na občni seji 26. aprila 2006², odločilo, da se do začetka veljavnosti poslovnika SDU uporablja ureditev o stroških iz poslovnika Sodišča prve stopnje, da bi se upravičencem v skladu z načelom dobrega delovanja sodnega organa zagotovila zadostna predvidljivost pri uporabi pravil o stroških postopka.

Vredno je izpostaviti dve odločbi, izdani na podlagi člena 8 Priloge I k Statutu Sodišča. V zadevi Marcuccio proti Komisiji³ je SDU odklonilo svojo pristojnost na podlagi člena 8(3), drugi pododstavek, Priloge I k Statutu Sodišča, ker je menilo, da je bil predmet te zadeve enak kot predmet dveh zadev, ki sta bili predloženi Sodišču prve stopnje. SDU je s sklepom Gualtieri proti Komisiji⁴ odločilo, da spor med Komisijo Evropskih skupnosti in odposlanim nacionalnim strokovnjakom ni spor med Skupnostjo in njenimi uslužbenci v smislu člena 236 ES. SDU je torej menilo, da ni pristojno za odločanje o tej tožbi in jo je odstopilo Sodišču prve stopnje na podlagi člena 8(2) Priloge I k Statutu Sodišča.

II. Spori o zakonitosti

A. Dopustnost tožb, vloženih na podlagi členov 236 ES in 152 AE

1. Akti, zoper katere je mogoče vložiti tožbo

V sklepu Lebedef in drugi proti Komisiji⁵ je SDU navedlo, da je način, kako uprava uporablja računalniška orodja, kar zadeva jezik operacijskega sistema in programov osebnih računalnikov, notranji organizacijski ukrep službe, ki ga ni mogoče izpodbijati na podlagi členov 90(2) in 91(1) Kadrovskih predpisov.

2. Rok za vložitev tožbe

V sodbi Grünheid proti Komisiji⁶ je SDU z namenom razglasitve dopustnosti tožbe, vložene zoper odločbo o končni razvrstitvi v razred, zavrnilo ugovor nedopustnosti na podlagi okoliščine, da naj bi bila pritožba na podlagi člena 90(2) Kadrovskih predpisov vložena več

² Sodba SDU z dne 26. aprila 2006 v zadevi Falcione proti Komisiji (F-16/05, še neobjavljena v ZOdl.).

³ Sklep SDU z dne 25. aprila 2006 v zadevi Marcuccio proti Komisiji (F-109/05, še neobjavljen v ZOdl.).

⁴ Sklep SDU z dne 9. oktobra 2006 v zadevi Gualtieri proti Komisiji (F-53/06 (pritožba T-413/06 P), še neobjavljen v ZOdl.).

⁵ Sklep SDU z dne 14. junija 2006 v zadevi Lebedef in drugi proti Komisiji (F-34/05, še neobjavljen v ZOdl.).

⁶ Sodba SDU z dne 28. junija 2006 v zadevi Grünheid proti Komisiji (F-101/05, še neobjavljena v ZOdl.).

kot tri mesece po tem, ko se je tožeča stranka v obvestilu o mesečni plači seznanila s to odločbo. Glede tega je SDU presodilo, da je res, da začnejo z obvestilom o mesečni plači teči roki za pritožbo in vložitev tožbe zoper odločbo uprave, ker je na tem obrazcu jasno predstavljena ta odločba in njen obseg, vendar pa velja drugače za odločbo, s katero organ, pristojen za imenovanja (OPI), izvede dokončno razvrstitev na novo zaposlenega uradnika in katere obseg je veliko širši od določitve zgolj denarnih pravic, ki jih ima plačilni list namen konkretizirati za določeno obdobje. V primeru neobstoja obrazloženega pisnega obvestila o odločbi o dokončni razvrstitvi v skladu s členom 25 Kadrovskih predpisov bi bil z naložitvijo obveznosti zadevnemu uradniku, da vloži pritožbo najpozneje v treh mesecih po prejemu prvega plačilnega lista, ki zajema to razvrstitev, odvzet vsakršen pomen členoma 25, drugi pododstavek, in 26, drugi in tretji pododstavek, Kadrovskih predpisov, katerih namen je uradnikom omogočiti, da se dejansko seznanijo z odločbami, ki se nanašajo zlasti na njihov položaj v upravi, in da uveljavljajo svoje pravice, ki jim jih zagotavljajo navedeni predpisi.

V sodbi Combescot proti Komisiji⁷ je Sodišče prve stopnje presodilo, da odločba o zavrnitvi pritožbe, ki je bila sprejeta v roku štirih mesecev od vložitve pritožbe, vendar pa zadevna oseba o njej ni bila obveščena pred iztekom roka za vložitev pritožbe, ne more preprečiti zavrnitve z molkom na podlagi člena 90(2), drugi pododstavek, Kadrovskih predpisov. Če bi bilo treba šteti, da je sprejetje zavrnilne odločbe v štirih mesecih od vložitve pritožbe ovira za zavrnitev z molkom, čeprav zadevni uradnik o zavrnilni odločbi ni bil obveščen v tem roku, ta ne bi mogel zahtevati razglasitve ničnosti na podlagi člena 91(3), druga alineja, prvi stavek, Kadrovskih predpisov. Taka posledica bi bila v nasprotju z namenom zadnjenevedene določbe, katere cilj je zagotoviti sodno varstvo uradnikom v primeru nedejavnosti ali molka uprave. Tako sprejeta zavrnilna odločba, o kateri zadevna oseba ni bila obveščena, ne sme biti „odgovor na pritožbo“ v smislu člena 90(2), drugi pododstavek, Kadrovskih predpisov.

SDU je v sklepu Schmit proti Komisiji⁸ – potem ko je spomnilo na sodno prakso, v skladu s katero je glede izračuna roka za vložitev pritožbe zoper akt, ki ima škodljive posledice za zadevno osebo, člen 90(2) Kadrovskih predpisov treba razlagati tako, da je navedena pritožba „vložena“, ko jo institucija prejme – navedlo, da dejstvo, da je uprava na dokument, ki ji je bil poslan, pritisnila žig o vpisu, ne omogoči, da bi veljalo, da je bil dokument vložen na določen dan, vendar pa je to dejstvo sredstvo dobrega delovanja sodnega organa, ki omogoči domnevo, dokler se ne dokaže nasprotno, da je uprava navedeni dokument prejela na označeni datum. Če uradnik temu nasprotuje, mora predložiti dokaz, in sicer potrdilo uprave o prejemu ali povratnico priporočene pisemske pošiljke, ki lahko ovrže domnevo, ki jo je vzpostavil žig o vpisu, in dokaže, da je bila pritožba vložena na drug dan.

B. Temelj

Najprej je treba izpostaviti raznolikost vprašanj, o katerih je odločalo SDU. Tako je preizkusilo zlasti: kako je prehod na euro vplival na pokojninske pravice uradnikov v primeru, da so ti

⁷ Sodba SDU z dne 19. oktobra 2006 v zadevi Combescot proti Komisiji (F-114/05 (pritožba T-414/06 P), še neobjavljena v ZODI.).

⁸ Sklep SDU z dne 15. maja 2006 v zadevi Schmit proti Komisiji (F-3/05, še neobjavljen v ZODI.).

v sistem Skupnosti prenesli pravice, ki so jih pridobili v nacionalnem pokojninskem sistemu⁹; merila, v skladu s katerimi se lahko nekateri uradniki na podlagi člena 9(2) Priloge VIII h Kadrovskim predpisom predčasno upokojijo, ne da bi se jim znižala pokojnina¹⁰; primer, ko je bila odsotnost uradnika Komisije z dela zaradi bolezni predpisana po uradni dolžnosti iz psihiatričnih razlogov¹¹; več zadev o priznavanju poklicne bolezni¹²; finančne določbe konvencije o določitvi delovnih pogojev in ureditev plačila uslužbencev, ki so tolmači¹³. Ravno tako je treba poudariti, da je bila zadeva o plačilu nadur uslužbencu kategorije A odstopljena občni seji, vendar je bila na podlagi sporazuma med strankama zaključena s sklepom o izbrisu¹⁴. SDU je obravnavalo tudi: tožbo, s katero se je izpodbijala zakonitost odločb o odpovedi pogodb začasnim uslužbencem¹⁵; odločbe natečajne komisije, s katerimi je bil kandidat zavrnjen pristop k preizkusom¹⁶ ali s katerimi je bil kandidatu zavrnjen vpis na čakalni seznam¹⁷, odločbe, izdane v okviru postopkov imenovanja¹⁸; karierna ocenjevalna poročila¹⁹ in odločbe o nenapredovanju²⁰. V tem okviru sta 2 sodbi SDU vredni posebne pozornosti.

SDU je v sodbi Landgren proti ETF²¹, ki je bila razglašena na občni seji, odločilo, da za enostransko odpoved pogodbe za nedoločen čas začasnemu uslužbencu ne velja zgolj spoštovanje odpovednega roka iz člena 47(2) Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev, ampak je obvezna tudi njena obrazložitev. Da bi se zagotovilo zadostno varstvo pred neupravičenimi odpustitvami, zlasti v primeru pogodbe za nedoločen čas ali pogodbe za določen čas, če pride do odpovedi pred iztekom pogodbe, je treba na eni strani zadevnim osebam omogočiti, da preverijo, ali so bili spoštovani oziroma prizadeti njihovi legitimni interesi, in da presodijo o možnosti, da se obrnejo na sodnika, ter na drugi strani sodniku

⁹ Sodba SDU z dne 14. novembra 2006 v zadevi Chatziioannidou proti Komisiji (F-100/05, še neobjavljena v ZOdI.).

¹⁰ Sodba SDU z dne 12. septembra 2006 v zadevi De Soeten proti Svetu (F-86/05, še neobjavljena v ZOdI.).

¹¹ Sodba SDU z dne 13. decembra 2006 v zadevi De Brito Sequeira Carvalho proti Komisiji (F-17/05, še neobjavljena v ZOdI.).

¹² Glej zlasti sodbo SDU z dne 12. julija 2006 v zadevi D proti Komisiji (F-18/05 (pritožba T-262/06 P), še neobjavljena v ZOdI.).

¹³ Sodba SDU z dne 14. decembra 2006 v zadevi André proti Komisiji (F-10/06, še neobjavljena v ZOdI.).

¹⁴ Sklep SDU z dne 13. julija 2006 v zadevi Lacombe proti Svetu (F-9/05, še neobjavljen v ZOdI.).

¹⁵ Glej zlasti sodbi SDU z dne 26. oktobra 2006 v zadevi Landgren proti ETF (F-1/05 (pritožba T-404/06 P), še neobjavljena v ZOdI.), in z dne 14. decembra 2006 v zadevi Kubanski proti Komisiji (F-88/05, še neobjavljena v ZOdI.).

¹⁶ Sodba SDU z dne 15. junija 2006 v zadevi Mc Sweeney in Armstrong proti Komisiji (F-25/05, še neobjavljena v ZOdI.).

¹⁷ Sodba SDU z dne 13. decembra 2006 v zadevi Neophytou proti Komisiji (F-22/05, še neobjavljena v ZOdI.).

¹⁸ Sodba SDU z dne 14. decembra 2006 v zadevi Economidis proti Komisiji (F-122/05, še neobjavljena v ZOdI.).

¹⁹ Glej zlasti sodbo SDU z dne 14. decembra 2006 v zadevi Caldarone proti Komisiji (F-74/05, še neobjavljena v ZOdI.).

²⁰ Glej na primer sodbo SDU z dne 30. novembra 2006 v zadevi Balabanis in Le Dour proti Komisiji (F-77/05, še neobjavljena v ZOdI.).

²¹ Zgoraj navedena sodba Landgren proti ETF.

omogočiti, da izvršuje nadzor, kar potrjuje obstoj obveznosti obrazložitve, ki jo ima pristojni organ. Priznanje take obveznosti ne izključuje širokega pooblastila za prosto presojo, ki ga ima pristojni organ na področju odpustitve, zato se mora sodišče Skupnosti pri nadzoru omejiti na preizkus, ali je šlo za očitno napako oziroma za zlorabo pooblastil. V tem primeru je bila odločba o odpustitvi razglašena za nično, ker je bila z njenim sprejetjem zagrešena očitna napaka pri presoji.

V sodbi *Economidis proti Komisiji*²² je SDU glede zaposlitve vodje enote iz razreda AD 9/AD 12 odločilo, da je odločba Komisije o srednjih vodstvenih delavcih nezakonita, ker omogoča, da se raven prostega delovnega mesta določi po končani primerjavi kandidatur in tako vpliva na nepristranskost postopka, ki je potrebna.

III. *Začasne odredbe*

V letu 2006 sta bila vložena dva predloga za izdajo začasne odredbe. V zadevi *Bianchi proti ETF*²³ je bil predlog zavržen zaradi neobstoja nujnosti, medtem ko je bil v zadevi *Dálnoky proti Komisiji*²⁴ predlog zavržen, ker je bila tožba v glavni stvari že na prvi pogled očitno nedopustna.

IV. *Vloge za pravno pomoč*

Predsednik SDU je v letu 2006 odločil o 3 vlogah za pravno pomoč, ki so bile vse vložene pred vložitvijo tožbe, v skladu z možnostjo, ki je predvidena s členom 95(1), prvi pododstavek, Poslovnika Sodišča prve stopnje, ki velja *mutatis mutandis*. Te vloge niso bile sprejete²⁵.

²² Zgoraj navedena sodba *Economidis proti Komisiji*.

²³ Sklep predsednika SDU z dne 31. maja 2006 v zadevi *Bianchi proti ETF* (F-38/06 R, še neobjavljen v ZOdl.).

²⁴ Sklep predsednika SDU z dne 14. decembra 2006 v zadevi *Dálnoky proti Komisiji* (F-120/06 R, še neobjavljen v ZOdl.).

²⁵ Sklep predsednika SDU z dne 27. septembra 2006 v zadevi *Nolan proti Komisiji* (F-90/06 AJ, še neobjavljen v ZOdl.). Sklep predsednika SDU z dne 1. decembra 2006 v zadevi *Atanasov proti Komisiji* (F-101/06 AJ, še neobjavljen v ZOdl.). Sklep predsednika SDU z dne 11. decembra 2006 v zadevi *Noworyta proti Parlamentu* (F-128/06 AJ, še neobjavljen v ZOdl.).

B – Sestava SDU

(Protokolarni vrstni red na dan 1. januarja 2006)

Z leve proti desni:

sodnik H. Tagaras; sodnica I. Boruta; predsednik senata H. Kreppel; predsednik SDU P. Mahoney; predsednik senata S. Van Raepenbusch; sodnik H. Kanninen; sodnik S. Gervasoni; sodna tajnica W. Hakenberg.

1. Člani SDU

(po vrstnem redu zasedbe funkcije)

Paul J. Mahoney

Rojen l. 1946; študij prava (Master of Arts, univerza v Oxfordu, 1967; Master of Laws, University College London, 1969); predavatelj na University College London (1967–1973); barrister (London, 1972–1974); administrator, glavni administrator na Evropskem sodišču za človekove pravice (1974–1990); gostujoči profesor na univerzi v Saskatchewanu, Saskatoon, Kanada (1988); vodja osebja Sveta Evrope (1990–1993); vodja oddelka (1993–1995), namestnik sodnega tajnika (1995–2001), sodni tajnik Evropskega sodišča za človekove pravice (2001–september 2005); predsednik SDU od 6. oktobra 2005.

Horstpeter Kreppel

Rojen l. 1945; univerzitetni študij v Berlinu, Münchnu in Frankfurtu na Majni (1966–1972); prvi državni izpit (1972); sodnik pripravnik v Frankfurtu na Majni (1972–1973 in 1974–1975); Collège d'Europe v Bruggeu (1973–1974); drugi državni izpit (Frankfurt na Majni, 1976); zaposlen v Zveznem uradu za zaposlovanje in odvetnik (1976); sodnik na delovnem sodišču (dežela Hessen, 1977–1993); predavatelj na visoki strokovni šoli za socialno delo v Frankfurtu na Majni in na upravni visoki strokovni šoli v Wiesbadnu (1979–1990); nacionalni strokovnjak v pravni službi Komisije Evropskih skupnosti (1993–1996 in 2001–2005); ataše za socialne zadeve na veleposlaništvu Zvezne republike Nemčije v Madridu (1996–2001); sodnik na delovnem sodišču v Frankfurtu na Majni (februar–september 2005); sodnik SDU od 6. oktobra 2005.

Irena Boruta

Rojena l. 1950; diplomirana pravnica univerze v Wrocławu (1972), doktorica prava (Łódź, 1982); odvetnica v odvetniški zbornici Republike Poljske (od 1977); gostujoča raziskovalka (univerza Pariz X, 1987–1988; univerza v Nantesu, 1993–1994); strokovnjakinja „Solidarność“ (1995–2000); profesorica delovnega prava in evropskega socialnega prava na univerzi v Łodzi (1997–1998 in 2001–2005), profesorica na visoki trgovski šoli v Varšavi (2002), profesorica delovnega prava in socialne varnosti na univerzi Cardinal Stefan Wyszyński v Varšavi (2002–2005); podministrca za delo in socialne zadeve (1998–2001); članica odbora pogajalcev za pristop Republike Poljske k Evropski uniji (1998–2001); predstavnica poljske vlade pri Mednarodni organizaciji dela (1998–2001); avtorica več del o delovnem pravu in evropskem socialnem pravu; sodnica SDU od 6. oktobra 2005.

Heikki Kanninen

Rojen l. 1952; diploma Visoke trgovske šole v Helsinkih in pravne fakultete univerze v Helsinkih; strokovni sodelavec na finskem vrhovnem upravnem sodišču; generalni sekretar odbora za reformo pravne varnosti v javni upravi; glavni direktor na vrhovnem upravnem sodišču; generalni sekretar odbora za reformo upravnih sporov, svetovalec direktorja za zakonodajo na ministrstvu za pravosodje; namestnik sodnega tajnika Sodišča EFTE; strokovni sodelavec Sodišča Evropskih skupnosti; sodnik vrhovnega upravnega sodišča (1998–2005); član komisije za pritožbe beguncev; podpredsednik odbora za razvoj finskih sodnih institucij; sodnik SDU od 6. oktobra 2005.

Haris Tagaras

Rojen l. 1955; diploma iz prava (univerza v Solunu, 1977); posebna diploma iz evropskega prava (Institut d'études européennes na svobodni univerzi v Bruslju, 1980); doktor prava (univerza v Solunu, 1984); pravnik lingvist pri Svetu Evropskih skupnosti (1980–1982); raziskovalec mednarodnega in evropskega gospodarskega prava v Solunu (1982–1984); administrator na Sodišču Evropskih skupnosti (1986–1990); profesor prava skupnosti, mednarodnega zasebnega prava in človekovih pravic na univerzi Panteion v Atenah (od 1990); zunanji sodelavec za evropske zadeve na ministrstvu za pravosodje in član stalnega odbora za Lugansko konvencijo (1991–2004); član nacionalne komisije za konkurenco (1999–2005); član nacionalne komisije za telekomunikacije in poštne storitve (2000–2002); član odvetniške zbornice v Solunu, odvetnik na kasacijskem sodišču; eden od ustanoviteljev združenja evropskih odvetnikov (Union des avocats européens, UAE); član Mednarodne akademije primerjalnega prava; sodnik SDU od 6. oktobra 2005.

Sean Van Raepenbusch

Rojen 1956; diploma iz prava (svobodna univerza v Bruslju, 1979); posebna diploma iz mednarodnega prava (Bruselj, 1980); doktor prava (1989); pravna služba Société anonyme du canal et des installations maritimes v Bruslju (1979–1984); uradnik Komisije Evropskih skupnosti (Generalni direktorat za socialne zadeve, 1984–1988); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1988–1994); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1994–2005); predavatelj v univerzitetnem centru v Charleroiu (mednarodno in evropsko socialno pravo, 1989–1991), na univerzi v Mons–Hainaut (evropsko pravo, 1991–1997) in na univerzi v Liègeu (pravo evropskih uslužbencev, 1989–1991; pravo institucij Evropske unije, 1995–2005; evropsko socialno pravo, 2004–2005); številne objave na področju evropskega socialnega prava in ustavnega prava Evropske unije; sodnik SDU od 6. oktobra 2005.

Stéphane Gervasoni

Rojen l. 1967; diploma na Institut d'études politiques v Grenoblu (1988) in na École nationale d'administration (1993); član Državnega sveta (oddelek za spore, 1993–1997; socialni oddelek, 1996–1997; višji strokovni sodelavec pri Državnem svetu od 1996); docent na Institut d'études politiques v Parizu (1993–1995); komisar vlade v posebni komisiji za pritožbe v zvezi s pokojninami (1994–1996); pravni svetovalec ministrstva za javno upravo in mesta Pariz (1995–1997); generalni sekretar prefektуре departmaja Yonne, podprefekt okrožja Auxerre (1997–1999); generalni sekretar prefektуре departmaja Savoie, podprefekt okrožja Chambéry (1999–2001); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (september 2001–september 2005); imenovani član komisije NATA za pritožbe (od 2001); sodnik SDU od 6. oktobra 2005.

Waltraud Hakenberg

Rojena l. 1955; študij prava v Regensburgu in Ženevi (1974–1979); prvi državni izpit (1979); podiplomski študij prava Skupnosti na Collège d'Europe v Bruggeu (1979–1980); sodnica pripravnica v Regensburgu (1980–1983); doktorica prava (1982); drugi državni izpit (1983); odvetnica v Münchnu in Parizu (1983–1989); uradnica Sodišča Evropskih skupnosti (1990–2005); strokovna sodelavka na Sodišču Evropskih skupnosti (kabinet sodnika Janna, 1995–2005); poučevanje na več univerzah v Nemčiji, Avstriji, Švici in Rusiji; častna profesorica na univerzi v Posarju (od 1999); članica različnih pravnih odborov, združenj in komisij; številne objave na področju prava in sporov Skupnosti; sodna tajnica SDU od 30. novembra 2005.

2. Protokolarni vrstni red

Od 1. januarja 2006 do 31. decembra 2006

P. Mahoney, predsednik SDU
H. Kreppel, predsednik senata
S. Van Raepenbusch, predsednik senata
I. Boruta, sodnica
H. Kanninen, sodnik
H. Tagaras, sodnik
S. Gervasoni, sodnik
W. Hakenberg, sodna tajnica

C – Sodne statistike SDU

Splošna dejavnost SDU

1. Vložene zadeve, zaključene zadeve, nerešene zadeve (2005–2006)

Vložene zadeve

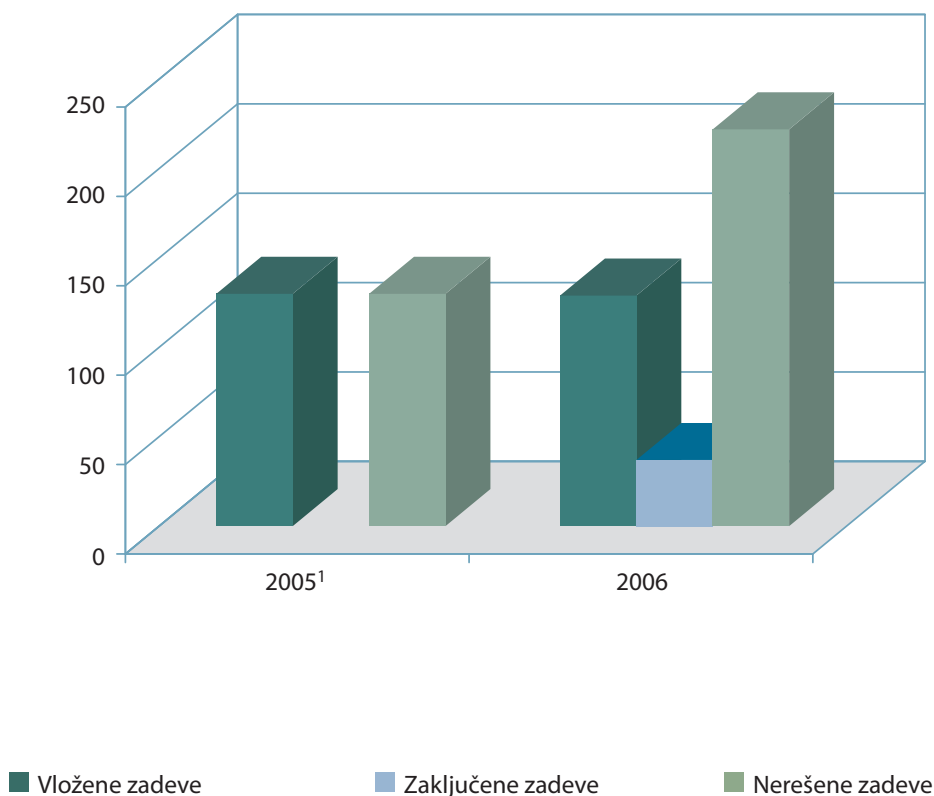
2. Odstotek števila zadev glavnih toženih institucij
3. Jezik postopka
4. Število tožečih strank (2005–2006)

Zaključene zadeve

5. Vrsta odločitve
6. Sodbe in sklepi – sestava odločb

1. Splošna dejavnost Sodišča za uslužbence –

Vložene zadeve, zaključene zadeve, nerešene zadeve (2005–2006)

	2005 ¹	2006
Vložene zadeve	130	148
Zaključene zadeve	0	53
Nerešene zadeve	130	225

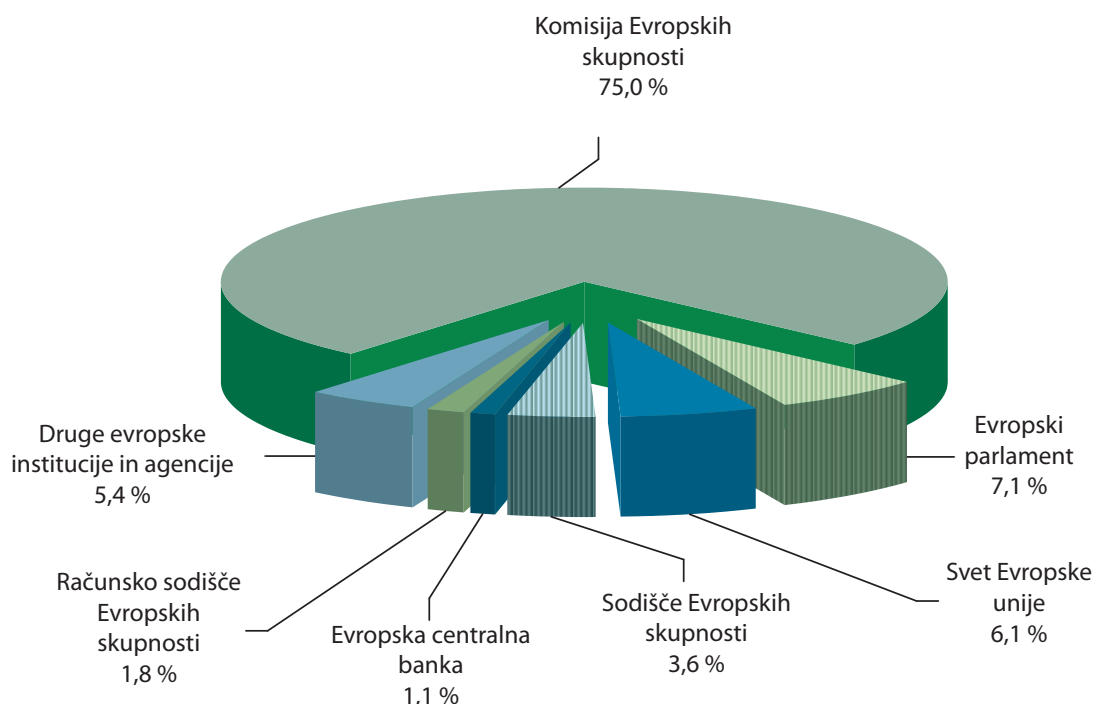
¹ Sodišče za uslužbence je bilo ustanovljeno s Sklepom Sveta 2004/752/ES, Euratom z dne 2. novembra 2004 o ustanovitvi Sodišča za uslužbence Evropske unije (UL L 333, str. 7).

Njegova sodna dejavnost se je začela 12. decembra 2005, ko je bil v Uradnem listu Evropske unije objavljen Sklep o ugotovitvi predsednika Sodišča, da je Sodišče za uslužbence Evropske unije ustanovljeno zakonito, z dne 2. decembra 2005 (UL L 325, str. 2).

Konec leta 2005 je Sodišče prve stopnje Sodišču za uslužbence odstopilo 117 zadev, 13 zadev pa je bilo slednjemu predloženih neposredno.

2. Vložene zadeve – Odstotek števila zadev glavnih toženih institucij

Odstotek števila vloženih zadev

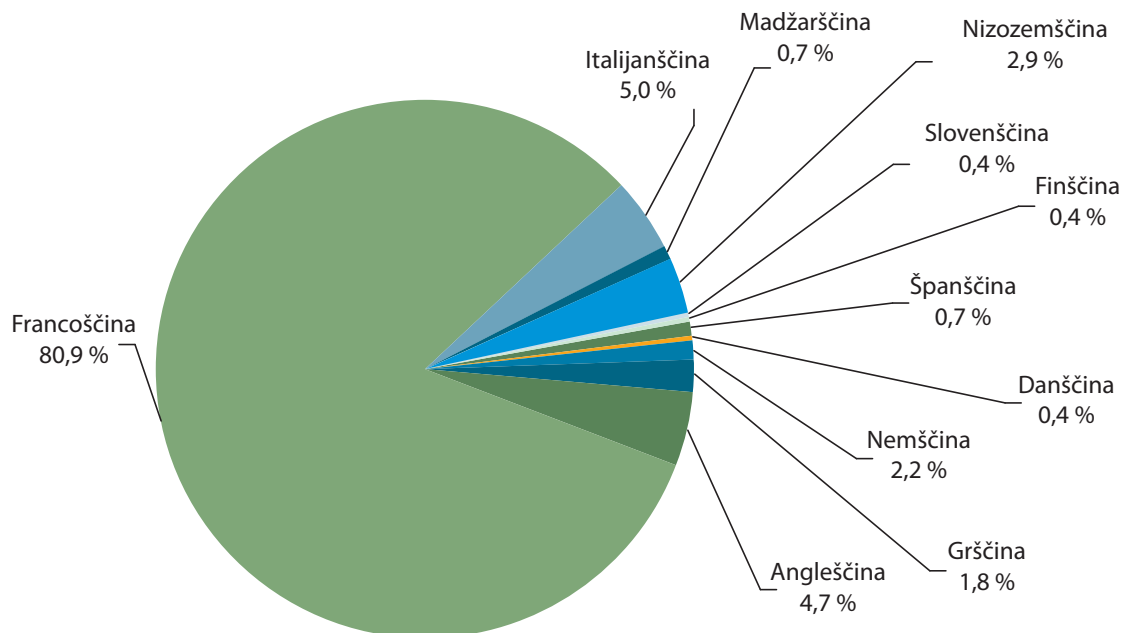

	Odstotek števila vloženih zadev	Odstotek skupnega števila zaposlenih na institucijo ¹
Komisija Evropskih skupnosti	75 % ²	62,9 %
Evropski parlament	7,1 %	15,0 %
Svet Evropske unije	6,1 %	8,9 %
Sodišče Evropskih skupnosti	3,6 %	4,5 %
Evropska centralna banka	1,1 %	3,5 %
Računsko sodišče Evropskih skupnosti	1,8 %	2,0 %
Druge evropske institucije in agencije	5,4 %	3,1 %
Skupaj	100,0 %	100,0 %

¹ Vir informacij: http://eur-lex.europa.eu/budget/data/D2006_VOL1/SL/nmc-grseqAP2000182/index.html

² Ta odstotek zajema tudi zadeve zoper EPSO (Evropski urad za izbor osebja, ki je organizacijsko priključen Komisiji), in sicer tožbe zoper kandidate v izbirnih postopkih. Gre torej za osebe, ki (še) niso del osebja institucij.

3. Vložene zadeve – Jezik postopka

Jezik postopka	Število zadev
Španščina	2
Danščina	1
Nemščina	6
Grščina	5
Angleščina	13
Francoščina	225
Italijanščina	14
Madžarščina	2
Nizozemščina	8
Slovenščina	1
Finščina	1
Skupaj	278

Jezik postopka je jezik, v katerem je bila zadeva vložena, in ne materni jezik ali jezik državljanstva tožeče stranke.

4. Vložene zadeve – Število tožečih strank – 2005–2006)

Vložene zadeve, v katerih je največje število tožečih strank v eni sami zadevi

Število tožečih strank na zadevo ¹	Področja ²
484	Kadrovski predpisi – Pokojnina – Prenos pokojninskih pravic, pridobljenih v Belgiji
483	Kadrovski predpisi – Pokojnina – Prenos pokojninskih pravic, pridobljenih v Belgiji
309	Kadrovski predpisi – Pokojnina – Uporaba korekcijskega količnika, izračunanega glede na povprečne življenjske stroške v državi stalnega prebivališča
164	Kadrovski predpisi – Pokojnina – Prenos pokojninskih pravic, pridobljenih v Belgiji
164	Kadrovski predpisi – Pokojnina – Prenos pokojninskih pravic, pridobljenih v Belgiji
143	Kadrovski predpisi – Imenovanja – Kandidati, ki so bili ob začetku veljavnosti novih kadrovskih predpisov vpisani na čakalni seznam
59	Kadrovski predpisi – Napredovanje – Napredovalno obdobje 2005 – Dodatni nazivi, določeni v novih kadrovskih predpisih
36	Kadrovski predpisi – Napredovanje – Napredovalno obdobje 2005 – Dodatni nazivi, določeni v novih kadrovskih predpisih
29	Kadrovski predpisi – Imenovanja – Kandidati, ki so bili ob začetku veljavnosti novih kadrovskih predpisov vpisani na čakalni seznam
21	Kadrovski predpisi – Pogodbeni uslužbenci – Revizija razvrstitve in plačila

Skupno število tožečih strank za vse vložene zadeve

Skupno število tožečih strank	Skupno število vloženih zadev
2 403	278

¹ Pri številu tožečih strank so bile tožeče stranke, ki so vložile več tožb, upoštevane pri vsaki vloženi tožbi.

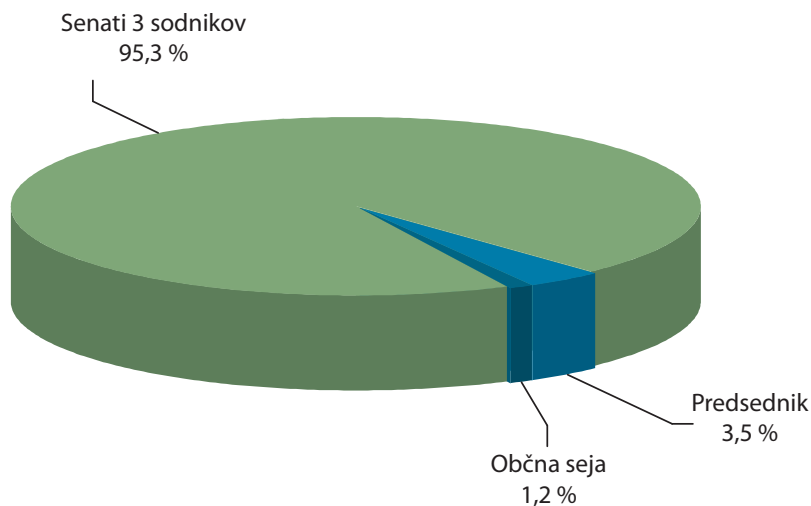
² V nadaljevanju izraz „Kadrovski predpisi“ zajema Kadrovske predpise za uradnike Evropskih skupnosti in pogoje za zaposlitev drugih uslužbencev Evropskih skupnosti.

5. Zaključene zadeve – Vrsta odločitve

Kadrovski predpisi za uradnike in pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev institucij	Sodbe Odločitev		Zavrnitev tožbe	Sklepi (tožbe, ki so nedopustne oziroma očitno nedopustne ali neutemeljene)	Sporazumna rešitev spora po posredovanju Sodišča prve stopnje	Izbris iz drugih razlogov	Napotitev na Sodišče prve stopnje	Skupaj
	Razglasitev ničnosti odločbe ali obsodba tožene stranke							
Razporeditev / prerazporeditev		1						1
Plačilo in dodatki	1	2	1	4	3			11
Ocenjevanje / napredovanje	2	1	4		2			9
Natečaji	1	2						3
Pokojnine in invalidnine	2	1	2		1			6
Socialna varnost / poklicna bolezen / nesreče	1	1	2			1		5
Prenehanje pogodbe uslužbenca	1							1
Delovni pogoji			1					1
Disciplinski postopki			1					1
Zaposlovanje / imenovanje / razvrstitev v naziv	2	2	2		2			8
Delovni pogoji / dopusti	1							1
DRUGA področja brez področja javnih uslužbencev							1	1
Skupaj	11	10	13	4	8	2		48 ¹

¹ Temu številu je treba dodati 3 zadeve, zaključene na področju sodne pomoči, in 2 začasni odredbi.

6. Zaključene zadeve – Sodbe in sklepi – Sestava sodišča

	Sodbe	Sklepi, s katerimi se postopek konča ¹	Drugi sklepi	Skupaj
Občna seja	2	0	0	2
Senati 3 sodnikov	19	26	118	163
Predsednik	0	6	0	6
Skupaj	21	32	118	171

¹ Sodni sklepi, s katerimi se zaključi postopek, vključno s sklepi o izbrisu po sporazumni rešitvi med strankama na podlagi posredovanja Sodišča za uslužbence (razen sklepov, s katerimi se postopek zaključi z izbrisom iz drugih razlogov).

Poglavje IV

Srečanja in obiski

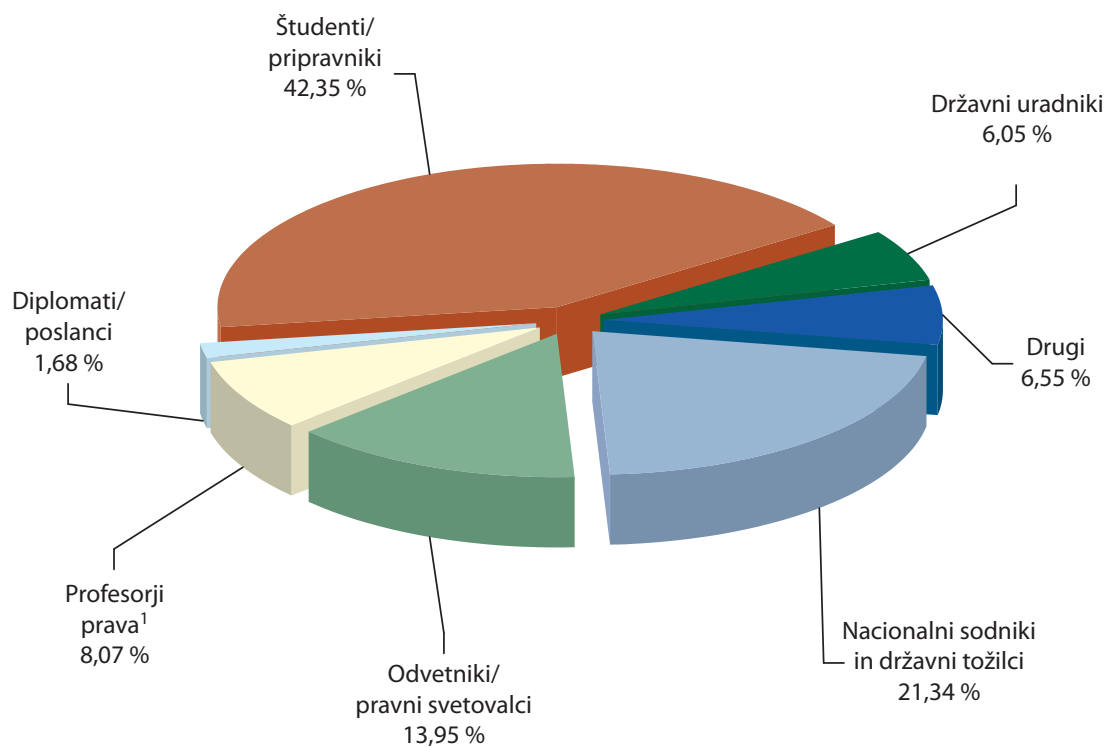
A – Uradni obiski in prireditve na Sodišču, Sodišču prve stopnje in Sodišču za uslužbence

16. januar	Delegacija „Steering Committee of the European Network of Councils for the Judiciary“ (ENCJ)
19. januar	Nj. eksc. g. Edvard Malajan, veleposlanik Ruske federacije v Velikem vojvodstvu Luksemburg
26. januar	Nj. eksc. g. Pavol Šepelák, veleposlanik Češke republike v Velikem vojvodstvu Luksemburg
3. februar	G. Acevedo Peralta, odvetnik in notar v Salvadorju
6.–7. februar	Delegacija Vrhovnega sodišča Republike Litve
9. februar	Nj. eksc. g. Mitsuaki Kojima, veleposlanik Japonske v Velikem vojvodstvu Luksemburg, in g. Hisashi Owada, sodnik pri Meddržavnem sodišču
9. februar	Nj. eksc. g. Konstantin Žigalov, veleposlanik Republike Kazahstan v Kraljevini Belgiji in Velikem vojvodstvu Luksemburg
6. marec	G. Nikiforos Diamandouros, evropski varuh človekovih pravic
9. marec	Nj. eksc. g. Václav Klaus, predsednik Češke republike
13.–14. marec	Delegacija Centrale Raad van Beroep, Kraljevina Nizozemska
22. marec	G. Andris Gulbāns, predsednik Vrhovnega sodišča Republike Latvije
3. april	Delegacija Evropskega sodišča za človekove pravice
4. maj	Delegacija ministrstva za pravosodje Socialistične republike Vietnam
15.–16. maj	Delegacija Tribunal Constitucional Kraljevine Španije
18. maj	Delegacija Parlamenta Republike Litve
1. junij	Nj. eksc. ga. Ann Louise Wagner, veleposlanica Združenih držav Amerike v Velikem vojvodstvu Luksemburg
7. junij	Delegacija Caribbean Community Secretariat
12. junij	G. Günter Gloser, minister za evropske zadeve, Zvezna republika Nemčija
16.–17. junij	Proslava ob 20. obletnici Union des avocats européens (Združenja evropskih odvetnikov) na Sodišču
19.–20. junij	Delegacija Evropskega parlamenta (madžarski poslanci)

4. julij	Ga. Monika Harms, Generalbundesanwältin beim Bundesgerichtshof
14. julij	Nj. eksc. g. László Sólyom, predsednik Republike Madžarske
22. september	G. Claude Wiseler, minister za javna dela, Veliko vojvodstvo Luksemburg
27.–28. september	Delegacija Srednjeameriškega Sodišča
28. september	Nj. eksc. g. Hubertus von Morr, veleposlanik Zvezne republike Nemčije v Velikem vojvodstvu Luksemburg
2. oktober	Nj. eksc. g. Dionyssios Kodellas, veleposlanik Helenske republike v Velikem vojvodstvu Luksemburg
3. oktober	Delegacija Urada za usklajevanje na notranjem trgu iz Alicanta
11. oktober	Nj. eksc. g. Rocco Antonio Cangelosi, stalni predstavnik Italijanske republike pri Evropski uniji
12. oktober	G. Gregorio Garzón Clariana, pravni svetovalec pri Evropskem parlamentu
19. oktober	Obisk Sodišča EFTA
23. oktober	Odprtje razstave v spomin na dogodke oktobra 1956 na Madžarskem
26. oktober	Nj. eksc. g. Kazuhito Tatebe, veleposlanik Japonske v Velikem vojvodstvu Luksemburg
17. november	Nj. eksc. g. Heinz Fischer, predsednik Republike Avstrije
22. november	Ga. Hansine Napwaniyo Donli, predsednica Sodišča ECOWAS
23. november	Nj. eksc. g. Alain Kundycki, veleposlanik Kraljevine Belgije v Velikem vojvodstvu Luksemburg
27. november	G. Guy Canivet, prvi predsednik francoskega Cour de cassation
5.–6. december	Informativna dneva za nova člana Sodišča
7. december	Nj. eksc. ga. Vaira Vīķe-Freiberga, predsednica Republike Latvije
7. december	G. Dimitris Dimitriadis, predsednik Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
7.–8. december	Informativna dneva za nova člana Sodišča prve stopnje
7.–8. december	Ga. Albertine Anne Honorine Lipou Massala, izvršna sekretarka Upravnega sodišča Afriške banke za razvoj

B – Obiski, namenjeni izobraževanju

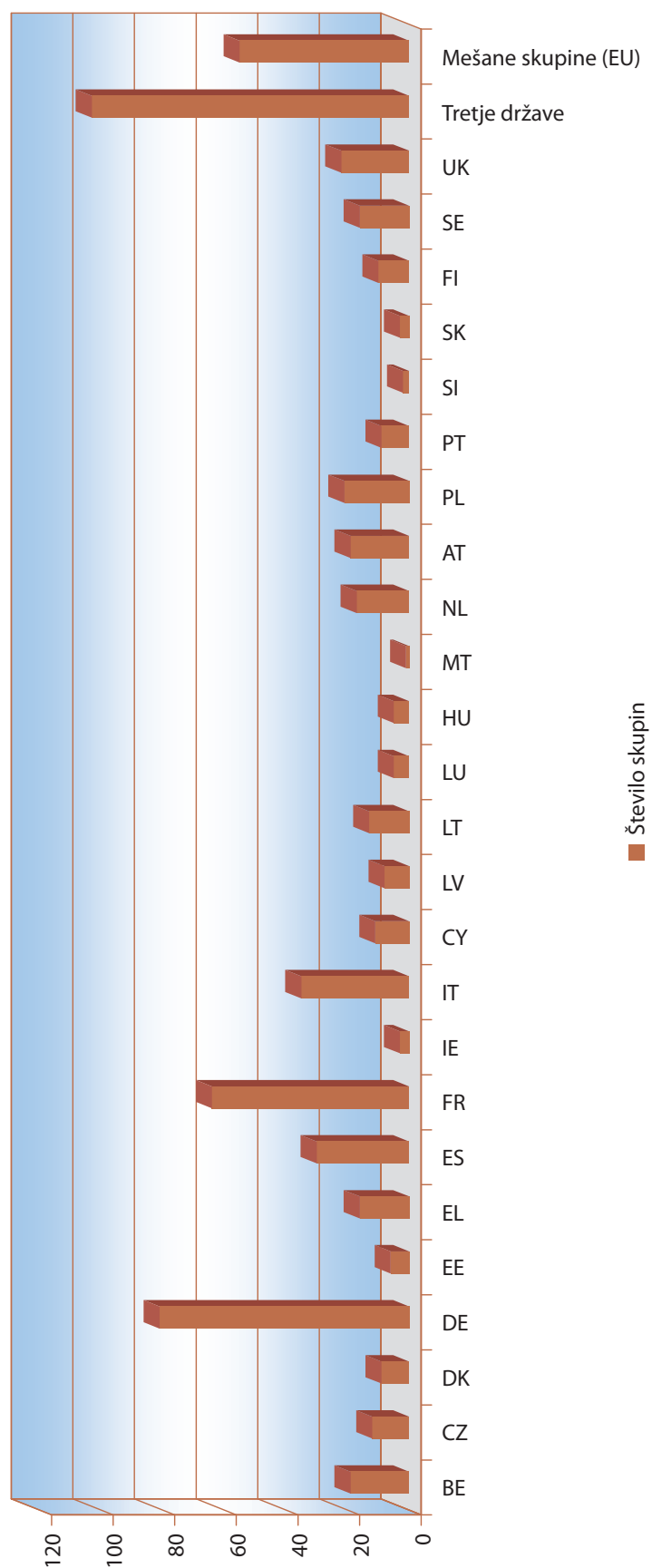
Porazdelitev po vrsti skupin

	Nacionalni sodniki in državni tožilci	Ovetniki/pravni svetovalci	Profesorji prava¹	Diplomati/poslanci	Študenti/pripravniki	Državni uradniki	Drugi	Skupaj
Število skupin	127	83	48	10	252	36	39	595

¹ Razen profesorjev, ki spremljajo skupine študentov.

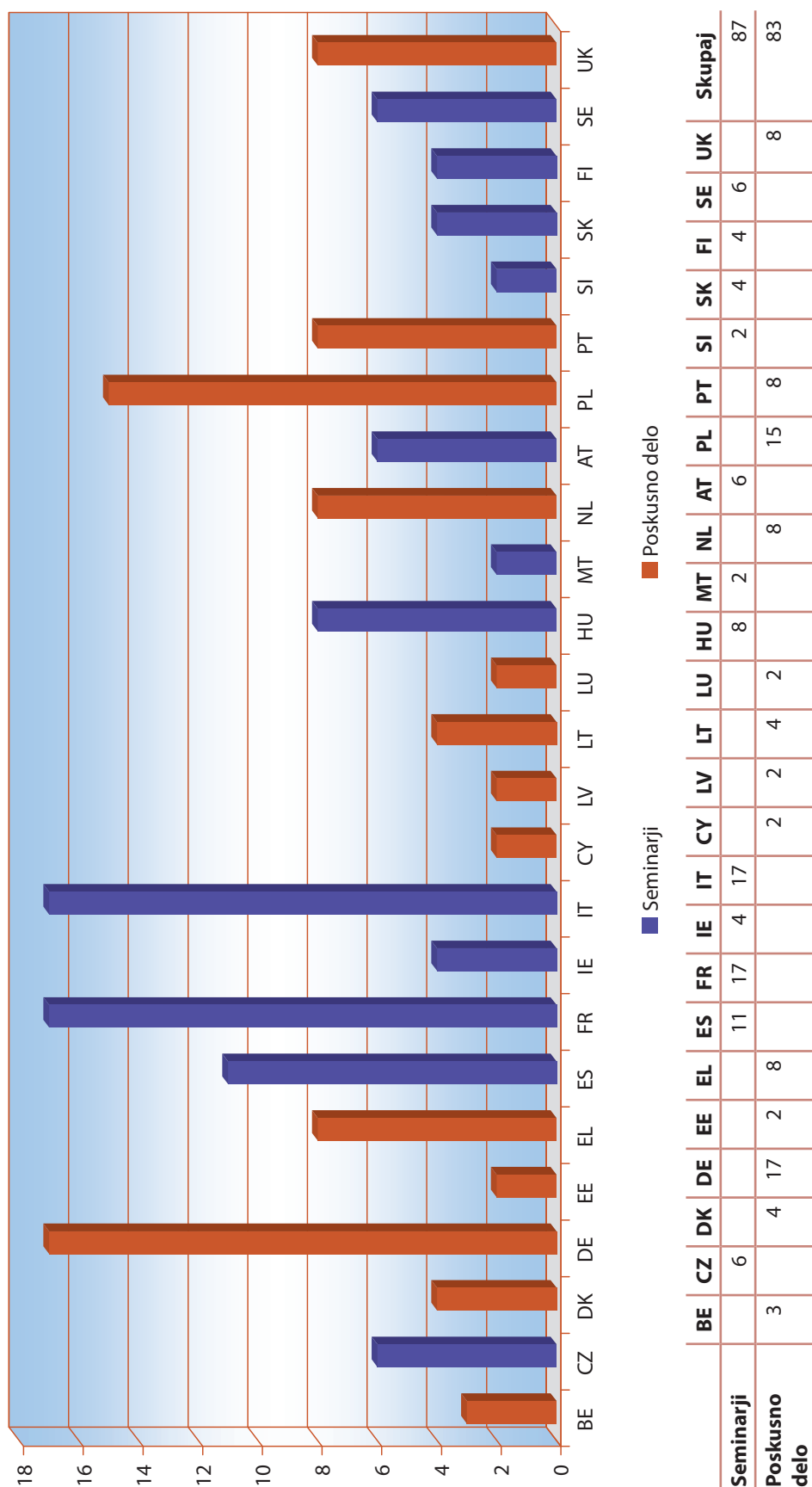
Obiski, namenjeni izobraževanju – Porazdelitev po državah članicah ¹

	Število obiskovalcev							Število skupin
	Nacionalni sodniki in državni tožilci	Odvetniki/ pravni svetovalci	Profesorji prava ¹	Diplomati/ poslanci	Študenti/ pripravniki	Državni uradniki	Drugi	
BE	20	43	10		227		56	356
CZ			15	12	32		20	79
DK	16		14		207	28		265
DE	270	362	2	17	1 030	105	320	2 106
EE	66							66
EL	160	34			101	43		338
ES	422	52			143	68		685
FR	225	192			1 142		217	1 776
IE	7				58			65
IT		55	25	25	364		28	497
CY	8	9	3		6			26
LV	21			7				28
LT			13		15			28
LU			2		65			67
HU		11			53			64
MT	2							2
NL		109			330		19	458
AT	7	77	1	29	210	23	41	388
PL	234	336	3		117			690
PT			5		53			58
SI				6				6
SK	2				30			32
FI	21	49			61	22	9	162
SE	114	61		2	67	13		257
UK	112	69			274	3		458
Tretje države	181	74	15	3	1 516	84	49	1 922
Mesane skupine (EU)	156	140			955	325	81	1 657
Skupaj	2 044	1 673	108	101	7 056	714	840	12 536
								595

¹ Razen profesorjev, ki spremljajo skupine študentov.

Obiski, namenjeni izobraževanju – Nacionalni sodniki in državni tožilci

C – Slovesne seje

10. januar	Slovesna seja ob odhodu generalnega pravobranilca F. Jacobsa in sodnika C. Gulmanna ter ob prevzemu funkcije L. Bay Larsena kot sodnika in E. Sharpston kot generalne pravobranilke
17. marec	Slovesna seja ob delni zamenjavi članov Računskega sodišča Evropskih skupnosti
3. maj	Slovesna seja ob odhodu s Sodišča sodnika A. La Pergole in prevzemu funkcije A. Tizzana kot sodnika Sodišča, ob prevzemu funkcije P. Mengozzija kot generalnega pravobranilca pri Sodišču in prevzemu funkcije E. Moavera Milaneseja kot sodnika Sodišča prve stopnje
6. oktober	Slovesna seja ob delni zamenjavi članov Sodišča in prevzemu funkcije novih sodnikov Sodišča prve stopnje

D – Obiski ali sodelovanja na uradnih prireditvah

Sodišče

2. januar	Zastopanje Sodišča na novoletnem sprejemu belgijskega Cour de cassation v Bruslju
6. januar	Udeležba delegacije Sodišča na slovesni seji Cour de cassation v Parizu
18. januar	Udeležba delegacije Sodišča na Rechtspolitischen Neujahrsempfang 2006 na povabilo ge. Brigitte Zypries, ministrice za pravosodje, v Berlinu
20. januar	Zastopanje Sodišča na slovesni seji „Hoge Raad“ ob odhodu Generalnega državnega tožilca v Haagu
20. januar	Udeležba delegacije Sodišča na slovesni seji Evropskega sodišča za človekove pravice in udeležba na seminarju „Izvrševanje in učinki sodb Evropskega sodišča za človekove pravice: sodna vloga“ v Strasbourgu
27. januar	Zastopanje Sodišča na slovesnosti ob otvoritvi sodnega leta Corte suprema di cassazione v Rimu
2.–4. februar	Uradni obisk delegacije Sodišča na Bundesverfassungsgericht v Karlsruheju
7. februar	Zastopanje Sodišča pri verskem obredu in uradni slovesnosti v spomin g. Johannesu Raua, nekdanjega predsednika Zvezne republike Nemčije, v Berlinu
22. februar	Udeležba predsednika Sodišča na srečanju s predsednikom vlade g. Jeanom-Claudom Junckerjem o vprašanjih sodelovanja med Sodiščem Evropskih skupnosti in Evropskim sodiščem za človekove pravice v Luxembourgju
16.–17. marec	Zastopanje Sodišča na 3. kongresu „European Commercial Judges Forum“ v Hamburgu
5. april	Zastopanje Sodišča na Generalni skupščini Ustavnega sodišča Republike Poljske v Varšavi
10.–11. april	Zastopanje Sodišča pri mednarodni okrogli mizi „Razmerje med ustavnim in evropskim pravom v Evropski uniji“, ki jo je organiziralo Ustavno sodišče Republike Madžarske v sodelovanju z Beneško komisijo Sveta Evrope in Fundacijo „Budapest Forum for Europe“ v Budimpešti

18.–19. april	Udeležba predsednika Sodišča na konferenci o subsidiarnosti „L'Europe commence chez soi“, ki jo je organiziralo avstrijsko predsedstvo Sveta Evropske unije v sodelovanju z avstrijskim parlamentom in deželo Spodnja Avstrija v St. Pöltnu (Spodnja Avstrija)
22. april	Udeležba predsednika Sodišča na uradni slovesnosti ob 50-letnici Ustavnega sodišča Italijanske republike v Rimu
21.–24. maj	Uradni obisk delegacije Sodišča na Finskem
22. maj	Zastopanje Sodišča na konferenci „Veinte años de España en las Comunidades Europeas. La evolución jurisprudencial del derecho“, ki jo je organizirala Asociación Española para el Estudio del Derecho Europeo (Špansko združenje za študij evropskega prava) ob 80-letnici nekdanjega sodnika Sodišča, g. Díez de Velasca, v Madridu
28. maj	Udeležba predsednika Sodišča na prireditvi ob 25. obletnici pristopa Grčije k Evropski uniji v Atenah na povabilo predsednika vlade
28.–30. maj	Zastopanje Sodišča na srečanju Upravnega odbora in konferenci, ki jo je organiziralo Združenje Državnih svetov in vrhovnega upravnega sodstva v Leipzigu
1. junij	Zastopanje Sodišča na slovesnosti ob državnem prazniku v Rimu na povabilo predsednika Italijanske republike
12.–13. junij	Udeležba delegacije Sodišča na drugem kolokviju mreže predsednikov vrhovnih sodišč Evropske unije v Varšavi
16.–17. junij	Zastopanje Sodišča na 5. konferenci Association of European Competition Law Judges v Wustrauu
29. junij–1. julij	Udeležba delegacije Sodišča na praznovanju 15-letnice Ustavnega sodišča Republike Bolgarije v Sofiji
24. julij	Udeležba predsednika na sprejemu predsednika Helenske republike ob 32. obletnici ponovne vzpostavitve republike v Atenah
18. september	Udeležba predsednika na večerji, ki jo je g. Köhler, predsednik Zvezne republike Nemčije, organiziral v čast predsednika Helenske republike, g. Papouliasa, v Berlinu
28. september	Zastopanje Sodišča na slovesnosti v Madridu, na kateri se Sodišču podeli zlata medalja 50-letnice ustanovitve Colegio oficial de Graduados Sociales de Madrid
28.–30. september	Udeležba delegacije Sodišča na slovesnostih ob 10-letnici Mednarodnega sodišča za pomorsko mednarodno pravo v Hamburgu

1.–2. oktober	Udeležba delegacije Sodišča na Opening of the Legal Year, ki ga je organiziral Lord Chancellor v Londonu
2. oktober	Udeležba delegacije Sodišča na Verfassungstag (Slovesnost v spomin ustanovitve avstrijskega Ustavnega sodišča, ob prisotnosti predsednika Republike Avstrije) na Dunaju
2. oktober	Zastopanje Sodišča na sprejemu Stalnega predstavništva Republike Ciper pri Evropski uniji ob 45. obletnici samostojnosti Republike Ciper v Bruslju
3. oktober	Zastopanje Sodišča na uradnih slovesnostih ob Tag der Deutschen Einheit v Kielu
17. oktober	Zastopanje Sodišča pri okrogli mizi, ki je združevala predsednike Ustavnih sodišč Poljske, Madžarske, Slovenije, Hrvaške, Češke in Slovaške, na temo „Posledice pripadnosti Evropski uniji za Ustavna sodišča“ na Dunaju na povabilo predsednika avstrijskega Ustavnega sodišča
25.–27. oktober	Zastopanje Sodišča na konferenci, ki sta jo organizirala Beneška komisija Sveta Evrope in Ustavno sodišče Ruske federacije v Moskvi
1. november	Nj. eksc. g. predsednik Republike Ciper podeli predsedniku Sodišča odlikovanje Veliki križ reda Makarios III v Nikoziji
1.–4. november	Udeležba predsednika in delegacije Sodišča na kongresu FIDE (Mednarodna zveza za evropsko pravo) na Cipru
20. november	Zastopanje Sodišča na srečanju Združenja državnih svetov in vrhovnega upravnega sodstva Evropske unije v Bruslju
6. december	Zastopanje Sodišča na sprejemu, ki ga je organizirala predsednica Republike Finske ob dnevu finske neodvisnosti v Helsinkih
7.–10. december	Zastopanje Sodišča na konferenci, ki jo je organiziralo Ustavno sodišče Republike Latvije ob državnih praznovanjih njegove 10. obletnice v Rigi

Sodišče prve stopnje

27. januar	Udeležba predsednika Sodišča prve stopnje na uradnem sprejemu v čast g. Clausa Gulgmana, sodnika Sodišča, v Københavnu
8.–9. februar	Udeležba in sodelovanje predsednika Sodišča prve stopnje pri okrogli mizi v okviru „2006 International Cartel Workshop“, ki ga je organiziralo International Bar Association's Legal Practice Division and Antitrust Section v Londonu

30. marec	Govor predsednika Sodišča prve stopnje na konferenci „Manuel Chrysoloras“, ki jo je organiziral Center evropskega javnega prava v Atenah
4.–5. maj	Udeležba in sodelovanje predsednika Sodišča prve stopnje na konferenci „Challenges in Nordic Cases“, ki jo je organizirala Akademija nordijskih pravnikov v Helsinkih
10.–11. maj	Udeležba in sodelovanje predsednika Sodišča prve stopnje na konferenci „XIII th St. Gallen International Competition Law Forum ICF“, ki jo je organizirala Univerza v St. Gallenu
19. maj	Udeležba predsednika Sodišča prve stopnje na evropski konferenci 2006 o evropski perspektivi, ki sta jo organizirala Evropska komisija in Evropski parlament
27. junij	Udeležba predsednika Sodišča prve stopnje na uradni večerji danskega ministra za pravosodje ob odhodu g. Clausa Gulmanna
3. julij	Udeležba predsednika Sodišča prve stopnje na poletnem sprejemu Akademije evropskega prava v Trierju
7. avgust	Nj. veličanstvo kraljica Danske podeli predsedniku Sodišča prve stopnje odlikovanje Komander 1. stopnje v Københavnu
23. oktober	Udeležba predsednika Sodišča prve stopnje na srečanju v Londonu z g. Rt Hon the Lord Brown of Eaton-under-Heywood (predsednik) in dr. Chrisom K. Kersom (pravni svetovalec) v okviru raziskave House of Lords glede morebitne uvedbe „Evropskega sodišča za konkurenco“
23. oktober	Udeležba predsednika Sodišča prve stopnje v razpravi in razgovoru v Londonu v okviru konference, ki jo je organiziral The Jevons Institute na University College London na temo „A Competition Court of the EU?“
31. oktober	Govor predsednika Sodišča prve stopnje na temo „ne bis in idem“ danski družbi za konkurenčno pravo (Dansk Forening for Konkurrenceret) v Københavnu
13. november	Udeležba predsednika Sodišča prve stopnje pri okrogli mizi v Trierju v okviru konference, ki jo je organizirala Akademija evropskega prava (ERA) v kongresnem centru ERA, na temo „State Aid and Taxation: Regional Devolution in Tax Matters in the Perspective of State Aid“
23.–24. november	Udeležba in prispevek predsednika Sodišča prve stopnje na konferenci v Vilni o „The Impact of the Jurisprudence of the European Court of Justice and the Court of First Instance on European and National Legal Orders“, ki jo je organiziral Odbor Seimasa Republike Litve za evropske zadeve

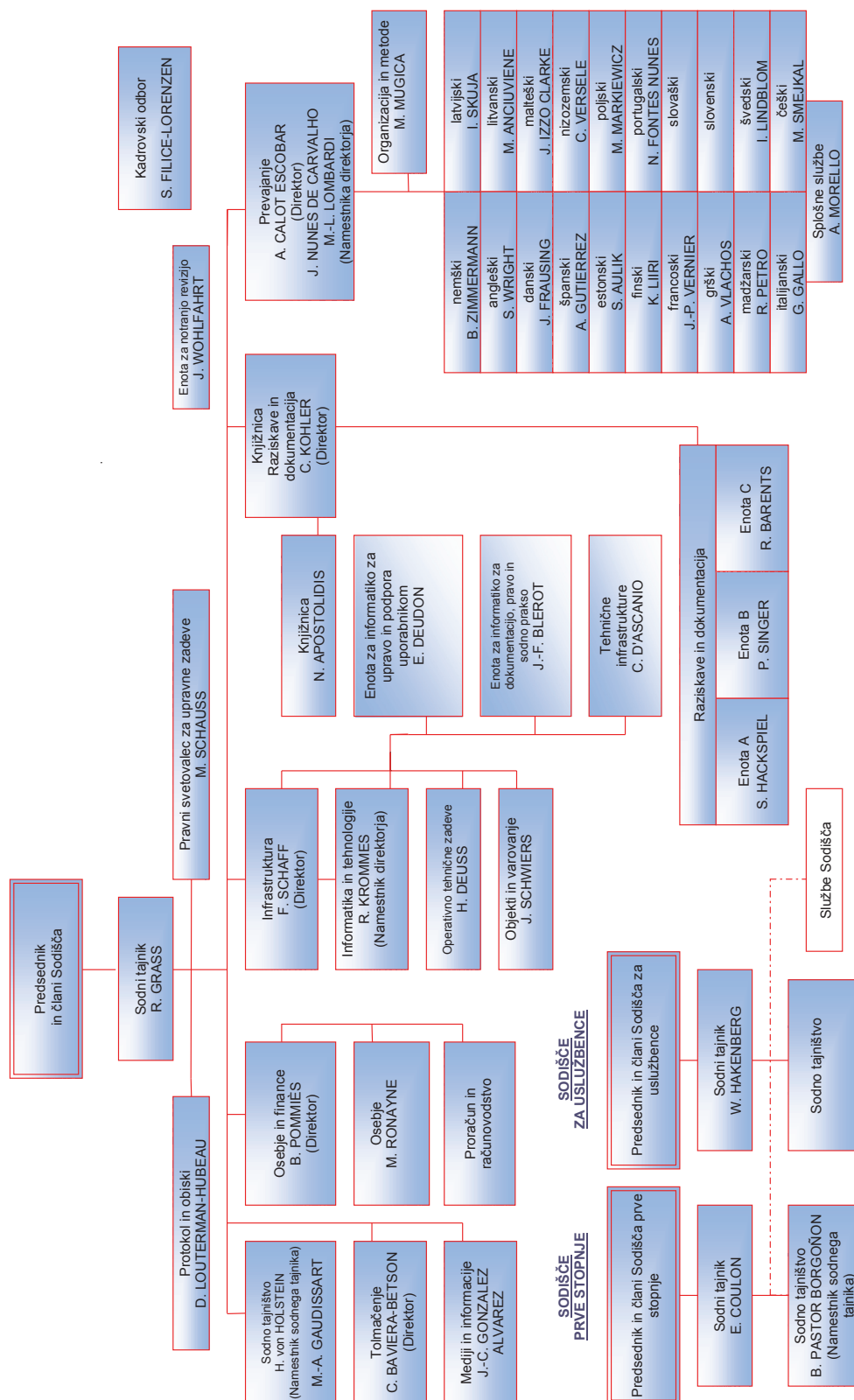
Sodišče za uslužbence

23.–25. november Udeležba predsednika g. Mahoneya in sodnika g. Tagarasa na konferenci Združenja evropskih odvetnikov na temo „Nove meje za izgradnjo Evropske unije: učinkovanje in učinkovitost sodnega sistema“ v Benetkah

Skrajšani organigram

December 2006

SODIŠČE

Podatki Sodišča

Podatki Sodišča so naslednji:

Sodišče Evropskih skupnosti

Poštni naslov: L-2925 Luxembourg

Telefon: (352) 43 03-1

Teleks: 2510 CURIA LU

Telegrafski naslov: CURIA

Faks Sodišča: (352) 43 03-2600

Faks oddelka Mediji in informacije: (352) 43 03-2500

Faks oddelka Operativno-tehnične zadeve – Oddelek za objavo: (352) 43 03-2650

Spletne strani Sodišča: www.curia.europa.eu

Sodišče Evropskih Skupnosti

**Letno poročilo 2006 – Pregled dejavnosti Sodišča Evropskih skupnosti,
Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti in Sodišča za uslužbence Evropske unije**

Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti

2007 – 227 str. – 21 x 29,7 cm

Kataloška številka: QD-AG-07-001-SL-C

ISBN 92-829-0858-5

ISSN 1830-1967

